

VOORJAAR 2023 | EB 99.1

DG COMM | PUBLIC ADVIES MONITORING UNIT

EUROPEES PARLEMENT

EUROB AROME TER

DEMOCRATIE IN ACTIE

EEN JAAR VOOR DE EUROPESE VERKIEZINGEN

Europees Parlement

Document opgesteld door Pierre Dieumegard voor [Europa-democratie-Esperanto](#)

Het doel van dit „voorlopige” document is om meer mensen in de Europese Unie in staat te stellen kennis te nemen van documenten die door de Europese Unie (en gefinancierd door hun belastingen) zijn opgesteld.
Without vertalingen, mensen worden uitgesloten van het debat.

Dit document „Eurobarometer” was [alleen in het Engels](#) in een pdf-bestand. Vanuit dit eerste bestand hebben we een odt-bestand gemaakt, voorbereid door Libre Office-software, voor machinevertaling naar andere talen. De resultaten zijn nu [beschikbaar in alle officiële talen](#).

Het is wenselijk dat de EU-administratie de vertaling van belangrijke documenten overneemt. „Belangrijke documenten” zijn niet alleen wet- en regelgeving, maar ook de belangrijke informatie die nodig is om samen weloverwogen beslissingen te nemen.

Om onze gemeenschappelijke toekomst samen te bespreken en betrouwbare vertalingen mogelijk te maken, zou de internationale taal Esperanto zeer nuttig zijn vanwege zijn eenvoud, regelmaat en nauwkeurigheid.

Neem contact met ons op:

[Kontakto \(europokune.eu\)](mailto:kontakto@europokune.eu)

<https://e-d-e.org/-Kontakti-EDE>

IMPRESSUM

Het verslag is voor het Europees Parlement opgesteld door Kantar Public.

VERANTWOORDELIJK

Philipp SCHULMEISTER, hoofd van de eenheid

BIJDRAGENDE AUTEURS

Gonzalo VELASCO MONASTERIO, projectleider

Monika ALPOEGGER

Yasser EL KOURA

Antoine MOUNIER

OLAF ZÜHLKE

PRODUCTIE

Katarzyna Oniszk

GRAFISCH ONTWERP

Ana-Maria ZAMBORI

Manuscript voltooid in mei 2023

Brussel, © Europese Unie, 2023

OVER DE UITGEVER

Dit document is gepubliceerd door de eenheid Public Opinion Monitoring binnen het directoraat-generaal Communicatie (DG COMM) van het Europees Parlement.

Om contact op te nemen met de Public Opinion Monitoring Unit kunt u schrijven naar: dgcomm-pom@europarl.europa.eu

TAALVERSIE

Origineel: NL

DISCLAIMER

Dit document is opgesteld voor en in de eerste plaats gericht aan de leden en het personeel van het Europees Parlement om hen bij te staan bij hun parlementaire werkzaamheden. De inhoud van het document valt uitsluitend onder de verantwoordelijkheid van de auteur(s) en de daarin geformuleerde meningen mogen niet worden genomen om een officieel standpunt van het Parlement te vertegenwoordigen.

INHOUDSOPGAVE

10 SLEUTEL AFHAALMAALTIJDEN.....	5
SAMENVATTING.....	7
CONTEXT.....	11
METHODIEK.....	16
1. HET LEVEN IN DE EU: DEMOCRATIE EN DE LEVENSTANDAARD.....	18
1.1. Russische agressie tegen Oekraïne.....	40
1.2. Inflatie en de stijgende kosten van levensonderhoud.....	45
1.3. Het leven van de burgers in een tijd van meerdere crises.....	51
1.4. De staat van de democratie in de EU.....	77
2. EEN HERZIENING VAN DE ZITTINGSPERIODE VAN HET EUROPEES PARLEMENT: VIER JAAR IN.....	101
3. EEN JAAR VOOR DE EUROPESE VERKIEZINGEN 2024: BURGERS VOOR DE STEMMING.....	132
3.1. Europese verkiezingen.....	132
3.2. Focus op jeugd.....	166
3.3. Stemgedrag.....	171
4. DE PERCEPTIE VAN DEBURGERS TEN AANZIEN VAN DE EU EN HET EUROPEES PARLEMENT.....	191
4.1. Perceptie van de EU.....	191
4.2. Perceptie van het Europees Parlement en zijn rol.....	226
CONCLUSIE.....	242
TECHNISCHE SPECIFICATIES.....	243
Opmerkingen in vrijheid.....	250

10 SLEUTEL AFHAALMAALTIJDEN

EEN STAP VERDER VAN DE „PERMACRISIS”

Na jaren van permacrisis in de EU kan een einde komen aan de verslechterende perceptie van de burgers over hun persoonlijke economische vooruitzichten en verwachtingen ten aanzien van hun toekomstige levensomstandigheden. Een meerderheid van de respondenten (52 %) verwacht nog steeds dat de economische situatie van hun land het komende jaar slechter zal worden, maar dit aandeel is de afgelopen zes maanden met acht procentpunten gedaald.

2 HOOP, EIGENLIJK

Hoop is de emotie die het vaakst wordt genoemd door EU-burgers (37 %), die in acht EU -lidstaten op de eersteplaatskomt, of gezamenlijk in acht EU-lidstaten. Onzekerheid als gevolg van aanhoudende crises staat echter op de tweede plaats met 34 % en staat ook bovenaan de lijst in acht EU-lidstaten.

3 KOSTEN VAN LEVENSONDERHOUD NOG STEEDS HOOG

De kosten-van-levenscrisis ligt nog steeds bij veel Europeanen hoog in het vaandel. 65 % is niet tevreden met de maatregelen van hun nationale regering, 57 % is ontevreden met de maatregelen van de EU.

4 DE TOEKOMST SCHIJNT HELDER(ER)

Niettemin is een meerderheid in 25 EU-lidstaten optimistisch over de toekomst van de EU. Het optimisme is sinds het najaar van 2022 met zeven procentpunten gestegen en bedraagt nu in totaal 64 % op EU-niveau.

5 WIJ #STANDWITHUKRAINE

Meer dan een jaar na de Russische oorlog tegen Oekraïne blijven burgers in de hele EU de steun van de EU aan deze laatste steunen: 76 % keurt deze maatregelen goed, een stijging met twee procentpunten sinds het najaar van 2022. Bovendien is de steun voor Oekraïne het eerste EU -optreden dat de burgers zich herinneren: 74 % heeft hiervan gehoord, 36 procentpunten meer dan het op een na meest opgeroepen EU-optreden.

6 DEMOCRATIE IN ACTIE: DE EU LEVERT

71 % van de Europeanen zou zeggen dat EU-maatregelen een impact hebben op hun dagelijks leven. De EU-acties waarmee burgers het meest tevreden zijn, zijn steun voor Oekraïne (69 %), democratische rechten en eerbiediging van de rechtsstaat (64 %) en buitenlands beleid (54 %).

7 DE KERN VAN DE ZAAK

Democratie is de kernwaarde die burgers willen dat het Europees Parlement verdedigt. Met 37 % die dit in het algemeen vermeldt, is het ook de leidende waarde in 14 EU-lidstaten. De meerderheid van de burgers is ook tevreden met de manier waarop de democratie in de Europese Unie werkt (54 %).

8 DE DEMOCRATIE IS WAT ONS MAAKT

Een absolute meerderheid van de EU-burgers is ook tevreden met zeven van de tien different-aspecten van de democratie. Vrije en eerlijke verkiezingen (70 %), vrijheid van meningsuiting (70 %) en eerbiediging van de grondrechten (66 %) zijn de aspecten die de meeste voldoening genereren.

9 HET IS EEN DATUM (EN MEER BURGERS WETEN ER AL VAN)

Het besef dat de Europese verkiezingen in 2024 zullen plaatsvinden neemt aanzienlijk toe tot 45 % van de burgers — negen procentpunten hoger dan zes maanden geleden en aanzienlijk hoger dan op een vergelijkbaar moment vóór de laatste Europese verkiezingen in 2019, toen het bewustzijn van de datum 32 % bedroeg.

10 2024 EUROPESE VERKIEZINGEN: KOMEN NAAR BOVEN

De belangstelling voor de volgende Europese verkiezingen bedraagt 56 % onder de burgers, een volwaardig zes procentpunt hoger dan een jaar voor de laatste Europese verkiezingen. Wat is meer: tweederde van de burgers (67 %) zegt waarschijnlijk te zullen stemmen, terwijl 58 % dat in 2018 zei.

SAMENVATTING

De lente is een prachtige tijd over de hele wereld. In Japan bloeien miljoenen kersenbloesembomen, wat een nieuw begin betekent. In Alaska worden grizzlybeerwelpen slaperig wakker van de winterslaap naar het knetterende geluid van smeltende sneeuw. En elk jaar in Europa, zoals zwermen trekvogels die hun winterhabitats verlaten, zwermen de interviewers voor de voorjaarsEurobarometer van het Europees Parlement uit om te ontdekken wat er in het koude seizoen is veranderd en wat hetzelfde is gebleven. Wat kunnen ze verwachten deze keer rond, in 2023?

De afgelopen drie jaar was een uitdaging. De Collins Dictionary 2022 Woord van het Jaar was „permacrisis”, wat wijst op een langere periode van instabiliteit en onzekerheid. Toch schetsen de antwoorden van de 26,376 deelnemers een verrassend genuanceerd beeld van veerkracht. De huidige economische problemen hebben ongetwijfeld ernstige gevolgen voor de Europeanen. Een jaar voor de Europese verkiezingen toont de enquête echter ook aan dat democratie sterk geworteld is in de harten van de burgers. Europeanen erkennen het belang van de EU en kijken er vooral positief naar. Hun kijk op de toekomst wordt steeds hoopvoller.

LEVEN, DEMOCRATIE EN EUROPA

Toch is het beginpunt van de diagnose ontnuchterend. Ongeveer een kwart van de respondenten (26 %, + 2 procentpunt sinds oktober-november 2022) denkt dat het in hun eigen land de goede kant op gaat, terwijl een duidelijke meerderheid van 61 % (-1 procentpunt) zegt dat de algemene situatie in de verkeerde richting gaat. Op EU-niveau is het resultaat positiever — bijna een derde (32 %, + 1 procentpunt) van de respondenten denkt dat het in de EU de goede kant op gaat, maar 47 % (-4 pp) denkt het tegenovergestelde. Dit gevoel is het sterkst in Frankrijk (61 %) en Griekenland (62 %).

Deze beoordeling draait om het feit dat dit tijden zijn van persoonlijke ontberingen voor de burgers van Europa. Een daling van de

levensstandaard is duidelijk. De helft van de respondenten (50 %) ziet onlangs hun eigen levensstandaard dalen en verwacht dat deze nog verder zal dalen. Daarom willen burgers natuurlijk dat hun leiders reageren en verwachten ze dat de EU actie onderneemt. Maar tot nu toe denkt een meerderheid dat er nog meer te doen is. Bijna twee derde (65 %, + 1 procentpunt) zegt niet tevreden te zijn met de maatregelen die hun land heeft genomen om de crisis aan te pakken, en 57 % (+ 1 procentpunt) is niet tevreden met wat de EU op dit gebied heeft gedaan.

Mensen hebben echter het vertrouwen in het democratische proces niet verloren. Democratie wordt beschouwd als de moeite waard om voor te vechten, en publieke gehechtheid aan democratische waarden is hoog. Wanneer gevraagd wordt om de waarden die het EP als prioriteit moet verdedigen, is democratie de meest genoemde waarde van burgers (37 %, + 1 pp), gevolgd door de bescherming van de mensenrechten in de EU en wereldwijd (28 %, - 1 pp) en de vrijheid van meningsuiting en denken (27 %, -1 pp).

Bovendien waarderen mensen de manier waarop de democratie in Europa wordt geïmplementeerd. 56 % van de burgers is tevreden over de manier waarop de democratie in hun land werkt en 54 % is tevreden over de manier waarop de democratie in de EU werkt. Dit geldt ook voor veel van zijn kernaspecten: De EU-burgers zijn het meest tevreden over vrije en eerlijke verkiezingen (70 %), vrijheid van meningsuiting (70 %) en de eerbiediging van de grondrechten (66 %).

HIER KOMT DE LEVERING — WAT EUROPA VOOR U HEEFT GEDAAN

Democratie krijgt enorm veel krediet van de burgers. Om te weten te komen in hoeverre mensen in actie kennis hebben genomen van de Europese democratie, vroeg de Eurobarometer de burgers naar hun mate van bewustzijn en tevredenheid over het EU-beleid en de output van het EP in het bijzonder. Heeft het Europees Parlement resultaten opgeleverd die de mensen verwachtten?

Het bewustzijn van het optreden van de Europese Unie in de afgelopen jaren is over het algemeen hoog. Een grote meerderheid is zich bewust van de impact die de EU heeft op hun dagelijks leven: Ongeveer zeven op de tien (71 %) deelt dit advies, waaronder bijna een vijfde (18 %) voor wie de acties van de EU „zeer veel” impact hebben. De rol van het Europees Parlement in deze context van uitvoering wordt ook erkend — 62 % heeft onlangs het EP gelezen, gezien of gehoord. Er zijn echter aanzienlijke verschillen tussen landen, met waarden variërend van 85 % media recall in Finland tot slechts 39 % in Frankrijk.

In detail, een jaar na de Russische invasie, valt de steun van de EU aan Oekraïne op als de verwezenlijking waarvan de burgers veruit het meest op de hoogte zijn: 74 % heeft over de EU en het EP gehoord, terwijl 69 % tevreden is met de genomen maatregelen. De tevredenheid is het hoogst in Zweden (97 %), Finland (96 %), Nederland en Portugal (beide 95 %). De respondenten in Slowakije, Griekenland (zowel 51 %) en Bulgarije (54 %) zullen dit het minst goedkeuren.

Andere beleidsterreinen zijn doorgaans minder zichtbaar. Met enige afstand volgen migratie en asiel (38 %) en de Green Deal van de EU (37 %) in de ranglijst van onderwerpen waarover burgers hebben gehoord. Deze onderwerpen zijn niet alleen minder bekend, maar krijgen ook minder goedkeuring (respectievelijk 43 % en 47 %). De tevredenheid is hoger op het gebied van democratische rechten/eerbiediging van de rechtsstaat (64 %) en buitenlands beleid (54 %).

VERKIEZINGEN — DE HOEKSTEEN VAN DE DEMOCRATIE

In het late voorjaar van 2024 zullen burgers worden opgeroepen om een bestelling te plaatsen voor een nieuwe levering: de Europese verkiezingen. De Eurobarometer meet het belang van deze gebeurtenis in de ogen van de kiezers. Het belang dat de burgers hechten aan deze verkiezingen is stabiel gebleven, maar zowel de belangstelling voor de Europese verkiezingen als de kans om te stemmen zijn meetbaar toegenomen, met name ten opzichte van vijf jaar geleden.

Het percentage respondenten dat geïnteresseerd is in de Europese verkiezingen is nu hoger dan op een vergelijkbaar moment vóór de vorige. Begin 2018 zei 50 % dat ze geïnteresseerd waren, en 48 % zei dat ze niet geïnteresseerd waren. In 2023 is een duidelijke meerderheid van de respondenten (56 %) geïnteresseerd in de volgende Europese verkiezingen (waaronder 15 % die zegt „zeer geïnteresseerd” te zijn), terwijl 43 % zegt niet geïnteresseerd te zijn. De belangstelling is het hoogst in Nederland (75 %), terwijl mensen in Tsjechië (27 %) en Slowakije (26 %) niet zo geïntrigeerd zijn.

Het besef van de datum van de volgende Europese verkiezingen is ook toegenomen: 45 % van de burgers weet dat het ergens volgend jaar zal plaatsvinden. Dit is een stijging van dertien procentpunten ten opzichte van de vorige verkiezingen (april 2018) en een stijging van negen procentpunten sinds het najaar van 2022.

Wat betreft het belang om naar de stembus te gaan, hecht bijna de helft van de burgers (48 %, + 2 procentpunten sinds oktober-november 2022) veel belang aan het stemmen bij de Europese verkiezingen, terwijl 38 % (-1 procentpunt) van mening is dat stemmen in hen ten minste van middelgroot belang is. Slechts 13 % (-1 pp) vindt dat deze verkiezingen er helemaal niet toe doen.

Deze cijfers zijn in overeenstemming met de cijfers die op een gelijkwaardig tijdstip vóór de laatste Europese verkiezingen zijn geregistreerd. In april 2018 (d.w.z. ongeveer dertien maanden voor de verkiezingen) hechtte 49 % veel belang aan het stemmen bij die verkiezingen, terwijl 17 % deze verkiezingen als van laag belang beschouwde.

Groot belang, bewustzijn en interesse vertalen zich in een hoge neiging om te stemmen. Tweederde (67 %) van de burgers beweert zeer waarschijnlijk te zullen stemmen bij de Europese verkiezingen als ze volgende week worden gehouden. Kortom, verkiezingsindicatoren liggen nu al op een hoger niveau dan waar ze vijf jaar geleden waren.

CONTEXT TELT — WAT BURGERS DENKEN OVER EUROPA

Verkiezingen maken deel uit van het algemene politieke kader. De algemene houding van de Europeanen ten opzichte van de Europese Unie en het Europees Parlement heeft zich gedurende een langere periode ontwikkeld. De positieve opvattingen zijn de afgelopen tien jaar grotendeels toegenomen en zijn de afgelopen zes maanden niet substantieel veranderd. Een meerderheid (45 %, -2 pp) zegt dat de EU voor hen een positief beeld oproept, terwijl 17 % (+ 3 pp) een negatief beeld heeft. Eén mening is opmerkelijk stabiel op een hoog niveau sinds rond 2018: een duidelijke meerderheid (61 %, - 1 procentpunt) vindt het lidmaatschap van hun land een goede zaak, terwijl slechts een op de tien (11 %, + 1 procentpunt) dit als negatief beschouwt. Iets meer dan een kwart (27 %, geen verandering) vindt dit noch een goede noch een slechte zaak.

Wat het Europees Parlement betreft, heeft meer dan een derde van de respondenten (37 %, + 1 procentpunt) een positief beeld van het Europees Parlement, terwijl minder dan een op de vijf (19 %, + 2 pp) een negatief beeld heeft. De meerderheid van de respondenten (43 %, -2 pp) geeft een neutrale mening.

Wanneer gevraagd wordt naar de onderwerpen die het EP als prioriteit zou willen behandelen, blijft de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting bovenaan de ranglijst staan (38 %, + 1 pp). Dit wordt gevolgd door volksgezondheid (33 %, -1 pp), maatregelen tegen klimaatverandering (31 %, geen verandering) en steun voor de economie en het scheppen van nieuwe banen (31 %, geen verandering).

FOCUS OP JEUGD

Jonge respondenten (15-24 jaar) zijn van bijzonder belang voor de Eurobarometer, omdat hun houding en meningen toekomstige trends en ontwikkelingen in de weg staan. Enkele belangrijke bevindingen:

- De rangschikking van waarden die het Europees Parlement als prioriteit moet verdedigen, is vergelijkbaar met die van alle respondenten. Democratie staat bovenaan de lijst met waarden voor beide groepen (32 %; alle respondenten: 37 %), maar voor jongeren wordt vrijheid van meningsuiting en van denken als even belangrijk

beschouwd (32 %; alle respondenten: 27 %).

- De prioriteiten die de jongeren graag door het Europees Parlement zouden willen aanpakken, verschillen enigszins van die van de algemene bevolking. Terwijl de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting nog steeds bovenaan staat (40 %; alle respondenten: 38 %), het wordt vergezeld door actie tegen klimaatverandering, die aanzienlijk meer wordt genoemd door 15-24-jarigen dan door de algemene bevolking (40 % versus 31 %).
- 42 % van de respondenten van 15-24 jaar zegt dat het voor hen van groot belang is om persoonlijk te stemmen bij de Europese verkiezingen — ze zeggen dat iets minder vaak dan het gemiddelde (48 %).
- Het maken van een verandering is belangrijk voor de jongeren. Gevraagd om redenen om te stemmen, omdat het een burgerplicht is (35 %; alle respondenten: 38 %) en een politieke partij willen steunen (35 % versus 36 %) zijn de twee belangrijkste redenen voor zowel de jongeren als het gemiddelde. De wens om dingen te veranderen (33 % versus 29 %) volgt echter op de derde plaats voor jonge respondenten.

DE TOEKOMST LIGT VOOR ONS — EEN EERSTE VLEUGJE LENTE

Uit de Eurobarometer van het voorjaar van 2023 blijkt dat burgers een ambivalent beeld hebben van de staat van de Unie. Zij evalueren de resultaten van de EU en het Europees Parlement in tijden van crisis met een kritisch oog, maar erkennen ook succes. Ze hebben uiteenlopende beelden van de EU en het EP, maar hebben een hoge mate van vertrouwen in de democratische processen van Europa. Ondanks de crisis en de winter van ontevredenheid hebben deze meningen — voor het grootste deel — de afgelopen zes maanden geen grote veranderingen ondergaan. Er is echter een opmerkelijke uitzondering op dit patroon. Toen mensen specifiek werden gevraagd naar toekomstige ontwikkelingen,

waren de reacties meestal aanzienlijk helderder dan een half jaar geleden:

- Wat de toekomst van de EU betreft, zegt bijna tweederde (64 %) optimistisch te zijn over de toekomst van de EU, terwijl slechts 32 % zegt pessimistisch te zijn. Het percentage optimistische personen is sinds de vorige enquête in het najaar van 2022 met zeven procentpunten gestegen.
- Wat hun eigen levensstandaard betreft, verwacht de overgrote meerderheid van de respondenten nog steeds een daling in het komende jaar (79 %), maar dit cijfer is duidelijk minder dan een half jaar geleden — het daalde met zes procentpunten. Burgers hebben ook meer kans om aan te geven dat ze helemaal geen verandering verwachten in hun levensstandaard (19 %, + 5 procentpunten).
- Wat de toekomstige economische ontwikkeling betreft, verwacht een meerderheid van de respondenten nog steeds een verslechtering in het komende

jaar (52 %), maar dit cijfer is aanzienlijk lager dan een half jaar geleden — het is met acht procentpunten gedaald.

Dus, ondanks de moeilijke context, kunnen de trends goed wijzen op de eerste tekenen van een omkering — een attitudinaal herstel dat langzaam maar gestaag verandert in een meer positieve kijk op de komende dingen.

Er was nog een punt in de vragenlijst dat opmerkelijk was. Het ging niet om meningen of houdingen, maar om gevoelens. Respondenten kregen veertien gevoelens — positief en negatief — en werd gevraagd wie van hen het beste hun huidige emotionele status beschrijft. Natuurlijk weerspiegelen hun keuzes de dubbelzinnigheid van de tijd, maar de belangrijkste reactie was: hoopvol (37 %).

Op dit moment maken de Europeanen een periode van moeilijkheden door. Toch is hun hoop voor de toekomst zeker om hen te helpen bij hun gezamenlijke inspanningen om van „permacrisis” een woord uit het verleden te maken.

CONTEXT

Het veldwerk voor de Eurobarometer-enquête van het Europees Parlement in het voorjaar van 2023 werd tussen 2 en 26 maart door Kantar uitgevoerd in alle 27 EU-lidstaten. Om de resultaten van de enquête correct te interpreteren, is het van essentieel belang rekening te houden met de politieke en maatschappelijke context op het moment van veldwerk. Alle nationale resultaten voor de vragen die in deze enquête worden gesteld — en in vervolg op de Europese gemiddelde resultaten — moeten worden gezien in het licht van de situatie en het publieke debat op het moment van veldwerk.

DE OORLOG VAN RUSLAND TEGEN OEKRAÏNE

Een jaar na de grootschalige Russische invasie in Oekraïne bleef de oorlog op Europees grondgebied een centrale rol spelen in het publieke debat, met name toen de wereld op 24 februari 2023 de eerste verjaardag van de illegale agressie herdacht. Kort voordat het conflict zijn tweede jaar inging, stemde de Algemene Vergadering van de VN met een grote meerderheid voor een resolutie waarin Rusland werd opgeroepen zich „onvoorwaardelijke en onmiddellijk” uit Oekraïne terug te trekken en tot een „mondiale, rechtvaardige en duurzame vrede” te komen. 141 lidstaten stemden voor deze resolutie en slechts zeven tegen — Wit-Rusland, de Democratische Volksrepubliek Korea, Eritrea, Mali, Nicaragua, Rusland en Syrië. Onder de 32 onthoudingen waren China, India en Pakistan.¹

Vanaf het begin van de Russische oorlog tegen Oekraïne heeft de EU Oekraïne humanitaire, politieke, financiële en militaire steun verleend. De EU is het zeer snel eens geworden over een reeks sancties tegen Rusland als reactie op de invasie en is sindsdien beslissend en verenigd gebleven in haar acties.² Op 25 februari 2023 hebben de EU-leiders overeenstemming bereikt over het tiende pakket sancties naar aanleiding van de Russische invasie van Oekraïne, waaronder een verbod op de uitvoer van kritieke technologie en industriële goederen en het opleggen van aanvullende sancties tegen personen en entiteiten, waaronder belangrijke besluitvormers, militaire leiders, militaire commandanten van de Wagner-groep en dronefabrikanten.³

Aangezien veel Oekraïense steden Russische raketaanvallen bleven doorstaan, en met bijzonder intense gevechten over de stad Bakhmut, benadrukte Oekraïne de dringende noodzaak om meer wapens te ontvangen. De levering van wapens en munitie aan Oekraïne is in veel EU-lidstaten een belangrijk onderwerp geweest tijdens de veldwerkperiode. De EU heeft gewerkt aan de overdracht van munitie uit bestaande nationale voorraden, gezamenlijke Europese aanbestedingen om in militaire behoeften te voorzien en een aanzienlijke toename van de productiecapaciteit om Oekraïne te helpen met wapenleveringen, en om de Europese reserves te herstellen.

Op 13 maart kwam Rusland overeen het graanexportakkoord uit Oekraïne via de Zwarte Zee met 60 dagen na de onderhandelingen met de VN te verlengen. Tegelijkertijd overweegt de Europese Commissie een crisisreserve in te stellen voor drie buurlanden van Oekraïne: Polen, Bulgarije en Roemenië hebben te lijden onder druk die de invoer van graan uit Oekraïne op de markten in deze landen uitoefent.

Op 17 maart vaardigde het Internationaal Strafhof (ICC) een arrestatiebevel uit tegen Vladimir Poetin wegens „onrechtmatige deportatie” van Oekraïense kinderen naar Rusland.⁴ Op 20 maart arriveerde de Chinese president Xi Jinping in Moskou voor een driedaags staatsbezoek, waar hij

1 <https://news.un.org/en/story/2023/02/1133847>

2 https://finance.ec.europa.eu/eu-and-world/sanctions-restrictive-measures/sanctions-adopted-following-russias-military-aggression-against-ukraine_en

3 <https://www.consilium.europa.eu/en/press/press-releases/2023/02/25/one-year-of-russia-s-full-scale-invasion-and-war-of-aggression-against-ukraine-eu-adopts-its-10th-package-of-economic-and-individual-sanctions/>

president Poetin ontmoette en de eerste buitenlandse leider werd die president Poetin ontmoette sinds hij werd aangeklaagd voor oorlogsmisdaden door het ICC.

In maart 2022 had de EU de richtlijn tijdelijke bescherming geactiveerd om mensen⁵ te helpen de oorlog te ontvluchten. Sindsdien hebben Oekraïense vluchtelingen recht op een verblijfsvergunning en op toegang tot onderwijs en de arbeidsmarkt. De EU is nu de thuisbasis van ongeveer 4 miljoen Oekraïners die de invasie ontvluchtten en onderdak vonden in de lidstaten.

In de nasleep van de Russische agressie, zowel Finland als Zweden, hebben hun decennia-lange beleid van militaire non-alignment en toegepast om toe te treden tot de NAVO in mei 2022. Terwijl Finland dichterbij zijn doel kwam om snel deel te nemen aan het trans-Atlantische defensiepact met zijn parlement dat de nodige wetgeving tijdens veldwerk overweldigend goedkeurde, werd Zweden nog steeds geblokkeerd door Türkiye en Hongarije.

ECONOMISCHE CONTEXT

De economie van de EU heeft in 2022 een recessie vermeden. Sinds het najaar van 2022 heeft de EU-economie verschillende positieve ontwikkelingen gekend. Dankzij de gezamenlijke inspanningen en het REPowerEU-plan is de EU erin geslaagd gasopslagen op historisch hoog niveau en gediversifieerde energie-invoer te vullen, wat ertoe heeft bijgedragen de afhankelijkheid van Russische fossiele brandstoffen te verminderen. Ondanks de energieschok en de recordhoge inflatie bleek de vertraging in het derde kwartaal van 2022 milder dan eerder geraamd en in het vierde kwartaal van 2022 zorgde de EU-economie voor een brede stagnatie in plaats van de in het najaar verwachte krimp van 0,5 %. De economische winterprognose 2023 van de EC verhoogt de groeivoorzichten en verlaagt de inflatieprognoses licht. De groei voor 2022 wordt nu geraamd op 3,5 % in zowel de EU als de eurozone. Het bbp in de EU zal naar verwachting toenemen met 0,8 % in 2023 en 1,6 % in 2024.⁶

Volgens cijfers van Eurostat, het bureau voor de statistiek van de EU, bedroeg de inflatie op jaarbasis in de Europese Unie in maart 2023 8,3 %, tegen 9,9 % in februari. Een jaar eerder was het tarief 7,8 %. De inflatie op jaarbasis in het eurogebied bedroeg in maart 2023 6,9 %, tegen 8,5 % in februari. Een jaar eerder was het tarief 7,4 %. De laagste jaarlijkse percentages werden geregistreerd in Luxemburg (2,9 %), Spanje (3,1 %) en Nederland (4,5 %). De hoogste jaarlijkse percentages werden geregistreerd in Hongarije (25,6 %), Letland (17,2 %) en Tsjechië (16,5 %).⁷

Enkele maanden van dalende inflatiecijfers bevestigen dat de inflatie een piek heeft bereikt, maar deze blijft hoog en de zwakte van de consumptie zal naar verwachting op korte termijn aanhouden, aangezien de inflatie de nominale loongroei blijft overtreffen. De monetaire verkrapping zal worden voortgezet, waardoor de investeringen zullen worden teruggedrongen. Op 17 maart besloot de Europese Centrale Bank (ECB) nog een renteverhoging met 0,50 %, ⁸ ondanks de paniek die een week eerder op de financiële markten werd ontketend door de crisis van de Silicon Valley Bank.

De arbeidsmarkten bleven ook sterk presteren, waarbij de werkloosheid in de EU in februari 2023 op het laagste niveau van 6,0 % bleef.⁹

4 <https://www.icc-cpi.int/news/situation-ukraine-icc-judges-issue-arrest-warrants-against-vladimir-vladimirovich-putin-and>

5 <https://www.schengenvisainfo.com/news/eu-countries-start-implementing-temporary-protection-directive-for-ukrainians/>

6 https://economy-finance.ec.europa.eu/economic-forecast-and-surveys/economic-forecasts/winter-2023-economic-forecast-eu-economy-set-avoid-recession-headwinds-persist_en

7 <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/16324910/2-19042023-AP-EN.pdf/ff3d6b28-9c8f-41cd-714f-d1fd38af0b15>

8 <https://www.ecb.europa.eu/press/pr/date/2023/html/ecb.mp230316~aad5249f30.en.html>

In haar begrotingsbeleidsrichtsnoeren voor 2024 heeft de Europese Commissie de algemene ontsnappingsclausule die het stabiliteits- en groeipact sinds het begin van de COVID-19-pandemie heeft gedeactiveerd, geschrapt en de lidstaten aangespoord om massale energiesubsidies geleidelijk af te schaffen, aangezien zij aankondigde dat zij in het voorjaar van 2024 „overmatige tekortprocedures” zal starten. Er worden besprekingen gevoerd over de wijze waarop het stabiliteits- en groeipact kan worden hervormd.¹⁰

EU-INSTELLINGEN EN WETGEVINGSKADER OP EU-NIVEAU

Op 9 december 2022 arresteerde de Belgische federale politie verschillende personen op beschuldiging van witwassen en corruptie, waaronder een van de vicevoorzitters van het Europees Parlement en voormalige leden van het Europees Parlement. Het schandaal wordt „Qatargate” genoemd in verband met beschuldigingen dat contant geld van derde landen is ontvangen om EU-beleidsmakers te beïnvloeden. In januari 2023 startte EP-voorzitter Metsola een hervormingsproces met 14 punten om de instrumenten van het Europees Parlement inzake transparantie, ethiek en gedrag te versterken om het vertrouwen van het publiek in de instelling te behouden. Tijdens het veldwerk kondigde de Commissie plannen aan om de regels voor betaalde reizen van Europese ambtenaren aan te scherpen, naar aanleiding van onthullingen dat Qatar een deel van de reiskosten van een directeur-generaal heeft betaald terwijl de Commissie onderhandelingen voerde over een luchtvervoersovereenkomst met Qatar.

Aan het begin van het jaar nam Zweden het roulerend voorzitterschap van de Raad van de Europese Unie over, waarbij zij veiligheid, concurrentievermogen, groene en energietransitie, democratische waarden en de rechtsstaat als hun prioriteiten aankondigde.¹¹

Een paar dagen voordat het veldwerk begon, verbood de Europese Commissie ambtenaren om de TikTok-applicatie op bedrijfsapparaten te gebruiken uit angst voor mogelijke beveiligings- en gegevensbeschermingskwesaties. Het Europees Parlement en de Raad van de Europese Unie kondigden vervolgens ook vergelijkbare TikTok-beperkingen aan.

De Internationale Vrouwendag op 8 maart werd gekenmerkt door vele evenementen in de lidstaten. De EU nam een historisch besluit over vrouwenrechten en legde sancties op aan negen personen en drie organisaties die zij verantwoordelijk acht voor seksueel geweld en grootschalige schendingen van vrouwenrechten. De sancties verbieden de toegang tot de EU en de toegang tot en het verkeer van activa binnen de EU.¹²

De Europese Unie bleef ook werken aan haar overkoepelende doelstelling om het blok tegen 2050 klimaatneutraal te maken. De veldwerkperiode werd gekenmerkt door een groeiend verzet tegen het verbieden van verbrandingsmotoren in Europa. In oktober 2022 hadden de onderhandelaars van de Raad van de EU en het Europees Parlement een beginselakkoord bereikt over de verordening betreffende de verplichte toepassing van het emissievrije percentage nieuwe auto's en bestelwagens vanaf 2035. Begin maart hebben verschillende lidstaten, waaronder Duitsland, op het laatste moment echter hun steun voor het verbod ingetrokken en een vrijstelling gevraagd voor auto's die e-brandstof gebruiken.

Ook in het kader van de klimaatwetgeving drongen Frankrijk en verschillende andere EU-lidstaten aan op kernenergie als onderdeel van het EU-beleid inzake hernieuwbare energie. Tot slot, maar niet in de laatste plaats, heeft het Europees Parlement op 14 maart gestemd over een tekst die gericht is op een aanzienlijke vermindering van de koolstofvoetafdruk van gebouwen tegen 2030.

9 <https://ec.europa.eu/eurostat/documents/2995521/16324762/3-31032023-BP-EN.pdf/4cb7a93a-bb55-923d-ec95-5fcb8073271c>

10 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_1410

11 <https://swedish-presidency.consilium.europa.eu/en/programme/priorities/>

12 https://ec.europa.eu/commission/presscorner/detail/en/ip_23_1487

Voor het eerst op Europees niveau behandelt deze tekst het bestand van bestaande woningen en gebouwen, met een tijdschema voor verplichte renovatie. Nieuwe gebouwen zullen vanaf 2028 emissievrij zijn.¹³

ANDERE BELANGRIJKE EVENEMENTEN OP NATIONAAL EN INTERNATIONAAL NIVEAU

Op 27 februari, vlak voor veldwerk, hebben de EU en het VK overeenstemming bereikt over nieuwe handelsregels voor Noord-Ierland. De overeenkomst, genaamd de „Windsor Framework”, volgde maanden van gesprekken gericht op het versoepelen van de post-Brexit handel tussen Noord-Ierland en de rest van het Verenigd Koninkrijk.

Op 28 februari vond een frontale botsing plaats tussen twee treinen ten zuiden van de Tempevallei in Griekenland en doodden ten minste 58 mensen, waaronder veel studenten. Deze tragedie heeft Griekenland geschokt en een nationale uitstorting van verdriet en verontwaardiging ontketend, voornamelijk gericht tegen de regering en ambtenaren van het land. Hoewel de directe oorzaak van deze ramp menselijke fouten kan zijn geweest, heeft het spoorwegnet te lijden gehad van jaren van onderinvestering en verwaarlozing.

Vanaf 7 maart gingen Georgische demonstranten de straat op tegen een wet die media en niet-gouvernementele organisaties zou hebben verklaard die meer dan 20 procent van hun financiering uit het buitenland ontvangen als „agenten van buitenlandse invloed.” Protesters vreesden dat de wet soortgelijke Russische wetgeving zou repliceren die is gebruikt om het maatschappelijk middenveld te beperken en tegenstanders van de regering te onderdrukken, wat een autoritaire verschuiving markeert. De protesten dwongen de regering van Georgië om het wetsvoorstel in te trekken.

Mediterrane kusten waren het toneel van verschillende scheepswrakken die migranten vervoerden en menselijk verlies veroorzaakten. Minstens 62 mensen stierven, onder wie 12 kinderen, toen op 26 februari een houten zeilboot uit Türkiye met migranten uit Afghanistan, Iran en verschillende andere landen naar Europa crashte tegen rotsen aan de kust van Calabrië. Ongeveer 30 migranten werden vermist en vermoedelijk verdronken na een overvolle boot kapseis tijdens een reddingspoging door een vrachtschip voor de kust van Libië op 12 maart.

Op 20 maart overleefde de Franse president Macron een motie van wantrouwen in het parlement nadat hij een zeer impopulaire en veel betwiste pensioenhervorming had doorgedrukt zonder een stemming in het parlement, met een controversieel grondwettelijk instrument — artikel 49.3. Dit leidde tot verdere verontwaardiging en stakingsacties en tot steeds gewelddadiger protesten in het hele land.

VERKIEZINGEN

Op 12 februari, voorafgaand aan het begin van veldwerk, won Nikos Christodoulides — een onafhankelijke centristische kandidaat ondersteund door sociaaldemocraten en liberale partijen — de presidentsverkiezingen van Cyprus met 51,9 % van de stemmen. De opkomst was 72,45 %.¹⁴ Een van zijn campagnethema's was de hervatting van de onderhandelingen over de hereniging van het eiland. Daarom heeft Christodoulides contact gezocht met Europese partners om een nieuw momentum in het schikkingsproces in te voeren, met EP-voorzitter Roberta Metsola, EU-voorzitter Ursula von der Leyen en Charles Michel, voorzitter van de Europese Raad in maart 2023.

13 <https://www.europarl.europa.eu/news/en/press-room/20230310IPR77228/meps-back-plans-for-a-climate-neutral-building-sector-by-2050>

14 https://live.elections.moi.gov.cy/English/PRESIDENTIAL__EPANALIPTIKI_EKLOGI_ELECTIONS_2023/Islandwide

Estland verkoos op 5 maart een nieuw nationaal parlement, waarmee Kaja Kallas, bekend om haar onwrikbare steun voor Oekraïne, als premier werd bevestigd. Haar partij, de liberale hervormingspartij, die deel uitmaakt van de Renew Europe-Fractie in het EU-parlement, won 31,2 % (+ 2,3), het beste resultaat in de geschiedenis van de partij, en Kallas ontving het hoogste aantal voorkeurstemmen van een politicus in een nationale parlementsverkiezingen. De rechtse EKRE-partij, die deel uitmaakt van de ID-Fractie in het EU-parlement, kwam op de tweede plaats, maar daalde van 17,8 % in 2019 tot slechts 16,1 % van de stemmen. Het voerde campagne tegen de vastberaden pro-Oekraïne houding van Estland en richtte zich op Kallas voor stijgende inflatie in het land. Meer dan de helft van de stembiljetten werd elektronisch gegoten, wat waarschijnlijk hielp om een recordopkomst van 63 procent te behalen.¹⁵

Op 15 maart vonden regionale verkiezingen plaats in Nederland en leidden tot een historisch succes van de agrarische belangenpartij BoerBurgerBeweging (BBB), een¹⁶relatief jonge partij die in 2019 werd opgericht en die aanvankelijk had gewonnen door zich te verzetten tegen stikstofreductiewetten. De verkiezingsuitslag betekende een tegenslag voor de zittende premier Mark Rutte omdat de vertegenwoordigers van de Nederlandse provincies leden van de Senaat zullen kiezen. De Senaat kan geen wetgeving wijzigen, maar heeft wel de bevoegdheid om wetten goed te keuren of af te wijzen. Terwijl de regering van premier Rutte slechts een minderheid in de Senaat had, werd deze minderheid verder verminderd.

Zowel Finland als Bulgarije zouden parlementsverkiezingen houden op 2 april en de verkiezingscampagnes waren in volle gang tijdens het veldwerk. Voor Bulgaren was het de vijfde keer in twee jaar dat ze werden opgeroepen om te stemmen bij parlementsverkiezingen, aangezien het land dieper in politieke crisis en instabiliteit zakt.

15 <https://www.valimised.ee/en>

16 <https://www.kiesraad.nl/verkiezingen/provinciale-staten/uitslagen/uitslagen-per-gemeente>

METHODIEK

De in deze Eurobarometer in het voorjaar van 2023 gebruikte methode, uitgevoerd in golf 99.1, is die van Eurobarometer-enquêtes die zijn uitgevoerd voor het directoraat-generaal Communicatie van het Europees Parlement (eenheid voor toezicht op publiek advies). De enquête werd uitgevoerd door Kantar Public tussen 2 en 26 maart 2023 in alle 27 EU-lidstaten. In totaal werden 26376 interviews gehouden. De EU-resultaten werden gewogen naar de omvang van de bevolking in elk land.

Eurobarometer-enquêtes worden face-to-face uitgevoerd bij mensen thuis of voor de deur, in de nationale taal. In alle landen werd CAPI (Computer Assisted Personal Interviewing) gebruikt.

In Denemarken, Tsjechië, Malta en Finland werden enkele interviews gehouden via computerondersteunde video-interview (CAVI) techniek. De interviewer beheert de vragenlijst op afstand aan de respondent via videoconferentie, waar beide delen elkaar kunnen zien: de voorwaarden van interviews lijken sterk op die van face-to-face.

Naar aanleiding van de algemene verordening gegevensbescherming van de EU (AVG) werd de respondenten gevraagd of zij al dan niet zouden instemmen met vragen over kwesties die als „gevoelig” zouden kunnen worden beschouwd.

De lezer dient zich ervan bewust te zijn dat in dit verslag de evolutie van een specifieke indicator over het geheel genomen als stabiel wordt beschouwd wanneer deze met ± 2 procentpunten of minder varieert. Zie voor meer informatie de tabel op bladzijde XX voor de foutmarge, afhankelijk van het aantal interviews.

Opmerking: In dit verslag worden de EU-landen aangeduid met hun officiële afkorting.

De in dit verslag gebruikte afkortingen komen overeen met:

België	WEE S	Frankrijk	FR	Nederland	NL
Bulgarije	BG	Kroatië	HR	Oostenrijk	BIJ
Tsjechië	CZ	Italië	HET	Polen	PL
Denemarken	DK	Republiek Cyprus	CY*	Portugal	PT
Duitsland	DE	Letland	LV	Roemenië	RO
Estland	EE	Litouwen	LT	Slovenië	SI
Ierland	IE	Luxemburg	LU	Slowakije	SK
Griekenland	EL	Hongarije	HU	Finland	FI
Spanje	ES	Malta	MT	Zweden	SE

Europese Unie — gewogen gemiddelde voor de 27 lidstaten

EU27

BE, FR, IT, LU, DE, AT, ES, PT, IE, NL, FI, EL, EE, SI, CY, MT, SK, LV, LT

eurozone

BG, CZ, DK, HR, HU, PL, RO, SE

niet-eurogebied

*Cyprus als geheel is een van de 27 lidstaten van de Europese Unie. Het acquis communautaire is echter opgeschort in het deel van het land dat niet door de regering van de Republiek Cyprus wordt gecontroleerd. Om praktische redenen zijn alleen de gesprekken in het deel van het land waarover de regering van de Republiek Cyprus zeggenschap heeft, opgenomen in de categorie „CY” en in het EU-27-gemiddelde.

1. HET LEVEN IN DE EU: DEMOCRATIE EN DE LEVENSSSTANDAARD

Hoe staan de Europeanen tegenover de staat van de democratie in de Europese Unie, over veranderingen in hun levensstandaard in de context van de stijgende inflatie, en over hun verwachtingen ten aanzien van de economische situatie en hun eigen levensomstandigheden? De enquête toont een beeld van blijvende gehechtheid aan democratische waarden en algehele tevredenheid met de democratie in de EU te midden van aanhoudende persoonlijke en economische moeilijkheden. Bovendien lijkt de verslechtering van de perceptie van de persoonlijke economische vooruitzichten en verwachtingen van de burgers ten aanzien van hun toekomstige levensomstandigheden, zoals waargenomen in de najaarsenquête van het Parlement van 2022, tot stilstand te zijn gekomen.

Dit gemengde beeld wordt misschien het best belichaamd door het feit dat Europeanen geneigd zijn hun emotionele status te omschrijven als hoopvol, zelfverzekerd en kalm, maar ook als onzeker en angstig. Als het gaat om houding ten opzichte van democratie, koesteren de burgers de democratie als de waarde die het Europees Parlement als prioriteit moet verdedigen. Ze blijven ook tevreden over de manier waarop de democratie in de EU en in hun land werkt, en met een verscheidenheid aan specifieke aspecten van de democratie in de EU. De Europeanen zijn echter minder tevreden over de maatregelen die de EU en hun nationale regeringen hebben genomen om de levenskostencrisis aan te pakken. Dit is niet verwonderlijk, aangezien de meesten van hen een daling van hun levensstandaard hebben ervaren of verwachten te ervaren, en dat een groot deel van de burgers in ieder geval van tijd tot tijd moeite heeft om hun rekeningen te betalen. Ondanks de gevolgen van de oorlog in Oekraïne voor het leven van de burgers, blijft de steun van de EU aan Oekraïne op grote schaal worden goedgekeurd. Ten slotte heeft, tegen de achtergrond van een vertraging van de inflatie tussen eind 2022 en begin 2023,¹⁷ de verslechterende verwachtingen van de Europeanen met betrekking tot hun levensomstandigheden en de nationale economie in oktober-november 2022 plaatsgemaakt voor een stabilisatie van deze indicatoren.

Waarden die het Europees Parlement met voorrang moet verdedigen

Democratie staat bovenaan de lijst van waarden die het Europees Parlement als prioriteit moet verdedigen. Net als in eerdere enquêtes is democratie de meest genoemde waarde van burgers (37 %, + 1 procentpunt sinds oktober-november 2022), gevolgd door de bescherming van de mensenrechten in de EU en wereldwijd (28 %, -1 procentpunt) en vrijheid van meningsuiting en denken (27 %, -1 pp). Meer dan een vijfde van de respondenten vindt dat het Europees Parlement prioriteit moet geven aan de rechtsstaat (24 %, geen verandering), gelijkheid tussen vrouwen en mannen (21 %, geen verandering) en solidariteit tussen de EU-lidstaten en tussen zijn regio's (21 %, -2 pp). Alle andere waarden worden door minder dan één op de vijf respondenten aangehaald.

De resultaten zijn grotendeels stabiel gebleven sinds deze vraag voor het laatst werd gesteld in oktober-november 2022.

¹⁷ <https://ec.europa.eu/eurostat/web/products-euro-indicators/w/2-17032023-ap#:~:text=The%20euro%20area%20annual%20inflation,down%20from%2010.0%25%20in%20January>

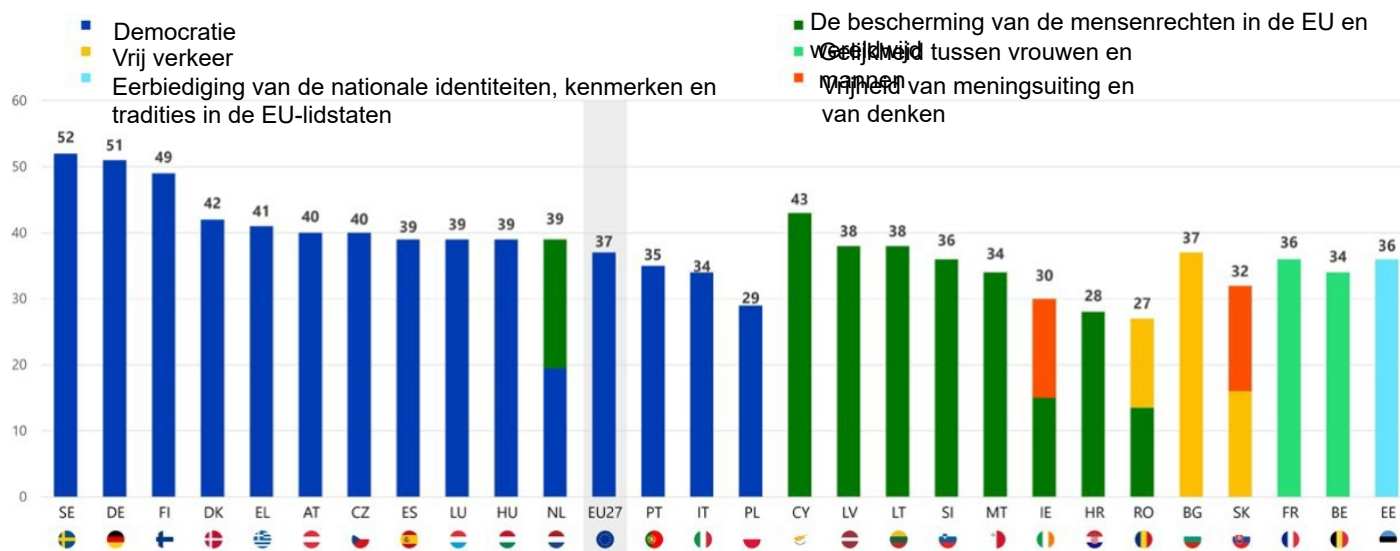
QA6ab Welke van de volgende waarden moet het Europees Parlement volgens u prioritair verdedigen? Ten eerste? En dan? (%)

In 14 landen is democratie de meest genoemde (of gezamenlijk meest genoemde) waarde die het Europees Parlement bij voorrang moet verdedigen. De bescherming van de mensenrechten is een topprioriteit (of gezamenlijke topprioriteit) voor respondenten in negen landen.

Gelijkheid tussen vrouwen en mannen is de meest genoemde waarde in België en Frankrijk. Vrijheid van verkeer staat bovenaan de lijst van prioriteiten in Bulgarije en staat op de gezamenlijke hoogste plaats in Slowakije en Roemenië, terwijl vrijheid van meningsuiting en denken de gezamenlijk meest genoemde waarde is in Ierland en Slowakije. Estland is het enige land waar de eerbiediging van de nationale identiteiten, culturen en tradities in de EU-lidstaten door de respondenten als een topprioriteit wordt beschouwd.

QA6ab Welke van de volgende waarden moet het Europees Parlement volgens u prioritair verdedigen? Ten eerste? En dan? (Max. 4 ANSWERS) (% — Het meest genoemde antwoord per land)

Democratie behoort tot de drie meest genoemde waarden in 21 landen, met proporties variërend van 52 % in Zweden, 51 % in Duitsland en 49 % in Finland tot 24 % in Kroatië, Slovenië en Roemenië.

Evenzo behoort de bescherming van de mensenrechten in de EU en wereldwijd tot de drie hoogste waarden in 20 landen. Dit wordt het vaakst genoemd door respondenten in Zweden (46 %), Cyprus (43 %) en Nederland (39 %). Daarentegen vindt 22 % in Italië en Polen dat dit een prioriteit moet zijn.

Vrijheid van meningsuiting en denken behoort tot de top drie van waarden die in 16 landen moeten worden verdedigd. Meer dan een derde noemt dit in Letland, Nederland en Zweden (allemaal 34 %), terwijl minder dan een vijfde dat doet in Portugal (14 %) en Hongarije (19 %).

De rechtsstaat behoort tot de top drie in tien landen. Deze waarde wordt het meest genoemd in Finland (38 %), gevolgd door Bulgarije, Duitsland en Griekenland (alle 34 %), terwijl deze waarde het minst wordt genoemd in Portugal (12 %), Frankrijk en Litouwen (beide 14 %).

Gelijkheid tussen vrouwen en mannen wordt beschouwd als de hoogste waarde in Frankrijk (36 %) en België (34 %) en is de op één na hoogste waarde in Luxemburg (30 %). Aan de andere kant van de schaal wordt dit vermeld door 9 % in Estland en met 11 % in Griekenland en Litouwen.

In zes landen behoort solidariteit tussen de EU-lidstaten en tussen haar regio's tot de drie belangrijkste waarden. De verhoudingen variëren van 38 % in Griekenland en 32 % in Portugal en 28 % in Bulgarije tot 11 % in Ierland, 12 % in Denemarken en 14 % in Oostenrijk.

QA6ab Welke van de volgende waarden moet het Europees Parlement volgens u prioritair verdedigen? Ten eerste? En dan? (%)

	EU27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
																												
Democratie	37	30	25	40	42	51	26	28	41	39	32	24	34	33	29	30	39	39	33	39	40	29	35	24	24	25	49	52
De bescherming van de mensenrechten in de EU en in de wereld	28	25	23	30	35	31	29	30	29	29	25	28	22	43	38	38	23	34	34	39	23	22	31	27	36	30	33	46
Vrijheid van meningsuiting en denken	27	31	21	30	29	28	32	30	26	22	33	25	28	23	34	29	29	19	21	34	31	20	14	23	25	32	27	34
De rechtsstaat	24	15	34	22	23	34	19	19	34	27	14	21	17	29	23	14	20	25	27	25	26	26	12	23	28	23	38	21
Gelijkheid tussen vrouwen en mannen	21	34	12	12	19	18	9	27	11	27	36	13	18	25	13	11	30	13	18	21	29	15	23	14	17	13	18	22
Solidariteit tussen de EU-lidstaten en tussen haar regio's	21	21	28	24	12	19	16	11	38	17	15	25	26	25	19	23	18	21	15	24	14	22	32	26	20	21	16	15
Menselijke waardigheid, met inbegrip van het verbod op de doodstraf, foltering of slavernij	19	19	13	14	24	19	12	15	18	18	18	22	22	18	14	11	16	15	14	18	19	18	23	12	15	15	21	29
Respect voor nationale identiteiten, culturen en tradities in de EU-lidstaten	17	14	30	28	17	13	36	16	29	8	15	21	20	24	21	21	9	23	17	20	19	19	17	23	17	19	15	9
Tolerantie en respect voor diversiteit in de samenleving	16	19	13	9	17	16	16	15	11	15	20	17	16	9	9	17	11	19	15	19	15	17	14	11	23	12	15	15
Vrij verkeer	15	10	37	22	18	9	29	28	7	14	9	23	20	9	18	19	14	19	13	10	13	22	8	27	16	32	16	10
De strijd tegen discriminatie en de bescherming van minderheden	14	19	7	7	11	10	11	15	14	18	15	13	17	11	11	13	17	19	22	15	16	14	22	14	9	11	13	10
Solidariteit tussen de EU en de arme landen in de wereld	14	14	11	9	12	12	7	11	21	14	11	21	17	20	16	14	15	12	22	9	12	14	21	20	15	11	5	10
Vrijheid van godsdienst en levensovertuiging	8	9	9	3	7	5	14	14	6	4	10	11	8	8	5	5	6	8	9	7	8	11	5	16	6	16	8	4
Het recht om asiel aan te vragen tegen vervolging	7	7	6	3	8	5	3	11	3	7	5	4	9	5	7	7	7	8	6	6	10	9	6	8	3	3	3	9
Overig (Spontaan)	1	1	0	1	1	1	1	0	0	1	2	0	1	1	1	1	1	0	1	0	2	0	1	1	1	0	0	1
Geen (spontaan)	1	0	0	2	1	1	1	0	1	1	2	0	1	0	1	4	1	0	2	0	1	0	0	0	2	1	0	1
Weet het niet	1	0	2	2	2	1	1	1	0	1	2	0	1	0	2	1	1	1	2	0	2	1	3	1	1	1	0	0
Weigering (Spontaan)	0	0	0	1	0	0	0	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0

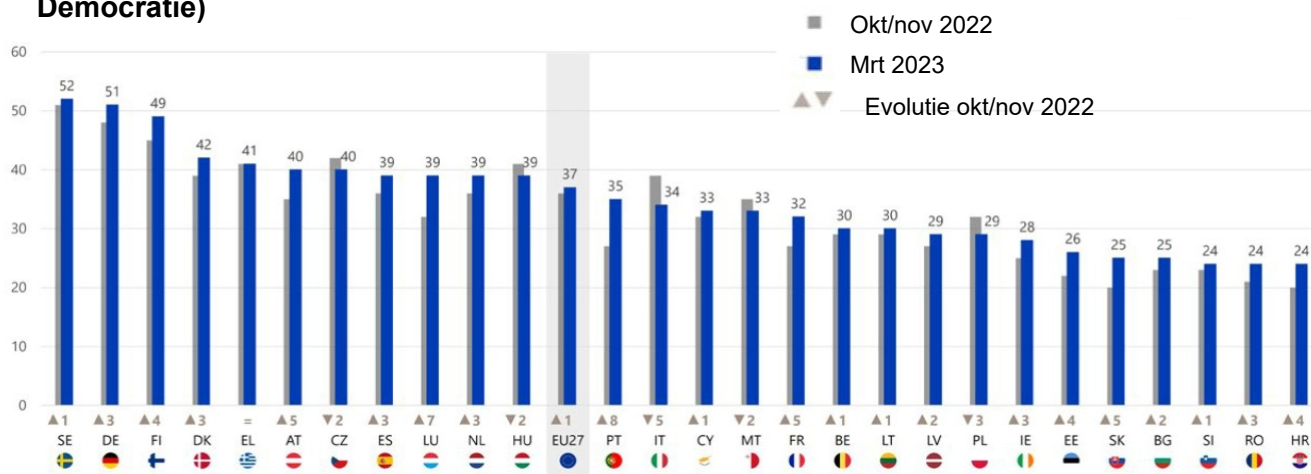
1e Meest genoemd item
2e Meest genoemd item
3e Meest genoemd item

Mrt 2023

Het aandeel dat het Europees Parlement als een waarde beschouwt dat het Europees Parlement moet verdedigen, is met name hoog in Bulgarije (37 %), terwijl de eerbiediging van de nationale identiteiten, culturen en tradities in de EU-lidstaten eerder in Estland (36 %) wordt genoemd dan in andere landen.

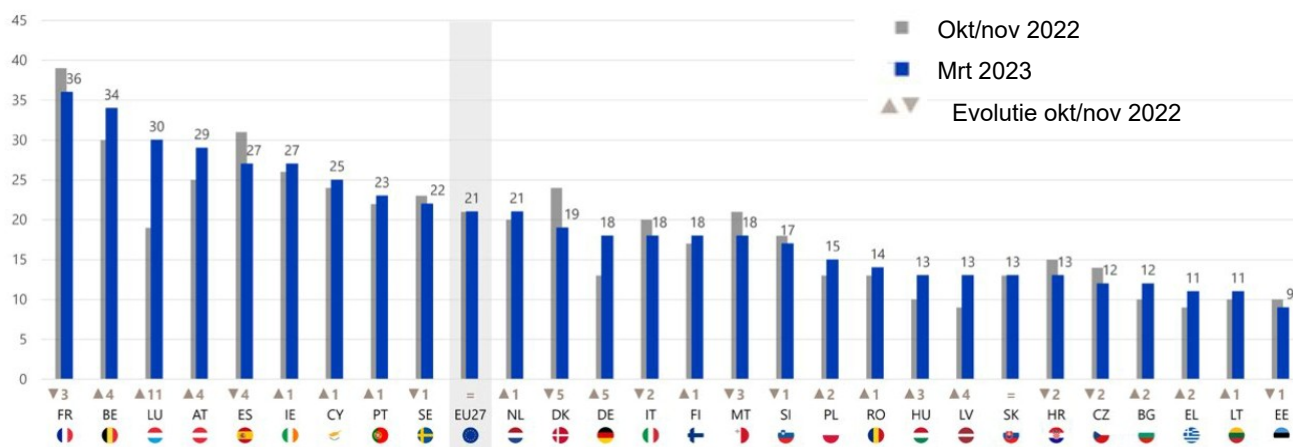
Sinds oktober-november 2022 is democratie belangrijker geworden als verdedigingswaarde voor respondenten in 14 landen, met name in Portugal (35 %, + 8 pp), Luxemburg (39 %, + 7 pp), Oostenrijk (40 %, + 5 pp), Frankrijk (32 %, + 5 pp) en Slowakije (25 %, + 5 pp). Daarentegen noemen dalende percentages van de respondenten democratie in Italië (34 %, -5 procentpunten) en Polen (29 %, -3 procentpunten). Dit cijfer is in 17 landen onveranderd of stabiel gebleven.

QA6ab Naar uw mening, welke van de volgende waarden moet het Europees Parlement verdedigen als een kwestie van prioriteit? Ten eerste? En dan? (Max. 3 ANSWERS) (% — Democratie)

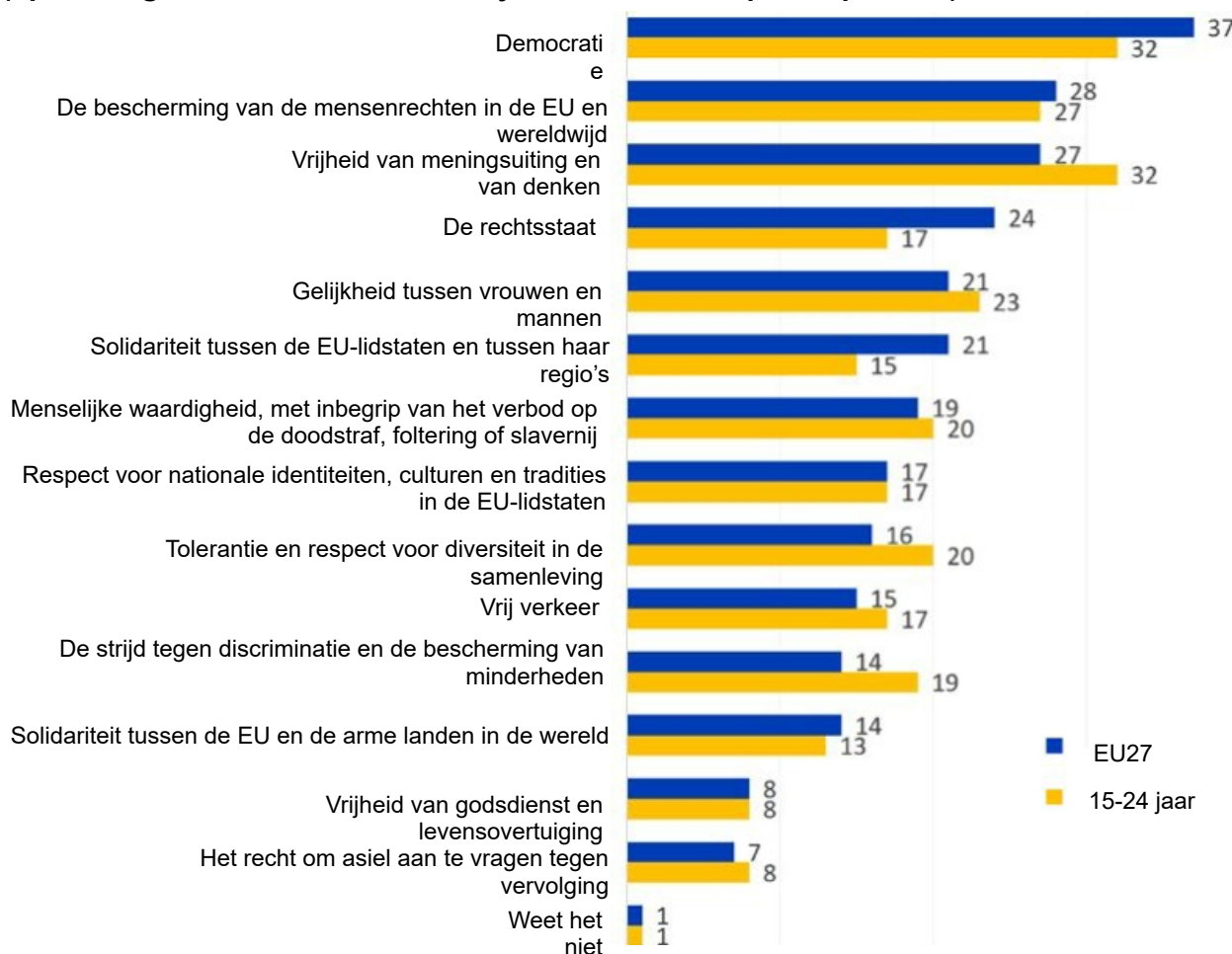
De gelijkheid van vrouwen en mannen is toegenomen in zes landen ten opzichte van oktober-november 2022. Luxemburg is veruit het land waar de stijging het grootst was (30 %, + 11 pp), gevolgd door Duitsland (18 %, + 5 pp), België (34 %, + 4 pp), Oostenrijk (29 %, + 4 pp) en Letland (13 %, + 4 pp). Aan de andere kant van de schaal wordt de gelijkheid van vrouwen en mannen minder vaak genoemd in Denemarken (19 %, -5 pp), Spanje (27 %, -4 pp), Malta (18 %, -3 pp) en Frankrijk (36 %, -3 pp). Dit percentage is in 17 landen onveranderd of stabiel gebleven.

QA6ab Welke van de volgende waarden moet het Europees Parlement volgens u prioritair verdedigen? Ten eerste? En dan? (Max. 3 ANSWERS) (% — Gelijkheid tussen vrouwen en mannen)

Gericht op de resultaten van de jongste respondenten (d.w.z. degenen in de leeftijd van 15-24 jaar), is de rangschikking van waarden in grote lijnen consistent met die van alle respondenten, met enkele lichte verschillen. Democratie staat bovenaan de lijst van waarden die ook binnen deze leeftijdsgroep moeten worden verdedigd, maar het wordt vergezeld door vrijheid van meningsuiting en denken (beide 32 %), met bescherming van de mensenrechten in de EU en wereldwijd (27 %) als derde. De jongste respondenten noemen minder dan gemiddeld democratie (32 % versus 37 %), de rechtsstaat (17 % versus 24 %) en solidariteit tussen de EU-lidstaten en tussen de regio's (15 % versus 21 %). Zij hebben echter meer kans om vrijheid van meningsuiting en denken te kiezen (32 % versus 27 %), tolerantie en respect voor diversiteit in de samenleving (20 % versus 16 %) en de strijd tegen discriminatie en voor de bescherming van minderheden (19 % versus 14 %).

QA6ab Welke van de volgende waarden moet het Europees Parlement volgens u prioritair verdedigen? Ten eerste? En dan? (Max. 3 ANSWERS) (% — Gelijkheid tussen vrouwen en mannen)
(opmerking: deze laatste woorden zijn een fout van kopiëren/plakken)

De sociaal-demografische analyse richt zich op de top zes waarden die burgers vinden dat het Europees Parlement als prioriteit moet verdedigen. Mannen hebben meer kans dan vrouwen om te zeggen dat democratie (41 % versus 34 %) en de rechtsstaat (28 % versus 20 %) prioriteit moeten krijgen, terwijl het omgekeerde geldt voor de gelijkheid van mannen en vrouwen (16 % versus 27 %).

Degenen die voltijds onderwijs hebben afgerond van 20 jaar of ouder, hebben meer kans om de bescherming van de mensenrechten in de EU en wereldwijd aan te halen (31 %). Respondenten die hun opleiding van 15 jaar of jonger hebben afgerond, zullen het minst zeggen dat het Europees Parlement prioriteit moet geven aan vrijheid van meningsuiting en denken (21 %) en de rechtsstaat (20 %).

Respondenten die zichzelf beschouwen als onderdeel van de hogere of hogere middenklasse van de samenleving hebben meer kans dan degenen die zichzelf als werkende klasse beschouwen om de verdediging van de rechtsstaat te noemen (29-32 % versus 22 %), terwijl het omgekeerde geldt voor de gelijkheid van vrouwen en mannen (17-18 % versus 24 %).

Respondenten die het lidmaatschap van hun land als een goede zaak beschouwen, zijn waarschijnlijker dan degenen die het slecht vinden om democratie (40 % versus 33 %), de bescherming van de mensenrechten in de EU en de wereldwijde solidariteit (32 % versus 19 %) en solidariteit tussen de EU-lidstaten en tussen de regio's (24 % versus 13 %) als waarden te verdedigen.

Tot slot zijn respondenten met een positief beeld van het Europees Parlement waarschijnlijker dan degenen die een negatief imago hebben om te zeggen dat prioriteit moet worden gegeven aan de bescherming van de mensenrechten in de EU en wereldwijd (31 % versus 24 %) en aan solidariteit tussen de EU-lidstaten en tussen de regio's (26 % versus 16 %). Degenen met een negatief beeld hebben daarentegen meer kans om vrijheid van meningsuiting en denken te noemen (33 % versus 23 %).

QA6ab Welke van de volgende waarden moet het Europees Parlement volgens u prioritair verdedigen? Ten eerste? En dan?

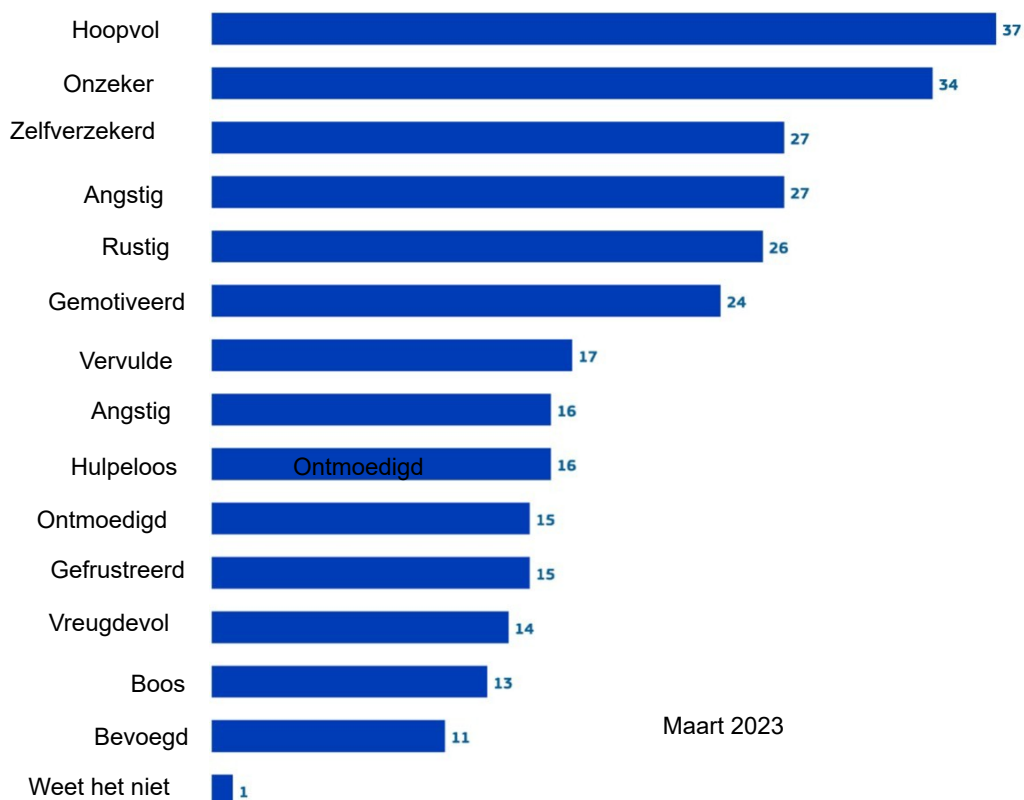
	Gelijkheid tussen vrouwen en mannen	Solidariteit tussen de EU-lidstaten en haar regio's	De bescherming van de mensenrecht en in de EU en wereldwijd	Vrijheid van de meningsuitin g en van	Democratie	De rechtsstaat
EU27	21	21	28	27	37	24
Geslacht						
Man	16	22	27	28	41	28
Vrouw	27	19	30	26	34	20
Leeftijd						
15-24	23	15	27	32	32	17
25-39	22	21	30	27	37	22
40-54	21	21	28	28	38	25
55+	21	22	28	25	39	26
Onderwijs (eind van)						
15—	23	21	27	21	39	20
16-19	21	21	27	28	37	25
20+	20	23	31	28	38	25
Nog steeds studeren	24	14	29	31	35	18
Overweeg om deel uit te maken van						
De arbeidersklasse	24	18	25	27	35	22
De lagere middenklasse	20	20	28	26	40	23
De middenklasse	21	22	30	27	37	24
De hogere middenklasse	18	23	30	29	40	29
De hogere klasse	17	27	32	23	52	32
Afbeelding van het Europees Parlement						
Positief	20	26	31	23	40	26
Neutraal	23	19	28	28	36	23
Negatief	21	16	24	33	36	24
Advies over het EU-lidmaatschap van een land						
Een goede zaak	21	24	32	25	40	25
Een slechte zaak	21	13	19	31	33	22
Noch een goede, noch een slechte zaak	22	17	25	30	33	22

De huidige emotionele status van de burgers

Respondenten werd gevraagd hoe ze hun huidige emotionele status het beste zouden beschrijven als ze nadenken over het leven dat ze leiden. Een mix van positieve en negatieve emoties worden waargenomen in de top zes antwoorden, hoewel positieve enigszins prevaleren. Meer dan een derde zegt hoopvol te zijn (37 %), terwijl ongeveer een kwart of meer hun emotionele status omschrijft als zelfverzekerd (27 %), kalmte (26 %) en gemotiveerd (24 %). Aan de negatieve kant zegt ongeveer een derde dat ze onzeker zijn (34 %) en meer dan een kwart zich angstig voelt (27 %).

Alle andere emoties worden door minder dan een vijfde genoemd: vervuld (17 %), angstig, hulpeloos (beide 16 %), ontmoedigd, gefrustreerd (beide 15 %), vreugdevol (14 %), boos (13 %) en krachtig (11 %).

QA10ab Welke van de volgende onderwerpen zou u met voorrang door het Europees Parlement willen behandelen? Ten eerste? En dan? (EU27) (%)

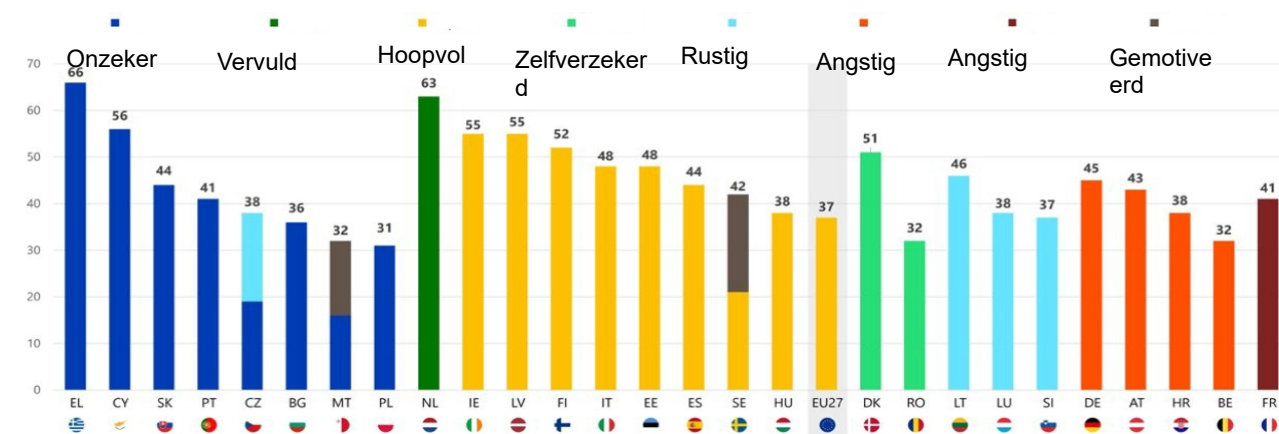

Maart 2023

In acht landen is hoopvol de meest geciteerde (of gezamenlijk meest geciteerde) emotionele status, terwijl het gevoel van kalmte het hoogste antwoord is (of het gezamenlijke topantwoord) in nog eens vier landen. De meeste respondenten voelen zich zelfverzekerd in Denemarken en Roemenië en vervuld in Nederland.

Onder negatieve emoties is het gevoel van onzekerheid het meest genoemd (of gezamenlijk meest genoemd) door respondenten in acht landen, waarbij de meeste respondenten zich angstig voelen in nog eens vier landen. Alleen in Frankrijk is „angstig” het antwoord dat de respondenten het meest citeren om hun emotionele status te beschrijven.

QA10ab Als je nadenkt over het leven dat je leidt, hoe zou je dan het beste je huidige emotionele status beschrijven? Ten eerste? En dan? (Max. 4 ANSWERS) (%) — Het meest genoemde antwoord per land

In 21 landen, hoopvol is een van de drie meest genoemde gevoelens van respondenten wanneer ze nadenken over het leven dat ze leiden, met proporties variërend van meer dan de helft in Ierland, Letland (beide 55 %) en Finland (52 %), tot 15 % in Cyprus, 22 % in Bulgarije en 23 % in Tsjechië.

Het gevoel van onzekerheid staat in de top drie van antwoorden in 14 landen, waarbij respondenten in Griekenland (66 %), Cyprus (56 %) en Slowakije (44 %) dit het meest vermelden. Deze emotionele status is daarentegen minder wijdverspreid in Denemarken (13 %), Nederland (18 %) en Finland (21 %).

In tien landen is vertrouwen een van de drie meest geciteerde antwoorden. Dit gevoel is het meest diffuus in Denemarken (51 %), Finland (47 %) en Ierland (42 %), terwijl 6 % dit noemt in Cyprus en Griekenland en 12 % in Slowakije.

Het gevoel van angst behoort tot de top drie in tien landen, met percentages variërend van 45 % in Duitsland, 43 % in Oostenrijk en 42 % in Griekenland tot 7 % in Spanje, 9 % in Tsjechië en 11 % in Roemenië.

Kalmte is een van de drie meest genoemde emoties door respondenten om hun emotionele status in 11 landen te beschrijven. Het wordt door vier op de tien of meer in Litouwen (46 %), Letland (41 %) en Zweden (40 %) genoemd. Aan de andere kant van de schaal selecteert 13 % in Griekenland en 15 % in Kroatië en Slowakije dit antwoord.

De percentages die zeggen gemotiveerd te zijn, zijn vooral hoog in Nederland (45 %) en Zweden (42 %). Nederland (63 %) is ook het land met het hoogste percentage respondenten dat zegt voldaan te zijn, terwijl in Frankrijk (41 %) de meeste zichzelf als angstaanjagend omschrijven.

QA10ab Als je nadenkt over het leven dat je leidt, hoe zou je dan het beste je huidige emotionele status beschrijven? Ten eerste? En dan? (MAX. 4 ANTWOORDEN) (%)

	EU27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Hoopvol	37	28	22	23	45	40	48	55	26	44	24	31	48	15	55	33	34	38	28	40	35	30	40	30	31	34	52	42
Onzeker	34	27	36	38	13	33	22	27	66	40	29	30	42	56	24	30	26	34	32	18	33	31	41	29	22	44	21	22
Contributionend	27	17	24	15	51	41	24	42	6	20	21	22	26	6	30	38	35	24	30	26	36	19	31	32	30	12	47	20
Angstig	27	32	31	9	27	45	18	15	42	7	21	38	20	35	26	22	13	34	29	40	43	28	20	11	30	39	30	18
Rustig	26	27	26	38	36	27	39	35	13	27	24	15	20	17	41	46	38	25	31	32	23	21	20	24	37	15	30	40
Gemotiveerd	24	30	23	21	32	22	24	31	4	25	21	30	25	5	31	32	27	29	32	45	24	17	24	25	33	16	27	42
Ful tolled	17	30	15	23	50	9	27	17	6	23	11	24	15	4	15	18	10	10	31	63	12	15	12	19	12	11	45	33
Angstig	16	19	12	8	6	12	6	9	27	8	41	12	14	21	6	5	26	14	6	4	15	14	28	12	5	16	2	5
Hulpeloos	16	12	14	20	4	13	7	6	10	7	28	18	26	23	13	9	13	18	19	3	14	16	8	21	17	21	2	7
Ontmoedigd	15	15	25	9	2	10	5	7	28	16	17	13	21	19	5	18	6	13	13	7	11	16	21	24	6	28	2	9
Gefrustreerd	15	20	9	12	12	17	16	13	57	16	11	15	11	54	16	11	7	8	20	12	20	13	11	16	4	13	19	30
Vreugdevol	14	13	10	19	36	10	18	18	3	22	10	16	7	9	17	8	14	17	21	29	15	18	15	18	27	11	19	37
Boos	13	11	16	18	2	11	7	4	48	3	22	14	13	28	9	7	4	8	13	2	19	12	5	14	9	15	4	7
Bevoegd	11	12	2	11	18	7	13	10	6	5	16	14	17	6	19	4	13	18	3	6	9	9	4	22	8	11	5	18
Andere (Spontaan)	1	2	1	1	0	0	3	0	1	3	1	0	0	1	1	3	2	0	1	0	5	0	1	0	2	1	0	1
Weet het niet	1	0	1	2	1	0	0	2	0	0	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	2	3	0	0	0	0	0

1e Meest genoemd item

2e Meest genoemd item

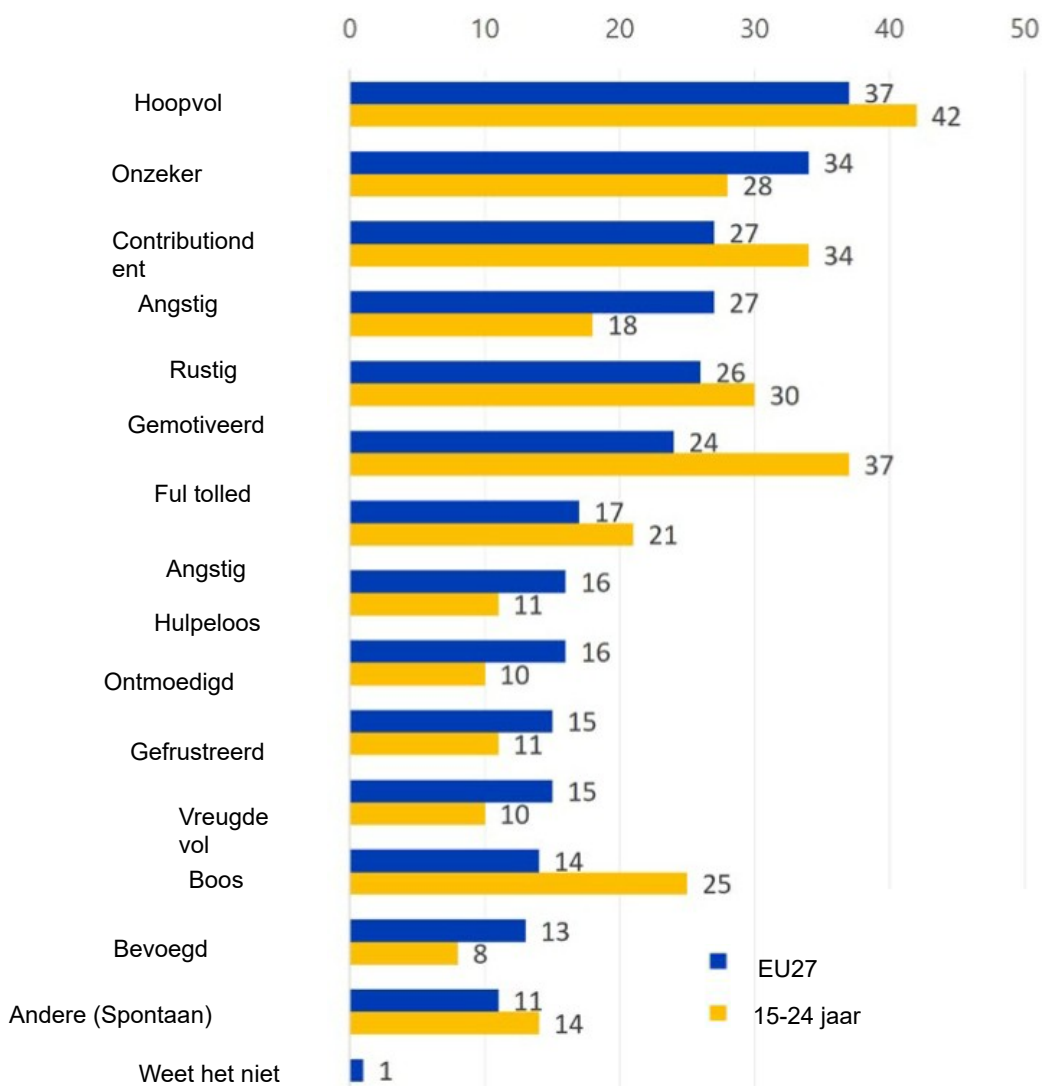
3e Meest genoemd item

Maart 2022

Positieve gevoelens overheersen duidelijker bij de jongste respondenten, d.w.z. degenen in de leeftijd van 15-24 jaar, dan onder de algemene bevolking. In het bijzonder staat hoopvol bovenaan de lijst met antwoorden onder zowel 15-24-jarigen als onder de algemene bevolking (42 % versus 37 %), de tweede meest genoemde term door de jongsten om hun emotionele status te beschrijven is gemotiveerd (37 % versus 24 %), gevolgd door zelfverzekerdheid (34 % versus 27 %). Naast het gevoel meer hoopvol, gemotiveerd en kalmer dan gemiddeld, hebben respondenten van 15-24 jaar ook veel meer kans om zich vreugdevol te voelen (25 % versus 14 %) en iets meer kans om zich kalm te voelen (30 % versus 26 %) en vervuld (21 % versus 17 %).

Ze zijn echter minder waarschijnlijk dan gemiddeld om negatieve termen te kiezen om hun emotionele status te beschrijven. Vooral de gevoelens van angst (18 % vs 27 %), onzekerheid (28 % versus 34 %), hulpeloosheid (10 % vs 16 %), angstigheid (11 % vs 16 %), frustratie (10 % vs 15 %) en woede (8 % vs 13 %) zijn minder wijdverspreid onder de jongsten.

QA10ab Als je nadenkt over het leven dat je leidt, hoe zou je dan het beste je huidige emotionele status beschrijven? Ten eerste? En dan? (EU27) (%)

Wanneer we kijken naar de sociaaldemografische gegevens voor de zes meest genoemde emoties, lijkt het duidelijk dat mannen zich eerder kalm voelen (29 % versus 22 % van de vrouwen), zelfverzekerd (29 % versus 25 %) en gemotiveerd (26 % versus 22 %), terwijl vrouwen zich eerder angstig voelen (30 % versus 24 % van de mannen) en onzeker zijn (36 % versus 32 %).

Respondenten die meer tijd in het onderwijs hebben doorgebracht, hebben meer kans om positieve gevoelens te noemen. 29 % van degenen die een opleiding van 20 jaar of ouder hebben afgerond, zegt zich gemotiveerd te voelen, vergeleken met 13 % van degenen die 15 jaar of jonger vertrokken. Het omgekeerde geldt voor de negatieve gevoelens, waarbij degenen die een opleiding van 15 jaar of jonger hebben afgerond meer kans hebben om te zeggen dat ze onzeker zijn (43 % versus 29 % van degenen die 20 jaar of ouder zijn) of angstig (33 % versus 25 %).

Respondenten die het minst moeite hebben om hun rekeningen te betalen, zijn het meest geneigd om hun emotionele status te beschrijven met behulp van positieve termen. Bijvoorbeeld, 31 % die nooit of bijna nooit problemen heeft, zegt dat ze zelfverzekerd zijn, vergeleken met 15 % van degenen die het grootste deel van de tijd problemen hebben. Deze respondenten hebben ook de

minste kans om onzeker te zijn (29 % versus 41-42 % van degenen die ten minste van tijd tot tijd problemen hebben) of angstig (25 % versus 32 % van degenen die het grootste deel van de tijd problemen hebben).

Degenen die een positief beeld van de EU hebben, hebben meer kans dan degenen die een negatief imago hebben om positieve gevoelens te hebben. 47 % van degenen die een positief beeld van de EU hebben, voelt zich hoopvol, tegenover 18 % van degenen met een negatief imago. Het omgekeerde geldt voor de gevoelens van onzekerheid (40 % van degenen die een negatief beeld hebben versus 28 % van degenen die een positief beeld hebben) en angst (34 % versus 22 %).

Respondenten die denken dat dingen in hun leven in de goede richting gaan, hebben meer kans om hun emotionele status te beschrijven met behulp van positieve termen en minder geneigd om negatieve termen te kiezen. 43 % van deze respondenten voelt zich hoopvol (in vergelijking met 23 % van degenen die zeggen dat dingen de verkeerde kant op gaan) en 30 % voelt zich onzeker (tegen 41 %). Hetzelfde geldt voor degenen die denken dat het in de EU of in hun land de goede kant op gaat.

Degenen die verwachten dat hun levensomstandigheden en de situatie van de nationale economie over een jaar beter zullen zijn, hebben meer kans om positieve gevoelens te noemen. 36 % van degenen die denken dat de dingen beter zullen zijn voor hun levensomstandigheden, voelt zich gemotiveerd, vergeleken met 16 % van degenen die denken dat de dingen slechter zullen zijn. Respondenten die verwachten dat de situatie verslechtert, hebben daarentegen meer kans om zich onzeker of angstig te voelen. 38 % van degenen die denken dat het slechter zal zijn voor de nationale economie, heeft bijvoorbeeld een gevoel van onzekerheid, tegenover 25 % van degenen die denken dat de dingen beter zullen zijn.

Evenzo hebben respondenten die tevreden zijn met EU- of nationale maatregelen om de stijgende kosten van levensonderhoud aan te pakken, meer kans op positieve gevoelens, terwijl het omgekeerde waar is als het gaat om negatieve gevoelens. 36 % van degenen die tevreden zijn met EU-maatregelen heeft bijvoorbeeld vertrouwen (tegenover 22 % van degenen die niet tevreden zijn), terwijl 39 % van degenen die niet tevreden zijn zich onzeker voelt (in vergelijking met 25 % van degenen die tevreden zijn).

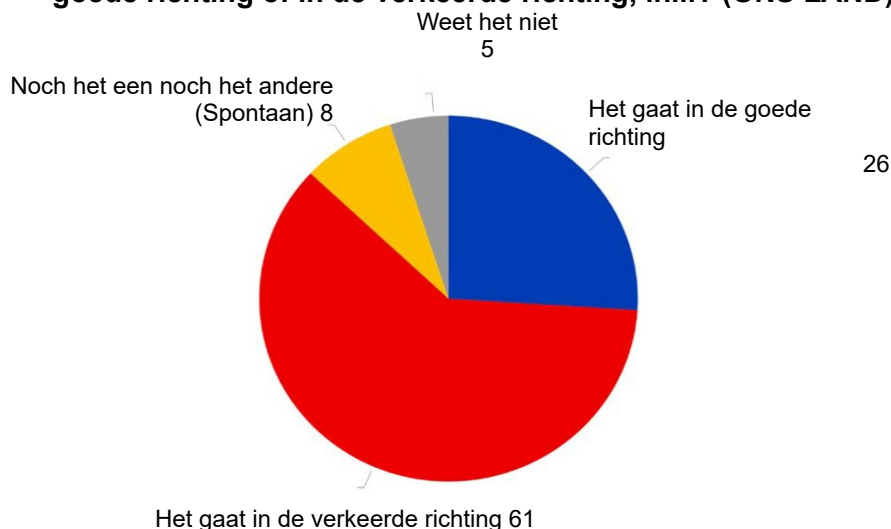
QA10ab Als je nadenkt over het leven dat je leidt, hoe zou je dan het beste je huidige emotionele status beschrijven? Ten eerste? En dan? (% — EU-27)

	Hoopvol	Zelfverzekerd	Onzeker	Rustig	Angstig	Gemotiveerd
EU27	36	26	34	26	26	24
Geslacht						
Man	37	29	32	29	24	26
Vrouw	36	25	36	22	30	22
Leeftijd						
15-24	42	34	28	30	18	37
25-39	37	26	33	25	24	29
40-54	36	27	34	24	26	25
55+	35	25	36	26	31	16
Onderwijs (eind van)						
15—	34	19	43	22	33	13
16-19	35	26	36	24	28	20
20+	38	29	29	28	25	29
Nog steeds studeren	44	36	28	31	20	37
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen						
Het grootste deel van de tijd	26	15	42	15	32	16
Van tijd tot tijd	33	21	41	20	28	19
Bijna nooit/nooit	39	31	29	29	25	27
Beeld van de EU						
Positief	47	36	28	30	22	31
Neutraal	33	23	38	25	28	20
Negatief	18	13	40	17	34	15
Dingen in je leven gaan in						
De juiste richting	43	33	30	29	24	29
Verkeerde richting	23	14	41	17	32	13
Noch	33	20	44	22	33	18
Verwachtingen van de nationale economie						
Beter	46	36	25	29	21	33
Erger	31	22	38	23	30	21
Zelfde	42	32	31	29	24	27
Verwachtingssituatie van de levensomstandigheden						
Beter	44	33	25	26	19	36
Erger	27	18	41	20	33	16
Zelfde	43	33	30	30	23	28
Tevredenheid over nationale maatregelen om de kosten van levensonderhoud aan te pakken						
Tevreden	43	36	27	30	25	28
Niet tevreden	34	22	38	23	28	22
Tevredenheid over de maatregelen van de EU om de kosten van levensonderhoud aan te pakken						
Tevreden	45	36	25	30	23	30
Niet tevreden	32	22	39	22	29	21

Hoe gaat het in de EU en in de lidstaten

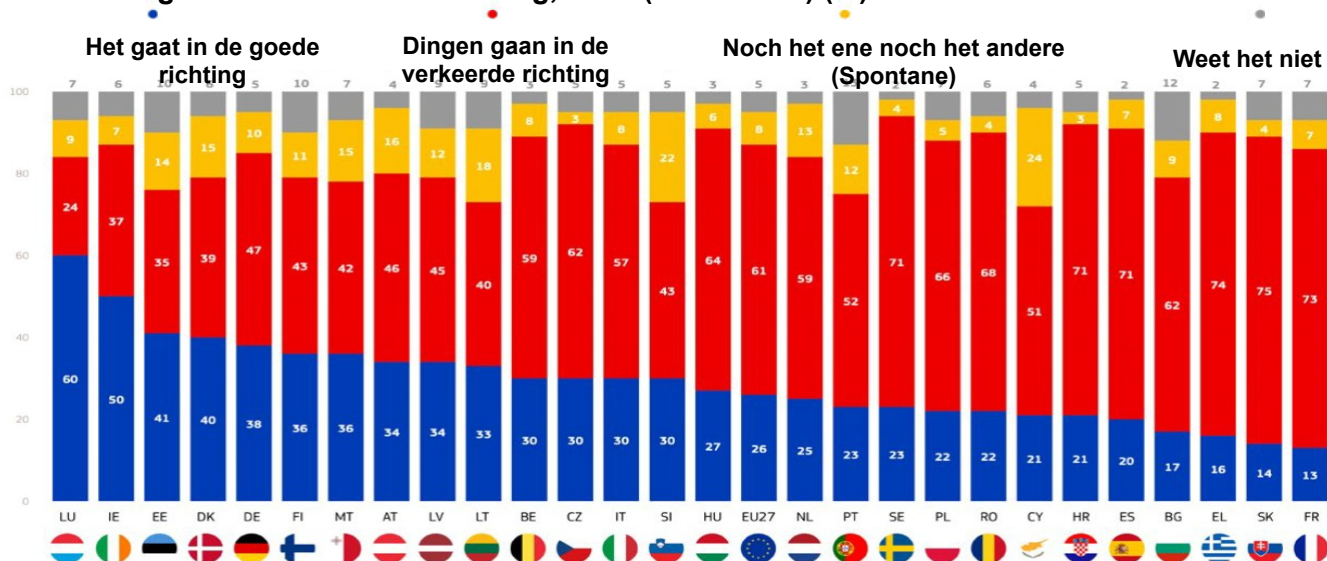
Ongeveer een kwart van de respondenten (26 %, + 2 pp sinds oktober-november 2022) ziet dingen in hun eigen land in de goede richting gaan, terwijl een duidelijke meerderheid (61 %, -1 pp) van mening is dat het in de verkeerde richting gaat. Na een sterke daling van de positieve gevoelens over de richting van hun land tussen april-mei en oktober-november 2022, zijn de resultaten in de huidige enquête globaal stabiel gebleven.

D73.1 Op dit moment, zou u zeggen dat, in het algemeen, dingen gaan in de goede richting of in de verkeerde richting, in...? (ONS LAND) (% — EU27)

Als het gaat om hoe het in hun eigen land gaat, denkt een meerderheid in vier lidstaten dat de zaken in de goede richting gaan: Luxemburg (60 %), Ierland (50 %), Estland (41 %) en Denemarken (40 %). In de overige 23 lidstaten ziet de meerderheid de zaken in de verkeerde richting, met name in Slowakije (75 %), Griekenland (74 %) en Frankrijk (73 %).

D73.1 Op dit moment, zou u zeggen dat, in het algemeen, dingen gaan in de goede richting of in de verkeerde richting, in...? (ONS LAND) (%)

Respondenten in tien lidstaten hebben meer kans dan in oktober-november 2022 om positief te zijn over de richting van hun land. Dit is met name het geval voor Estland (41 %, + 12 pp), Denemarken (40 %, + 11 pp) en Duitsland (38 %, + 9 pp). Niettemin zijn de respondenten minder geneigd te denken dat hun land in nog eens tien lidstaten de goede kant op gaat, waarbij Malta (36 %, -29 procentpunten) opvalt in een bijzonder sterke daling van dit percentage, gevolgd door Portugal (23 %, -7 pp) en Luxemburg (60 %, -5 pp). Dit aandeel van de respondenten is in zeven landen stabiel of onveranderd gebleven.

D73.1 Op dit moment, zou u zeggen dat, in het algemeen, dingen gaan in de goede richting of in de verkeerde richting, in...? (ONS LAND) (%)

																													
Het gaat in de goede richting	Maart 2023	26	41	40	38	36	30	30	21	33	50	22	17	20	27	25	21	30	22	34	34	23	16	13	30	14	60	23	36
	Δ okt/nov 2022	▲2	▲12	▲11	▲9	▲9	▲6	▲5	▲5	▲5	▲4	▲3	▲2	▲2	▲1	▲1	=	▼2	▼2	▼3	▼3	▼3	▼4	▼4	▼4	▼4	▼5	▼7	▼29
Dingen gaan in de verkeerde richting	Maart 2023	61	35	39	47	43	59	57	51	40	37	66	62	71	64	59	71	62	68	45	46	71	74	73	43	75	24	52	42
	Δ okt/nov 2022	▼1	▼11	▼9	▼6	▼16	▼6	▼5	▼13	▼10	▲1	▼4	▼3	▼1	▼4	▼6	=	▲1	=	▲4	▲3	▲8	▲6	▲3	▲4	▲3	▲5	▲9	▲29
Noch het ene noch het andere (Spontane)	Maart 2023	8	14	15	10	11	8	8	24	18	7	5	9	7	6	13	3	3	4	12	16	4	8	7	22	4	9	12	15
	Δ okt/nov 2022	=	▲2	▼3	▼2	▲4	▲2	▲3	▲6	▲2	▼2	▲1	▲1	=	▲2	▲3	=	▼1	▲1	▼1	=	▼3	▼1	=	▲2	=	▼3	▲1	▼3
Weet het niet	Maart 2023	5	10	6	5	10	3	5	4	9	6	7	12	2	3	3	5	5	6	9	4	2	2	7	5	7	7	13	7
	Δ okt/nov 2022	▼1	▼3	▲1	▼1	▲3	▼2	▼3	=	▲3	▼3	=	=	▼1	▲1	▲2	=	▲2	▲1	=	=	▼2	▼1	▲1	▼2	▲1	▲3	▼3	▲3

Een nadere blik op de socio-demografische uitsplitsing bevestigt dat meerderheden in alle categorieën hun eigen land de verkeerde kant op zien gaan.

Hoewel de bevindingen in alle leeftijdsgroepen vergelijkbaar zijn, is er een klein verschil als het gaat om het opleidingsniveau van de respondenten, waarbij degenen die voltijds onderwijs van 20 jaar of ouder hebben afgerond, meer kans hebben om te denken dat hun land in de goede richting gaat in vergelijking met degenen die 19 jaar of jonger zijn (29 % versus 24 %).

Managers (35 %) zijn het meest geneigd positief te zijn over de richting die hun land gaat, vooral in vergelijking met werklozen (16 %) en huisgenoten (18 %).

Degenen die in betere financiële omstandigheden verkeren, zijn ook meer geneigd positief te zijn. Vooral respondenten die zelden of nooit problemen hebben met het betalen van hun rekeningen (31 %) hebben meer kans dan degenen die het grootste deel van de tijd moeite hebben (13 %) om te denken dat hun land de goede kant op gaat.

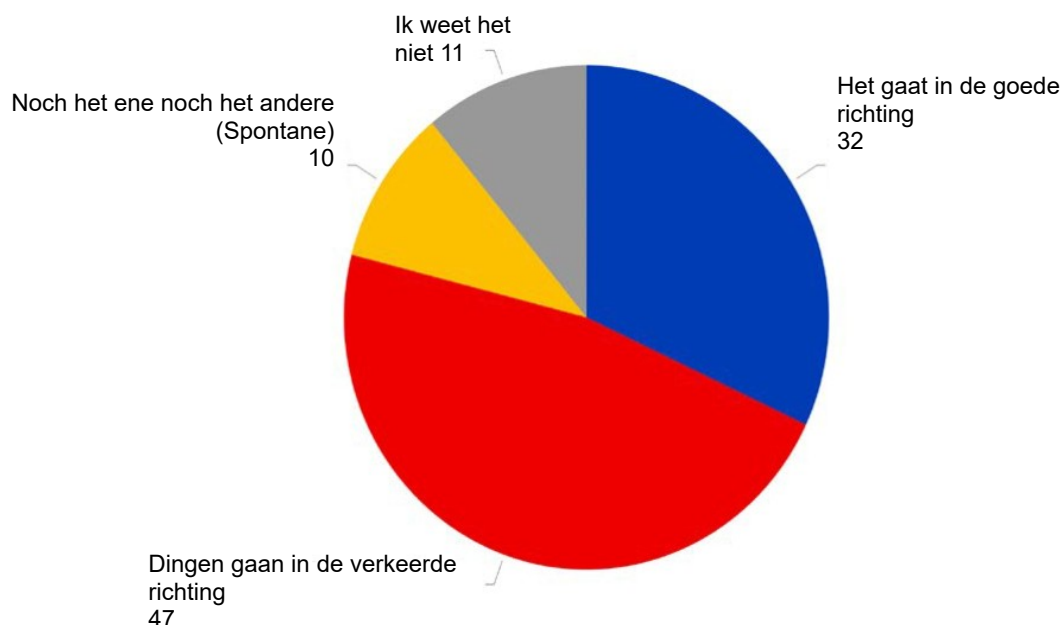
Respondenten die tevreden zijn met de democratie in hun eigen land (42 % versus 6 % van degenen die niet tevreden zijn), degenen die het eens zijn met hun stem telt in hun land (37 % versus 11 % van degenen die het niet eens zijn) en degenen die bij de laatste nationale verkiezingen hebben gestemd (28 % versus 19 % van degenen die niet hebben gestemd) hebben meer kans om te denken dat dingen in de goede richting gaan. Dit is ook het geval voor degenen die verwachten dat de situatie van hun nationale economie zal verbeteren (53 % versus 14 % van degenen die denken dat het slechter zal zijn).

D73.1 Op dit moment, zou u zeggen dat, in het algemeen, dingen gaan in de goede richting of in de verkeerde richting, in...? (ONS LAND) (% — EU27)

	Het gaat in de goede richting	Dingen gaan in de verkeerde richting	Weet het niet
EU27	26	61	5
Geslacht			
Man	28	59	5
Vrouw	24	61	6
Leeftijd			
15-24	28	54	9
25-39	26	62	4
40-54	25	64	4
55+	26	59	6
Onderwijs (eind van)			
15—	24	61	8
16-19	24	64	4
20+	29	58	4
Nog steeds studeren	31	50	10
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandigen	28	60	4
Beheerders	35	52	4
Andere witte kragen	27	62	4
Handarbeiders	20	68	4
Huiselijke personen	18	69	6
Werkloos	16	72	5
Gepensioneerd	27	57	7
Studenten	31	50	10
Moelijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	13	76	4
Van tijd tot tijd	20	69	5
Bijna nooit/nooit	31	54	6
Mijn stem telt in (ons land)			
Akkoord	37	49	5
Oneens	11	79	4
Tevredenheid over democratie in het eigen land			
Tevreden	42	42	6
Niet tevreden	6	86	3
Verwachtingen van de nationale economie			
Beter	53	35	4
Erger	14	76	4
Zelfde	35	49	6
Gestemd bij de laatste nationale verkiezingen			
Ja	28	59	5
Nee	19	66	6

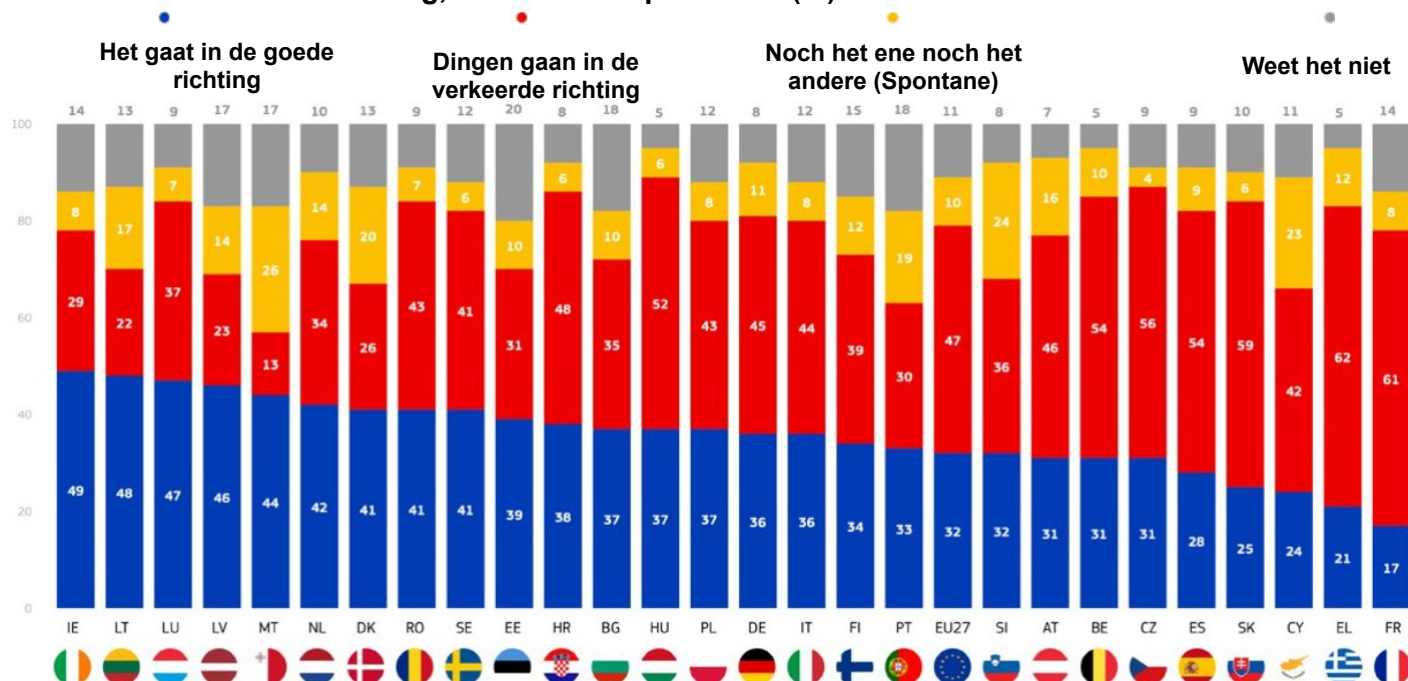
De EU-burgers zijn doorgaans iets positiever als het gaat om de richting die de Europese Unie ingaat. Het percentage respondenten dat de zaken in de EU in de goede richting ziet gaan, blijft stabiel met slechts een derde van de respondenten (32 %, + 1 procentpunt sinds oktober-november 2022), na een sterke daling tussen april-mei en oktober-november 2022. Omgekeerd is het percentage respondenten dat denkt dat de dingen in de EU in de verkeerde richting gaan, met vier procentpunten gedaald tot 47 %.

D73.2 Op dit moment, zou je zeggen dat, in het algemeen, dingen gaan in de goede richting of in de verkeerde richting, in...? De Europese Unie (% — EU27)

In negen landen denkt een meerderheid dat het in de EU de goede kant op gaat. Dit standpunt wordt het meest gedeeld in Ierland (49 %), Litouwen (48 %) en Luxemburg (47 %). De meningen zijn verdeeld in Zweden (41 % „juiste richting” versus 41 % „verkeerde richting”). In de overige 17 landen zijn de respondenten die denken dat het in de verkeerde richting gaat, in de meerderheid. Dit is met name het geval in Griekenland (62 %), Frankrijk (61 %) en Slowakije (59 %).

D73.2 Op dit moment, zou je zeggen dat, in het algemeen, dingen gaan in de goede richting of in de verkeerde richting, in...? De Europese Unie (%)

In 14 landen is de positieve houding ten opzichte van de richting van de EU wijdverspreid geworden dan in oktober-november 2022. De grootste toename van het percentage dat denkt dat de zaken in de goede richting gaan, is te zien in Denemarken (41 %, + 10 pp), Estland (39 %, + 10 pp) en Finland (34 %, + 9 procentpunten). Dit aandeel van de respondenten is gedaald in zes landen en, zoals het geval was voor de situatie op nationaal niveau, is Malta (44 %, -21 procentpunten) de grootste daling. Dit percentage is in de overige zeven landen grotendeels stabiel gebleven.

D73.2 Op dit moment, zou je zeggen dat, in het algemeen, dingen gaan in de goede richting of in de verkeerde richting, in...? De Europese Unie (%)

		 EU27	 DK	 EE	 FI	 HR	 LT	 BE	 SE	 DE	 IT	 CY	 NL	 HU	 ES	 RO	 BG	 IE	 LV	 LU	 SK	 PT	 SI	 EL	 PL	 CZ	 AT	 FR	 MT
Het gaat in de goede richting	Maart 2023 Δ okt/nov 2022	32 ▲1	41 ▲10	39 ▲10	34 ▲9	38 ▲8	48 ▲8	31 ▲6	41 ▲6	36 ▲5	36 ▲5	24 ▲5	42 ▲5	37 ▲4	28 ▲3	41 ▲3	37 ▲1	49 ▲1	46 ▼1	47 ▼1	25 ▼1	33 ▼2	32 ▼2	21 ▼3	37 ▼3	31 ▼5	31 ▼5	17 ▼6	44 ▼21
Dingen gaan in de verkeerde richting	Maart 2023 Δ okt/nov 2022	47 ▼4	26 ▼14	31 ▼6	39 ▼16	48 ▼7	22 ▼8	54 ▼8	41 ▼2	45 ▼3	44 ▼11	42 ▼14	34 ▼10	52 ▼6	54 ▼6	43 ▼7	35 ▼3	29 ▼2	23 ▼3	37 ▲5	59 ▲4	30 ▼5	36 ▲1	62 =	43 ▲1	56 ▲1	46 ▲2	61 ▲4	13 ▲2
Noch het ene noch het andere (Spontane)	Maart 2023 Δ okt/nov 2022	10 ▲1	20 ▼1	10 ▲1	12 ▲5	6 =	17 ▼2	54 ▲4	41 ▼4	45 ▼2	44 ▼1	8 ▲3	23 ▲14	14 ▲6	9 ▲7	10 ▲3	8 ▲2	14 ▼1	7 ▲4	6 ▼8	19 ▲7	24 ▲3	12 ▲2	8 ▲4	4 ▼1	16 ▲1	8 ▲2	26 ▲2	
Weet het niet	Maart 2023 Δ okt/nov 2022	11 ▲2	13 ▲5	20 ▼3	15 ▲2	8 ▼1	13 ▲2	5 ▼2	12 =	8 =	12 ▲3	11 ▲5	10 ▲4	5 ▲1	9 ▲3	9 ▲1	18 =	14 ▲2	17 =	9 ▲4	10 ▼3	18 =	8 ▼2	5 ▲1	12 ▲1	9 ▲5	7 ▲2	14 ▲2	17 ▲5

Sociaal-demografische patronen in de meningen over de richting die op EU-niveau aan de gang zijn, zijn grotendeels vergelijkbaar met die welke eerder werden waargenomen ten opzichte van het nationale niveau. Dit keer kan een duidelijker meningsverschil tussen leeftijdsgroepen worden

waargenomen: Hoe jonger de respondenten, hoe groter de kans is dat ze denken dat het in de EU de goede kant op gaat (37 % van de 15-24-jarigen tegenover 29 % van de 55-plussers).

Het opleidingsniveau van de respondenten heeft ook invloed op de attitudes, waarbij degenen die voltijds onderwijs hebben afgerond in de leeftijd van 20 jaar of ouder meer geneigd zijn om te zeggen dat de dingen in de goede richting gaan dan degenen die 19 jaar of jonger vertrokken (39 % versus 22-29 %).

Managers (46 %) zijn het meest geneigd om te zeggen dat het in de EU de goede kant op gaat, vooral in vergelijking met werklozen (22 %) of huisgenoten (23 %). Financiële omstandigheden zijn ook van belang, met respondenten die zelden of nooit moeite hebben om hun rekeningen te betalen, hebben meer kans om positief te zijn over de richting die dingen gaan (38 % versus 15 % van degenen die het grootste deel van de tijd problemen hebben).

Degenen die een positief beeld van de EU hebben, hebben meer kans dan degenen die een negatief beeld hebben om te denken dat het in de goede richting gaat (53 % versus 6 %). Ook degenen die het erover eens zijn dat hun stem telt in de EU (50 % versus 17 % van degenen die het er niet mee eens zijn), degenen die tevreden zijn met de democratie in de EU (51 % versus 11 % van degenen die niet tevreden zijn) en degenen die bij de laatste Europese verkiezingen hebben gestemd (39 % versus 23 % van degenen die niet hebben gestemd) hebben meer kans om dingen in de goede richting te gaan. Bovendien hebben degenen die de Europese politiek volgen, ook meer kans om deze mening te delen in vergelijking met degenen die dat niet doen (40 % versus 23 %).

Ten slotte zijn de houdingen ten aanzien van de situatie op nationaal en EU-niveau gerelateerd. Driekwart van degenen die denken dat de dingen in hun eigen land de goede kant op gaan, denkt ook dat het goed gaat in de EU, terwijl 70 % van degenen die denken dat het op nationaal niveau de verkeerde kant opgaat, ook negatief is over de richting die de EU gaat.

D73.2 Op dit moment, zou je zeggen dat, in het algemeen, dingen gaan in de goede richting of in de verkeerde richting, in...? De Europese Unie (% — EU27)

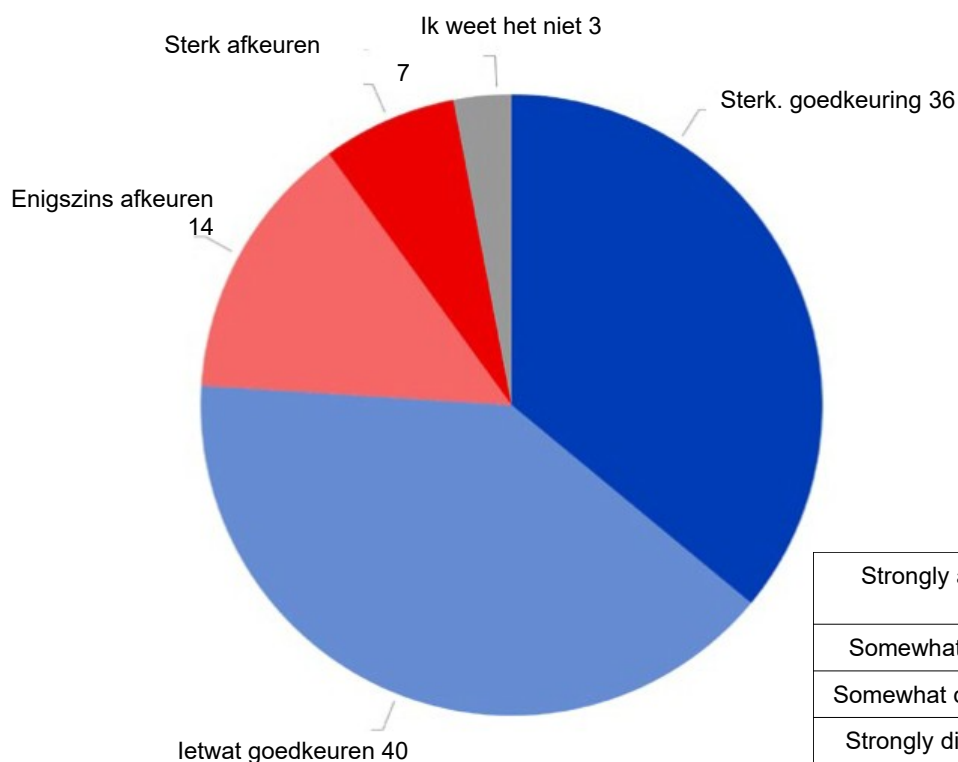
	Het gaat in de goede richting	Dingen gaan in de verkeerde richting	Weet het niet
EU27	32	47	11
Geslacht			
Man	34	48	9
Vrouw	31	47	12
Leeftijd			
15-24	37	38	15
25-39	36	46	9
40-54	32	51	8
55+	29	49	12
Onderwijs (eind van)			
—15	22	52	16
16-19	29	53	9
20+	39	43	8
Nog steeds studeren	39	34	16
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandig in loondienst	34	47	8
Beheerders	46	39	6
Andere witte kragen	37	48	8
Handarbeiders	27	55	8
Huiselijke personen	23	53	14
Werkloos	22	56	13
Gepensioneerd	28	48	13
Studenten	39	34	16
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	15	65	9
Van tijd tot tijd	26	57	9
Bijna nooit/nooit	38	41	11
Beeld van de EU			
Positief	53	27	10
Neutraal	20	56	13
Negatief	6	85	4
De dingen in het land gaan in...			
De juiste richting	75	16	5
Verkeerde richting	18	70	7
Noch	14	7	6
Mijn stem telt in de EU			
Akkoord	50	32	8
Oneens	17	64	10
Tevredenheid over de democratie in de EU			
Tevreden	51	29	10
Niet tevreden	11	74	6
Gestemd bij de laatste verkiezingen voor het Europees Parlement			
Ja	39	42	8
Nee	23	56	13
Volg de Europese politiek			
Volg	40	43	7
Niet volgen	23	53	15

1.1. Russische agressie tegen Oekraïne

De goedkeuring van de steun van de Europese Unie aan Oekraïne blijft een jaar na het begin van de oorlog door Rusland sterk. Meer dan driekwart hecht zijn goedkeuring aan de steun van de EU aan Oekraïne, een stabiele ontwikkeling ten opzichte van oktober-november 2022 (76 %, + 2 procentpunten). 36 % „goedkeurt” van de steun van de EU — een stijging met drie procentpunten. Ongeveer een vijfde (21 %, -2 procentpunt) keurt de steun van de EU voor Oekraïne af, met inbegrip van 7 % (geen verandering) die „sterk afkeurt”.

Deze bevindingen komen overeen met gegevens uit de standaard Eurobarometer-enquête van de Europese Commissie die in januari-februari 2023 is uitgevoerd, waaruit blijkt dat grote meerderheid van de EU-burgers (met percentages variërend van 65 % tot 91 %) het eens is met een reeks maatregelen die de EU heeft genomen als reactie op de Russische invasie van Oekraïne¹⁸.

QA23 Over het algemeen, keurt u de steun van de Europese Unie voor Oekraïne na de Russische invasie van Oekraïne goed of keurt u deze af? (EU27) (%)

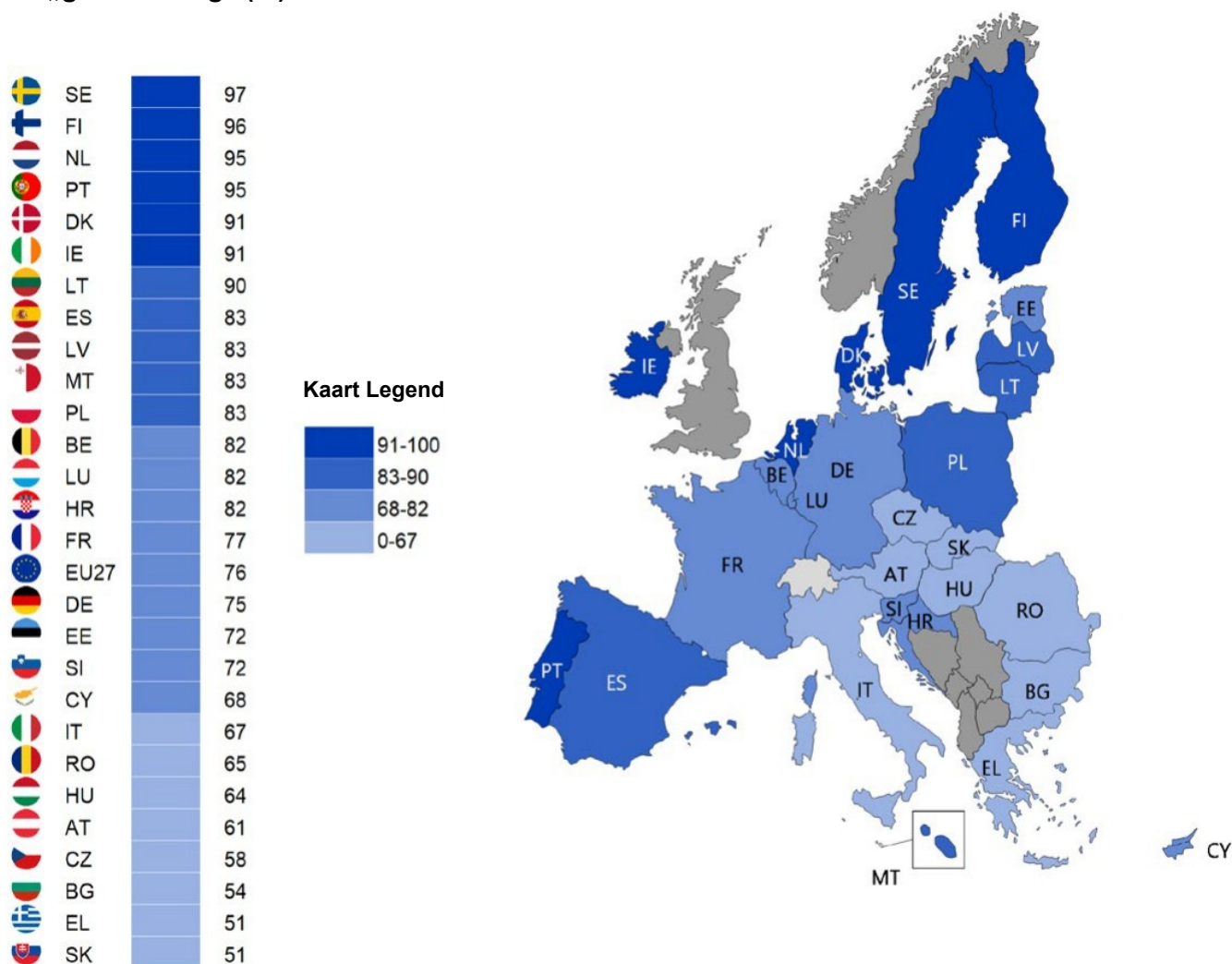

Strongly approve	+3
Somewhat approve	-1
Somewhat disapprove	-2
Strongly disapprove	0
Don't know	0

In alle landen stemt een absolute meerderheid in met de steun van de EU aan Oekraïne na de Russische invasie. Dit percentage is het hoogst in Zweden (97 %), Finland (96 %), Nederland en Portugal (beide 95 %). De respondenten in Slowakije, Griekenland (zowel 51 %) en Bulgarije (54 %) hebben de minste kans om dit goed te keuren. Griekenland (46 %), Slowakije (44 %) en Bulgarije (39 %) zijn ook de landen waar de afkeuring het grootst is, samen met Tsjechië (39 %). Net als in de vorige enquête is de afkeuring van de steun van de EU aan Oekraïne meer wijdverspreid in Zuidoost-Europa.

¹⁸ Europese Commissie, Standaard Eurobarometer 98 — Winter 2022-2023 (EB 98.2), beschikbaar op: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2872>

QA23 Over het algemeen, keurt u de steun van de Europese Unie voor Oekraïne na de Russische invasie van Oekraïne goed of keurt u deze af? Totaal „goedkeuring” (%)

Het niveau van goedkeuring van de steun van de EU aan Oekraïne is in 14 landen toegenomen sinds deze vraag voor het laatst in oktober-november 2022 werd gesteld. Met name Cyprus (68 %, + 15 procentpunten) onderscheidt zich door de hoogste stijging in dit aandeel, gevolgd door België en Kroatië (beide 82 %, + 7 procentpunten). Niettemin zijn de goedkeuringsniveaus gedaald in Tsjechië (58 %, -10 pp) en Estland (72 %, -4 pp). Dit cijfer is in Zweden stabiel of onveranderd gebleven.

QA23 Over het algemeen, keurt u de steun van de Europese Unie voor Oekraïne na de Russische invasie van Oekraïne goed of keurt u deze af? (%)

	Sterk goedkeuren		Enigszins goed te keuren		Enigszins afkeuren		Sterk afkeuren		Weet het niet		Totaal „goedkeuren”		Totaal „afkeuren”	
	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022
EU27	36	3	40	-1	14	-2	7	0	3	0	76	2	21	-2
WEES	33	7	49	0	12	-4	5	-3	1	0	82	7	17	-7
BG	16	2	38	4	22	-7	17	2	7	-1	54	6	39	-5
CZ	28	-8	30	-2	24	6	15	3	3	1	58	-10	39	9
DK	61	0	30	-1	4	-1	3	1	2	1	91	-1	7	0
DE	42	6	33	-4	15	-1	7	-1	3	0	75	2	22	-2
EE	40	0	32	-4	15	3	6	-1	7	2	72	-4	21	2
IE	57	7	34	-5	5	-1	3	1	1	-2	91	2	8	0
EL	14	1	37	2	26	0	20	-2	3	-1	51	3	46	-2
ES	32	-4	51	7	10	-2	4	0	3	-1	83	3	14	-2
FR	38	2	39	-3	11	2	6	-1	6	0	77	-1	17	1
HR	38	11	44	-4	12	-5	5	-2	1	0	82	7	17	-7
HET	15	3	52	1	23	-3	8	-1	2	0	67	4	31	-4
CY	19	2	49	13	17	-5	12	-8	3	-2	68	15	29	-13
LV	49	-10	34	13	9	2	4	-4	4	-1	83	3	13	-2
LT	63	4	27	-1	5	-1	4	-1	1	-1	90	3	9	-2
LU	43	11	39	-8	12	0	5	1	1	-4	82	3	17	1
HU	17	3	47	2	21	-5	13	1	2	-1	64	5	34	-4
MT	53	-8	30	6	8	1	7	2	2	-1	83	-2	15	3
NL	69	3	26	-1	3	0	2	-1	0	-1	95	2	5	-1
BIJ	26	1	35	0	19	-1	16	-1	4	1	61	1	35	-2
PL	37	2	46	-4	14	3	2	0	1	-1	83	-2	16	3
PT	65	17	30	-14	3	0	1	-1	1	-2	95	3	4	-1
RO	13	-2	52	7	25	-4	8	0	2	-1	65	5	33	-4
SI	36	9	36	-6	17	-2	9	-1	2	0	72	3	26	-3
SK	15	2	36	0	28	1	16	-3	5	0	51	2	44	-2
FI	80	-3	16	4	2	-1	2	0	0	0	96	1	4	-1
SE	85	4	12	-4	1	-1	1	0	1	1	97	0	2	-1

Meer hoogopgeleide respondenten hebben meer kans om de steun van de EU voor Oekraïne na de Russische invasie goed te keuren (81 % van degenen die een opleiding van 20 jaar of meer hebben afgerond, vergeleken met 72-73 % van degenen die eerder vertrokken). De goedkeuringsniveaus zijn ook hoger onder degenen die zich in een betere sociaal-economische situatie bevinden. Dit is vooral het geval bij managers (83 % versus 68 % van de huisbewoners), degenen die nooit of bijna nooit moeite hebben om hun rekeningen te betalen (82 % versus 62 % van degenen die het grootste deel van de tijd problemen hebben) en degenen die zichzelf zien als behorend tot de hogere of hogere middenklasse van de samenleving (86-94 % versus 72 % van degenen die zichzelf beschouwen als arbeidersklasse of lagere middenklasse).

De goedkeuring van de EU-steun voor Oekraïne is ook hoger bij degenen met een positief imago van de EU (91 % tegenover 46 % van degenen met een negatief imago van de EU).

Respondenten die verwachten dat hun levensomstandigheden en de situatie van hun nationale economie binnen een jaar zullen verbeteren, zullen eerder de steun van de EU voor Oekraïne goedkeuren (80-83 % tegenover 67-71 % van degenen die verwachten dat ze slechter worden). Evenzo zijn degenen die tevreden zijn met de EU- en nationale maatregelen die zijn genomen om

de stijgende kosten van levensonderhoud aan te pakken, eerder geneigd deze steun goed te keuren (88-89 % tegenover 68-70 % van degenen die niet tevreden zijn).

QA23 Over het algemeen, keurt u de steun van de Europese Unie voor Oekraïne na de Russische invasie van Oekraïne goed of keurt u deze af? (%)

	Totaal „goedkeuren”	Totaal „afkeuren”
EU27	76	21
Geslacht		
Man	76	22
Vrouw	76	21
Leeftijd		
15-24	79	18
25-39	75	23
40-54	74	23
55+	77	20
Onderwijs (eind van)		
—15	72	24
16-19	73	25
20+	81	16
Nog steeds studeren	81	15
Sociaal-professionele categorie		
Zelfstandig in loondienst	78	20
Beheerders	83	15
Andere witte kragen	79	19
Handarbeiders	70	28
Huiselijke personen	68	29
Werkloos	70	27
Gepensioneerd	77	20
Studenten	81	15
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen		
Het grootste deel van de tijd	62	34
Van tijd tot tijd	69	28
Bijna nooit/nooit	82	16
Overweeg om deel uit te maken van		
De arbeidersklasse	72	25
De lagere middenklasse	72	25
De middenklasse	78	20
De hogere middenklasse	86	13
De hogere klasse	94	5
Beeld van de EU		
Positief	91	8
Neutraal	73	23
Negatief	46	51
Verwachtingssituatie van de nationale economie		
Beter	83	15
Erger	71	26
Zelfde	81	16
Verwachtingssituatie van de levensomstandigheden		
Beter	80	19
Erger	67	30
Zelfde	83	14
Tevredenheid over nationale maatregelen om de kosten van levensonderhoud aan te pakken		
Tevreden	88	11
Niet tevreden	70	27
Tevredenheid over de maatregelen van de EU om de kosten van levensonderhoud aan te pakken		
Tevreden	89	10
Niet tevreden	68	29

1.2. Inflatie en de stijgende kosten van levensonderhoud

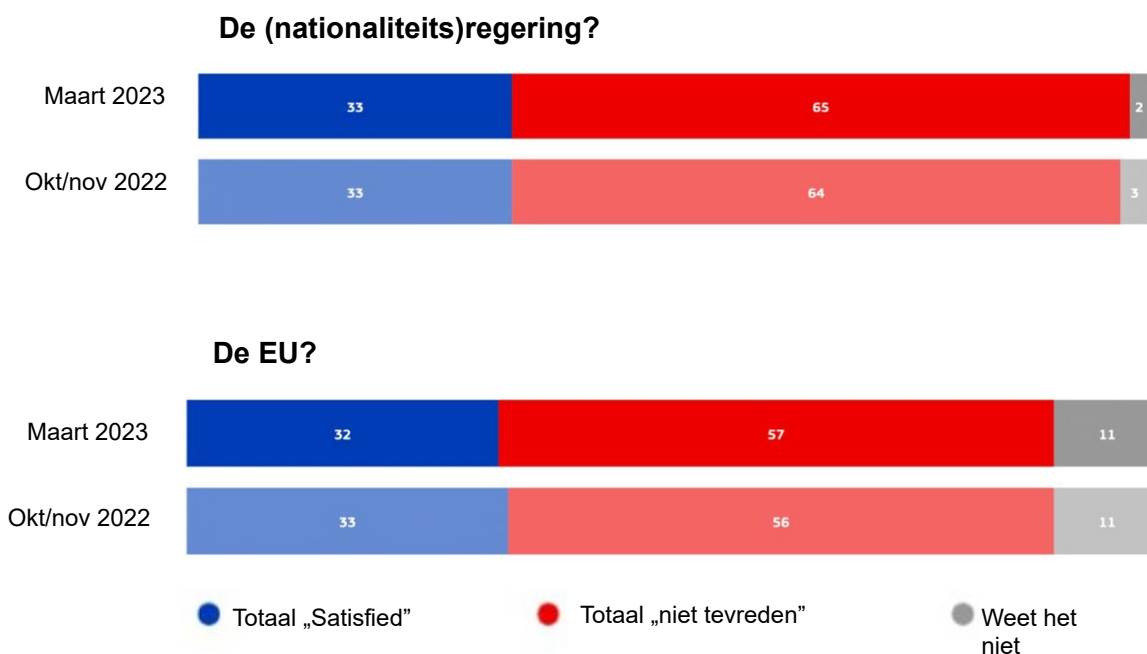
In de context van de stijgende inflatieniveaus en de levenskostencrisis die de koopkracht van huishoudens treft, is de meerderheid van de EU-burgers niet tevreden met de maatregelen die de EU en de nationale regeringen tot dusver hebben genomen om dit probleem aan te pakken, waarbij de verhoudingen stabiel blijven sinds oktober-november 2022.

Met name meer dan drie op de tien (33 %, geen verandering sinds oktober-november 2022) zijn tevreden met de maatregelen die hun nationale regeringen hebben genomen om de stijgende kosten van levensonderhoud aan te pakken. Bijna twee derde (65 %, + 1 pp) zegt niet tevreden te zijn, waarvan 28 % (+ 1 pp) die „helemaal niet tevreden” zijn.

Een vergelijkbaar percentage (32 %, -1 procentpunt sinds oktober-november 2022) geeft aan tevreden te zijn met de door de EU genomen maatregelen, terwijl 57 % (+ 1 procentpunt) niet tevreden is, met inbegrip van bijna een kwart (23 %, + 1 pp) die zeggen „helemaal niet tevreden te zijn”.

Net als in de vorige enquête zijn de respondenten over het algemeen kritischer over de door hun nationale regeringen genomen maatregelen dan die van de EU (respectievelijk 65 % versus 57 % „niet tevreden”), hoewel de kans groter is dat antwoorden „weet niet” worden gegeven ten opzichte van de EU dan in vergelijking met nationale regeringen (respectievelijk 11 % versus 2 %).

QA24 Hoe tevreden bent u met de maatregelen die tot nu toe zijn genomen om de stijgende kosten van levensonderhoud aan te pakken (bijvoorbeeld de stijgende voedsel- of energieprijzen) door (EU27) (%)

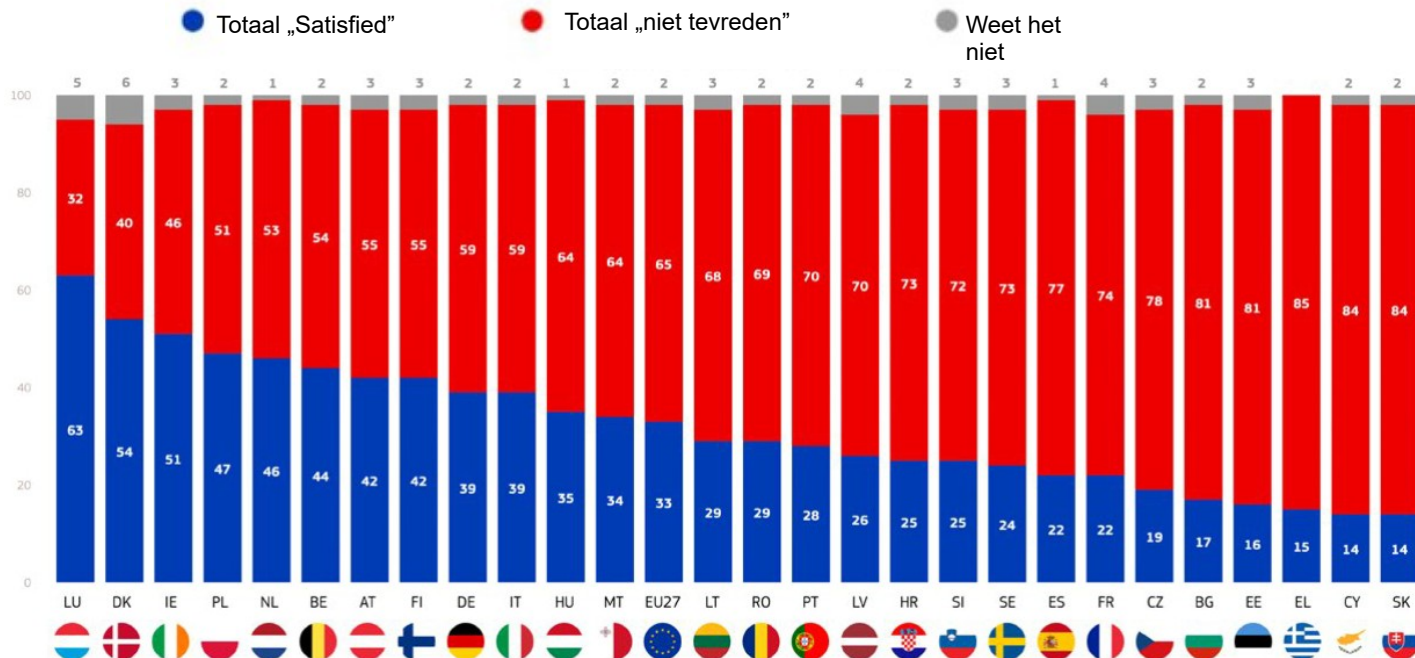

Maart 2023 — okt/nov 2022

Meerderheden zijn tevreden met de maatregelen die hun nationale regeringen tot dusver hebben genomen om de stijgende kosten van levensonderhoud in drie landen aan te pakken, namelijk Luxemburg (63 %), Denemarken (54 %) en Ierland (51 %). In de overige 24 landen is de

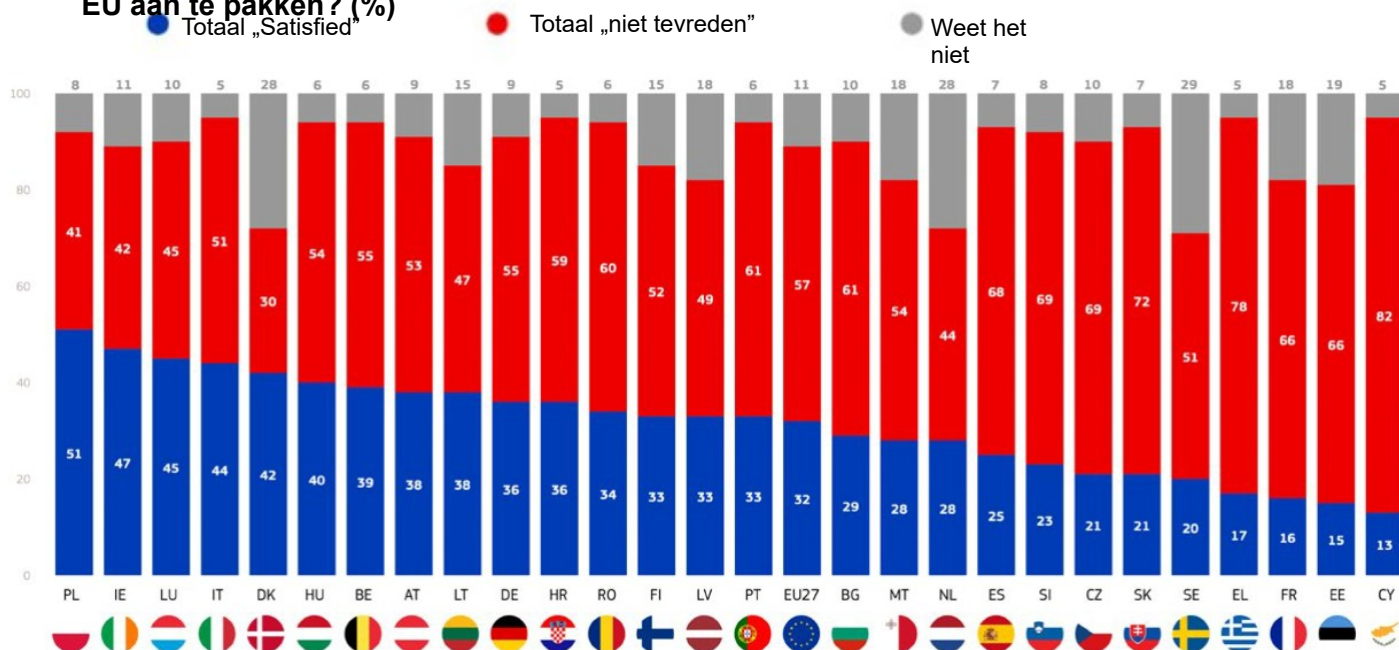
meerderheid echter niet tevreden met het optreden van hun nationale regeringen. Dit is met name het geval voor Griekenland (85 %), Cyprus en Slowakije (beide 84 %).

QA24.1 Hoe tevreden bent u met de maatregelen die tot nu toe zijn genomen om de stijgende kosten van levensonderhoud (bijvoorbeeld de stijgende voedsel- of energieprijzen) aan te pakken door — de (NATIONALITEIT) overheid? (%)

In drie lidstaten zegt een meerderheid van de respondenten tevreden te zijn met de maatregelen die de EU tot dusver heeft genomen om de stijgende kosten van levensonderhoud aan te pakken: Polen (51 %), Ierland (47 %) en Denemarken (42 %). In 23 landen is de meerderheid niet tevreden, met de hoogste percentages in Cyprus (82 %), Griekenland (78 %) en Slowakije (72 %). De meningen zijn verdeeld in Luxemburg (45 % „tevreden” versus 45 % „niet tevreden”).

QA24.2 Hoe tevreden bent u met de maatregelen die tot nu toe zijn genomen om de stijgende kosten van levensonderhoud (bijvoorbeeld de stijgende voedsel- of energieprijzen) door de EU aan te pakken? (%)

In vergelijking met oktober-november 2022 is de tevredenheid over de maatregelen van de nationale regeringen om de stijgende kosten van levensonderhoud aan te pakken in 14 landen afgenomen. Malta (34 %, -32 pp) onderscheidt zich door een bijzonder grote daling van de tevredenheid, gevolgd door Portugal (28 %, -11 pp) en Slovenië (25 %, -10 pp). Omgekeerd is de tevredenheid in zes landen gestegen: Polen (47 %, + 9 pp), Denemarken (54 %, + 8 pp), België (44 %, + 8 pp), Duitsland (39 %, + 8 pp), Litouwen (29 %, + 8 pp) en Letland (26 %, + 4 pp).

De tevredenheid over de door de EU genomen maatregelen is sinds oktober-november 2022 in 13 landen afgenomen, met een daling met meer dan tien procentpunten in Malta (28 %, -24 pp), Portugal (33 %, -12 pp) en Slovenië (23 %, -11 pp). Dit percentage is daarentegen toegenomen in acht landen, met name in Duitsland (36 %, + 9 procentpunten), Letland (33 %, + 9 procentpunten) en België (39 %, + 8 procentpunten). De resultaten zijn stabiel in nog eens zes landen.

QA24.2 Hoe tevreden bent u met de maatregelen die tot nu toe zijn genomen om de stijgende kosten van levensonderhoud (bijvoorbeeld de stijgende voedsel- of energieprijzen) door de EU aan te pakken? (%)

	Totaal „Satisfied”		Totaal 'Niet tevreden			
	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022
EU27	32	-1	57	1	11	0
WEES	39	8	55	-9	6	1
BG	29	-3	61	6	10	-3
CZ	21	-10	69	7	10	3
DK	42	3	30	-6	28	3
DE	36	9	55	-6	9	-3
EE	15	2	66	1	19	-3
IE	47	-8	42	7	11	1
EL	17	-2	78	1	5	1
ES	25	-7	68	9	7	-2
FR	16	-6	66	5	18	1
HR	36	3	59	-3	5	0
HET	44	6	51	-5	5	-1
CY	13	-8	82	6	5	2
LV	33	9	49	-11	18	2
LT	38	4	47	-1	15	-3
LU	45	-2	45	5	10	-3
HU	40	1	54	-3	6	2
MT	28	-24	54	17	18	7
NL	28	-4	44	0	28	4
BIJ	38	-1	53	0	9	1
PL	51	4	41	-3	8	-1
PT	33	-12	61	14	6	-2
RO	34	-2	60	4	6	-2
SI	23	-11	69	10	8	1
SK	21	-3	72	8	7	-5
FI	33	-5	52	2	15	3
SE	20	-8	51	9	29	-1

Een diepe duik in sociaal-demografische lagen toont consistente patronen in de houding ten opzichte van de maatregelen van de nationale regeringen en de EU om de stijgende kosten van levensonderhoud aan te pakken. De mate van tevredenheid varieert afhankelijk van het

opleidingsniveau en de sociaal-economische omstandigheden van de respondenten. Degenen die voltijds onderwijs hebben afgerond van 20 jaar of ouder (36 % voor nationale overheden en 35 % voor de EU) hebben meer kans om tevreden te zijn dan degenen die 15 jaar of jonger (31 % en 27 %) verlieten. Wat sociaal-economische factoren betreft, zijn de tevredenheidsniveaus het hoogst onder managers (40 % voor overheden en, samen met andere witte halsbanden, 40 % voor de EU) en degenen die zelden of nooit problemen ondervinden met het betalen van hun rekeningen (37 % en 35 %), terwijl zij het laagst zijn onder de werklozen (20 % en 21 %) en degenen die het grootste deel van de tijd moeite hebben met het betalen van hun rekeningen (21 % en 20 %).

Respondenten die een positief beeld van de EU hebben, hebben meer kans dan degenen die een negatief imago hebben om tevreden te zijn met de door de EU genomen maatregelen (48 % versus 10 %). Bovendien is de kans groter dat zij tevreden zijn met het optreden van hun nationale regeringen (44 % tegenover 17 %).

Degenen die verwachten dat de situatie van hun nationale economie en hun levensomstandigheden binnen een jaar zal verbeteren, zullen waarschijnlijk tevreden zijn met de genomen maatregelen. 47 % van degenen die verwachten dat hun levensomstandigheden beter worden, is bijvoorbeeld tevreden met de maatregelen van hun nationale regeringen en de EU, tegenover 22 % van degenen die voorzien in een verslechtering van hun levensomstandigheden.

Evenzo zullen degenen die zeggen dat hun levensstandaard is verlaagd, minder vaak zeggen dat ze tevreden zijn met de maatregelen van hun nationale regeringen en de EU (23 % voor beide) in vergelijking met degenen die zeggen dat ze een stijging hebben meegemaakt of geen verandering verwachten (49 % voor nationale regeringen en 45 % voor de EU).

QA24 Hoe tevreden of niet bent u met de maatregelen die tot nu toe zijn genomen om de stijgende kosten van levensonderhoud (bijvoorbeeld de stijgende voedsel- of energieprijzen) aan te pakken door... (% — EU-27)

	De (nationale) regering	De EU
EU27	33	32
Geslacht		
Man	34	33
Vrouw	32	31
Leeftijd		
15-24	32	34
25-39	32	34
40-54	33	33
55+	34	30
Onderwijs (eind van)		
—15	31	27
16-19	32	32
20+	36	35
Nog steeds studeren	34	34
Sociaal-professionele categorie		
Zelfstandig in loondienst	36	33
Beheerders	40	40
Andere witte kragen	35	40
Handarbeiders	29	29
Huiselijke personen	25	26
Werkloos	20	21
Gepensioneerd	34	29
Studenten	34	34
Moelijkheden bij het betalen van rekeningen		
Het grootste deel van de tijd	21	20
Van tijd tot tijd	27	30
Bijna nooit/nooit	37	35
Beeld van de EU		
Positief	44	48
Neutraal	27	24
Negatief	17	10
Verwachtingen van de nationale economie		
Beter	58	54
Erger	22	24
Zelfde	41	40
Verwachtingssituatie van de levensomstandigheden		
Beter	47	47
Erger	22	22
Zelfde	40	38
Uw levensstandaard heeft..		
Wordt al verminderd	23	23
Nog niet verminderd, maar zal	40	40
Niet gewijzigd/ verhoogd	49	45

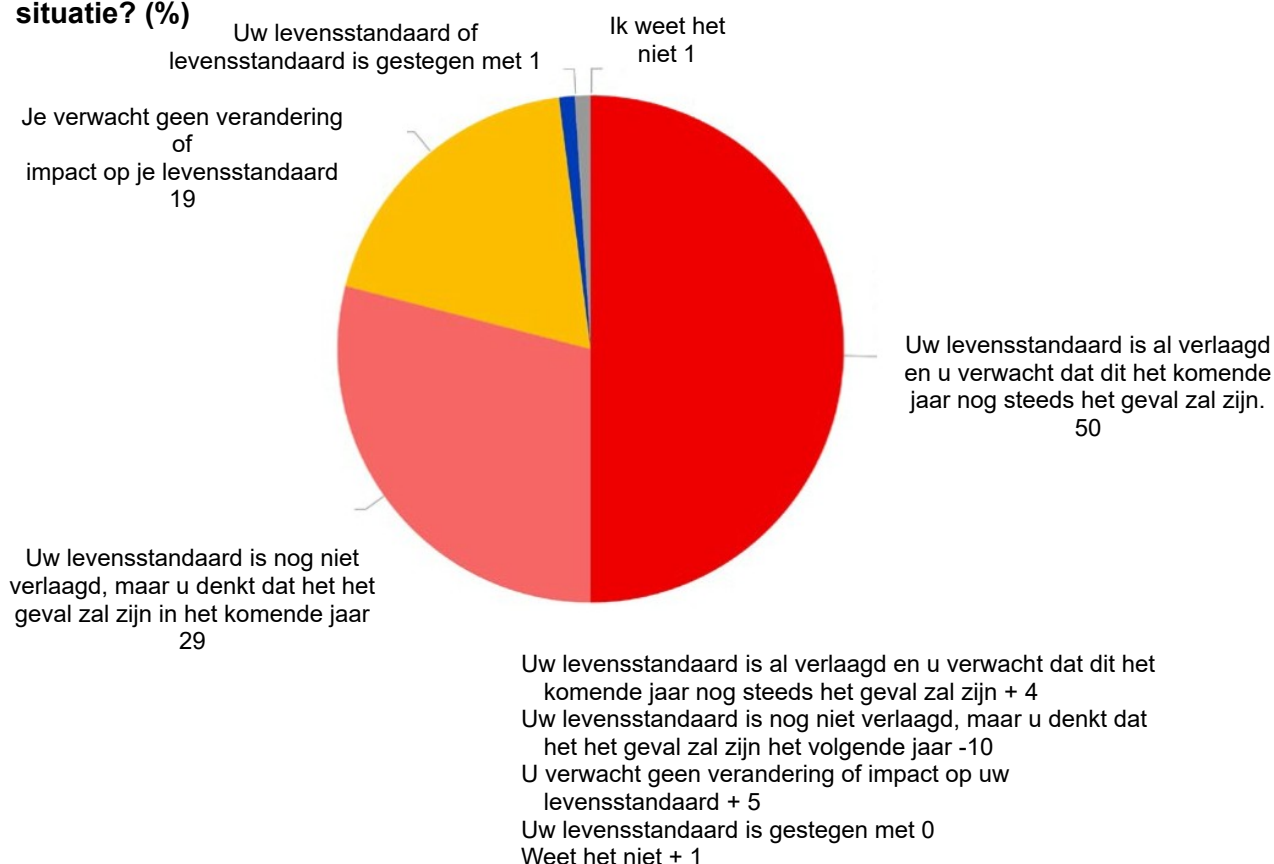
1.3. Het leven van de burgers in een tijd van meerdere crises

Veranderingen in de levensstandaard van de Europeanen

Bijna acht op de tien hebben het komende jaar al te maken gehad met een daling of voorzien van een daling van hun levensstandaard, hoewel dit percentage afneemt.

Respondenten werd gevraagd om na te denken over hun persoonlijke levensstandaard, na te denken over kwesties als de gevolgen van de COVID-19-pandemie, de oorlog in Oekraïne en stijgende inflatie en prijzen. De helft van de respondenten zegt dat hun levensstandaard al is verlaagd en ze verwachten dat dit het komende jaar nog steeds het geval zal zijn. Bijna drie op de tien (29 %) geeft aan dat hun levensstandaard nog niet is verlaagd, maar ze denken dat dit het geval zal zijn in het komende jaar. Bijna een vijfde (19 %) verwacht geen verandering of impact op hun levensstandaard, terwijl 1 % zegt dat hun levensstandaard is gestegen.

QA25 Veel elementen, zoals de gevolgen van de COVID-19-pandemie, de oorlog in Oekraïne en de stijgende inflatie en prijzen hebben gevolgen voor de wereldeconomie, waaronder de lidstaten van de Europese Unie. Na te denken over uw persoonlijke levensstandaard (bijvoorbeeld de goederen en diensten die u zich kunt veroorloven), welke van deze verklaringen komt het dichtst bij uw persoonlijke situatie? (%)

Deze resultaten sluiten nogmaals aan bij de bevindingen van de standaard Eurobarometer in januari-februari 2023, die meer specifiek gericht was op de impact van de oorlog in Oekraïne op de

persoonlijke financiën, waarbij een grote meerderheid van de EU-burgers (63 %) zei dat de oorlog in Oekraïne ernstige financiële gevolgen voor hen persoonlijk heeft¹⁹.

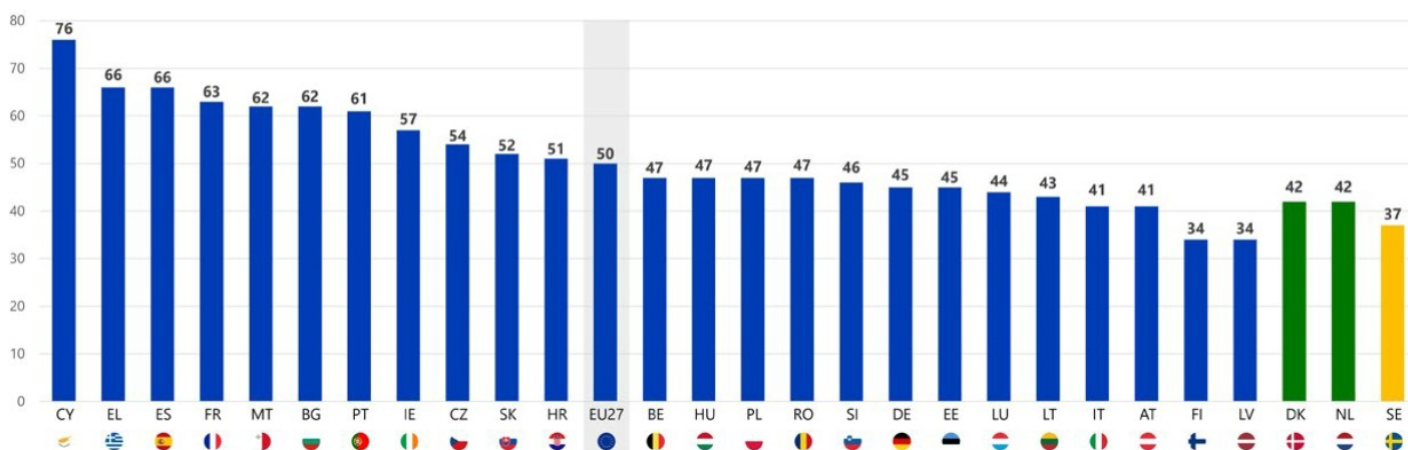
Wanneer deze resultaten worden vergeleken met die van oktober-november 2022, ontstaat een gemengd beeld als het gaat om veranderingen in de levensstandaard van EU-burgers. Enerzijds is het aandeel van degenen die hun levensstandaard hebben zien verslechteren licht gestegen (+ 4 pp). Aan de andere kant zijn de respondenten momenteel veel minder geneigd te zeggen dat, hoewel hun levensstandaard nog niet is verlaagd, ze nog steeds een verslechtering verwachten in het komende jaar (-10 procentpunten), en dat ze ook meer kans hebben om aan te geven dat ze geen verandering verwachten (+ 5 procentpunten).

In 24 landen (tegenover 14 in oktober-november 2022) is het meest voorkomende antwoord van de respondenten dat hun levensstandaard al is verlaagd en zij verwachten dat dit het komende jaar nog steeds het geval zal zijn. De percentages die hun levensstandaard hebben verslechterd, zijn bijzonder hoog in Cyprus (76 %), Griekenland en Spanje (beide 66 %).

In Denemarken en Nederland (beide 42 %) zeggen de meeste respondenten dat ze geen verandering of impact op uw levensstandaard verwachten, terwijl die in Zweden (37 %) het meest waarschijnlijk aangeven dat hun levensstandaard nog niet is verlaagd, maar dat ze denken dat dit het geval zal zijn in het komende jaar.

QA25 Veel elementen, zoals de gevolgen van de COVID-19-pandemie, de oorlog in Oekraïne en de stijgende inflatie en prijzen hebben gevolgen voor de wereldeconomie, waaronder de lidstaten van de Europese Unie. Na te denken over uw persoonlijke levensstandaard (bijvoorbeeld de goederen en diensten die u zich kunt veroorloven), welke van deze verklaringen komt het dichtst bij uw persoonlijke situatie? (% — het meest genoemde antwoord per land)

- Uw levensstandaard is al verlaagd en u verwacht dat dit in het komende jaar nog steeds het geval zal zijn.
- Je verwacht geen verandering of impact op je levensstandaard
- Uw levensstandaard is nog niet verlaagd, maar u denkt dat dit het geval zal zijn in het komende jaar.

In 17 landen hebben respondenten meer kans dan in oktober-november 2022 om te zeggen dat hun levensstandaard al is verlaagd en dat dit het komende jaar nog steeds het geval zal zijn. In Spanje (66 %, + 12 pp), Bulgarije (62 %, + 11 pp), Slowakije (52 %, + 11 pp), Ierland (57 %, + 10 pp) en Polen (47 %, + 10 procentpunten) zijn stijgingen met ten minste tien procentpunten. In Denemarken (34 %, -5 pp), Letland (34 %, -4 pp), België (47 %, -3 procentpunten) en Malta (62 %, -3 procentpunten) is een daling van dit percentage te zien.

¹⁹ Europese Commissie, Standaard Eurobarometer 98 — Winter 2022-2023 (EB 98.2), beschikbaar op: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2872>

De percentages waarvan de levensstandaard nog niet is verlaagd, maar verwachten dat dit in het komende jaar zal gebeuren, dalen in alle landen, vooral in Luxemburg (31 %, -18 pp), Denemarken (22 %, -16 pp), Tsjechië (26 %, -16 pp), Finland (30 %, -16 pp) en Slowakije (34 %, -16 pp). Omgekeerd is de kans groter dat respondenten zeggen dat ze in 17 landen geen verandering of impact op hun levensstandaard verwachten. Dit geldt met name voor Denemarken (42 %, + 20 pp), België (23 %, + 12 pp) en Nederland (42 %, + 12 pp).

QA25 Veel elementen, zoals de gevolgen van de COVID-19-pandemie, de oorlog in Oekraïne en de stijgende inflatie en prijzen hebben gevolgen voor de wereldeconomie, waaronder de lidstaten van de Europese Unie. Na te denken over uw persoonlijke levensstandaard (bijvoorbeeld de goederen en diensten die u zich kunt veroorloven), welke van deze verklaringen komt het dichtst bij uw persoonlijke situatie? (%)

	Uw levensstandaard is al verlaagd en u verwacht dat dit het komende jaar nog steeds het geval zal zijn.		Uw levensstandaard is nog niet verlaagd, maar u denkt dat dit het geval zal zijn in het komende jaar.		Je verwacht geen verandering of impact op je levensstandaard		Uw levensstandaard is gestegen		Weet het niet		Totaal „Je denkt dat je levensstandaard het komende jaar zal dalen”	
	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022
EU27	50	4	29	-10	19	5	1	0	1	1	79	-6
WEES	47	-3	27	-10	23	12	2	1	1	0	74	-13
BG	62	11	20	-8	15	-2	1	0	2	-1	82	3
CZ	54	6	26	-16	17	7	1	1	2	2	80	-10
DK	34	-5	22	-16	42	20	2	2	0	-1	56	-21
DE	45	5	33	-13	21	8	1	0	0	0	78	-8
EE	45	-1	31	-6	20	6	2	1	2	0	76	-7
IE	57	10	26	-12	14	1	1	1	2	0	83	-2
EL	66	0	25	-4	9	4	0	0	0	0	91	-4
ES	66	12	24	-12	9	-1	0	0	1	1	90	0
FR	63	1	21	-5	12	0	2	2	2	2	84	-4
HR	51	5	36	-4	11	-2	2	1	0	0	87	1
HET	41	0	30	-10	26	9	2	1	1	0	71	-10
CY	76	6	13	-5	8	-3	2	1	1	1	89	1
LV	34	-4	29	-11	30	11	6	4	1	0	63	-15
LT	43	3	26	-15	25	10	4	2	2	0	69	-12
LU	44	8	31	-18	22	9	2	1	1	0	75	-10
HU	47	3	40	-7	13	5	0	-1	0	0	87	-4
MT	62	-3	21	-9	14	11	3	3	0	-2	83	-12
NL	31	-2	21	-14	42	12	6	4	0	0	52	-16
BIJ	41	8	36	-9	20	1	2	1	1	-1	77	-1
PL	47	10	35	-10	15	-1	1	0	2	1	82	0
PT	61	4	28	-6	8	1	1	1	2	0	89	-2
RO	47	7	37	-5	13	-3	2	1	1	0	84	2
SI	46	7	28	-11	23	4	2	0	1	0	74	-4
SK	52	11	34	-16	13	5	0	0	1	0	86	-5

FI	34	7	30	-16	31	6	4	3	1	0	64	-9
SE	24	0	37	-10	36	9	3	1	0	0	61	-10

Burgers uit de meeste sociaaldemografische categorieën hebben te maken gehad met een verslechtering van hun levensstandaard en verwachten dat dit in het komende jaar nog steeds het geval zal zijn.

Respondenten van 15-24 jaar hebben minder kans om te zeggen dat ze al een verlaging van hun levensstandaard hebben gezien (43 % versus 49 %-52 % van de ouderen) en iets meer kans om te zeggen dat ze geen verandering of impact op hun levensstandaard verwachten (22 % versus 17 %-19 %). Respondenten die een voltijds onderwijs hebben verlaten van 15 jaar of jonger, hebben meer kans om te zeggen dat ze hun levensstandaard al hebben zien verslechteren (61 % versus 41 % van degenen die 20 jaar of ouder zijn), terwijl degenen die het onderwijs hebben verlaten op de leeftijd van 20 jaar of ouder de meeste kans hebben om te zeggen dat ze geen veranderingen verwachten (23 % versus 14-15 % van degenen die 19 jaar of jonger zijn).

Respondenten in een slechtere sociaal-economische situatie zullen eerder zeggen dat ze een verslechtering van hun levensstandaard hebben meegemaakt en minder geneigd zijn om te zeggen dat ze geen veranderingen verwachten. Bijvoorbeeld, meer dan tweederde (67 %) van de werklozen zegt dat ze hun levensstandaard hebben zien verslechteren, vergeleken met 38 % van de managers. Op dezelfde manier zegt meer dan driekwart (78 %) van degenen die moeite hebben met het betalen van hun rekeningen het grootste deel van de tijd dat ze een verslechtering van hun levensstandaard hebben ervaren, vergeleken met 41 % van degenen die nooit of zelden problemen hebben.

De hogere respondenten plaatsen zichzelf op de sociale ladder, hoe minder kans ze hebben om te zeggen dat ze hun levensstandaard hebben zien verslechteren: 26-28 % van degenen die zichzelf beschouwen als onderdeel van de hogere of hogere middenklasse van de samenleving zegt dit, tegenover 67 % van degenen die zichzelf als arbeidersklasse zien.

QA25 Veel elementen, zoals de gevolgen van de COVID-19-pandemie, de oorlog in Oekraïne en de stijgende inflatie en prijzen hebben gevolgen voor de wereldeconomie, waaronder de lidstaten van de Europese Unie. Na te denken over uw persoonlijke levensstandaard (bijvoorbeeld de goederen en diensten die u zich kunt veroorloven), welke van deze verklaringen komt het dichtst bij uw persoonlijke situatie? (%)

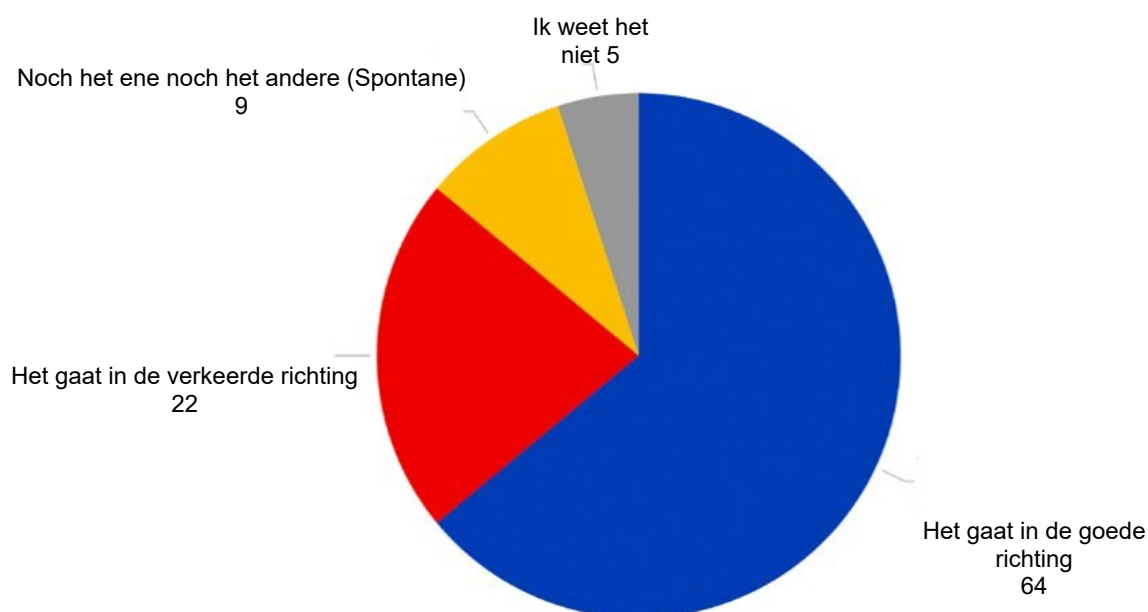
	Uw levensstandaard is al verlaagd en u verwacht dat dit het komende jaar nog steeds het geval zal zijn.	Uw levensstandaard is nog niet verlaagd, maar u denkt dat dit het geval zal zijn in het komende jaar.	Je verwacht geen verandering of impact op je levensstandaard	Uw levensstandaard is gestegen
EU27	50	29	19	1
Geslacht				
Man	48	29	20	2
Vrouw	52	29	17	1
Leeftijd				
15-24	43	29	22	3
25-39	49	31	17	2
40-54	51	29	17	2
55+	52	27	19	1
Onderwijs (eind van)				
—15	61	23	14	1
16-19	55	28	15	1
20+	42	32	23	2
Nog steeds studeren	41	30	25	1
Sociaal-professionele categorie				
Zelfstandig in loondienst	45	30	23	2
Beheerders	38	33	26	2
Andere witte kragen	45	34	18	2
Handarbeiders	56	28	13	2
Huiselijke personen	61	23	14	2
Werkloos	67	18	12	1
Gepensioneerd	53	26	19	1
Studenten	41	30	25	1
Moelijkheden bij het betalen van rekeningen				
Het grootste deel van de tijd	78	13	7	1
Van tijd tot tijd	62	26	10	1
Bijna nooit/nooit	41	32	24	2
Afbeelding van het Europees Parlement				
Positief	41	34	23	2
Neutraal	51	29	17	1
Negatief	65	20	13	1

Hoe gaat het met het persoonlijke leven van de burgers?

Bijna twee derde (64 %, + 1 pp sinds oktober-november 2022) heeft het gevoel dat het persoonlijk de goede kant op gaat, terwijl iets meer dan een vijfde (22 %, -2 pp) zegt dat het de verkeerde kant op gaat.

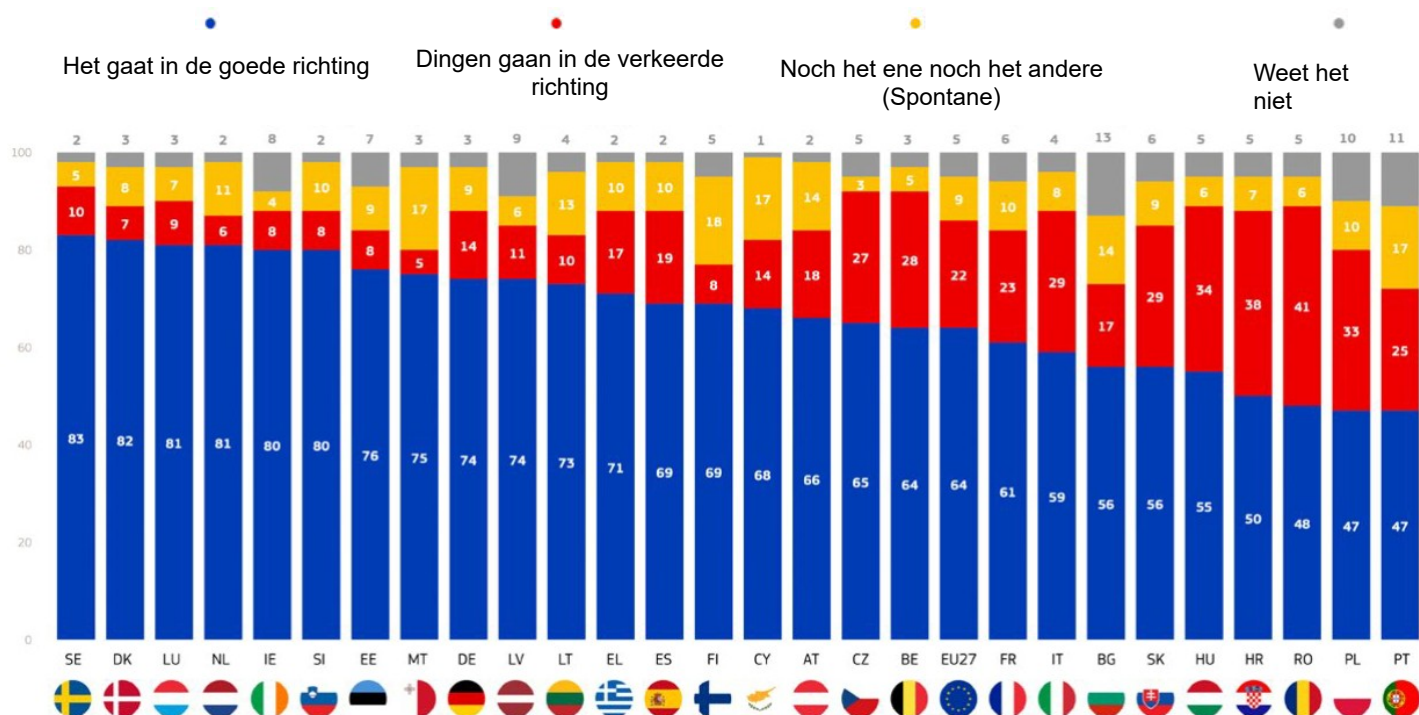
Gezien de lichte daling van het totale aandeel van degenen die al een daling van hun levensstandaard hebben meegemaakt of voorzien in een daling in het volgende jaar, is het niet verwonderlijk dat het percentage dat zegt dat de dingen in de goede richting gaan in de huidige enquête is gestabiliseerd, na een verslechtering tussen april-mei en oktober-november 2022.

D73.4 Op dit moment, zou je zeggen dat, in het algemeen, dingen gaan in de goede richting of in de verkeerde richting, in...? Uw leven persoonlijk (EU27) (%)

In alle lidstaten is de meerderheid van de lidstaten van mening dat het voor hen persoonlijk de goede kant op gaat, met meer dan acht op de tien die dit gevoel delen in Zweden (83 %), Denemarken (82 %), Nederland en Luxemburg (beide 81 %). Aan de andere kant van het spectrum is minder dan de helft in Polen, Portugal (beide 47 %) en Roemenië (48 %) positief over hun persoonlijke leven.

D73.4 Op dit moment, zou je zeggen dat, in het algemeen, dingen gaan in de goede richting of in de verkeerde richting, in...? Je leven persoonlijk (%)

Optimisme dat de zaken in hun persoonlijke leven in de goede richting gaan komt vaker voor dan in oktober-november 2022 in negen landen, met name België (64 %, + 10 pp), Italië (59 %, + 9 pp), Denemarken (82 %, + 7 pp) en Finland (69 %, + 7 pp). In plaats daarvan is dit afgenomen in Tsjechië (65 %, -6 procentpunten), Oostenrijk (66 %, -5 pp) en Slowakije (56 %, -4 pp). Het percentage dat denkt dat de zaken in de goede richting gaan, is in 15 landen stabiel of onveranderd gebleven.

D73.4 Op dit moment, zou je zeggen dat, in het algemeen, dingen gaan in de goede richting of in de verkeerde richting, in...? Je leven persoonlijk (%)

	Het gaat in de goede richting		Dingen gaan in de verkeerde richting		Noch het ene noch het andere (Spontane)		Weet het niet	
	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022
EU27	64	1	22	-2	9	1	5	0
WEES	64	10	28	-7	5	0	3	-3
BG	56	3	17	0	14	1	13	-4
CZ	65	-6	27	5	3	0	5	1
DK	82	7	7	-5	8	-3	3	1
DE	74	-2	14	1	9	0	3	1
EE	76	5	8	-3	9	1	7	-3
IE	80	0	8	-1	4	-2	8	3
EL	71	1	17	1	10	-1	2	-1
ES	69	2	19	-4	10	2	2	0
FR	61	0	23	-3	10	2	6	1
HR	50	-2	38	4	7	-1	5	-1
HET	59	9	29	-7	8	0	4	-2
CY	68	0	14	1	17	1	1	-2
LV	74	1	11	-1	6	-2	9	2
LT	73	1	10	-1	13	0	4	0
LU	81	-1	9	2	7	-2	3	1
HU	55	5	34	-7	6	0	5	2
MT	75	-1	5	0	17	1	3	0
NL	81	4	6	-5	11	1	2	0
BIJ	66	-5	18	5	14	0	2	0
PL	47	0	33	-3	10	3	10	0
PT	47	1	25	-3	17	5	11	-3
RO	48	-1	41	1	6	1	5	-1
SI	80	1	8	-1	10	1	2	-1
SK	56	-4	29	6	9	-2	6	0
FI	69	7	8	-7	18	4	5	-4
SE	83	3	10	0	5	-3	2	0

Hoe jonger de respondenten, hoe groter de kans dat ze optimistisch zijn over de richting die ze in hun persoonlijke leven gaan (74 % van de 15-24-jarigen versus 60 % van de 55-plussers). Het opleidingsniveau speelt ook een rol, met 72 % van degenen die voltijds onderwijs hebben afgerond van 20 jaar of ouder die het gevoel hebben dat de dingen in de goede richting gaan, vergeleken met 52 % die zich op deze manier voelt bij degenen die het onderwijs van 15 jaar of jonger hebben verlaten.

Managers (79 %) zijn het meest waarschijnlijk positief (vergeleken met 42 % van de werklozen), net als degenen die de minste financiële problemen hebben (75 % van degenen die zelden of nooit problemen hebben met het betalen van hun rekeningen versus 34 % van degenen die meestal problemen hebben). Bovendien wordt het gevoel dat de dingen in hun leven de verkeerde kant op gaan gedeeld door een meerderheid onder degenen die de meeste moeite hebben om hun rekeningen te betalen (49 %).

Degenen die zich hoger op de sociale ladder plaatsen, hebben meer kans om zich positief te voelen over de richting die hun leven neemt (83 % van degenen die zichzelf beschouwen als onderdeel van de hogere of hogere middenklasse versus 51 % van degenen die zichzelf als werkende klasse zien).

Tot slot, degenen die hun levensstandaard hebben zien verslechteren, hebben veel minder kans om te voelen dat dingen in hun leven persoonlijk de goede kant op gaan dan degenen die (nog) geen daling hebben ervaren (55 % versus 72-78 %).

D73.4 Op dit moment, zou je zeggen dat, in het algemeen, dingen gaan in de goede richting of in de verkeerde richting, in...? Uw leven persoonlijk (% — EU27)

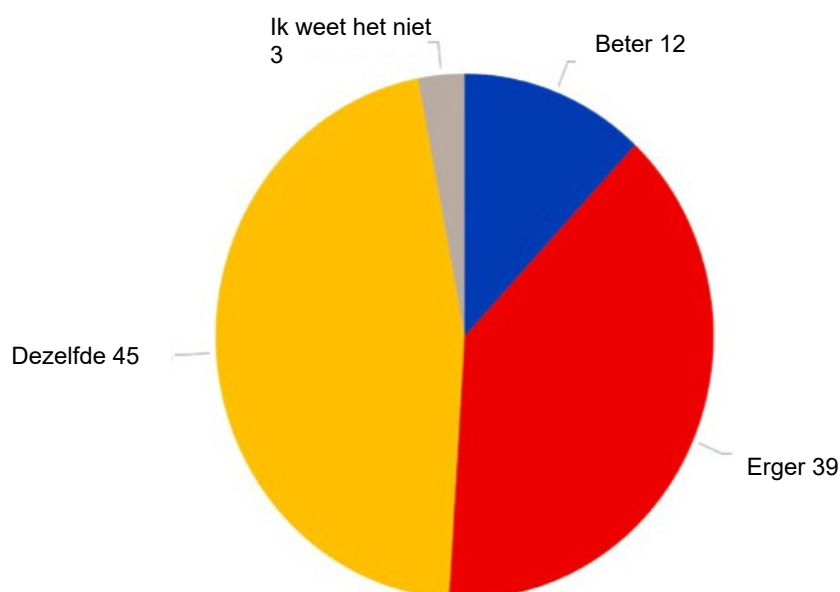
	Het gaat in de goede richting	Dingen gaan in de verkeerde richting	Weet het niet
EU27	64	22	5
Geslacht			
Man	66	21	4
Vrouw	63	23	5
Leeftijd			
15-24	74	16	3
25-39	68	20	4
40-54	63	24	4
55+	60	23	6
Onderwijs (eind van)			
—15	52	29	7
16-19	60	26	4
20+	72	16	4
Nog steeds studeren	77	13	4
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandig in loondienst	69	18	5
Beheerders	79	11	3
Andere witte kragen	67	22	4
Handarbeiders	59	27	4
Huiselijke personen	52	31	7
Werkloos	42	41	4
Gepensioneerd	61	22	6
Studenten	77	13	4
Moelijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	34	49	5
Van tijd tot tijd	50	35	5
Bijna nooit/nooit	75	13	4
Overweeg om deel uit te maken van			
De arbeidersklasse	51	31	6
De lagere middenklasse	55	30	4
De middenklasse	71	17	4
De hogere middenklasse	83	10	2
De hogere klasse	83	11	3
Uw levensstandaard heeft			
Al verminderd	55	28	5
Nog niet verminderd, maar zal	72	17	4
Niet gewijzigd/verhogen	78	13	3

Verwachtingen van burgers over hun levensomstandigheden in één jaar tijd

Ongeveer vier op de tien (39 %, -1 procentpunt sinds oktober-november 2022) verwachten dat hun levensomstandigheden in één jaar slechter zullen zijn, terwijl iets meer dan een op de tien (12 %, -1 pp) denkt dat ze beter zullen zijn. De meerderheid (46 %, +4 pp) verwacht dat ze hetzelfde blijven.

Net als bij optimisme over de toekomstige richting van hun persoonlijke leven, zijn de verwachtingen dat de levensomstandigheden zullen verslechteren gestabiliseerd, na een grote toename tussen november-december 2021 en oktober-november 2022.

SD21.1 Over een jaar denkt u dat elk van de volgende beter, slechter of hetzelfde zal zijn als vandaag? Uw levensomstandigheden (EU27) (%)

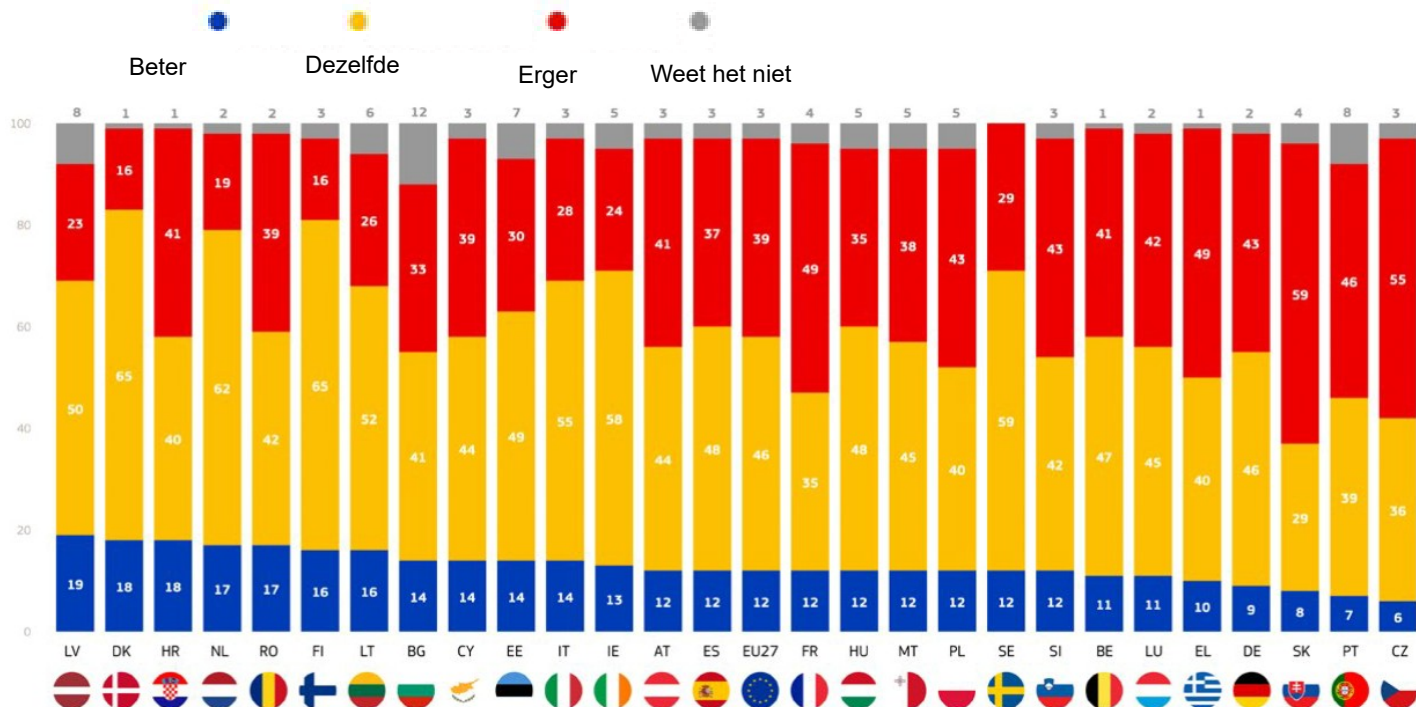

In acht landen is de meerderheid van mening dat de levensomstandigheden het komende jaar slechter zullen worden, met de hoogste percentages in Slowakije (59 %), Tsjechië (55 %), Frankrijk en Griekenland (beide 49 %). In de overige 19 landen verwacht de meerderheid dat de levensomstandigheden hetzelfde blijven. Dit geldt met name voor Denemarken, Finland (beide 65 %) en Nederland (62 %).

In alle landen denkt minder dan een op de vijf dat hun levensomstandigheden over een jaar beter zullen zijn. De respondenten delen dit standpunt waarschijnlijk in Letland (19 %), Kroatië en Denemarken (beide 18 %).

In acht landen hebben respondenten minder kans dan in oktober-november 2022 om te verwachten dat hun levensomstandigheden over een jaar beter zullen zijn, met de grootste dalingen in Zweden (12 %, -7 pp), Luxemburg (11 %, -6 pp) en Roemenië (17 %, -6 procentpunten).

SD21.1 Over een jaar denkt u dat elk van de volgende beter, slechter of hetzelfde zal zijn als vandaag? Uw leefomstandigheden (%)

Spanje (37 %, + 8 pp), Luxemburg (42 %, + 7 pp), Frankrijk (49 %, + 4 pp) en Slovenië (43 %, + 4 pp) zijn de enige landen waar de percentages die verwachten dat hun levensomstandigheden het komende jaar zullen verslechteren, zijn toegenomen. Aan de andere kant is dit percentage van de respondenten gedaald in 11 landen, vooral in Malta (38 %, -9 pp), Letland (23 %, -9 pp), Hongarije (35 %, -8 pp) en Litouwen (26 %, -8 procentpunten).

SD21.1 Over een jaar denkt u dat elk van de volgende beter, slechter of hetzelfde zal zijn als vandaag? Uw leefomstandigheden (%)

	Beter		Erger		Dezelfde		Weet het niet	
	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022
EU27	12	-1	39	-1	46	4	3	-2
WEES	11	-2	41	-6	47	9	1	-1
BG	14	0	33	-2	41	3	12	-1
CZ	6	-2	55	2	36	0	3	0
DK	18	0	16	-6	65	7	1	-1
DE	9	1	43	-6	46	7	2	-2
EE	14	1	30	-3	49	3	7	-1
IE	13	-4	24	1	58	4	5	-1
EL	10	1	49	-4	40	4	1	-1
ES	12	-4	37	8	48	-3	3	-1
FR	12	0	49	4	35	-3	4	-1
HR	18	-4	41	2	40	2	1	0
HET	14	-4	28	-6	55	13	3	-3
CY	14	2	39	-4	44	6	3	-4
LV	19	1	23	-9	50	10	8	-2
LT	16	2	26	-8	52	5	6	1
LU	11	-6	42	7	45	2	2	-3
HU	12	2	35	-8	48	4	5	2
MT	12	-1	38	-9	45	10	5	0
NL	17	-4	19	-1	62	4	2	1
BIJ	12	0	41	2	44	0	3	-2
PL	12	0	43	0	40	1	5	-1
PT	7	-2	46	-3	39	7	8	-2
RO	17	-6	39	-4	42	12	2	-2
SI	12	-2	43	4	42	-1	3	-1
SK	8	-2	59	2	29	3	4	-3
FI	16	-1	16	0	65	1	3	0
SE	12	-7	29	-1	59	9	0	-1

Respondenten in de meeste sociaal-demografische groepen hebben meer kans om te denken dat hun levensomstandigheden over een jaar slechter zullen zijn dan te denken dat ze beter zullen zijn.

Respondenten van 25 jaar of ouder hebben meer kans dan degenen in de leeftijd van 15-24 jaar om te verwachten dat hun levensomstandigheden slechter zullen worden (37-41 % versus 30 %). Het gevoel dat de levensomstandigheden slechter zullen zijn komt ook vaker voor bij respondenten die voltijds onderwijs hebben afgerond vóór de leeftijd van 20 jaar (43-46 % tegenover 35 % van degenen die een opleiding van 20 jaar of ouder hebben voltooid).

Werklozen (48 %), huisgenoten (46 %) en handarbeiders (45 %) denken dat hun levensomstandigheden over een jaar slechter zullen zijn, vooral in vergelijking met managers (31 %). Hetzelfde geldt voor degenen die de meeste problemen hebben met het betalen van hun rekeningen (61 %, versus 32 % van degenen die nooit of zelden problemen hebben).

Respondenten die zichzelf beschouwen als onderdeel van de hogere klasse van de samenleving zijn de enigen waaronder het gevoel dat de levensomstandigheden beter zullen zijn aanwezig is (26 % „beter” versus 20 % „slechter”) en, samen met degenen die zichzelf als hogere middenklasse zien (22 %), hebben de minste kans om te verwachten dat de omstandigheden slechter worden (in vergelijking met 50 % van degenen die zichzelf als werkende klasse beschouwen).

Respondenten die in plattelandsdorpen of kleine/middelgrote steden wonen, hebben meer kans dan degenen die in grotere steden wonen om te verwachten dat de situatie erger wordt (40-41 % versus 35 %).

Percentages van de respondenten die verwachten dat hun levensomstandigheden het volgende jaar zullen verbeteren, zijn het hoogst onder 15-24-jarigen (20 %), werklozen (19 %) en degenen die zichzelf als hogere klasse zien (26 %).

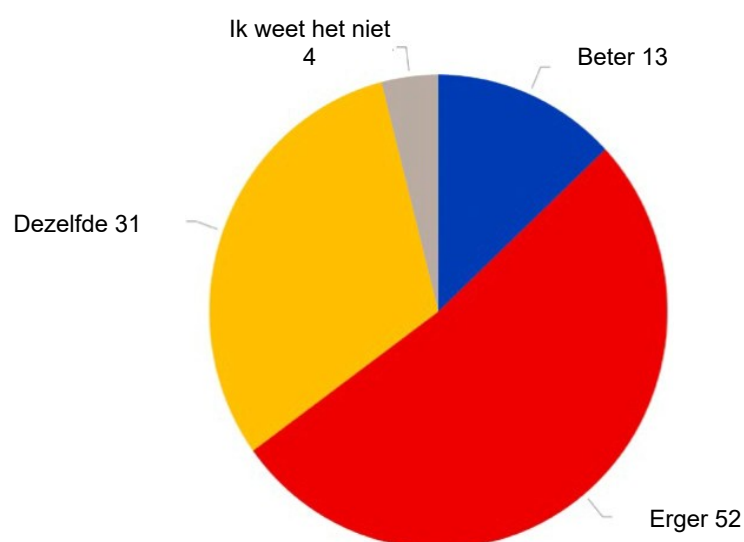
SD21.1 Over een jaar denkt u dat elk van de volgende beter, slechter of hetzelfde zal zijn als vandaag? Uw levensomstandigheden (EU27) (%)

	Beter	Erger	Dezelfde	Weet het niet
EU27	12	39	46	3
Geslacht				
Man	14	37	46	3
Vrouw	10	41	46	3
Leeftijd				
15-24	20	30	45	5
25-39	18	37	42	3
40-54	12	41	44	3
55+	7	41	49	3
Onderwijs (eind van)				
—15	7	46	43	4
16-19	12	43	42	3
20+	13	35	50	2
Nog steeds studeren	18	28	48	6
Sociaal-professionele categorie				
Zelfstandig in loondienst	15	34	48	3
Beheerders	14	31	53	2
Andere witte kragen	13	36	48	3
Handarbeiders	14	45	38	3
Huiselijke personen	9	46	42	3
Werkloos	19	48	29	4
Gepensioneerd	5	42	50	3
Studenten	18	28	48	6
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen				
Het grootste deel van de tijd	11	61	26	2
Van tijd tot tijd	11	49	37	3
Bijna nooit/nooit	13	32	52	3
Overweeg om deel uit te maken van				
De arbeidersklasse	9	50	38	3
De lagere middenklasse	9	48	40	3
De middenklasse	14	34	49	3
De hogere middenklasse	16	22	60	2
De hogere klasse	26	20	53	1
Subjectieve verstedelijking				
Landelijk dorp	10	41	46	3
Klein/mid size stad	13	40	44	3
Grote stad	13	35	48	4

Verwachtingen van burgers over hun nationale economie

DeEU-burgers zijn minder pessimistisch geworden over de situatie van hun nationale economie, ook al vertaalt dit zich niet direct in een sterkere positieve kijk. Een meerderheid van de respondenten (52 %) verwacht dat de nationale economische situatie over een jaar verslechtert. Dit percentage is sinds oktober-november 2022 met acht procentpunten gedaald, na een grote stijging van dit percentage van de respondenten tussen november-december 2021 en oktober-november 2022 (+ 23 procentpunten). Ongeveer drie op de tien (31 %) denkt dat de situatie hetzelfde zal blijven — een stijging met zeven procentpunten. Ten slotte verwacht meer dan een op de tien (13 %, + 2 pp) dat de situatie het volgende jaar zal verbeteren.

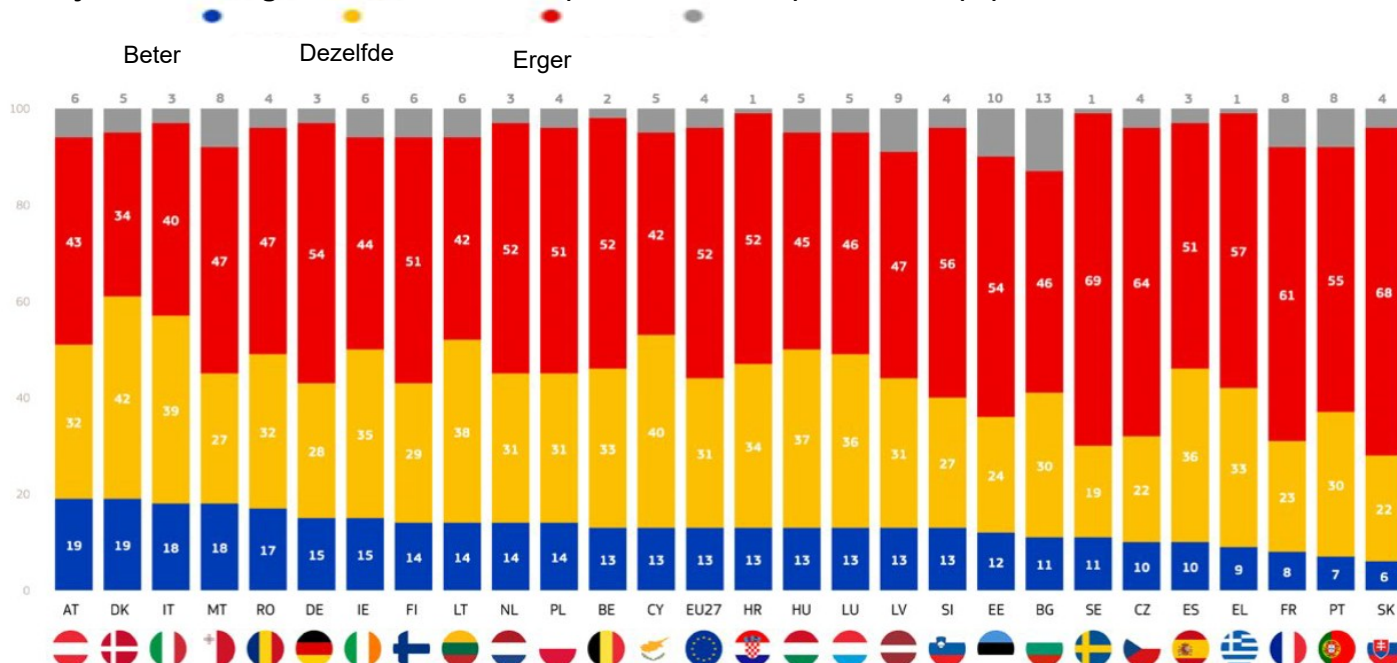
SD21.2 Over een jaar denk je dat elk van de volgende dingen beter, slechter of hetzelfde zal zijn als vandaag? De situatie van de (nationaliteits)economie (EU27) (%)

In alle lidstaten, op één na, verwacht een meerderheid dat de situatie van hun nationale economie over een jaar slechter zal zijn, met percentages variërend van 69 % in Zweden, 68 % in Slowakije en 64 % in Tsjechië tot 40 % in Italië en 42 % in Litouwen en Cyprus. Denemarken (34 %) is het enige land waar respondenten die verwachten dat de situatie erger wordt, in de minderheid zijn.

Samen met Denemarken (42 %), relatief hoge percentages respondenten in Cyprus (40 %), Italië (39 %) en Litouwen (38 %) denken dat de situatie met de nationale economie hetzelfde zal blijven. Minder dan een op de vijf in elk land verwacht dat de situatie beter wordt. Respondenten in Denemarken, Oostenrijk (beide 19 %), Italië en Malta (18 %) zijn het meest optimistisch.

SD21.2 Over een jaar denk je dat elk van de volgende dingen beter, slechter of hetzelfde zal zijn als vandaag? De situatie van de (NATIONALITEIT) economie (%)

In 21 landen is er sprake van een daling van de proporties die verwachten dat de situatie van de nationale economie in één jaar verslechtert. Dalingen met ten minste tien procentpunten worden waargenomen in negen landen, met name in Duitsland (54 %, -20 pp), Nederland (52 %, -17 procentpunten) en Litouwen (42 %, -16 procentpunten).

Het optimisme over de situatie van de nationale economie in het komende jaar is toegenomen in acht landen, met name in Duitsland (15 %, + 9 procentpunten), Oostenrijk (19 %, + 5 pp), Hongarije (13 %, + 5 pp) en Finland (14 %, + 5 pp).

SD21.2 In één jaar tijd, denk je dat elk van de volgende dingen beter, slechter of hetzelfde zal zijn als vandaag? De situatie van de (nationaliteits)economie (%)

	Beter		Erger		Dezelfde		Weet het niet	
	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022
EU27	13	2	52	-8	31	7	4	-1
WEES	13	3	52	-12	33	9	2	0
BG	11	-1	46	-3	30	1	13	3
CZ	10	2	64	-8	22	6	4	0
DK	19	2	34	-11	42	8	5	1
DE	15	9	54	-20	28	12	3	-1
EE	12	4	54	-13	24	6	10	3
IE	15	1	44	-2	35	5	6	-4
EL	9	1	57	-6	33	6	1	-1
ES	10	-1	51	1	36	2	3	-2
FR	8	1	61	-1	23	-2	8	2
HR	13	-2	52	-3	34	6	1	-1
HET	18	0	40	-9	39	10	3	-1
CY	13	1	42	-10	40	10	5	-1
LV	13	-1	47	-4	31	8	9	-3
LT	14	2	42	-16	38	13	6	1
LU	13	-1	46	0	36	5	5	-4
HU	13	5	45	-10	37	4	5	1
MT	18	-1	47	-7	27	8	8	0
NL	14	3	52	-17	31	13	3	1
BIJ	19	5	43	-9	32	4	6	0
PL	14	1	51	-7	31	7	4	-1
PT	7	0	55	-6	30	8	8	-2
RO	17	-2	47	-3	32	6	4	-1
SI	13	3	56	-2	27	0	4	-1
SK	6	-1	68	-4	22	7	4	-2
FI	14	5	51	-12	29	6	6	1
SE	11	-1	69	-1	19	3	1	-1

Sociaal-demografische bevindingen zijn vergelijkbaar met die waargenomen voor de verwachtingen over de levensomstandigheden. Respondenten boven de 24 jaar zijn meer geneigd dan hun jongere tegenhangers om te verwachten dat de situatie van hun nationale economie in één jaar verslechtert (52-55 % versus 45 %).

Huishoudens (60 %), werklozen en handarbeiders (beide 57 %) denken waarschijnlijk dat de nationale economische situatie slechter zal zijn in vergelijking met managers (51 %), zelfstandigen en andere witte halsbanden (beide 50 %).

Respondenten die het grootste deel van de tijd moeite hebben met het betalen van hun rekeningen zijn veel waarschijnlijker dan degenen die zelden of nooit problemen hebben om te verwachten dat de situatie erger wordt (67 % versus 48 %). Evenzo zijn degenen die zichzelf beschouwen als onderdeel van de hogere klasse van de samenleving minder waarschijnlijk dan degenen die zichzelf beschouwen als arbeidersklasse of lagere middenklasse om te denken dat de nationale economische situatie zal verslechteren (43 % versus 57-58 %).

De verwachtingen ten aanzien van de nationale economische situatie houden ook verband met die met betrekking tot de levensomstandigheden. Meer dan acht op de tien (86 %) van degenen die verwachten dat hun levensomstandigheden slechter worden, verwachten dit ook voor hun nationale economie.

Optimisme over de vooruitzichten van hun nationale economie in een jaar tijd is het meest wijdverspreid onder 15-24-jarigen (15 %), managers (16 %), degenen die nooit of zelden moeite hebben om hun rekeningen te betalen (15 %) en degenen die zichzelf zien behoren tot de hogere of hogere middenklasse (19-20 %).

SD21.2 Over een jaar denk je dat elk van de volgende dingen beter, slechter of hetzelfde zal zijn als vandaag? De situatie van de (NATIONALITEIT) economie (% — EU27)

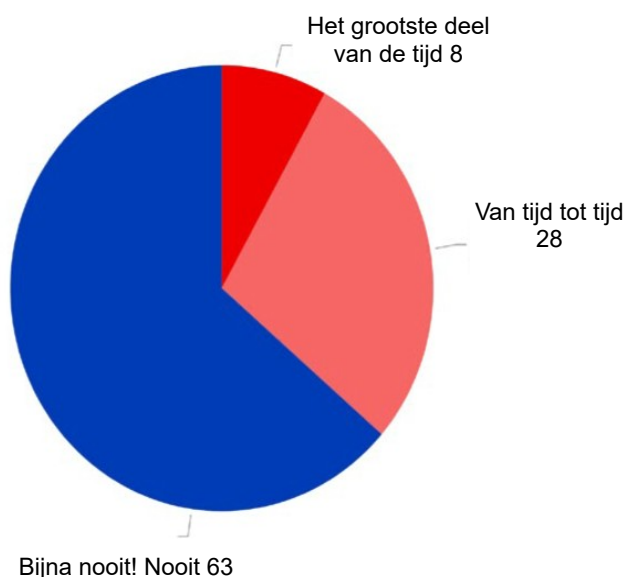
	Beter	Erger	Dezelfde	Weet het niet
EU27	13	52	31	4
Geslacht				
Man	14	50	31	5
Vrouw	12	54	30	4
Leeftijd				
15-24	15	45	33	7
25-39	14	54	29	3
40-54	13	55	29	3
55+	11	52	32	5
Sociaal-professionele categorie				
Zelfstandig in loondienst	15	50	31	4
Beheerders	16	51	31	2
Andere witte kragen	15	50	32	3
Handarbeiders	12	57	27	4
Huiselijke personen	9	60	28	3
Werkloos	11	57	27	5
Gepensioneerd	11	51	32	6
Studenten	15	43	35	7
Moelijkheden bij het betalen van rekeningen				
Het grootste deel van de tijd	8	67	21	4
Van tijd tot tijd	10	57	29	4
Bijna nooit/nooit	15	48	33	4
Overweeg om deel uit te maken van				
De arbeidersklasse	8	58	29	5
De lagere middenklasse	10	57	29	4
De middenklasse	15	48	33	4
De hogere middenklasse	19	49	29	3
De hogere klasse	20	43	36	1
Verwachtingssituatie van de levensomstandigheden				
Beter	56	28	14	2
Erger	4	86	8	2
Zelfde	9	31	57	3

Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen

De meerderheid van de respondenten (63 %) heeft nooit of bijna nooit moeite met het betalen van hun rekeningen, een stijging met drie procentpunten sinds oktober-november 2022. Bijna drie op de tien (28 %, -2 pp) heeft van tijd tot tijd problemen en minder dan één op de tien (8 %, -1 pp) heeft meestal problemen.

In alle lidstaten, op één na, verwacht een meerderheid dat de situatie van hun nationale economie over een jaar slechter zal zijn, met percentages variërend van 69 % in Zweden, 68 % in Slowakije en 64 % in Tsjechië tot 40 % in Italië en 42 % in Litouwen en Cyprus. Denemarken (34 %) is het enige land waar respondenten die verwachten dat de situatie erger wordt, in de minderheid zijn.

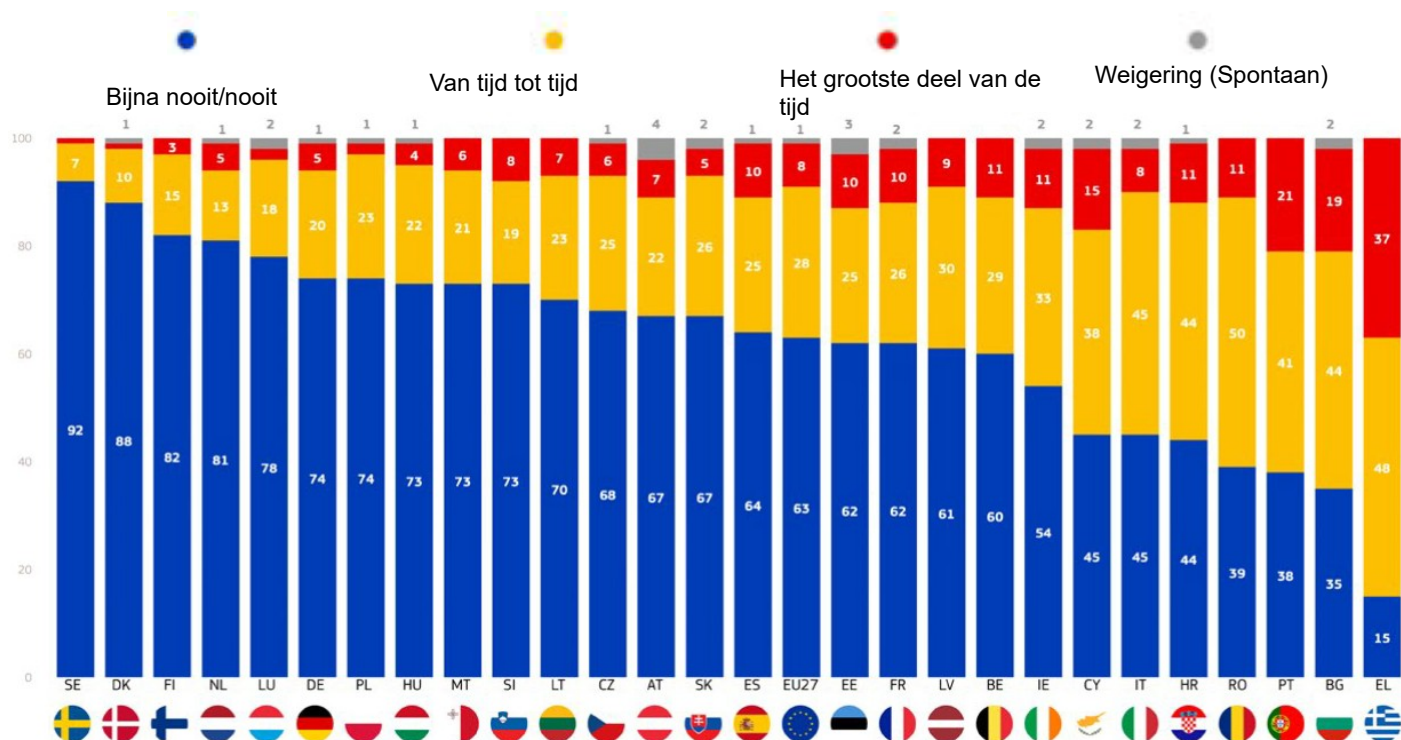
D60 Gedurende de laatste twaalf maanden, zou je zeggen dat je moeite had om je rekeningen te betalen aan het einde van de maand...? (EU27) (%)

In 20 landen zegt de meerderheid dat ze nooit of zelden moeite hebben met het betalen van hun rekeningen, met de hoogste percentages in Zweden (92 %), Denemarken (88 %) en Finland (82 %).

De respondenten in Griekenland (37 %) zijn verreweg het meest geneigd om te zeggen dat ze het grootste deel van de tijd moeite hebben met het betalen van hun rekeningen, gevolgd door die in Portugal (21 %) en Bulgarije (19 %). Griekenland is ook het enige land waar het percentage respondenten dat het grootste deel van de tijd problemen heeft, groter is dan het land dat nooit of bijna nooit problemen heeft (15 %).

D60 Gedurende de laatste twaalf maanden, zou je zeggen dat je moeite had om je rekeningen te betalen aan het einde van de maand...? (%)

Vergeleken met oktober-november 2022 hebben respondenten in Malta (73 %, + 23 procentpunten) aanzienlijk meer kans om te zeggen dat ze nooit of bijna nooit problemen hebben met het betalen van hun rekeningen, gevolgd door die in Italië (45 %, + 11 pp), Slovenië (73 %, + 6 pp) en Cyprus (45 %, + 5 pp). Malta (6 %, -6 procentpunten) en Italië (8 %, -5 procentpunten) zijn ook de landen waar het percentage respondenten dat het grootste deel van de tijd problemen heeft, aanzienlijk is gedaald.

D60 Gedurende de laatste twaalf maanden, zou je zeggen dat je moeite had om je rekeningen te betalen aan het einde van de maand...? (%)

	Het grootste deel van de tijd		Van tijd tot tijd		Bijna nooit/nooit		Weigering (Spontaan)	
	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022
EU27	8	-1	28	-2	63	3	1	0
WEES	11	0	29	-2	60	3	0	-1
BG	19	1	44	-2	35	1	2	0
CZ	6	-1	25	3	68	-2	1	0
DK	1	0	10	2	88	-3	1	1
DE	5	0	20	-2	74	2	1	0
EE	10	2	25	-5	62	1	3	2
IE	11	2	33	-2	54	0	2	0
EL	37	2	48	-3	15	1	0	0
ES	10	1	25	-1	64	-1	1	1
FR	10	-1	26	-2	62	1	2	2
HR	11	2	44	-6	44	3	1	1
HET	8	-5	45	-6	45	11	2	0
CY	15	-3	38	-3	45	5	2	1
LV	9	1	30	4	61	-4	0	-1
LT	7	-3	23	1	70	3	0	-1
LU	2	-1	18	4	78	-4	2	1
HU	4	0	22	-2	73	2	1	0
MT	6	-6	21	-17	73	23	0	0
NL	5	0	13	2	81	-2	1	0
BIJ	7	1	22	-1	67	0	4	0
PL	2	-1	23	-4	74	4	1	1
PT	21	4	41	-7	38	4	0	-1
RO	11	1	50	-3	39	2	0	0
SI	8	-3	19	-3	73	6	0	0
SK	5	2	26	-2	67	-1	2	1
FI	3	-1	15	-1	82	2	0	0
SE	1	-1	7	0	92	1	0	0

De socio-demografische analyse toont aan dat de oudste respondenten (55 jaar of ouder) het meest waarschijnlijk zeggen dat ze nooit of zelden moeite hebben met het betalen van hun rekeningen (66 % versus 59-61 % van degenen in de leeftijd van 15-54 jaar). Hetzelfde geldt voor degenen met de hoogste opleidingsniveaus (75 % van degenen die voltijds onderwijs hebben afgerond in de leeftijd van 20 jaar of ouder versus 51-57 % van degenen die 19 jaar of jonger verlieten).

Managers (81 %) zijn het meest geneigd om te zeggen dat ze nooit of bijna nooit problemen hebben, vooral in vergelijking met werklozen (33 %). De hogere respondenten plaatsen zichzelf op de sociale ladder, hoe waarschijnlijker ze zijn om te zeggen dat ze nooit of zelden financiële moeilijkheden ondervinden (87-91 % van degenen die zichzelf zien als onderdeel van de hogere of hogere middenklasse van de samenleving versus 45 % van degenen die zichzelf als werkende klasse beschouwen).

Degenen die hun levensstandaard hebben zien dalen, zullen het minst waarschijnlijk zeggen dat ze nooit of bijna nooit moeite hebben om hun rekeningen te betalen (51 % versus 70-79 % van

degenen die zeggen dat hun levensstandaard nog niet is verlaagd, maar verwachten dat het zal zijn, en degenen die geen veranderingen hebben meegemaakt).

Proporties die moeite hebben met het betalen van rekeningen zijn meestal het hoogst onder degenen die een opleiding van 15 jaar of jonger (15 %), werklozen (28 %) en degenen die zichzelf beschouwen als onderdeel van de werkende klasse (18 %).

D60 Gedurende de laatste twaalf maanden, zou je zeggen dat je moeite had om je rekeningen te betalen aan het einde van de maand...?

	Het grootste deel van de tijd	Van tijd tot tijd	Bijna nooit/nooit
EU27	8	28	63
Geslacht			
Man	8	26	64
Vrouw	8	30	61
Leeftijd			
15-24	8	29	59
25-39	9	30	61
40-54	9	30	60
55+	8	25	66
Onderwijs (eind van)			
—15	15	33	51
16-19	9	33	57
20+	5	19	75
Nog steeds studeren	6	26	63
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandig in loondienst	8	24	67
Beheerders	2	16	81
Andere witte kragen	6	29	64
Handarbeiders	10	36	53
Huiselijke personen	15	37	48
Werkloos	28	39	33
Gepensioneerd	7	24	68
Studenten	6	26	63
Overweeg om deel uit te maken van			
De arbeidersklasse	18	36	45
De lagere middenklasse	12	37	50
De middenklasse	4	25	70
De hogere middenklasse	2	10	87
De hogere klasse	0	8	91
Uw levensstandaard heeft			
Al verminderd	13	35	51
Nog niet verminderd, maar zal	4	25	70
Niet gewijzigd/verhogen	4	16	79

1.4. De staat van de democratie in de EU

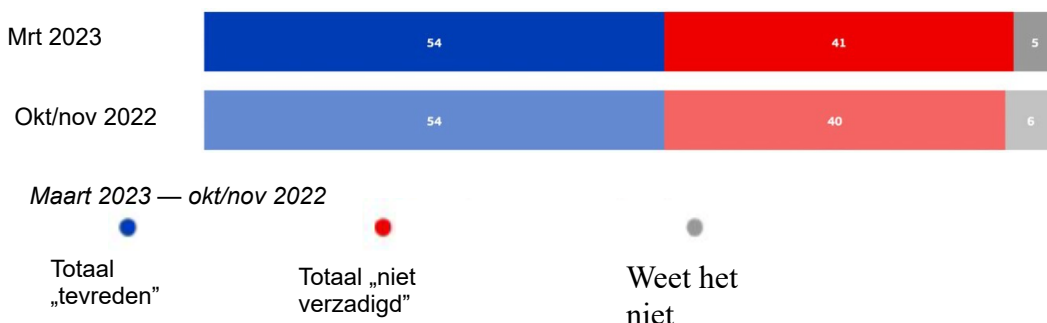
De meerderheid van de Europeanen is tevreden over de manier waarop de democratie werkt, zowel in de EU als in hun land. Meer dan de helft (54 %) is tevreden over de werking van de democratie in de EU, waaronder een op de twintig die „zeer tevreden” zijn. Deze cijfers zijn sinds oktober-november 2022 onveranderd gebleven. Ongeveer vier op de tien (41 %, + 1 pp) zegt niet tevreden te zijn, met een op de tien (geen verandering) die „helemaal niet tevreden” zijn.

Op dezelfde manier zijn bijna zes op de tien (56 %) tevreden over de manier waarop de democratie in hun land werkt, waarbij 7 % zegt dat ze „zeer tevreden” zijn. Zelfs in dit geval zijn de cijfers ongewijzigd gebleven sinds oktober- november 2022. Ongeveer vier op de tien (42 %, geen verandering) zijn niet tevreden, waaronder 11 % (-1 pp) die „helemaal niet tevreden” zijn.

SD18a Over het geheel genomen, bent u zeer tevreden, vrij tevreden, niet erg tevreden of helemaal niet tevreden met de manier waarop de democratie werkt in (ons land)?

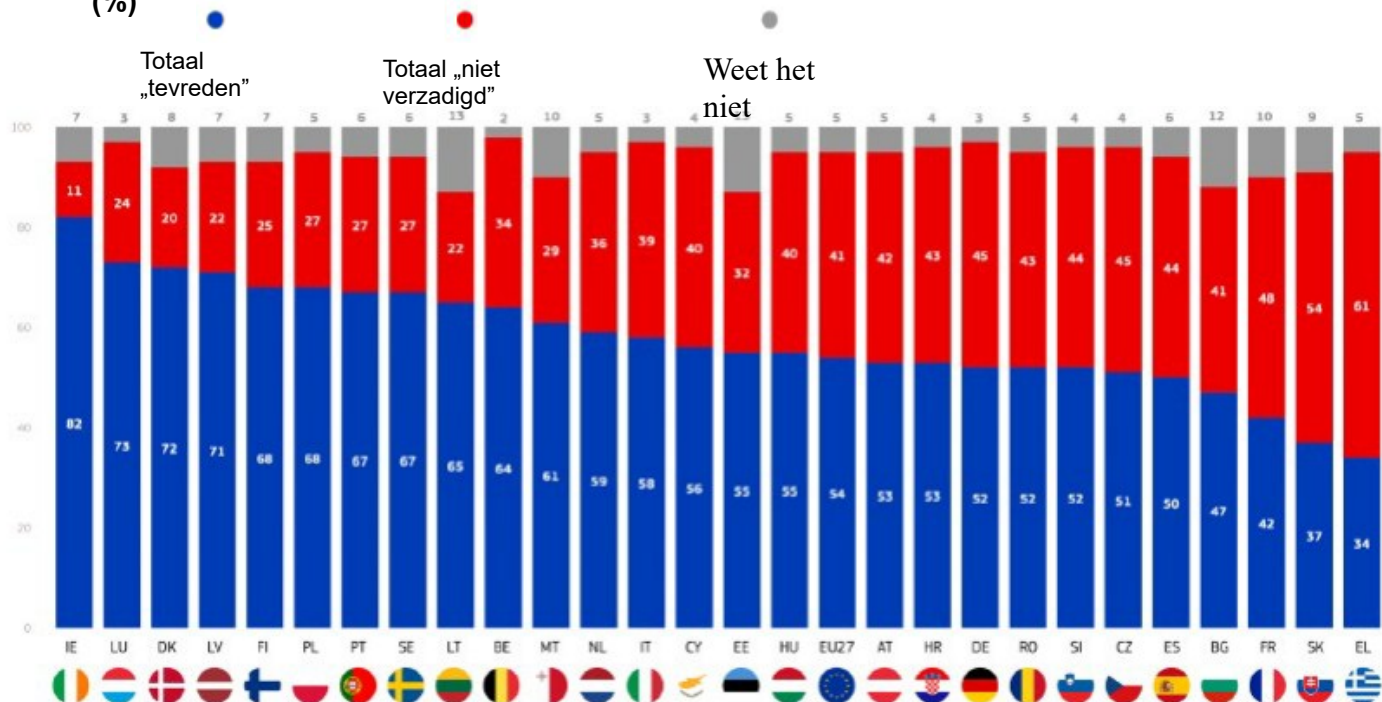

SD18b En hoe zit het met de manier waarop democratie in de EU werkt?

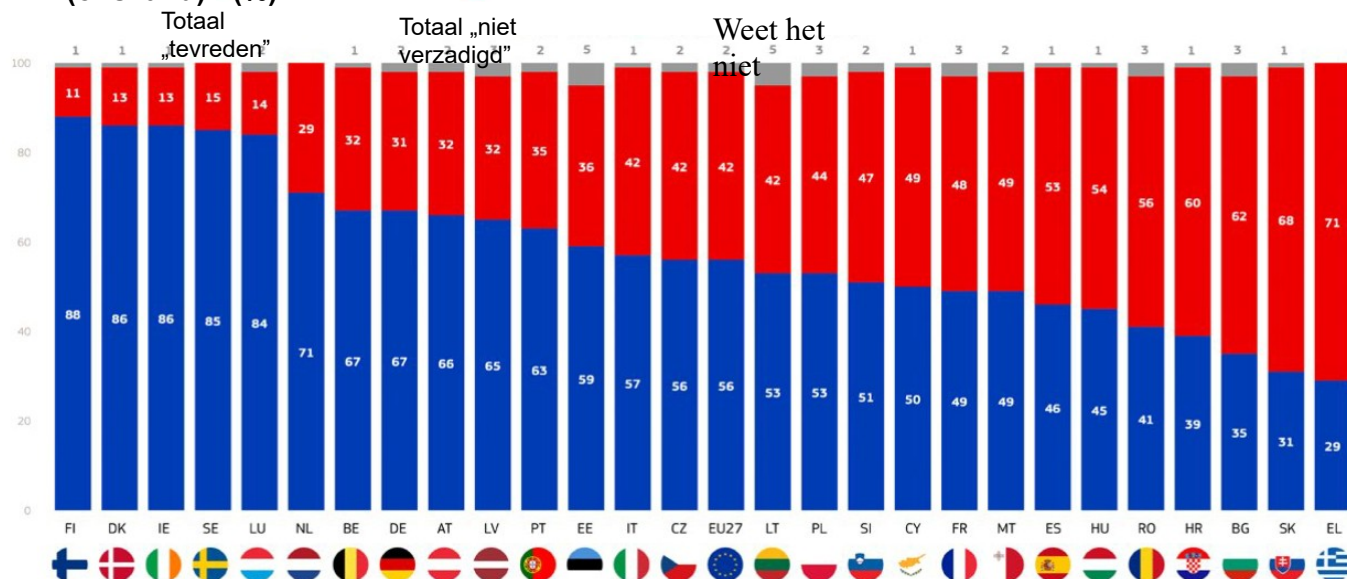
In 24 landen is de meerderheid tevreden over de werking van de democratie op EU-niveau, met de hoogste percentages in Ierland (82 %), Luxemburg (73 %) en Denemarken (72 %). Griekenland (34 % „tevreden” versus 61 % „niet tevreden”), Slowakije (37 % versus 54 %) en Frankrijk (42 % versus 48 %) zijn de enige landen waar slechts een minderheid is voldaan. Relatief hoge percentages die „zeer tevreden” zijn over de manier waarop de democratie in de EU werkt, zijn te vinden in Ierland (21 %) en Denemarken (14 %).

SD18b En hoe zit het met de manier waarop democratie in de EU werkt? (%)

Meerderheden in 19 landen zijn tevreden over de manier waarop de democratie in hun land werkt, waarbij die in Finland (88 %), Denemarken en Ierland (86 %) het meest tevreden zijn. De tevredenheid is het laagst in Griekenland (29 %), Slowakije (31 %) en Bulgarije (35 %). Zowel in deze landen als in andere vier landen is ontevredenheid de mening van de meerderheid, terwijl de meningen in Malta verdeeld zijn (49 % „tevreden” versus 49 % niet tevreden). Meer dan een vijfde van de respondenten in Denemarken (40 %), Finland (28 %), Ierland (25 %) en Zweden (24 %) is „zeer tevreden” over de manier waarop democratie op nationaal niveau werkt.

SD18a Over het geheel genomen, bent u zeer tevreden, vrij tevreden, niet erg tevreden of helemaal niet tevreden met de manier waarop de democratie werkt in (ons land)? (%)

De tevredenheid over de manier waarop de democratie op nationaal niveau werkt, is sinds oktober-november 2022 in 12 lidstaten toegenomen, en vooral in Nederland (71 %, + 12 procentpunten), Cyprus (50 %, + 10 pp) en Litouwen (53 %, + 8 procentpunten). In zeven landen is de tevredenheid afgenomen, waarbij Malta (49 %, -21 procentpunten) een zeer grote daling zag, gevolgd door Roemenië (41 %, -6 procentpunten) en Portugal (63 %, -5 procentpunten).

SD18a Over het geheel genomen, bent u zeer tevreden, vrij tevreden, niet erg tevreden of helemaal niet tevreden met de manier waarop de democratie werkt in (ons land)? (%)

	Zeer tevreden		Redelijk tevreden		Niet erg tevreden		Helemaal niet tevreden		Weet het niet		Weet het niet		Totaal „Niet tevreden”	
	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022
EU27	7	0	49	0	31	1	11	-1	2	0	56	0	42	0
WEES	7	0	60	4	26	-1	6	-3	1	0	67	4	32	-4
BG	4	1	31	0	36	0	26	-1	3	0	35	1	62	-1
CZ	7	1	49	-5	30	4	12	-1	2	1	56	-4	42	3
DK	40	-3	46	0	9	2	4	1	1	0	86	-3	13	3
DE	8	1	59	-2	25	2	6	-1	2	0	67	-1	31	1
EE	8	4	51	0	25	-2	11	-1	5	-1	59	4	36	-3
IE	25	2	61	0	11	0	2	0	1	-2	86	2	13	0
EL	2	-1	27	-4	40	1	31	5	0	-1	29	-5	71	6
ES	6	-1	40	-3	40	3	13	3	1	-2	46	-4	53	6
FR	4	-1	45	0	31	2	17	-1	3	0	49	-1	48	1
HR	2	0	37	0	46	1	14	-1	1	0	39	0	60	0
HET	5	0	52	5	34	-1	8	-4	1	0	57	5	42	-5
CY	4	-1	46	11	39	-1	10	-9	1	0	50	10	49	-10
LV	7	0	58	4	23	0	9	-4	3	0	65	4	32	-4
LT	3	-1	50	9	36	-3	6	-6	5	1	53	8	42	-9
LU	19	-3	65	2	12	2	2	-1	2	0	84	-1	14	1
HU	3	0	42	1	38	2	16	-3	1	0	45	1	54	-1
MT	4	-34	45	13	35	12	14	10	2	-1	49	-21	49	22
NL	12	4	59	8	23	-9	6	-2	0	-1	71	12	29	-11
BIJ	16	3	50	1	22	-4	10	0	2	0	66	4	32	-4
PL	5	0	48	6	29	-1	15	-4	3	-1	53	6	44	-5
PT	1	0	62	-5	31	5	4	0	2	0	63	-5	35	5
RO	3	1	38	-7	45	7	11	-1	3	0	41	-6	56	6
SI	2	0	49	3	38	-5	9	1	2	1	51	3	47	-4
SK	1	-1	30	1	50	2	18	-2	1	0	31	0	68	0
FI	28	7	60	-2	10	-2	1	-1	1	-2	88	5	11	-3
SE	24	-3	61	6	12	-4	3	1	0	0	85	3	15	-3

De tevredenheid over de werking van de democratie in de EU is in tien landen toegenomen ten opzichte van oktober- november 2022. Cyprus (56 %, + 13 pp) onderscheidt zich door een grote toename van het aantal tevreden personen, gevolgd door Letland (71 %, + 8 pp) en België (64 %, + 8 procentpunten). Dit percentage van de respondenten is gedaald in zes landen, met name in Malta (61 %, -11 pp), Tsjechië (51 %, -7 pp) en Denemarken (72 %, -6 procentpunten).

SD18b En hoe zit het met de manier waarop democratie in de EU werkt? (%)

	Zeer tevreden		Redelijk tevreden		Niet erg tevreden		Helemaal niet tevreden		Weet het niet		Weet het niet		Totaal „Niet tevreden”	
	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022
EU27	5	0	49	0	31	1	10	0	5	-1	54	0	41	1
WEES	6	2	58	6	27	-3	7	-4	2	-1	64	8	34	-7
BG	8	-1	39	0	26	0	15	1	12	0	47	-1	41	1
CZ	4	0	47	-7	32	6	13	0	4	1	51	-7	45	6
DK	14	-3	58	-3	16	3	4	0	8	3	72	-6	20	3
DE	4	0	48	-1	37	2	8	-1	3	0	52	-1	45	1
EE	5	2	50	4	23	-2	9	0	13	-4	55	6	32	-2
IE	21	2	61	2	9	-3	2	-1	7	0	82	4	11	-4
EL	2	0	32	-1	37	2	24	-2	5	1	34	-1	61	0
ES	6	-1	44	-1	35	2	9	1	6	-1	50	-2	44	3
FR	0	-2	42	-1	30	2	18	1	10	0	42	-3	48	3
HR	3	1	50	-1	38	-1	5	0	4	1	53	0	43	-1
HET	5	0	53	5	33	1	6	-6	3	0	58	5	39	-5
CY	3	-2	53	15	32	-7	8	-5	4	-1	56	13	40	-12
LV	7	0	64	8	18	-1	4	-4	7	-3	71	8	22	-5
LT	6	0	59	6	18	-7	4	-1	13	2	65	6	22	-8
LU	11	2	62	-5	16	0	8	3	3	0	73	-3	24	3
HU	2	-2	53	3	31	-1	9	1	5	-1	55	1	40	0
MT	3	-35	58	24	25	5	4	3	10	3	61	-11	29	8
NL	3	0	56	2	29	-1	7	0	5	-1	59	2	36	-1
BIJ	11	1	42	2	29	-1	13	-3	5	1	53	3	42	-4
PL	11	-1	57	2	22	-1	5	1	5	-1	68	1	27	0
PT	2	0	65	-3	24	4	3	0	6	-1	67	-3	27	4
RO	6	2	46	-4	33	-1	10	3	5	0	52	-2	43	2
SI	3	2	49	1	35	-4	9	1	4	0	52	3	44	-3
SK	2	-1	35	2	39	0	15	2	9	-3	37	1	54	2
FI	7	3	61	2	22	-4	3	-1	7	0	68	5	25	-5
SE	5	-3	62	4	23	0	4	1	6	-2	67	1	27	1

De sociaaldemografische analyse wijst op soortgelijke patronen als het gaat om tevredenheid over de manier waarop de democratie op zowel EU- als nationaal niveau werkt, waarbij jongere en beter opgeleide respondenten en mensen in een betere sociaal-economische situatie waarschijnlijker tevreden zullen zijn.

Respondenten in de leeftijd van 15-24 jaar zijn het meest tevreden over de manier waarop de democratie werkt, zowel in de EU (61 % versus 51-56 % van de jongeren van 25 jaar of ouder) als op nationaal niveau (62 % versus 55-56 %). Respondenten die voltijds onderwijs hebben afgerond in de leeftijd van 20 jaar of ouder, hebben ook meer kans om tevreden te zijn dan degenen die 19 jaar of jonger zijn (61 % versus 43-51 % op EU-niveau, 63 % versus 49-52 % op nationaal niveau).

Managers (66 % op EU-niveau, 69 % op nationaal niveau) zijn het meest tevreden over de manier waarop de democratie werkt, vooral in vergelijking met werklozen (40 % en 41 %). Respondenten die nooit of zelden moeite hebben om hun rekeningen te betalen, zullen vaker tevreden zijn dan

degenen die vaker problemen hebben (60 % versus 32-48 % op EU-niveau, 64 % versus 32-47 % op nationaal niveau).

Bovendien zijn degenen met een positief beeld van de EU waarschijnlijker dan degenen die een negatief imago hebben om tevreden te zijn met de manier waarop de democratie in de EU werkt (78 % versus 16 %). Hetzelfde geldt voor het imago van het Europees Parlement (81 % tegenover 19 %).

SD18 Over het geheel genomen, bent u zeer tevreden, vrij tevreden, niet erg tevreden of helemaal niet tevreden met de manier waarop de democratie werkt in... (% — EU-27)

	(Ons land)	de EU
EU27	56	54
Geslacht		
Man	58	56
Vrouw	56	53
Leeftijd		
15-24	62	61
25-39	56	56
40-54	55	54
55+	56	51
Onderwijs (eind van)		
—15	49	43
16-19	52	51
20+	63	61
Nog steeds studeren	65	65
Sociaal-professionele categorie		
Zelfstandig in loondienst	58	55
Beheerders	69	66
Andere witte kragen	60	61
Handarbeiders	50	48
Huiselijke personen	47	47
Werkloos	41	40
Gepensioneerd	56	51
Studenten	65	65
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen		
Het grootste deel van de tijd	32	32
Van tijd tot tijd	47	48
Bijna nooit/nooit	64	60
Beeld van de EU		
Positief	73	78
Neutraal	51	43
Negatief	27	16
Afbeelding van het Europees Parlement		
Positief	74	81

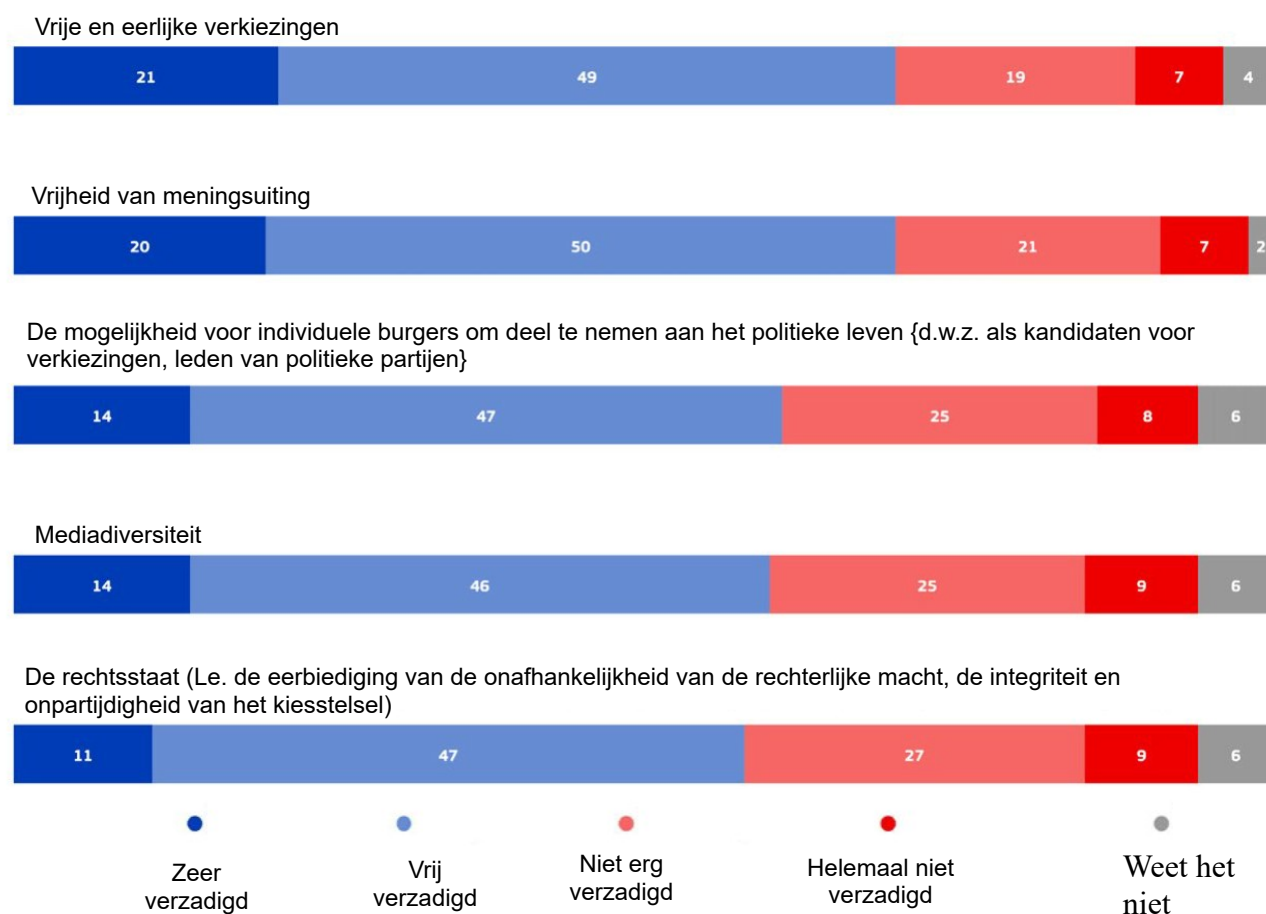
Neutraal	56	48
Negatief	28	19

Tevredenheid over de verschillende aspecten van de democratie in de EU

In deze enquête wordt ook de mate van tevredenheid met tien verschillende aspecten van de democratie in de EU beoordeeld en wordt vastgesteld dat een meerderheid van de EU-burgers tevreden is met 7 van deze 10 aspecten.

EU-burgers zijn het meest tevreden over vrije en eerlijke verkiezingen (70 %) en vrijheid van meningsuiting (70 %), gevolgd door eerbiediging van de grondrechten (66 %), de mogelijkheid voor individuele burgers om deel te nemen aan het politieke leven (61 %) en mediadiversiteit (60 %). Meerderheden zijn ook tevreden over de mogelijkheden voor het maatschappelijk middenveld (d.w.z. burgers, verenigingen, ngo's) om de democratie te beschermen (59 %) en met de rechtsstaat (58 %).

QA11 Hoe tevreden bent u over de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? (EU27) (%)

Niettemin is de tevredenheid voor politieke partijen aanzienlijk lager, rekening houdend met de belangen van mensen zoals zij (43 %), de bestrijding van desinformatie in de media (41 %) en de bestrijding van corruptie (35 %). Dit zijn ook de enige aspecten waarvoor ontevredenheid heerst (respectievelijk 52 %, 52 % en 60 %).

QA11 Hoe tevreden bent u over de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? (EU27) (%)

Eerbiediging van de grondrechten

De mogelijkheden voor het maatschappelijk middenveld (Le burgers, verenigingen, N605) om de democratie te beschermen

Politieke partijen die rekening houden met de belangen van mensen zoals jij

De strijd tegen desinformatie in de media (Le. false. overdreven of verkeerd weergegeven nieuwsverhalen)

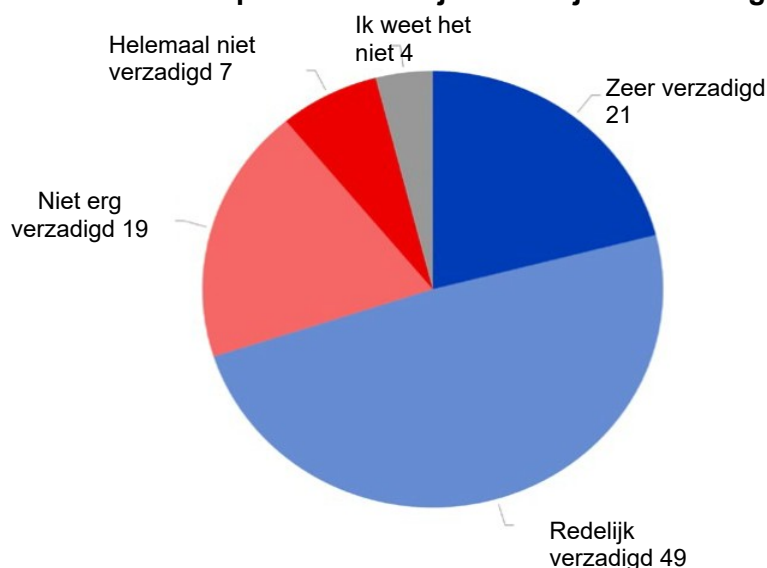
De strijd tegen corruptie

• Zeer verzadigd
 • Vrij verzadigd
 • Niet erg verzadigd
 • Helemaal niet verzadigd
 • Weet het niet

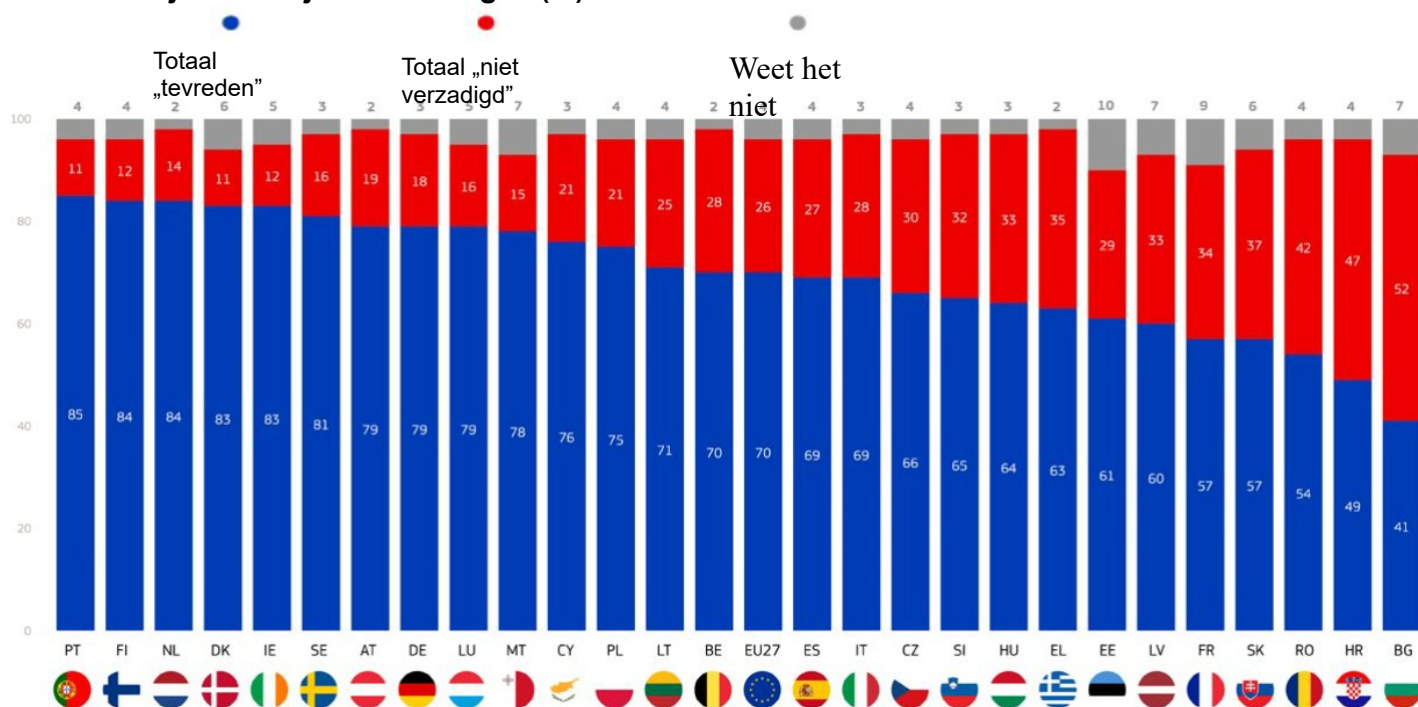
Zeven op de tien zijn tevreden met vrije en eerlijke verkiezingen in de EU, waarvan ongeveer een vijfde (21 %) „zeer tevreden” is. Ongeveer een kwart (26 %) zegt daarentegen niet tevreden te zijn met dit aspect.

QA11.1 Hoe tevreden bent u over de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? Vrije en eerlijke verkiezingen (EU27) (%)

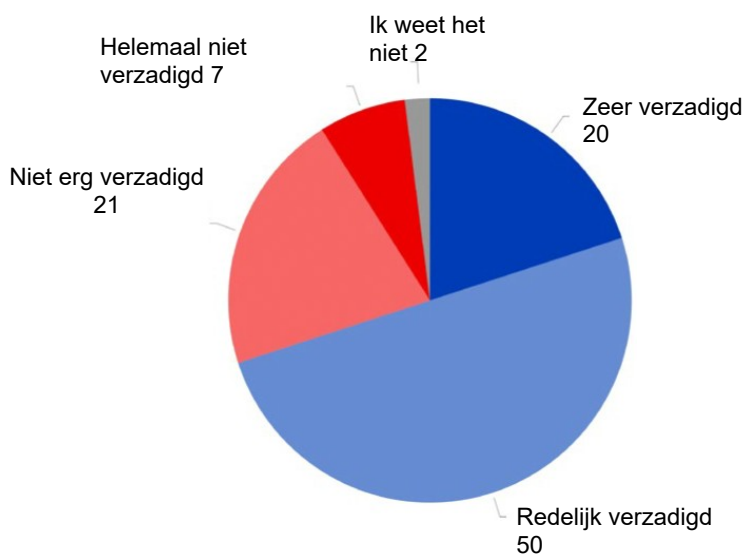
In alle landen, op één na, is een meerderheid van de respondenten tevreden met vrije en eerlijke verkiezingen in de EU, met de hoogste percentages waargenomen in Portugal (85 %), Nederland en Finland (beide 84 %). De enige uitzondering is Bulgarije, waar 41 % tevreden is en 52 % ontevreden is. Samen met Bulgarije is de tevredenheid het laagst in Kroatië (49 %) en Roemenië (54 %).

QA11.1 Hoe tevreden bent u over de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? Vrije en eerlijke verkiezingen (%)

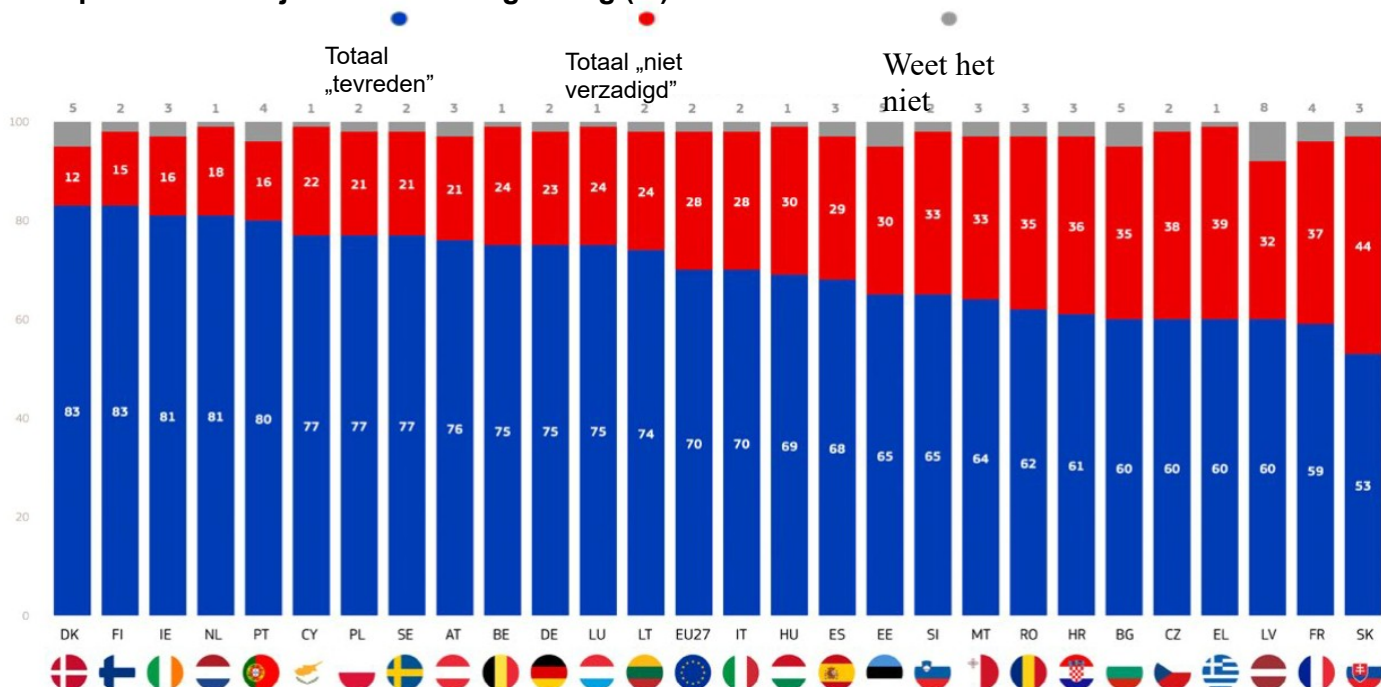
Zeven op de tien zijn ook tevreden met de vrijheid van meningsuiting, met een vijfde uitspraak dat ze „zeer tevreden” zijn. Bijna drie op de tien (28 %) is niet tevreden met dit aspect.

QA11.2 Hoe tevreden bent u wel of niet met de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? Vrijheid van meningsuiting (EU27) (%)

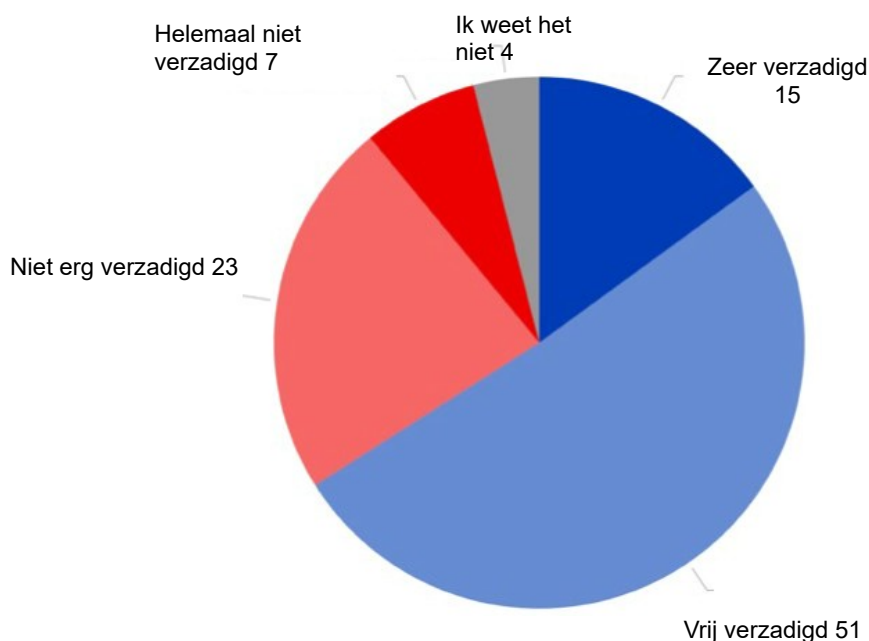
Respondenten die tevreden zijn met de vrijheid van meningsuiting zijn in de meerderheid in alle landen. De verhoudingen variëren van meer dan acht op de tien in Denemarken, Finland (beide 83 %), Ierland en Nederland (beide 81 %) tot zes op tien of minder in Slowakije (53 %), Frankrijk (59 %), Bulgarije, Tsjechië, Griekenland en Letland (alle 60 %).

QA11.2 Hoe tevreden bent u wel of niet met de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? Vrijheid van meningsuiting (%)

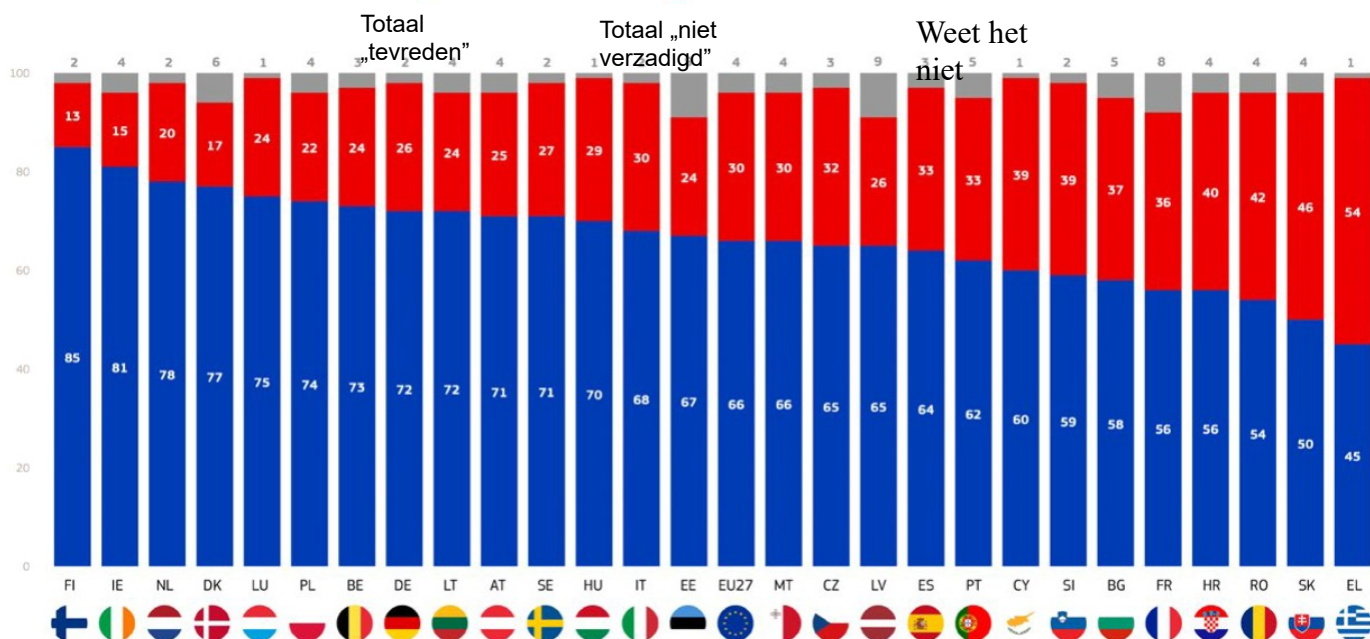
Twee derde van de respondenten (66 %) is tevreden over de eerbiediging van de grondrechten, waarvan 15 % „zeer tevreden” is, terwijl drie op de tien zegt niet tevreden te zijn.

QA11.6 Hoe tevreden bent u over de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? Eerbiediging van de grondrechten (EU27) (%)

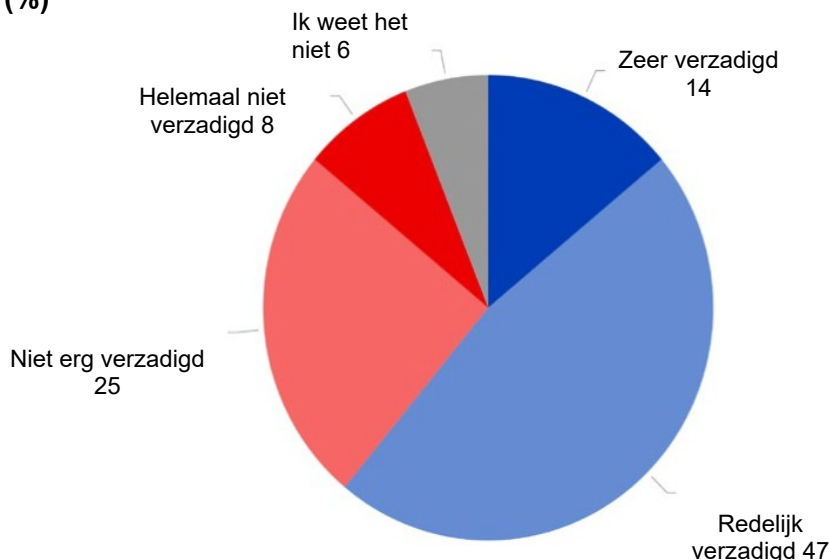
Meerderheden zijn tevreden over de eerbiediging van de grondrechten in 26 EU-lidstaten. De respondenten zijn hoogstwaarschijnlijk tevreden met dit aspect in Finland (85 %), Ierland (81 %) en Nederland (78 %). Aan de andere kant van de schaal is Griekenland het enige land waar degenen die tevreden zijn in de minderheid zijn (45 % „tevreden” versus 54 % „dissatisfied”). Ook in Slowakije (50 %) en Roemenië (54 %) zijn de tevredenheidsniveaus relatief lager.

QA11.6 Hoe tevreden bent u over de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? Eerbiediging van de grondrechten (%)

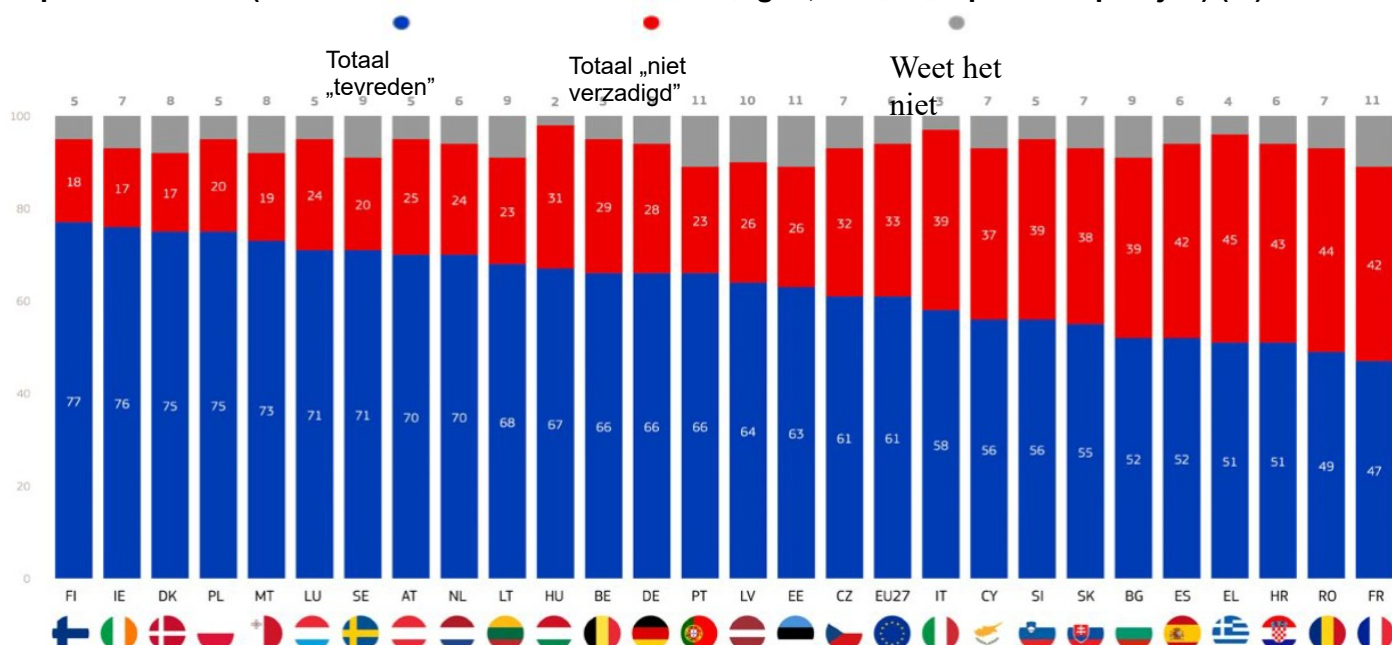
Ongeveer zes op de tien (61 %) spreekt zijn tevredenheid uit over de mogelijkheid voor individuele burgers om deel te nemen aan het politieke leven, waarbij 14 % zegt „zeer tevreden” te zijn. Een derde van de respondenten (33 %) is niet tevreden met dit aspect van de democratie in de EU.

QA11.4 Hoe tevreden bent u wel of niet met de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? De mogelijkheid voor individuele burgers om deel te nemen aan het politieke leven (d.w.z. als kandidaten voor verkiezingen, leden van politieke partijen) (EU27) (%)

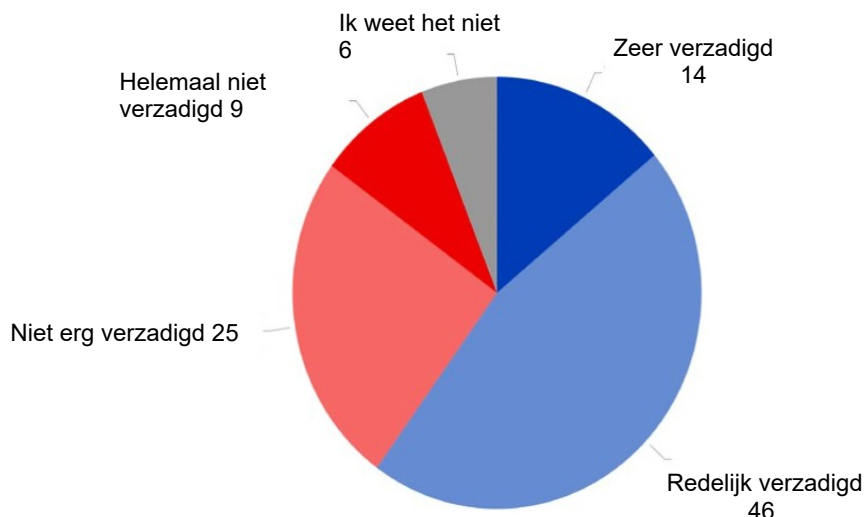
Meerderheden in alle landen zijn tevreden over de mogelijkheid voor individuele burgers om deel te nemen aan het politieke leven, met proporties variërend van ten minste driekwart in Finland (77 %), Ierland (76 %), Denemarken en Polen (beide 75 %) tot minder dan de helft in Frankrijk (47 %) en Roemenië (49 %).

QA11.4 Hoe tevreden bent u wel of niet met de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? De mogelijkheid voor individuele burgers om deel te nemen aan het politieke leven (d.w.z. als kandidaten voor verkiezingen, leden van politieke partijen) (%)

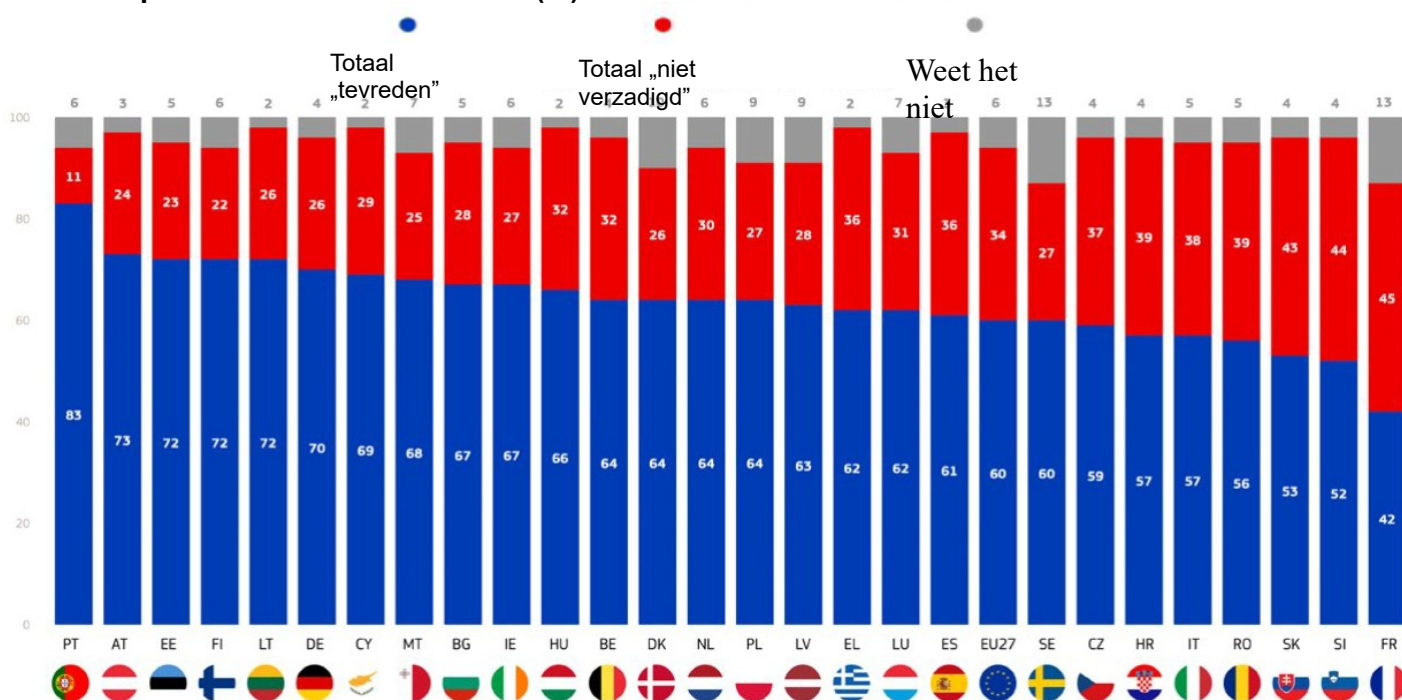
Zes op de tien zegt tevreden te zijn met de diversiteit van de media in de EU, waarvan 14 % „zeer tevreden” is. Iets meer dan een derde (34 %) zegt niet tevreden te zijn met dit aspect.

QA11.3 Hoe tevreden bent u wel of niet met de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? Mediadiversiteit (EU27) (%)

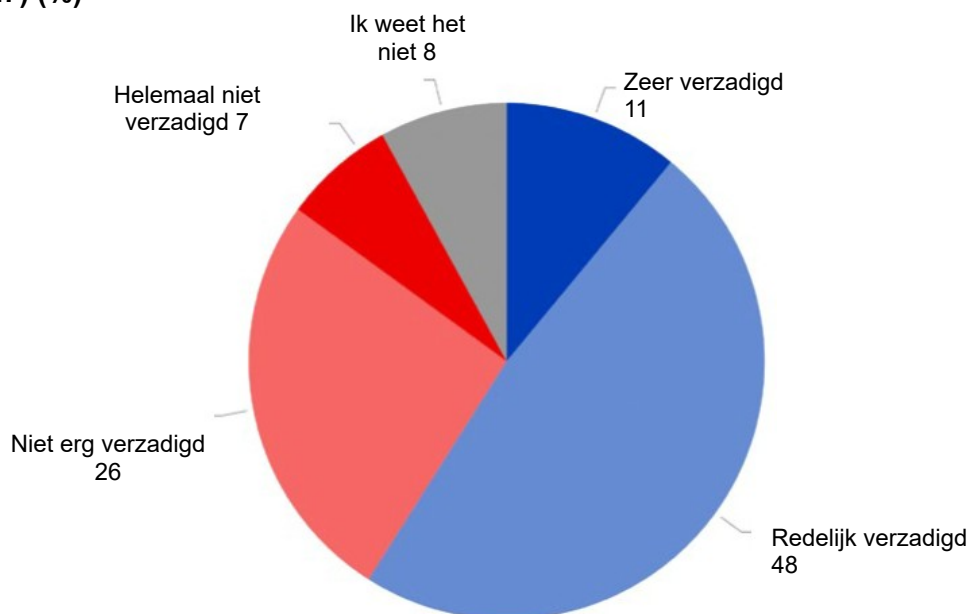
Tevredenheid over de diversiteit van de media weegt zwaarder dan de ontevredenheid in alle EU-lidstaten, op één na. Meer dan zeven op de tien in Portugal (83 %), Oostenrijk (73 %), Estland, Finland en Litouwen (alle 72 %) zijn tevreden met dit aspect, terwijl Frankrijk het enige land is waar een minderheid is voldaan (42 % „tevreden” versus 45 % „dissatisfied”). Samen met Frankrijk is de tevredenheid het laagst in Slovenië (52 %) en Slowakije (53 %).

QA11.3 Hoe tevreden bent u wel of niet met de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? Mediadiversiteit (%)

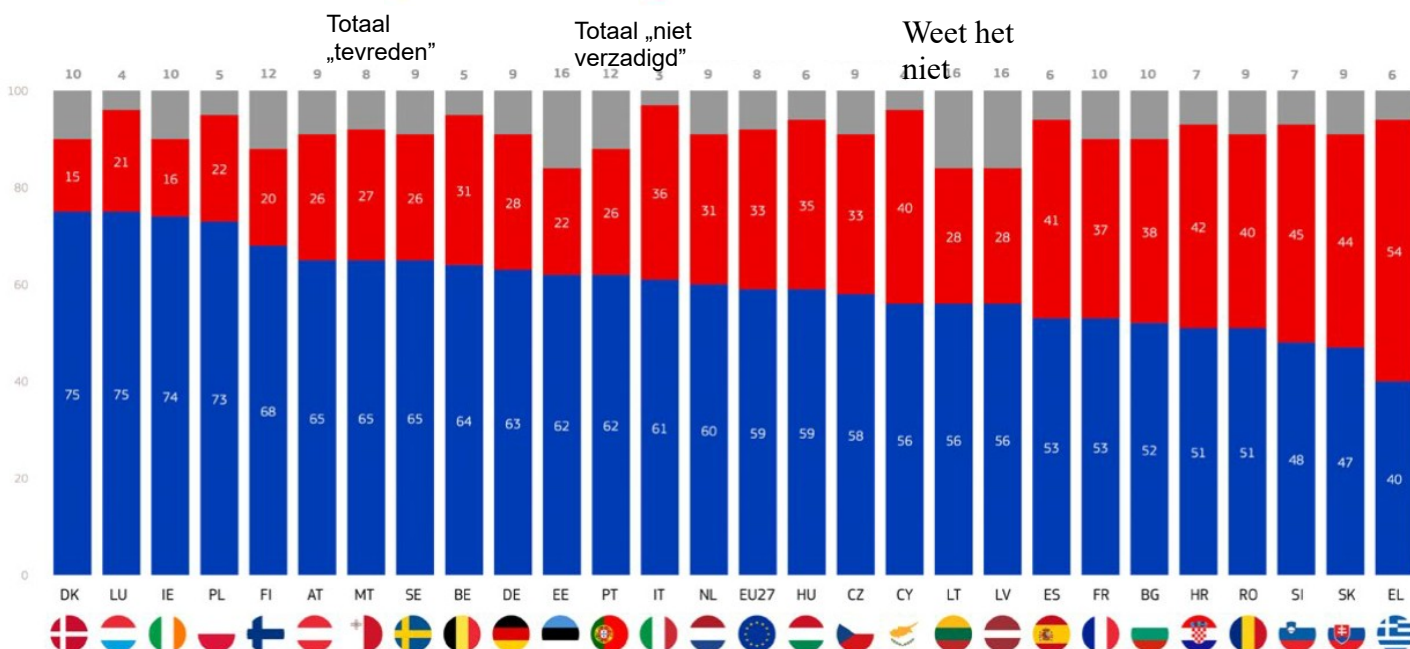
Een meerderheid van de respondenten (59 %) is tevreden over de mogelijkheden voor het maatschappelijk middenveld (d.w.z. burgers, verenigingen, ngo's) om de democratie te beschermen, waarbij 11 % „zeer tevreden” is. Een derde van de respondenten (33 %) is ontevreden over dit aspect van de democratie in de EU.

QA11.7 Hoe tevreden bent u wel of niet met de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? De mogelijkheden voor het maatschappelijk middenveld (d.w.z. burgers, verenigingen, ngo's) om de democratie te beschermen (EU27) (%)

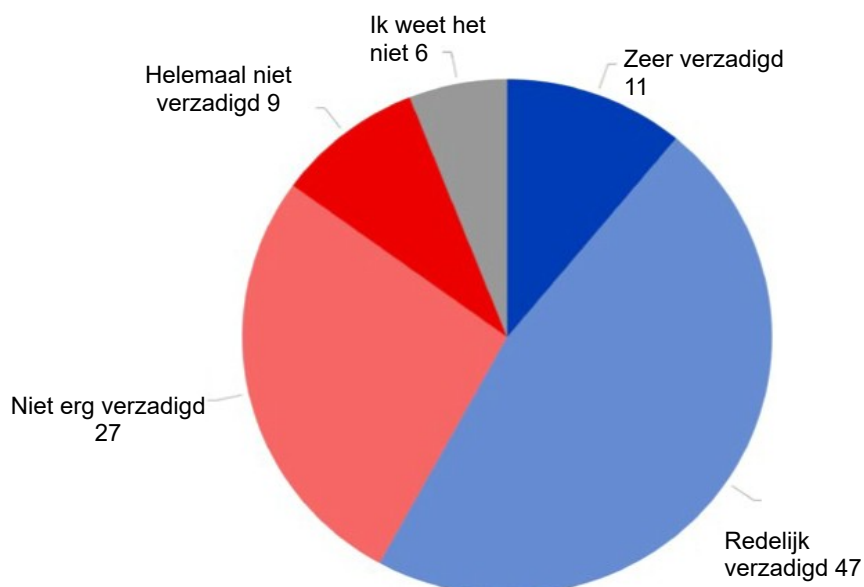
Respondenten die tevreden zijn met de mogelijkheden voor het maatschappelijk middenveld (d.w.z. burgers, verenigingen, ngo's) om de democratie te beschermen, bevinden zich in de meerderheid in 26 landen. De tevredenheid is bijzonder hoog in Denemarken, Luxemburg (beide 75 %) en Ierland (74 %). Griekenland is het enige land waar een minderheid van de respondenten tevreden is (40 % „tevreden versus 54 % „dissatisfied”) en minder dan de helft tevreden is ook in Slowakije (47 %) en Slovenië (48 %).

QA11.7 Hoe tevreden bent u wel of niet met de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? De mogelijkheden voor het maatschappelijk middenveld (d.w.z. burgers, verenigingen, ngo's) om de democratie te beschermen (%)

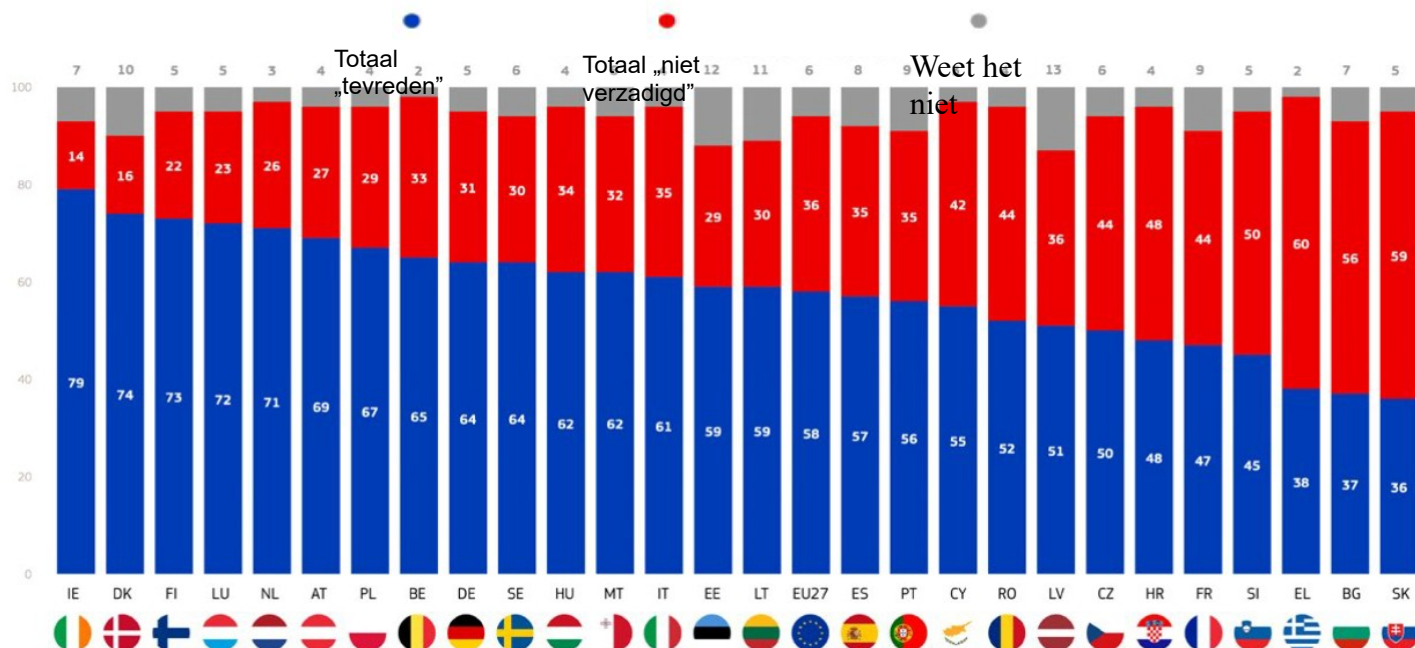
Bijna zes op de tien (58 %) zegt tevreden te zijn met de rechtsstaat in de Europese Unie, waarvan ongeveer een op de tien (11 %) zegt „zeer tevreden” te zijn. Meer dan een derde (36 %) geeft blijk van ontevredenheid.

QA11.5 Hoe tevreden bent u over de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? De rechtsstaat (d.w.z. de eerbiediging van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, de integriteit en onpartijdigheid van het kiesstelsel) (EU27) (%)

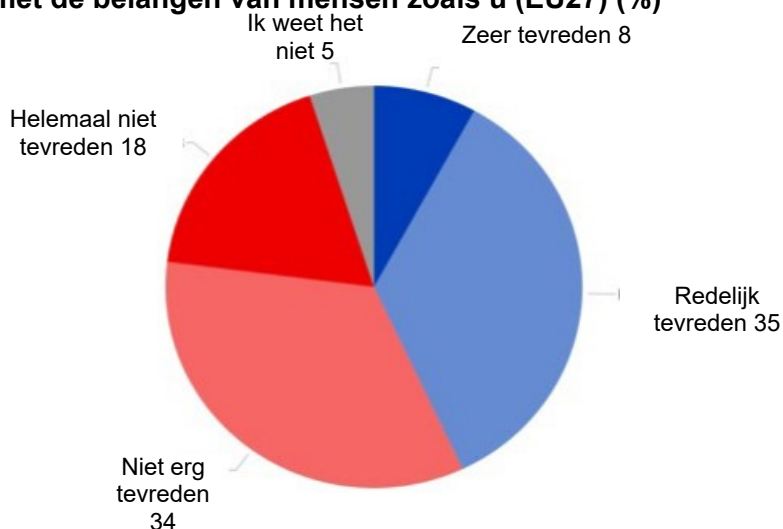
In 22 landen zijn meerderheden tevreden met de rechtsstaat in de Europese Unie, waarbij respondenten in Ierland (79 %), Denemarken (74 %) en Finland (73 %) het meest tevreden zijn over dit aspect. Omgekeerd weegt ontevredenheid op tegen tevredenheid in vier landen: Slowakije (36 % „tevreden” versus 59 % „dissatisfied”), Bulgarije (37 % versus 56 %), Griekenland (38 % versus 60 %) en Slovenië (45 % versus 50 %). De meningen zijn verdeeld in Kroatië (48 % „tevreden” versus 48 % „dissatisfied”).

QA11.5 Hoe tevreden bent u over de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? De rechtsstaat (d.w.z. de eerbiediging van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, de integriteit en onpartijdigheid van het kiesstelsel) (%)

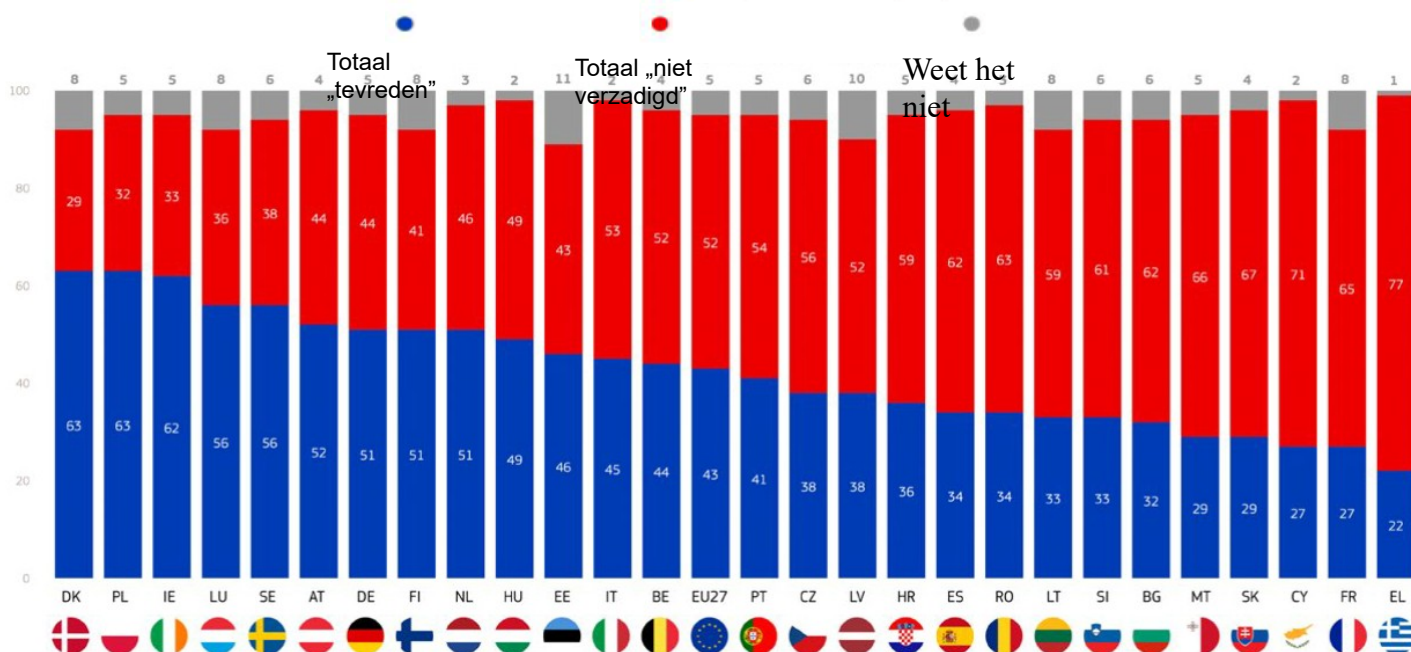
Meerdan vier op de tien (43 %) zijn tevreden met politieke partijen die rekening houden met de belangen van mensen zoals zij, met minder dan een tiende (8 %) dat ze „zeer tevreden” zijn. Daarentegen is een meerderheid (52 %) ontevreden over dit aspect, waaronder bijna een vijfde (18 %) die zegt „helemaal niet tevreden te zijn”.

QA11.8 Hoe tevreden bent u wel of niet met de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? Politieke partijen die rekening houden met de belangen van mensen zoals u (EU27) (%)

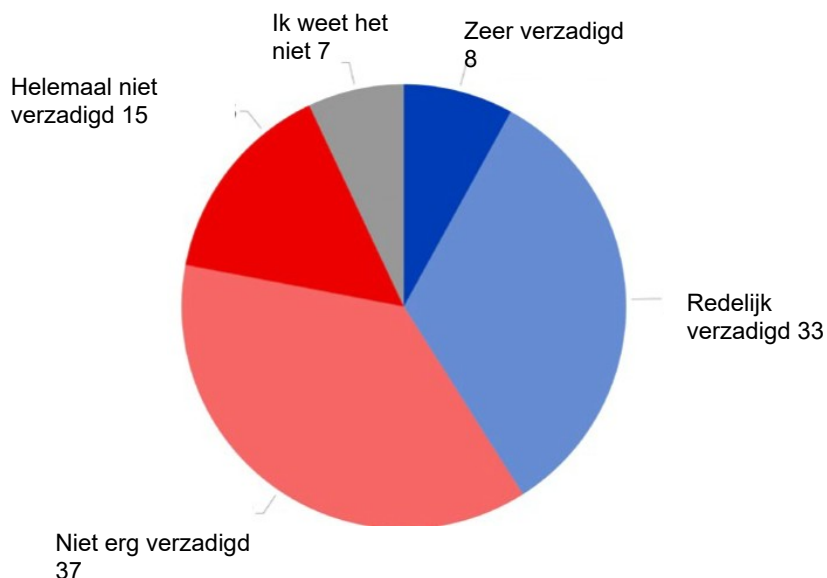
In tien landen is de kans groter dat respondenten tevreden zijn dan ontevreden zijn over politieke partijen die rekening houden met de belangen van mensen zoals zij, met percentages variërend van meer dan zes op de tien in Denemarken, Polen (zowel 63 %) en Ierland (62 %), tot 22 % in Griekenland en 27 % in Cyprus en Frankrijk.

QA11.8 Hoe tevreden bent u wel of niet met de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? Politieke partijen die rekening houden met de belangen van mensen zoals jij (%)

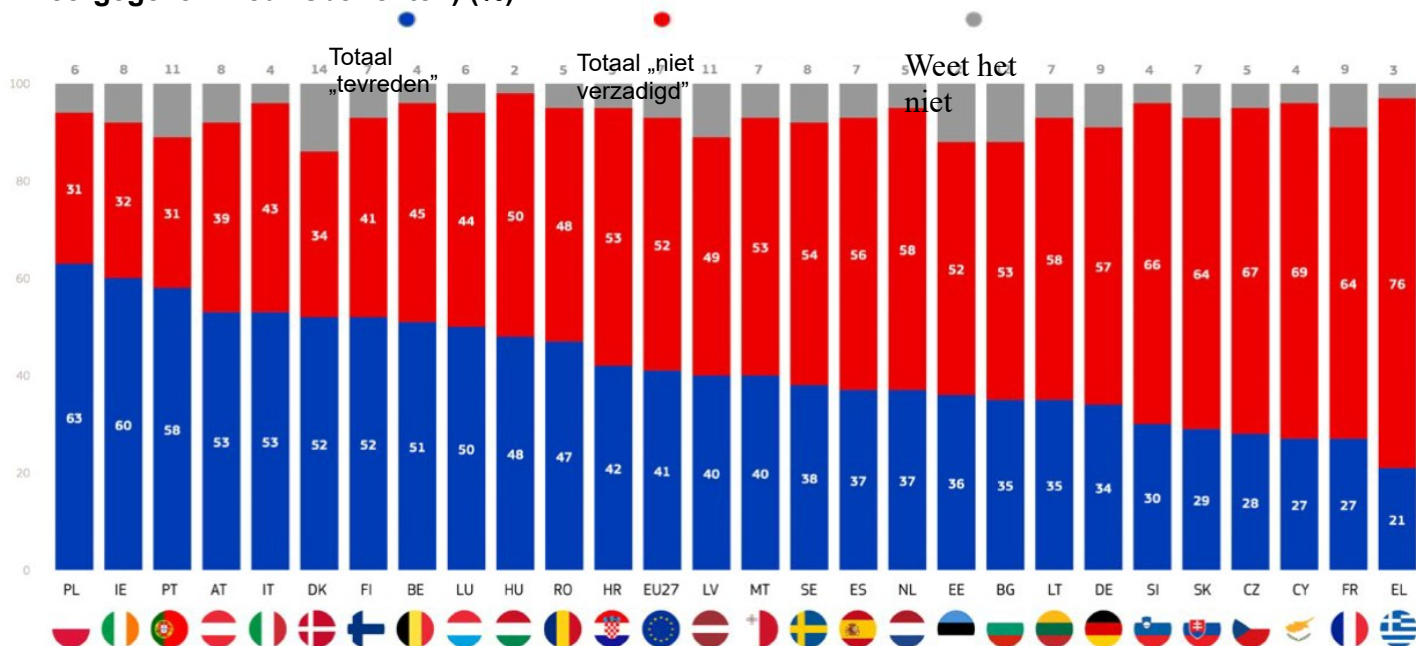
Een minderheid van de respondenten (41 %) is tevreden met de strijd tegen desinformatie in de media, onder wie minder dan een op de tien (8 %) die „zeer tevreden“ zijn. Omgekeerd is meer dan de helft (52 %) niet tevreden met dit aspect. Dit percentage omvat 15 % die zegt „helemaal niet tevreden“ te zijn.

QA11.9 Hoe tevreden bent u over de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? De strijd tegen desinformatie in de media (d.w.z. valse, overdreven of verkeerd weergegeven nieuwsberichten) (EU27) (%)

De tevredenheid over de strijd tegen desinformatie in de media weegt op tegen de ontevredenheid in negen landen. Polen (63 %), Ierland (60 %) en Portugal (58 %) zijn de landen waar de respondenten het meest tevreden zijn met dit aspect. Aan de andere kant zegt 21 % in Griekenland en 27 % in Cyprus en Frankrijk dat ze tevreden zijn.

QA11.9 Hoe tevreden bent u over de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? De strijd tegen desinformatie in de media (d.w.z. valse, overdreven of verkeerd weergegeven nieuwsberichten) (%)

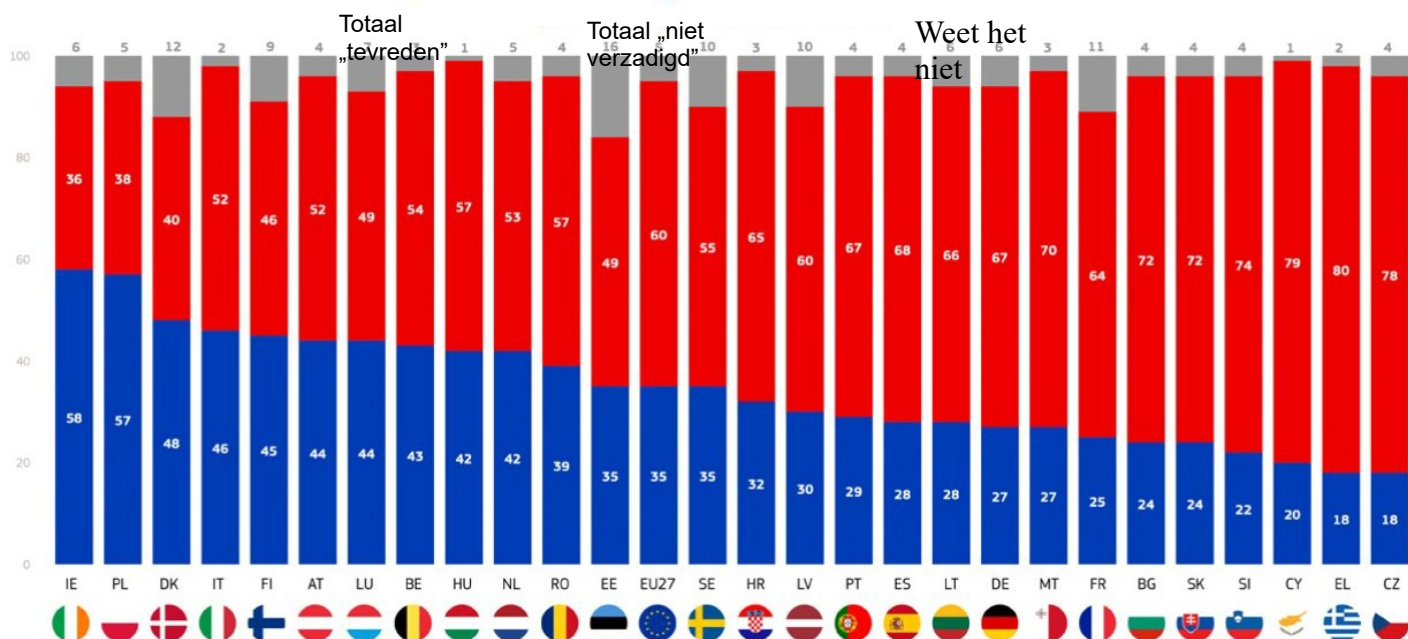
Iets meer dan een derde (35 %) is tevreden met de strijd tegen corruptie, waarbij 8 % zegt „zeer tevreden” te zijn. De overgrote meerderheid van de respondenten (60 %) is echter ontevreden over dit aspect, waaronder meer dan een vijfde (22 %) die „helemaal niet tevreden” is.

QA11.10 Hoe tevreden bent u over de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? Corruptiebestrijding (EU27) (%)

In Ierland (58 %), Polen (57 %) en Denemarken (48 %) is een meerderheid tevreden over de strijd tegen corruptie, terwijl deze mening in de resterende 24 landen in de minderheid is. Het laagste niveau van tevredenheid wordt waargenomen in Tsjechië, Griekenland (beide 18 %) en Cyprus (20 %).

QA11.10 Hoe tevreden bent u over de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? Bestrijding van corruptie (%)

Bij het analyseren van de resultaten aan de hand van de sociaaldemografische kenmerken van de respondenten kunnen voor alle aspecten van de democratie in de Europese Unie consistente patronen in de tevredenheid worden waargenomen. Met name verschillen de tevredenheidsniveaus naargelang leeftijd, opleidingsniveau, sociaal-economische status en houding ten opzichte van de EU.

De jongste respondenten (15-24 jaar) spreken doorgaans meer tevredenheid uit over de meeste aspecten van de democratie in de EU. Dit patroon is het meest opvallend als het gaat om de strijd tegen corruptie (40 % versus 31 % van de 55-plussers) en politieke partijen die rekening houden met de belangen van mensen zoals zij (48 % versus 40 %).

Meer hoogopgeleide respondenten hebben meer kans om tevreden te zijn met elk van de specifieke aspecten. Zo zijn degenen die een voltijds onderwijs hebben beëindigd van 20 jaar of ouder meer tevreden over de eerbiediging van de grondrechten (72 % versus 59 % van degenen die een opleiding van 15 jaar of jonger hebben afgerond) en met de mogelijkheden voor het maatschappelijk middenveld om de democratie te beschermen (64 % versus 51 %).

Managers zijn het meest tevreden met de meeste aspecten. Zo zijn bijna zeven op de tien managers (68 %) tevreden over de mogelijkheden voor het maatschappelijk middenveld om de democratie te beschermen, tegenover 49 % van de huisgenoten.

Respondenten die nooit of zelden moeite hebben om hun rekeningen te betalen, zijn veel meer geneigd dan degenen die het grootste deel van de tijd moeite hebben om tevreden te zijn met elk aspect van de democratie. Dit geldt met name voor de eerbiediging van de grondrechten (72 % versus 49 %) en voor de rechtsstaat (63 % versus 40 %). Dit patroon is vergelijkbaar voor degenen die zichzelf beschouwen als onderdeel van de hogere of hogere middenklasse van de samenleving in vergelijking met degenen die zichzelf als werkende klasse zien, en voor degenen die zeggen dat hun levensstandaard niet is veranderd in vergelijking met degenen die een verslechtering hebben ervaren. Deze bevinding geeft aan dat de mate van tevredenheid over elk aspect van de democratie toeneemt met de (gewaarmerkte) sociaal-economische status van de respondenten.

Respondenten met een positief beeld van de EU hebben meer kans dan degenen die een negatief imago hebben om tevreden te zijn met elk aspect. Dit geldt met name voor de eerbiediging van de grondrechten (83 % versus 36 %) en voor de rechtsstaat (75 % versus 28 %). Evenzo, als respondenten het erover eens zijn dat hun stem telt in de EU en in hun eigen land, zullen ze eerder tevreden zijn met elk van de aspecten. 76 % van degenen die het erover eens zijn dat hun stem telt in de EU (tegen 46 % van degenen die het er niet mee eens zijn) en 72 % van degenen die het erover eens zijn dat hun stem telt in hun eigen land (tegen 42 % van degenen die het niet eens zijn) zijn tevreden met de mogelijkheid voor individuele burgers om deel te nemen aan het politieke leven.

Ten slotte is het tevredenheidsniveau hoger bij degenen die bij de laatste Europese verkiezingen hebben gestemd, vooral als het gaat om vrije en eerlijke verkiezingen (76 % tegenover 61 % van degenen die niet hebben gestemd).

QA11 Hoe tevreden bent u over de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? (% — EU-27)

	Vrije en eerlijke verkiezingen	Vrijheid van meningsuiting	De mogelijkheid voor individuele burgers om deel te nemen aan het politieke leven (d.w.z. als kandidaten voor verkiezingen, leden van politieke partijen)	Mediadiversiteit	De rechtsstaat (d.w.z. de eerbiediging van de onafhankelijkheid van de rechterlijke macht, de integriteit en onpartijdigheid van het Eletoral-systeem
EU27	70	70	61	60	56
Geslacht					
Man	72	71	61	61	66
Vrouw	68	69	60	66	57
Leeftijd					
15-24	73	73	64	64	63
25-39	71	69	62	61	60
40-54	67	69	59	60	59
55+	71	70	59	60	56
Onderwijs (eind van)					
—15	66	66	53	57	53
16-19	67	67	58	59	56
20+	75	75	65	64	64
Nog steeds studeren	75	75	66	65	64
Sociaal-professionele categorie					
Zelfstandig in loondienst	72	70	58	61	61
Beheerders	78	77	68	65	67
Andere witte kragen	72	72	65	65	63
Handarbeiders	65	66	56	59	53
Huiselijke personen	62	65	50	53	53
Werkloos	63	62	53	54	49
Gepensioneerd	70	70	60	60	56
Studenten	75	75	66	65	64
Moelijkheden bij het betalen van rekeningen					
Het grootste deel van de tijd	56	56	43	51	46
Van tijd tot tijd	63	64	55	56	54
Bijna nooit/nooit	76	75	65	65	63
Overweeg om deel uit te maken van					
De arbeidersklasse	63	61	51	55	50
De lagere middenklasse	67	67	56	59	54
De middenklasse	73	73	64	62	61
De hogere middenklasse	81	81	72	68	71
De hogere klasse	81	83	72	67	77
Beeld van de EU					
Positief	84	85	75	74	75
Neutraal	66	66	55	57	53
Negatief	42	39	35	38	26
Mijn stem telt in de EU					
Akkoord	83	83	76	74	74
Oneens	58	58	46	49	45
Mijn stem telt in (ons land)					
Akkoord	81	60	72	71	70
Oneens	54	54	42	45	41
Gestemd bij de laatste verkiezingen voor het Europees Parlement					
Ja	76	75	65	65	64
Nee	61	62	52	53	51
Uw levensstandaard heeft...					
Al verminderd	64	64	54	55	51
Nog niet verminderd, maar zal	76	76	67	67	67
Niet gewijzigd/verhoogd	77	77	68	67	67

QA11 Hoe tevreden bent u over de volgende aspecten van de democratie in de Europese Unie? (% — EU-27)

	Eerbiediging van de grondrechten	De mogelijkheden voor het maatschappelijk middenveld (d.w.z. burgers, verenigingen, ngo's) om de democratie te beschermen	Politieke partijen die rekening houden met de belangen van mensen zoals jij	De strijd tegen desinformatie in de media (d.w.z. valse, overdreven of verkeerd weergegeven nieuwsverhalen)	De strijd tegen corruptie
EU27	66	59	43	41	35
Geslacht					
Man	68	61	43	41	35
Vrouw	65	59	42	40	35
Leeftijd					
15-24	70	63	48	45	40
25-39	68	63	45	43	38
40-54	66	58	43	42	35
55+	65	57	40	38	31
Onderwijs (eind van)					
—15	59	51	35	35	29
16-19	64	57	42	41	34
20+	72	64	46	42	35
Nog steeds studeren	71	67	50	45	41
Sociaal-professionele categorie					
Zelfstandig in loondienst	68	58	42	40	35
Beheerders	74	68	50	43	39
Andere witte kragen	72	63	49	49	39
Handarbeiders	62	57	41	41	35
Huiselijke personen	58	49	38	36	36
Werkloos	59	50	29	34	27
Gepensioneerd	64	57	39	36	29
Studenten	71	67	50	45	41
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen					
Het grootste deel van de tijd	49	43	25	31	24
Van tijd tot tijd	60	52	38	41	35
Bijna nooit/nooit	72	64	47	43	36
Overweeg om deel uit te maken van					
De arbeidersklasse	57	50	33	35	29
De lagere middenklasse	62	54	38	40	30
De middenklasse	70	64	46	44	38
De hogere middenklasse	78	70	57	45	41
De hogere klasse	86	78	63	42	53
Beeld van de EU					
Positief	83	75	58	53	46
Neutraal	60	54	36	37	29
Negatief	35	30	18	21	17
Mijn stem telt in de EU					
Akkoord	80	75	59	51	46
Oneens	53	46	28	32	26
Mijn stem telt in (ons land)					
Akkoord	77	71	54	48	42
Oneens	49	42	26	30	25
Gestemd bij de laatste verkiezingen voor het Europees Parlement					
Ja	71	65	48	44	37
Nee	58	52	37	37	32
Uw levensstandaard heeft...					
Al verminderd	59	53	34	35	28
Nog niet verminderd, maar zal	73	66	52	49	42
Niet gewijzigd/verhoogd	75	68	54	45	42

2. EEN HERZIENING VAN DE ZITTINGSPERIODE VAN HET EUROPEES PARLEMENT: VIER JAAR IN

Het tweede hoofdstuk gaat over het bewustzijn en de houding van de Europeanen ten aanzien van het optreden van de Europese Unie en het Europees Parlement in de afgelopen jaren. Eerst wordt onderzocht of burgers iets in de media hebben gelezen, gezien of gehoord over het Europees Parlement en de indruk die deze informatie achterlaat. Vervolgens wordt een analyse gemaakt van de algemene houding ten aanzien van het effect van het optreden van de EU en zowel het bewustzijn van als de mate van tevredenheid over de recente acties van de EU en het Europees Parlement op een aantal beleidsterreinen.

Uit de resultaten blijkt dat informatie over het Europees Parlement die door de media wordt verspreid, de EU-burgers een positieve indruk heeft laten zien en dat de overgrote meerderheid zich bewust is van de impact die de EU heeft op hun dagelijks leven. In een context die gekenmerkt wordt door snelle grote veranderingen in het EU-beleid om meerdere crises aan te pakken, zijn de niveaus van bewustzijn en tevredenheid over het optreden van de EU de afgelopen jaren over het algemeen hoog. Een jaar na de Russische invasie van Oekraïne is de steun van de EU aan Oekraïne verreweg de actie die burgers het meest bewust zijn van en tevreden zijn met Oekraïne.

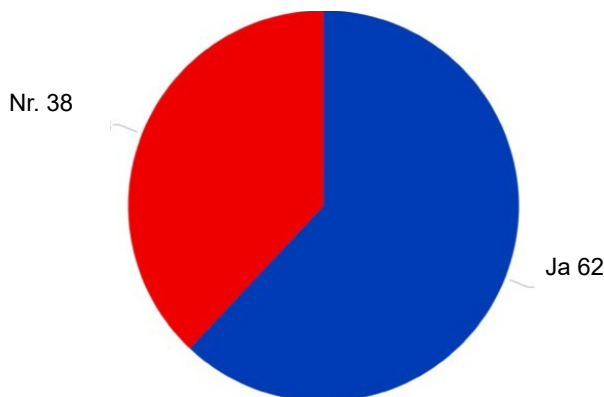
Zichtbaarheid van de media van het Europees Parlement

De bekendheid van het Europees Parlement bij de EU-burgers is over het algemeen op een zeer hoog niveau. Uit standaard Eurobarometer-enquêtes is gebleken dat het Europees Parlement sinds 2006 consequent bovenaan de lijst van EU-instellingen staat op het gebied van bewustzijn. De resultaten van de laatste standaard Eurobarometer-enquête die in januari-februari 2023 is uitgevoerd, zijn geen uitzondering, met bijna negen op de tien zeggen dat ze van het Europees Parlement hebben gehoord²⁰.

Het is dan ook niet verwonderlijk dat in de huidige enquête een duidelijke meerderheid van de burgers (62 %, -2 procentpunt sinds oktober-november 2022) onlangs in de pers heeft gelezen, op internet of op televisie heeft gezien of op de radio iets over het Europees Parlement heeft gehoord. Omgekeerd antwoordt minder dan vier op de tien (38 %, + 2 pp) deze vraag ontkennend. Deze cijfers zijn globaal stabiel gebleven ten opzichte van oktober-november 2022.

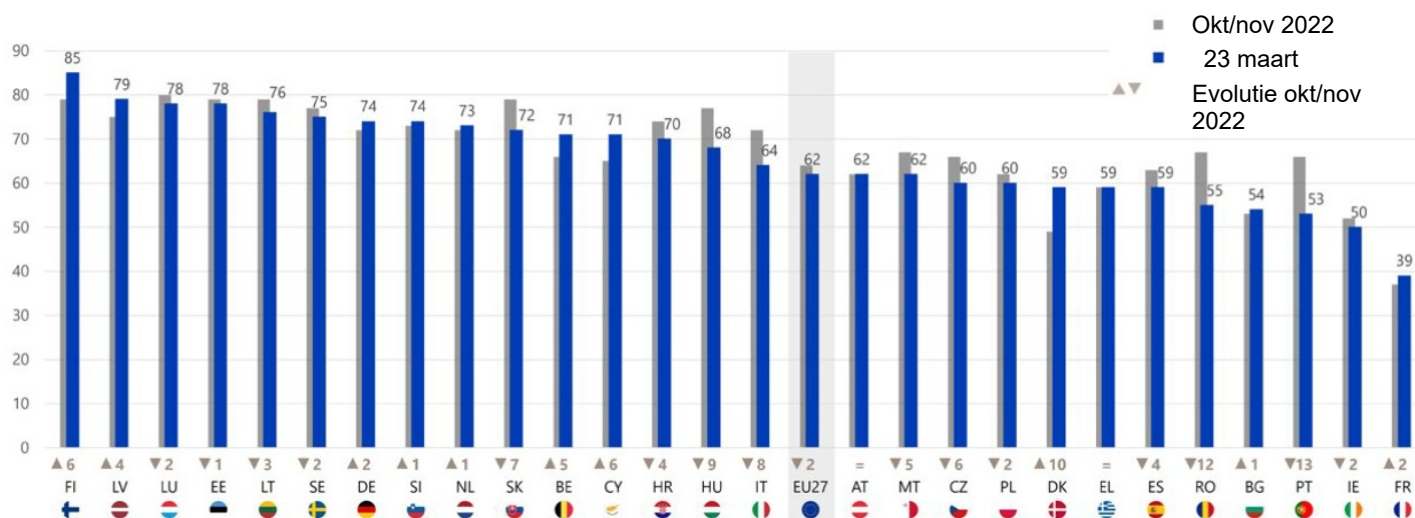
20 Europese Commissie, Standaard Eurobarometer 98 — Winter 2022-2023 (EB 98.2), beschikbaar op: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2872>

QA1 Hebt u onlangs in de pers gelezen, op internet of op televisie gezien of op de radio iets over het Europees Parlement gehoord? (EU27) (%)

Minstens driekwart van de respondenten in zes landen heeft onlangs iets over het Europees Parlement gelezen, gezien of gehoord, hetzij via internet, televisie of radio: Finland (85 %), Letland (79 %), Estland, Luxemburg (beide 78 %), Litouwen (76 %) en Zweden (75 %). Dit staat tegenover 39 % in Frankrijk, 50 % in Ierland en 53 % in Portugal die dit antwoord geven.

QA1 Hebt u onlangs in de pers gelezen, op internet of op televisie gezien of op de radio iets over het Europees Parlement gehoord? (% — ja)

Ten opzichte van oktober-november 2022 laten tien landen een daling zien van het aantal respondenten dat onlangs iets over het Europees Parlement heeft gelezen, gezien of gehoord. De grootste dalingen worden waargenomen in Portugal (53 %, -13 pp), Roemenië (55 %, -12 pp) en Hongarije (68 %, -9 pp). Tegelijkertijd is een toename van dit aandeel van de respondenten te vinden in vijf landen: Denemarken (59 %, + 10 pp), Finland (85 %, + 6 pp), Cyprus (71 %, + 6 pp), België (71 %, + 5 pp) en Letland (79 %, + 4 pp). Dit cijfer is in de overige 12 landen stabiel of onveranderd gebleven.

Mannen hebben meer kans dan vrouwen om te zeggen dat ze onlangs iets over het Europees Parlement hebben gelezen, gezien of gehoord, hetzij via internet, televisie of radio (66 % versus 57 %). Bovendien neemt dit percentage toe met de leeftijd, waarbij tweederde van de 55-plussers (66 %) zegt onlangs iets over het Europees Parlement te hebben gelezen, gezien of gehoord, vergeleken met minder dan de helft van de 15-24-jarigen (49 %).

Hoe langer de respondenten voltijds onderwijs volgen, hoe groter de kans is dat ze onlangs iets over het Europees Parlement hebben gelezen, gezien of gehoord. Dit is het geval voor 69 % van degenen die een opleiding van 20 jaar of ouder hebben voltooid, tegenover 55 % van degenen die 15 jaar of jonger verlieten. Managers (72 %) zijn het meest geneigd om deze vraag positief te beantwoorden, vooral in vergelijking met werklozen (45 %) en huisgenoten (46 %). Een groter deel van de respondenten die iets over het Europees Parlement hebben gelezen, gezien of gehoord, is ook te vinden bij degenen die nooit of zelden moeite hebben met het betalen van hun rekeningen (66 % versus 49 % van degenen die meestal problemen hebben).

Respondenten met een positief beeld van de EU hebben meer kans dan degenen die een negatief beeld hebben om te zeggen dat ze onlangs iets over het Europees Parlement hebben gelezen, gezien of gehoord (69 % versus 61 %), en een vergelijkbare kloof is te zien tussen degenen die een positief beeld van het Europees Parlement hebben en degenen met een negatief imago (73 % versus 60 %).

Tot slot is een groter percentage van degenen die onlangs iets over het Europees Parlement hebben gelezen, gezien of gehoord, te vinden onder degenen die denken dat hun stem telt in de EU (70 % versus 56 % van degenen die denken dat hun stem niet telt) en degenen die bij de laatste Europese verkiezingen hebben gestemd (71 % versus 48 % van degenen die niet hebben gestemd).

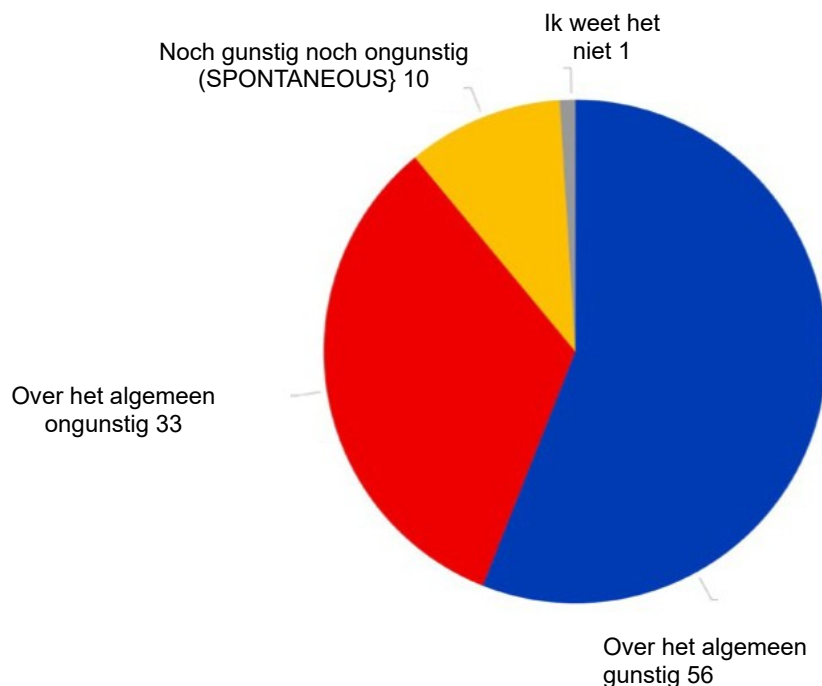
QA1 Hebt u onlangs in de pers gelezen, op internet of op televisie gezien of op de radio iets over het Europees Parlement gehoord? (% — EU)

EU27	62	38	0
Geslacht			
Man	66	33	1
Vrouw	57	43	0
Leeftijd			
15-24	49	51	0
25-39	58	42	0
40-54	63	36	1
55+	66	33	1
Onderwijs (eind van)			
—15	55	44	1
16-19	61	39	0
20+	69	31	0
Nog steeds studeren	53	47	0
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandig in loondienst	67	32	1
Beheerders	72	28	0
Andere witte kragen	65	35	0
Handarbeiders	57	43	0
Huiselijke personen	46	54	0
Werkloos	45	55	0
Gepensioneerd	67	32	1
Studenten	53	47	0
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	49	50	1
Van tijd tot tijd	56	44	0
Bijna nooit/nooit	66	34	0
Afbeelding van tghe EU			
Positief	69	31	0
Neutraal	54	46	0
Negatief	61	39	0
Mijn stem telt in de EU			
Akkoord	70	30	0
Oneens	56	44	0
Gestemd bij de laatste verkiezingen voor het Europees Parlement			
Ja	71	29	0
Nee	48	51	1
Afbeelding van het Europees Parlement			
Positief	73	27	0
Neutraal	53	46	1
Negatief	60	39	1

Indruk achtergelaten door media-aandacht over het Europees Parlement

Respondenten die zeiden onlangs iets te hebben gelezen, gezien of gehoord, werd ook gevraagd of dit hen een over het algemeen gunstige of ongunstige indruk van het Europees Parlement heeft gegeven. De meerderheid (56 %) zegt over het algemeen een positieve indruk te hebben gehad, terwijl een derde (33 %) spontaan zegt dat de indruk ongunstig was en een op de tien zegt dat dit noch gunstig noch ongunstig was.

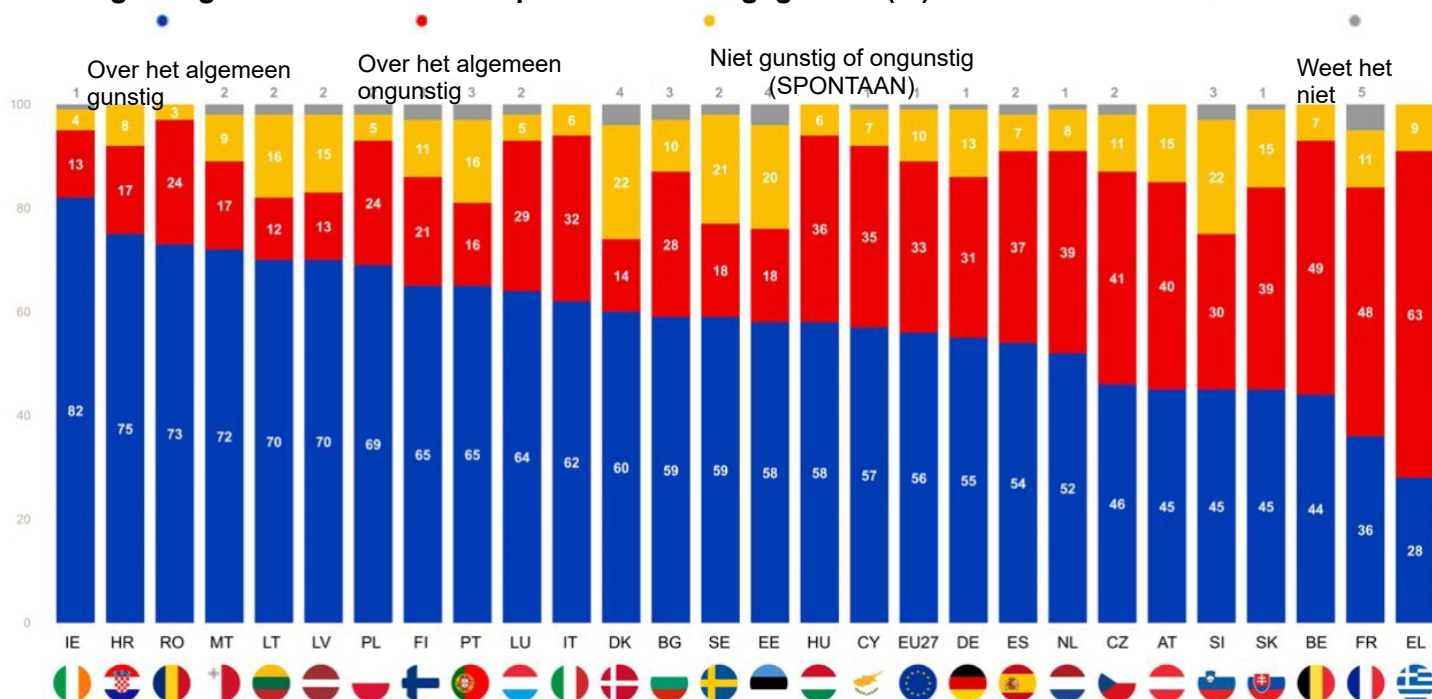
QA1b Heeft u wat u hebt gelezen, gezien of gehoord, u een over het algemeen gunstige of ongunstige indruk van het Europees Parlement gegeven? (EU27) (%)

Er kunnen aanzienlijke veranderingen worden waargenomen sinds deze vraag voor het laatst in september 2015 werd gesteld. Met name het aandeel van degenen die zeggen wat ze hebben gelezen, gezien of gehoord, heeft hen een gunstige indruk gegeven met 26 procentpunten — een stijging die bijna volledig het gevolg is van de daling van het percentage dat zegt dat de indruk die ze hebben achtergelaten, niet gunstig of ongunstig was (-23 pp)²¹. Integendeel, het aandeel van degenen die zeggen dat het nieuws dat ze hadden geconsumeerd hen met een negatieve indruk heeft achtergelaten is stabiel gebleven (-2 pp).

21 Opgemerkt moet worden dat we in september 2015 midden in de migrantencrisis zaten, en de meeste geïnterviewden dachten aan de dood van Aylan, dit jonge kind bleek verdronken aan de Turkse kust. Deze context speelt zeker een rol in de grote evolutie ten opzichte van de vorige golf. Daarnaast moet worden vermeld dat spontane codes zichtbaarder waren voor de geïnterviewden: als gevolg hiervan werden deze spontane codes in deze periode door een groter deel van de respondenten vermeld.

QA1B Heeft u wat u hebt gelezen, gezien of gehoord, u een over het algemeen gunstige of ongunstige indruk van het Europees Parlement gegeven? (%)

Er zijn grote verschillen in de percentages respondenten die zeggen dat de informatie die zij hebben ontvangen hen een over het algemeen gunstige indruk van het Europees Parlement heeft gegeven. De hoogste percentages die een positief antwoord geven, worden waargenomen in Ierland (82 %), Kroatië (75 %) en Roemenië (73 %). Dit is te vergelijken met 28 % in Griekenland, 36 % in Frankrijk en 44 % in België, die zeggen dat ze een positieve indruk achterlieten.

Als gevolg van de grote positieve ontwikkelingen op EU-niveau sinds september 2015 is het percentage respondenten met een over het algemeen gunstige indruk van het Europees Parlement in alle landen gestegen en in 12 landen bedraagt de stijging ten minste 30 procentpunten. Dit is met name het geval voor Letland (70 %, + 53 pp), Malta (72 %, + 42 pp) en Ierland (82 %, + 37 pp).

Jongere en hoger opgeleide respondenten hebben meer kans om aan te geven dat het nieuws dat zij over het Europees Parlement hadden geconsumeerd, hen een positieve indruk heeft achtergelaten. Met name 64 % van de 15-24-jarigen (tegenover 53 % van de 55-plussers) en 58 % van degenen die voltijds onderwijs van 20 jaar of ouder hebben afgerond (tegenover 48 % van degenen die 15 jaar of jonger zijn) geven een positief antwoord.

Werknemers met witte boorden (61 %) en managers (60 %) zeggen het meest waarschijnlijk dat de indruk die zij hebben achtergelaten gunstig was, vooral in vergelijking met werklozen (48 %) en huisgenoten (49 %). Ook degenen die nooit of zelden moeite hebben met het betalen van hun rekeningen hebben meer kans om dit antwoord te geven in vergelijking met degenen die het grootste deel van de tijd problemen hebben (57 % versus 43 %).

Degenen die een positief beeld van de EU hebben, hebben veel meer kans om te zeggen wat ze onlangs hebben gelezen, gezien of gehoord, hebben hen een positieve indruk gegeven van het Europees Parlement (77 % versus 12 % van degenen die een negatief imago hebben). Dit geldt ook voor degenen die het erover eens zijn dat hun stem telt in de EU (69 % versus 40 % van degenen die het er niet mee eens zijn), degenen die tevreden zijn met de democratie in de EU (72 % versus 33 % van degenen die niet tevreden zijn) en degenen die bij de laatste Europese verkiezingen hebben gestemd (59 % versus 47 % van degenen die niet hebben gestemd).

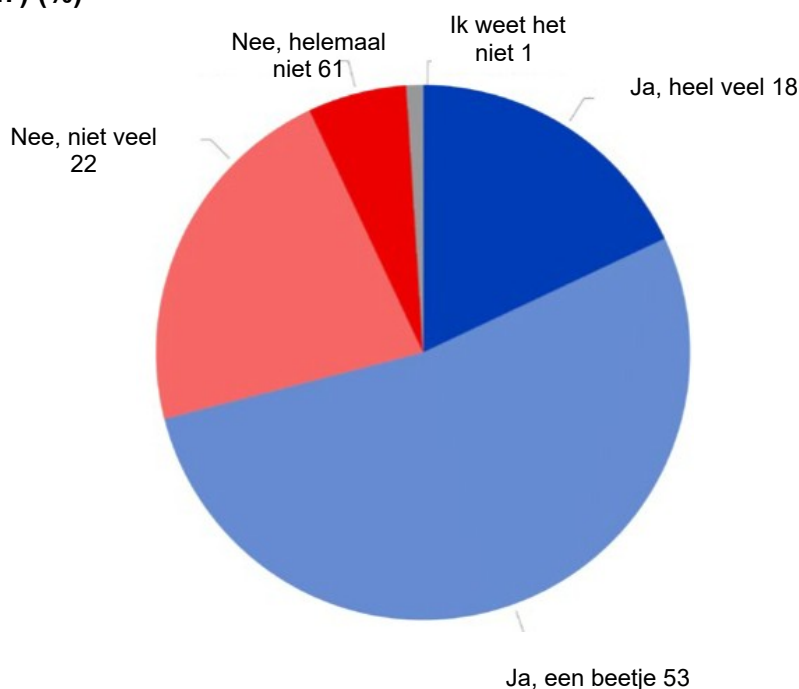
**QA1b Heeft u wat u hebt gelezen, gezien of gehoord, u een over het algemeen
gunstige of ongunstige indruk van het Europees Parlement gegeven? (% — EU)**

	Over het algemeen gunstig	Over het algemeen ongunstig	Niet gunstig of ongunstig (SPONTANEOUS)	Weet het niet
EU27	56	33	10	1
Geslacht				
Man	55	34	10	1
Vrouw	56	32	10	2
Leeftijd				
15-24	64	26	8	2
25-39	58	31	10	1
40-54	55	35	9	1
55+	53	35	10	2
Onderwijs (eind van)				
—15	48	39	11	2
16-19	54	35	10	1
20+	58	30	10	2
Nog steeds studeren	61	27	10	2
Sociaal-professionele categorie				
Zelfstandig in loondienst	54	34	10	2
Beheerders	60	30	9	1
Andere witte kragen	61	29	9	1
Handarbeiders	55	35	9	1
Huiselijke personen	49	36	12	3
Werkloos	48	42	9	1
Gepensioneerd	52	35	11	2
Studenten	61	27	10	2
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen				
Het grootste deel van de tijd	43	46	9	2
Van tijd tot tijd	54	38	7	1
Bijna nooit/nooit	57	30	11	2
Beeld van de EU				
Positief	77	14	8	1
Neutraal	44	39	15	2
Negatief	12	83	4	1
Mijn stem telt in de EU				
Akkoord	69	21	9	1
Oneens	40	49	10	1
Tevredenheid over de democratie in de EU				
Tevreden	72	18	9	1
Niet tevreden	33	56	10	1
Gestemd bij de laatste verkiezingen voor het Europees Parlement				
Ja	59	30	10	1
Niet tevreden	47	41	10	2

Waargenomen impact van de EU op het dagelijks leven van de burgers

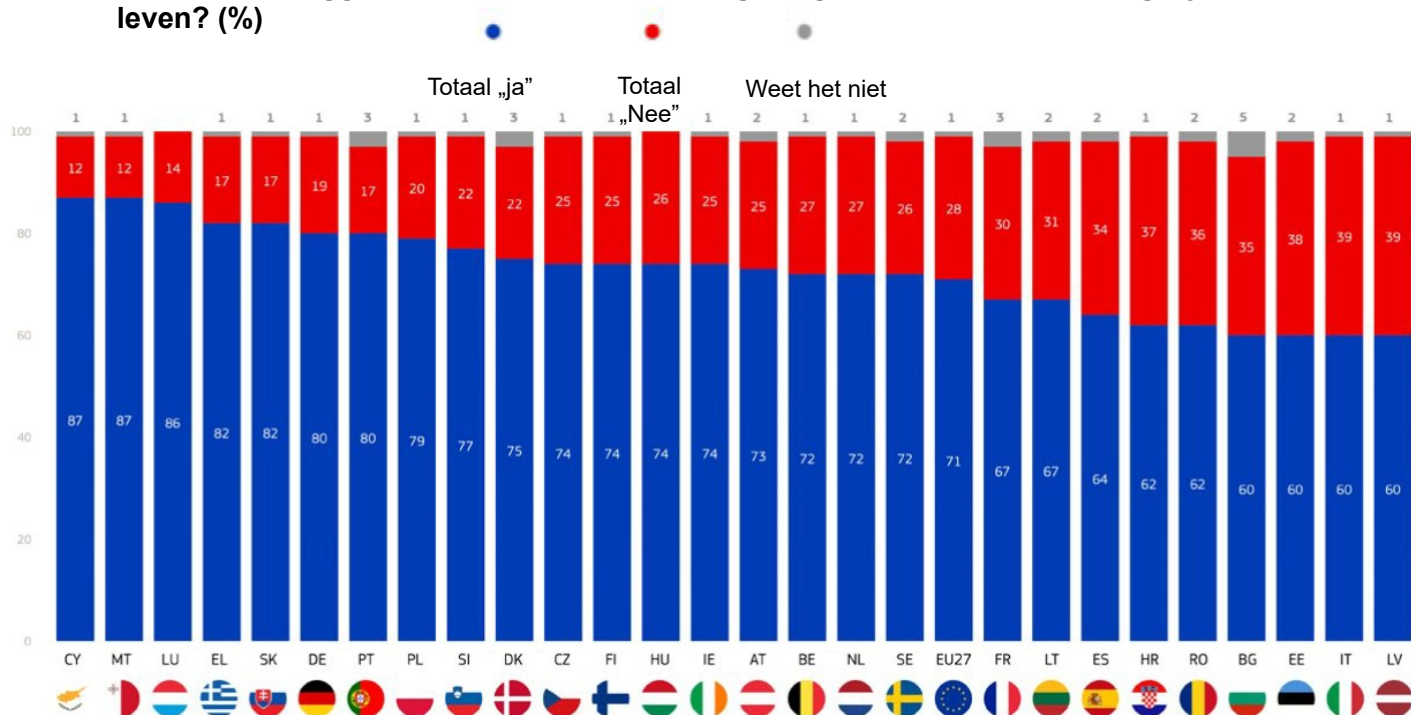
Een grote meerderheid is van mening dat de acties van de EU gevolgen hebben voor hun dagelijks leven. Ongeveer zeven op de tien (71 %) deelt dit advies, waaronder bijna een vijfde (18 %) voor wie de acties van de EU „zeer veel” impact hebben. Daarentegen is bijna drie op de tien (28 %) van mening dat dit niet het geval is, waarbij 6 % zegt dat de EU „helemaal” geen invloed heeft op hun dagelijks leven.

QA12 Zou u zeggen dat de acties van de EU gevolgen hebben voor uw dagelijks leven? (EU27) (%)

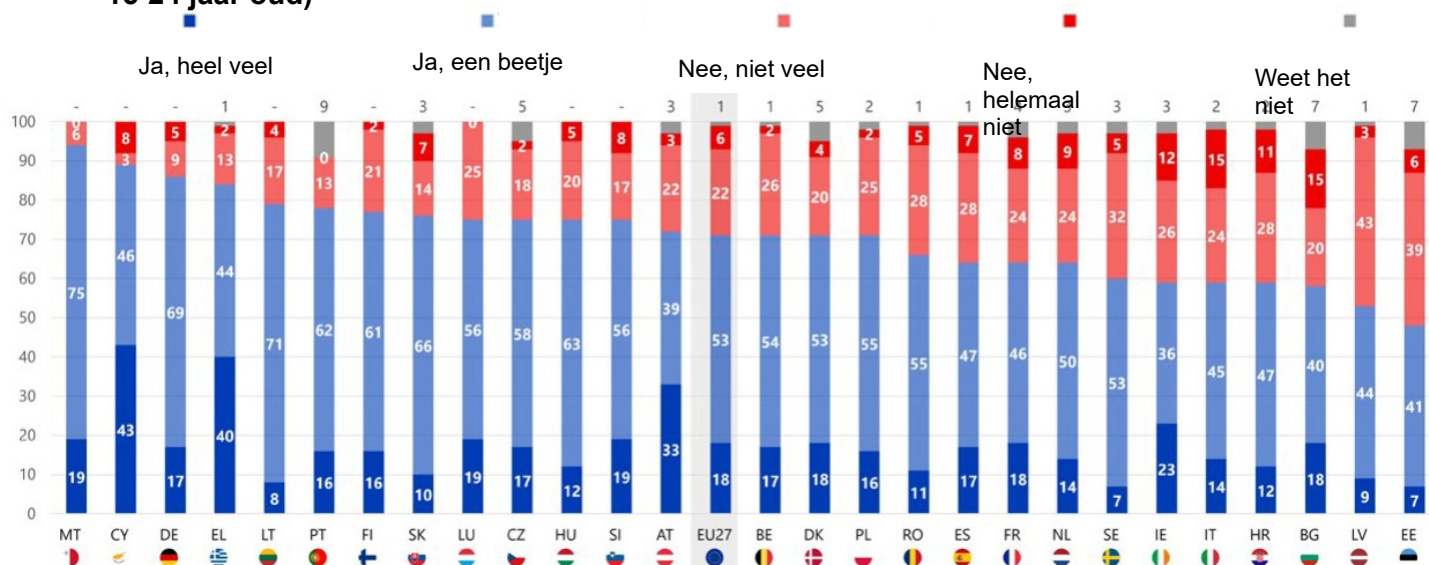
Meerderheden in alle landen denken dat de acties van de EU gevolgen hebben voor hun dagelijks leven, variërend van 87 % in Cyprus en Malta en 86 % in Luxemburg tot 60 % in Bulgarije, Estland, Italië en Letland. Italië, Letland (zowel 39 %) en Estland (38 %) zijn ook de landen waar de verhoudingen die zeggen dat de EU geen impact heeft op hun leven de hoogste zijn.

QA12 Zou u zeggen dat de acties van de EU gevolgen hebben voor uw dagelijks leven? (%)

Een focus op de resultaten van de jongste respondenten laat zien dat er geen wezenlijke verschillen zijn tussen de houding van 15-24-jarigen en die van de algemene bevolking over deze kwestie. Zeven op de tien van de 15-24-jarigen denken dat de acties van de EU een impact hebben op hun dagelijks leven (tegenover 71 %) en 17 % (in vergelijking met 18 %) zegt dat deze acties „zeer veel” effect hebben. Daarentegen denkt 28 % (hetzelfde als het EU-gemiddelde) dat de EU geen invloed heeft op hun dagelijks leven.

QA12 Zou u zeggen dat de acties van de EU gevolgen hebben voor uw dagelijks leven? (%) — 15-24 jaar oud

Respondenten in cohorten van de centrale leeftijd (d.w.z. 25-54 jaar) hebben meer kans dan jongere of oudere respondenten om het erover eens te zijn dat de acties van de EU gevolgen hebben voor hun dagelijks leven (74 % versus 68 % van de 55-plussers en 70 % van de 15-24-jarigen). Bovendien is de kans groter dat degenen met een hoger opleidingsniveau zeggen dat het optreden van de EU gevolgen heeft. Met name meer dan driekwart (77 %) van degenen die een voltijds onderwijs hebben gevolgd van 20 jaar of ouder, geeft een positief antwoord op deze vraag, tegenover minder dan zes op de tien (58 %) van degenen die 15 jaar of jonger zijn.

Managers (82 %) zijn het meest geneigd om te denken dat het optreden van de EU een impact heeft, vooral in vergelijking met huisgenoten (65 %) en degenen die zelden of nooit problemen hebben met het betalen van hun rekeningen, zijn iets meer geneigd dan degenen die vaker moeite hebben om dit antwoord te geven (73 % versus 68 %).

Tot slot zullen respondenten met een positief beeld van de EU eerder zeggen dat het optreden van de EU gevolgen heeft voor hun dagelijks leven (79 % tegenover 69 % van degenen met een negatief imago). Hetzelfde geldt voor degenen die de Europese politiek volgen (81 % versus 58 % die dat niet doen) en degenen die bij de laatste Europese verkiezingen hebben gestemd (76 % versus 63 % van degenen die niet hebben gestemd).

QA12 Zou u zeggen dat de acties van de EU gevolgen hebben voor uw dagelijks leven? (% — EU-27)

	Totaal „ja”	Totaal „Nee”
EU27	71	28
Geslacht		
Man	73	26
Vrouw	69	29
Leeftijd		
15-24	70	28
25-39	74	25
40-54	74	25
55+	68	30
Onderwijs (eind van)		
—15	58	39
16-19	70	29
20+	77	22
Nog steeds studeren	72	26
Sociaal-professionele categorie		
Zelfstandig in loondienst	77	22
Beheerders	82	18
Andere witte kragen	76	23
Handarbeiders	68	31
Huiselijke personen	65	33
Werkloos	66	32
Gepensioneerd	66	31
Studenten	72	26
Moelijkheden bij het betalen van rekeningen		
Het grootste deel van de tijd	68	29
Van tijd tot tijd	68	30
Bijna nooit/nooit	73	26
Beeld van de EU		
Positief	79	20
Neutraal	63	35
Negatief	69	30
Gestemd bij de laatste verkiezingen voor het Europees Parlement		
Ja	76	23
Nee	63	35
Volg de Europese politiek		
Volg	81	19
Niet volgen	58	39

Bewustzijn van het optreden van het Europees Parlement op specifieke beleidsterreinen

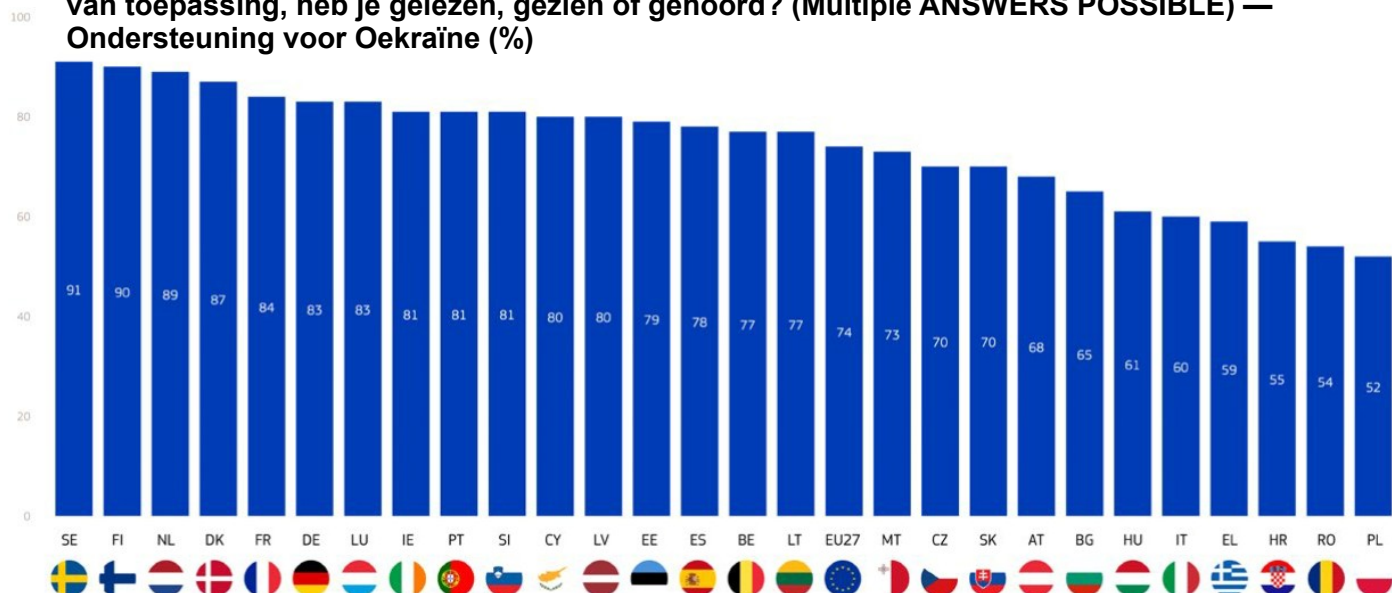
Bij het nadenken over de onderwerpen waarop de EU, en met name het Europees Parlement, in de afgelopen vier jaar hebben gereageerd, is de steun voor Oekraïne (74 %) verreweg de enige die EU-burgers het meest hebben gelezen, gezien of gehoord. Dit wordt gevolgd door onderwerpen in verband met migratie en asiel (38 %) en de Green Deal van de EU (37 %). Het buitenlands beleid (29 %) en economisch en sociaal herstel (28 %) worden met bijna drie op de tien genoemd, terwijl minder dan een kwart terugroepen heeft gelezen, gezien of gehoord over gezondheid en consumentenbescherming (24 %), democratische rechten en eerbiediging van de rechtsstaat (23 %) en de digitale agenda (17 %).

QA2 De Europese Unie en met name het Europees Parlement hebben de afgelopen vier jaar over verschillende onderwerpen gehandeld. Welke van de volgende onderwerpen, indien van toepassing, heb je gelezen, gezien of gehoord? (MEERDERE ANTWOORDEN MOGELIJK) (EU27) (%)

In alle lidstaten staat steun voor Oekraïne bovenaan de lijst van onderwerpen die respondenten de afgelopen vier jaar hebben gelezen, gezien of gehoord van degenen die de EU, en met name het Europees Parlement, hebben gelezen, gezien of gehoord. De percentages die dit onderwerp aanhalen, variëren van 91 % in Zweden, 90 % in Finland en 89 % in Nederland tot 52 % in Polen, 54 % in Roemenië en 55 % in Kroatië. Dit onderwerp wordt meestal meer genoemd in Scandinavische en westerse landen dan in oostelijke landen.

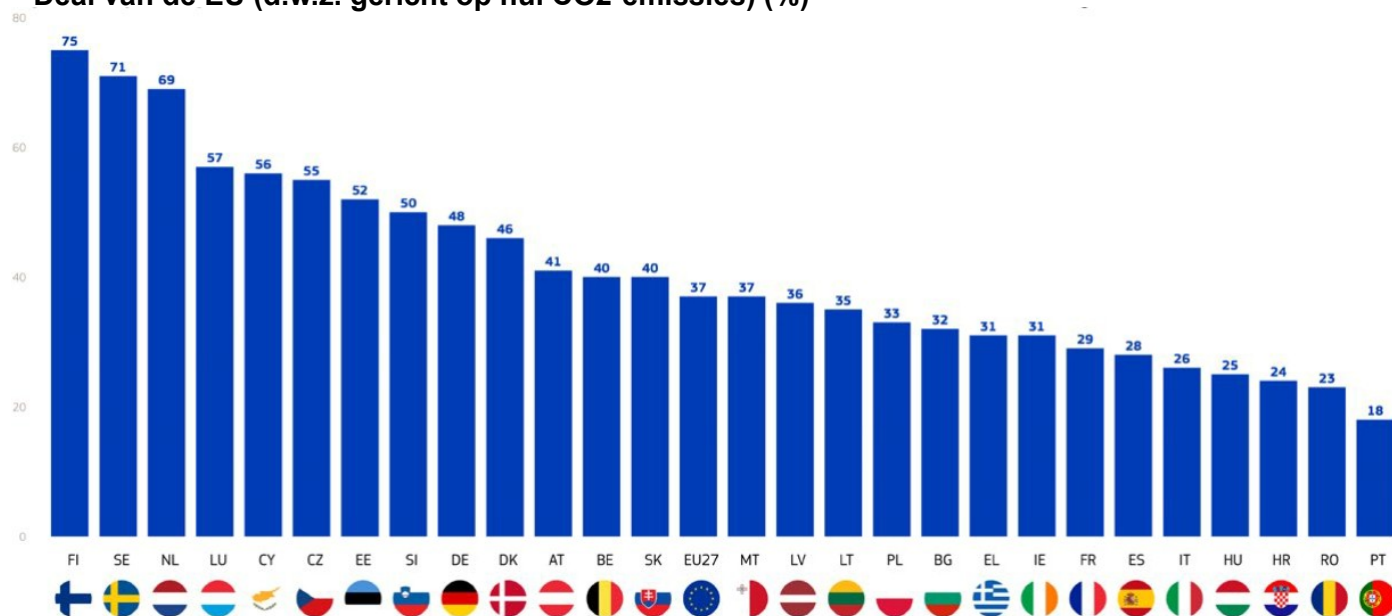
QA2 De Europese Unie en met name het Europees Parlement hebben de afgelopen vier jaar over verschillende onderwerpen gehandeld. Welke van de volgende onderwerpen, indien van toepassing, heb je gelezen, gezien of gehoord? (Multiple ANSWERS POSSIBLE) — Ondersteuning voor Oekraïne (%)

In 24 landen behoren kwesties in verband met migratie en asiel tot de top drie onderwerpen die respondenten het meest hebben gelezen, gezien of gehoord. Meer dan twee derde in Nederland (77 %), Zweden (71 %) en Finland (68 %) noemt deze onderwerpen, terwijl minder dan een kwart dat doet in Kroatië (17 %), Polen (19 %) en Portugal (22 %).

De Green Deal van de EU behoort tot de drie hoogst gerangschikte onderwerpen in 20 landen, waarbij respondenten in Finland (75 %), Zweden (71 %) en Nederland (69 %) dit opnieuw het meest zullen vermelden. Aan de andere kant van het spectrum zijn de respondenten in Portugal (18 %), Roemenië (23 %) en Kroatië (24 %) het minst geneigd de Green Deal van de EU te hebben gelezen, gezien of gehoord.

QA2 De Europese Unie en met name het Europees Parlement hebben de afgelopen vier jaar over verschillende onderwerpen gehandeld. Welke van de volgende onderwerpen, indien van toepassing, heb je gelezen, gezien of gehoord? (Meerdere ANSWERS BELANGRIJK) — De Green Deal van de EU (d.w.z. gericht op nul CO2-emissies) (%)

Zweden (60 %), Finland (54 %), Denemarken en Nederland (beide 48 %) hebben ook het meest waarschijnlijk gelezen, gezien of gehoord over kwesties op het gebied van buitenlands beleid. Dit staat in contrast met minder dan een vijfde die deze onderwerpen noemt in Portugal (12 %), Kroatië, Polen (beide 18 %) en Roemenië (19 %).

Cyprus (59 %) is verreweg het land met het hoogste percentage respondenten dat zegt onderwerpen in verband met het economisch en sociaal herstel te hebben gelezen, gezien of gehoord, gevolgd door Zweden (44 %) en Nederland (43 %). Daarentegen citeren twee op de tien of minder deze onderwerpen in Portugal (17 %), Tsjechië (18 %), Bulgarije, Estland en Polen (alle 20 %).

Cyprus (54 %) onderscheidt zich opnieuw door een bijzonder hoog percentage gezondheids- en consumentenbescherming, gevolgd door Slovenië (38 %) en Finland (35 %). Grote aantallen respondenten zeggen dat zij onderwerpen hebben gelezen, gezien of gehoord die verband houden met democratische rechten en eerbiediging van de rechtsstaat in Finland (50 %), Zweden (47 %) en Cyprus (42 %). Zweden (37 %) is ook het land waar de Digitale agenda het meest wordt genoemd, samen met Denemarken (35 %) en Cyprus (33 %).

QA2 De Europese Unie en met name het Europees Parlement hebben de afgelopen vier jaar over verschillende onderwerpen gehandeld. Welke van de volgende onderwerpen, indien van toepassing, heb je gelezen, gezien of gehoord? (MEERDERE ANTWOORDEN MOGELIJK) (%)

	Democratische rechten en eerbiediging van de rechtsstaat	Economisch en sociaal herstel (d.w.z. de uitvoering van een wet op het minimumloon)	De Green Deal van de EU (d.w.z. streven naar koolstofvrije emissies)	De digitale agenda (d.w.z. zorgen voor veilige, eerlijke en transparante onlinediensten en platforms)	Buitenlands beleid (d.w.z. Europa als wereldspeler)	Migratie en asiel (d.w.z. eerlijke behandeling van onderdanen van derde landen of bescherming van de buitengrenzen)	Gezondheid en consumentenbescherming (d.w.z. het opbouwen van een gezondheid sunie of het stimuleren van duurzame consumptie)	Steun voor Oekraïne	Andere (SPONTANEOUS)	Geen (SPONTANEOUS)	Weet het niet
EU27	23	28	37	17	29	38	24	74	0		
WEE S	19	29	40	14	28	44	24	77	1		
BG	14	20	32	10	22	26	12	65	0		
CZ	20	18	55	17	27	45	19	70	0		
DK	33	40	46	35	48	52	25	87	0	4	2
DE	30	31	48	21	42	49	25	83	0	2	0
EE	19	20	52	19	35	45	18	79	1	7	4
IE	17	26	31	13	23	39	17	81	0	2	3
EL	10	28	31	7	24	27	17	59	4	2	1
ES	18	37	28	15	24	28	21	78	1	3	0
FR	17	21	29	16	23	33	28	84	0	1	2
HR	20	28	24	12	18	17	21	55	0	4	1
HET	16	30	26	14	22	33	23	60	0	17	2
CY	42	59	56	33	33	63	54	80	0	6	2
LV	24	36	36	16	36	39	27	80	0	6	2
LT	19	30	35	16	41	43	30	77	0	2	1
LU	32	34	57	22	35	51	35	83	0	2	1
HU	30	26	25	13	20	46	21	61	0	5	2
MT	23	29	37	23	27	43	22	73	0	3	1
NL	36	43	69	31	48	77	33	89	0	5	3
BIJ	23	24	41	16	30	43	21	68	0	1	0
PL	29	20	33	12	18	19	20	52	0	2	1
PT	15	17	18	9	12	22	19	81	0	2	7
RO	21	25	23	19	19	27	26	54	0	2	0
SI	35	38	50	29	35	48	38	81	0	4	2
SK	24	26	40	20	32	39	25	70	0	2	3
FI	50	36	75	32	54	68	35	90	0	4	5
SE	47	44	71	37	60	71	28	91	0	2	2

Uit een nadere blik op de resultaten van de sociaaldemografische kenmerken van de respondenten blijkt dat mannen onder de onderwerpen waarop de EU, en met name het Europees Parlement, in de afgelopen vier jaar hebben gehandeld, meer kans hebben dan vrouwen om te zeggen dat ze migratie en asiel hebben gelezen, gezien of gehoord (41 % versus 36 %), buitenlands beleid (33 % versus 25 %), democratische rechten en eerbiediging van de rechtsstaat (26 % versus 20 %) en de digitale agenda (20 % versus 15 %).

Respondenten van 55 jaar of ouder hebben meer kans om migratie en asiel te noemen (41 % versus 34 % onder degenen van 15-24 jaar), buitenlands beleid (31 % versus 24 %), gezondheid en consumentenbescherming (26 % versus 21 %) en democratische rechten en eerbiediging van de rechtsstaat (25 % versus 19 %). De jongsten zijn het minst op de hoogte van maatregelen in het kader van de Green Deal van de EU (33 % versus 37-38 % van de oudere respondenten) en van het economisch en sociaal herstel (22 % versus 29-30 %).

Managers zijn het meest geneigd om te zeggen dat ze informatie hebben verzameld over elk van de onderwerpen. Dit is met name het geval voor de Green Deal van de EU, die door 51 % van de managers wordt genoemd, tegenover 25 % die dit onder huisgenoten doet. Degenen die zich in een betere financiële situatie bevinden, hebben ook meer kans om elk van de onderwerpen te vermelden. 43 % van degenen die zelden of nooit moeite hebben om hun rekeningen te betalen, zegt bijvoorbeeld dat ze hebben gelezen, gezien of gehoord over migratie- en asielkwesties, vergeleken met 29 % van degenen die het grootste deel van de tijd problemen hebben.

Regelmatige internetgebruikers hebben meer kans om zich bewust te zijn van de acties die voor elk van deze onderwerpen worden ondernomen. Bijvoorbeeld, degenen die dagelijks internet gebruiken, hebben meer kans om de Green Deal van de EU te noemen dan degenen die het minder vaak gebruiken (39 % versus 22-25 %).

Degenen die de Europese politiek volgen, hebben veel meer kans dan degenen die geen informatie over elk van de onderwerpen hebben verzameld, waarbij deze kloof bijzonder groot is als het gaat om migratie en asiel (48 % versus 25 %), de Green Deal van de EU (47 % versus 24 %) en buitenlands beleid (39 % versus 16 %).

QA2 De Europese Unie en met name het Europees Parlement hebben de afgelopen vier jaar over verschillende onderwerpen gehandeld. Welke van de volgende onderwerpen, indien van toepassing, heb je gelezen, gezien of gehoord? (MEERDERE ANTWOORDEN MOGELIJK) (% — EU27)

	Democratische rechten en eerbiediging van de rechtsstaat	Economisch en sociaal herstel (d.w.z. de uitvoering van een wet op het minimumloon)	De Green Deal van de EU (d.w.z. streven naar koolstofvrije emissies)	De digitale agenda (d.w.z. zorgen voor veilige, eerlijke en transparante online diensten en platforms)	Buitenlands beleid (d.w.z. Europa als wereldspeler)	Migratie en asiel (d.w.z. eerlijke behandeling van onderdanen van derde landen of bescherming van de buitengrenzen)	Gezondheid en consumentenbescherming (d.w.z. het opbouwen van een gezondheidsunie of het stimuleren van duurzame consumptie)	Steun voor Oekraïne
EU27	23	28	37	17	29	38	24	74
Geslacht								
Man	26	29	39	20	33	41	25	74
Vrouw	20	28	35	15	25	36	23	73
Leeftijd								
15-24	19	22	33	15	24	34	21	76
25-39	22	29	37	18	28	36	23	72
40-54	23	30	38	18	28	38	23	72
55+	25	29	37	17	31	41	26	74
Onderwijs (eind van)								
—15	16	25	21	8	19	29	20	69
16-19	21	28	33	15	25	36	23	72
20+	30	33	48	25	39	47	28	78
Nog steeds studeren	19	22	37	17	28	36	23	76
Sociaal-professionele categorie								
Zelfstandig in loondienst	27	30	40	21	31	41	23	71
Beheerders	30	31	51	26	40	49	29	80
Andere witte kragen	24	29	38	18	29	37	22	71
Handarbeiders	21	29	32	15	24	34	23	70
Huiselijke personen	15	27	25	11	19	29	18	69
Werkloos	16	25	32	15	24	31	22	74
Gepensioneerd	25	29	36	15	30	42	25	76
Studenten	19	22	37	17	28	36	23	76
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen								
Het grootste deel van de tijd	16	25	25	12	20	29	20	70
Van tijd tot tijd	18	26	28	14	22	31	22	67
Bijna nooit/nooit	27	30	42	20	33	43	25	77
Gebruik van het internet								
Alledaags	24	30	39	19	31	40	25	75
Vaak/soms	18	25	25	11	22	33	22	69
Nooit	16	20	22	7	17	27	19	66
Geen toegang tot internet	19	18	22	9	23	25	6	66
Volg de Europese politiek								
Volg	32	37	47	24	39	48	31	77
Niet volgen	13	18	24	9	16	25	16	69

Tevredenheid over het optreden van de EU op verschillende beleidsterreinen

De hierboven gemelde bevindingen illustreren dat steun voor Oekraïne verreweg het onderwerp is dat EU-burgers de afgelopen vier jaar het meest hebben gelezen, gezien of gehoord van de EU, en met name het Europees Parlement. Steun voor Oekraïne is ook het gebied waarop de tevredenheid over het optreden van de EU het grootst is, waarbij bijna zeven op de tien (69 %) zegt „zeer” of „redelijk” tevreden te zijn met wat de EU heeft gedaan. De tevredenheid is ook hoog over het optreden van de EU op het gebied van democratische rechten en eerbiediging van de rechtsstaat (64 %), en meer dan de helft zegt tevreden te zijn met wat de EU heeft gedaan op het gebied van buitenlands beleid (54 %), gezondheid en consumentenbescherming (53 %), de digitale agenda en het economisch en sociaal herstel (beide 51 %).

Minder dan de helft zegt tevreden te zijn met de Green Deal van de EU (47 %), terwijl migratie en asiel het enige gebied is waarvoor een minderheid van de respondenten tevreden is met het optreden van de EU (43 % „tevreden” versus 50 % „niet tevreden”).

QA13 De afgelopen jaren heeft de Europese Unie zich gericht op verschillende belangrijke beleidsterreinen. Hoe tevreden bent u over wat de EU op elk van de volgende gebieden heeft gedaan? (EU27) (%)

Steun voor Oekraïne

Democratische rechten en eerbiediging van de rechtsstaat

Buitenlands beleid (d.w.z. Europa als wereldspeler)

Gezondheid en consumentenbescherming (d.w.z. het opbouwen van een gezondheidsunie of het stimuleren van duurzame consumptie)

Economisch en sociaal herstel (d.w.z. de uitvoering van een wet op het minimumloon)

De digitale agenda (d.w.z. zorgen voor veilige, eerlijke en transparante onlinediensten en platforms)

De Green Deal van de EU (d.w.z. streven naar koolstofvrije emissies)

Migratie en asiel (d.w.z. eerlijke behandeling van onderdanen van derde landen of bescherming van de buitengrenzen)

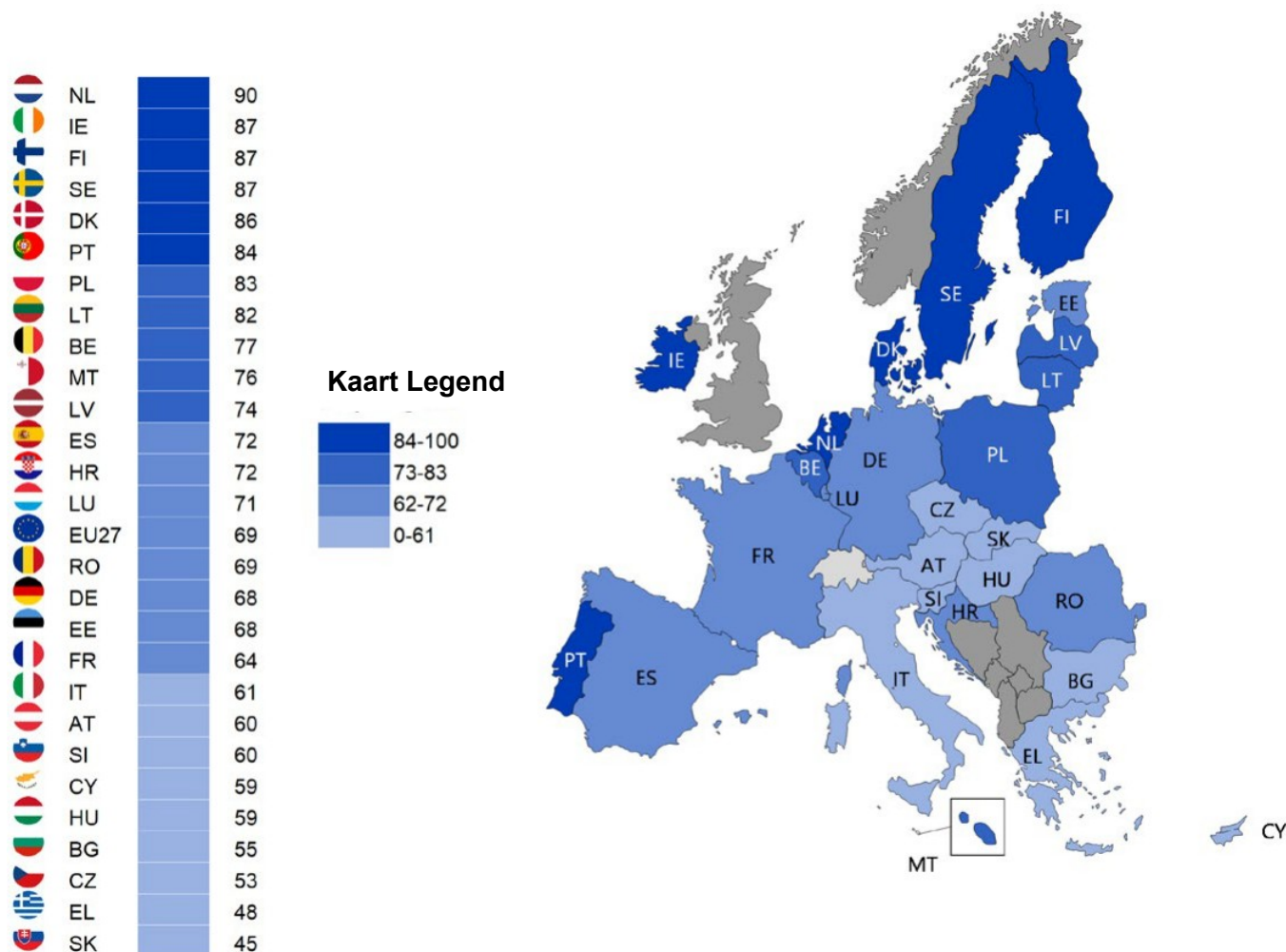

Op nationaal niveau zijn de meeste respondenten die tevreden zijn met het optreden van de EU op alle gebieden te vinden in Ierland en Polen. De enige uitzondering is steun voor Oekraïne, waarbij de respondenten in Ierland toch nog steeds tot de meest tevreden over het optreden van de EU behoren. Griekenland en, in mindere mate, Bulgarije, Frankrijk, Slowakije en Slovenië behoren echter consequent tot de landen met de laagste tevredenheid.

Bijna zeven op de tien (69 %) is tevreden met wat de EU heeft gedaan om Oekraïne te steunen, waarvan ongeveer een vijfde (21 %) zegt „zeer tevreden” te zijn. Ongeveer een kwart (26 %) is daarentegen niet tevreden over het optreden van de EU op dit gebied.

Meerderheden in 25 landen zijn tevreden met de steun van de EU aan Oekraïne, met name in Nederland (90 %), Finland, Ierland en Zweden (alle 87 %). Slowakije (45 % „tevreden” versus 51 % „niet tevreden”) en Griekenland (48 % versus 49 %) zijn de enige landen waar de meerderheid ontevreden is.

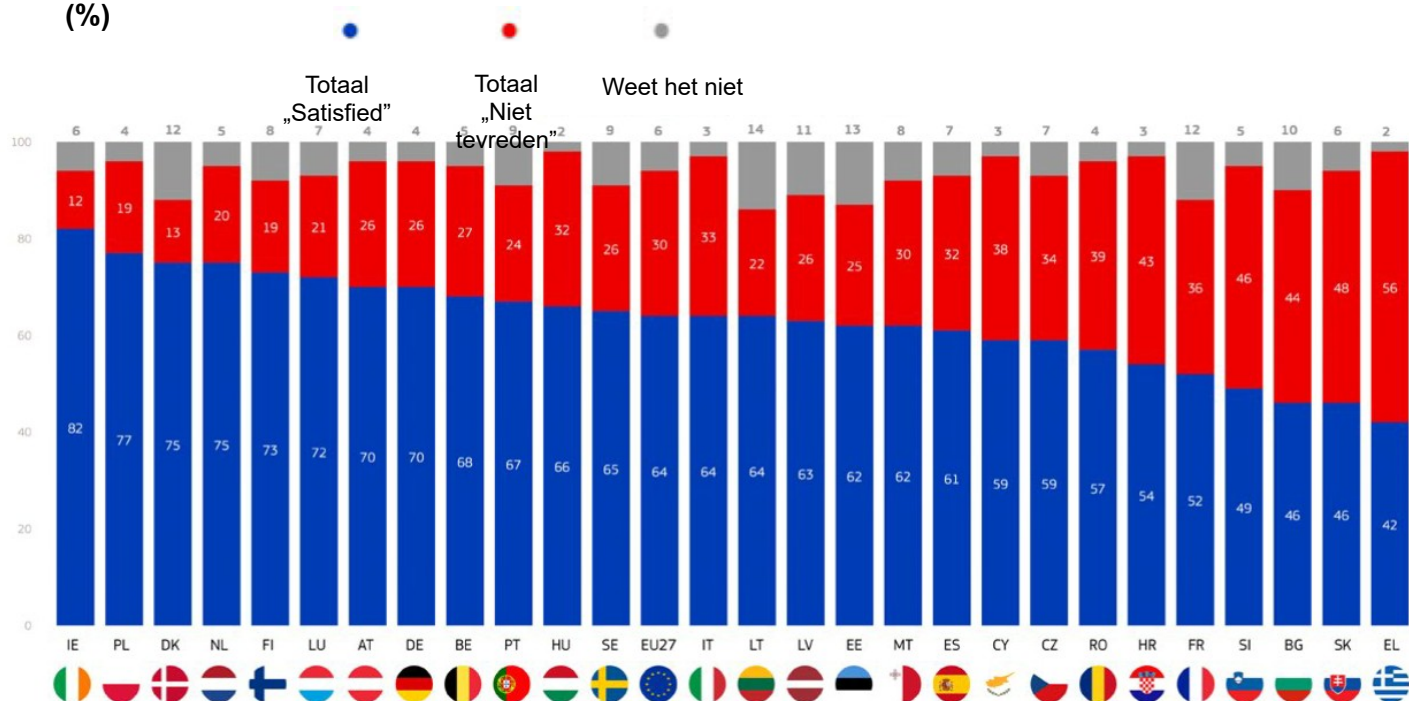
QA13.8 De afgelopen jaren heeft de Europese Unie zich gericht op verschillende belangrijke beleidsterreinen. Hoe tevreden bent u over wat de EU op elk van de volgende gebieden heeft gedaan? Steun voor Oekraïne — Totaal „Satisfied” (%)

Bijna tweederde van de respondenten (64 %) is tevreden met het optreden van de EU op het gebied van democratische rechten en eerbiediging van de rechtsstaat, waarbij iets meer dan een op de tien (12 %) zegt „zeer tevreden” te zijn. Drie op de tien uit zijn ontevredenheid over wat de EU op dit gebied heeft gedaan.

In 25 landen is een meerderheid van de respondenten tevreden over het optreden van de EU op het gebied van democratische rechten en eerbiediging van de rechtsstaat. Vooral in Ierland (82 %), Polen (77 %), Denemarken en Nederland (beide 75 %) is de tevredenheid hoog. Griekenland (42 % „tevreden” versus 56 % „niet tevreden”) en Slowakije (46 % versus 48 %) zijn de enige landen waar een meerderheid ontevreden is, met minder dan de helft tevreden ook in Bulgarije (46 %) en Slovenië (49 %).

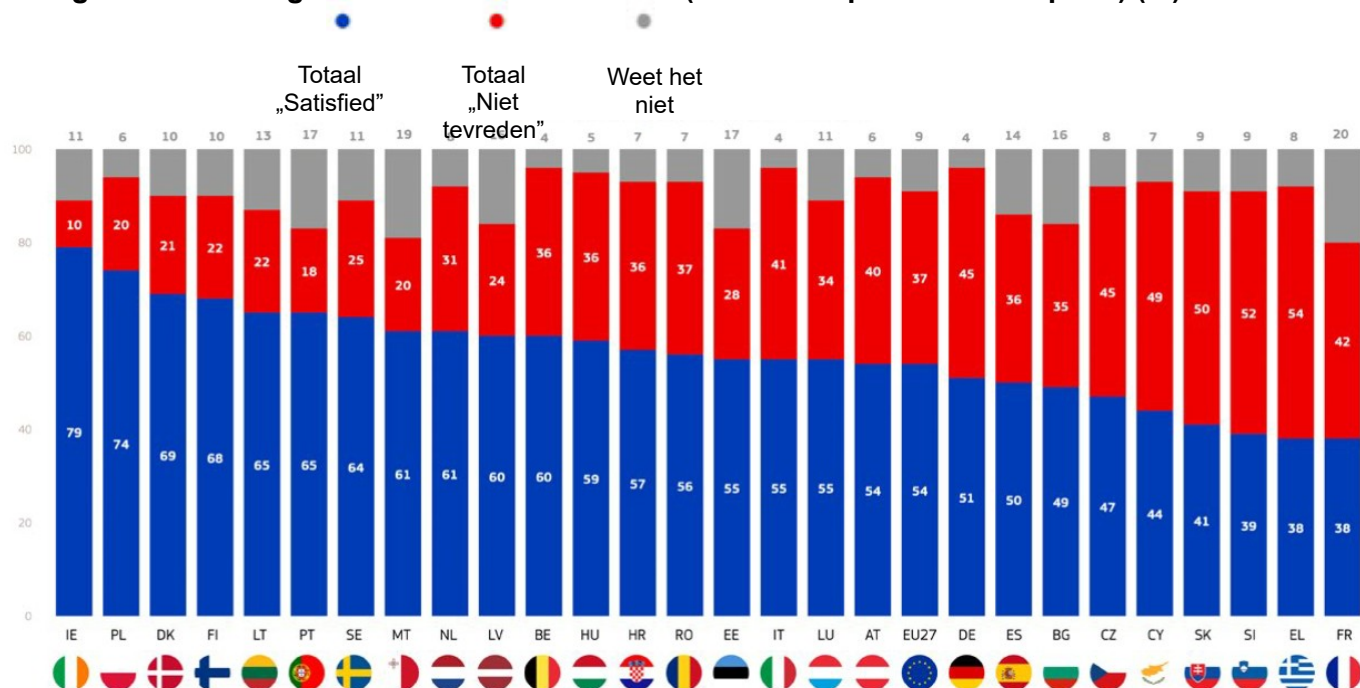
QA13.1 De afgelopen jaren heeft de Europese Unie zich op verschillende belangrijke beleidsterreinen geconcentreerd. Hoe tevreden bent u over wat de EU op elk van de volgende gebieden heeft gedaan? Democratische rechten en eerbiediging van de rechtsstaat (%)

Meer dan de helft (54 %) is tevreden met het optreden van de EU op het gebied van buitenlands beleid, waarvan 9 % die „zeer tevreden” is. Meer dan een derde (37 %) zegt niet tevreden te zijn.

Een meerderheid van de respondenten is tevreden over wat de EU heeft gedaan op het gebied van buitenlands beleid in 22 landen, met percentages variërend van 79 % in Ierland, 74 % in Polen en 69 % in Denemarken tot 38 % in Frankrijk en Griekenland en 39 % in Slovenië.

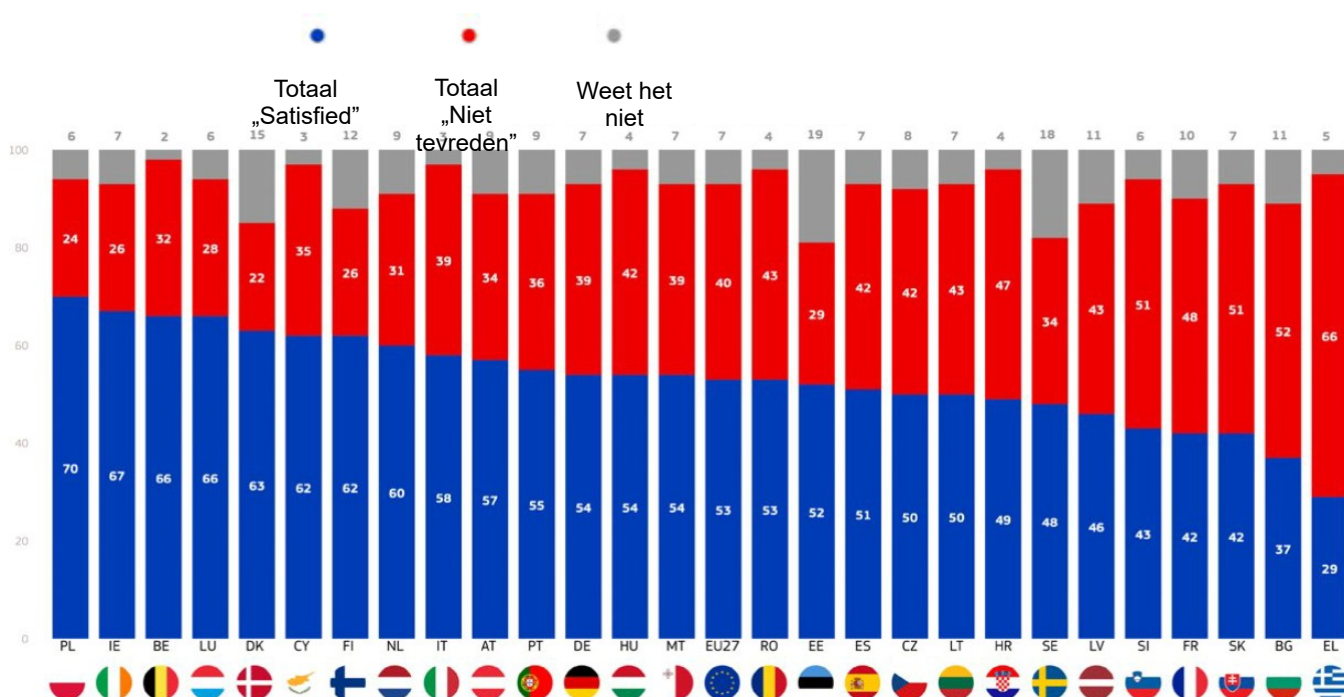
QA13.5 De afgelopen jaren heeft de Europese Unie zich gericht op verschillende belangrijke beleidsterreinen. Hoe tevreden bent u over wat de EU op elk van de volgende gebieden heeft gedaan? Buitenlands beleid (d.w.z. Europa als wereldspeler) (%)

De absolute meerderheid van de respondenten (53 %) is tevreden met het optreden van de EU op het gebied van gezondheid en consumentenbescherming, waarbij bijna een op de tien (9 %) zegt „zeer tevreden” te zijn. Vier op de tien uiten hun ontevredenheid, waaronder een op de tien die „helemaal niet tevreden” zijn.

In 22 landen is een meerderheid tevreden over de omgang met de EU op het gebied van gezondheid en consumentenbescherming, geleid door Polen (70 %), Ierland (67 %), België en Luxemburg (beide 66 %). De laagste tevredenheid over het optreden van de EU op dit gebied is te zien in Griekenland (29 %), Bulgarije (37 %), Frankrijk en Slowakije (beide 42 %).

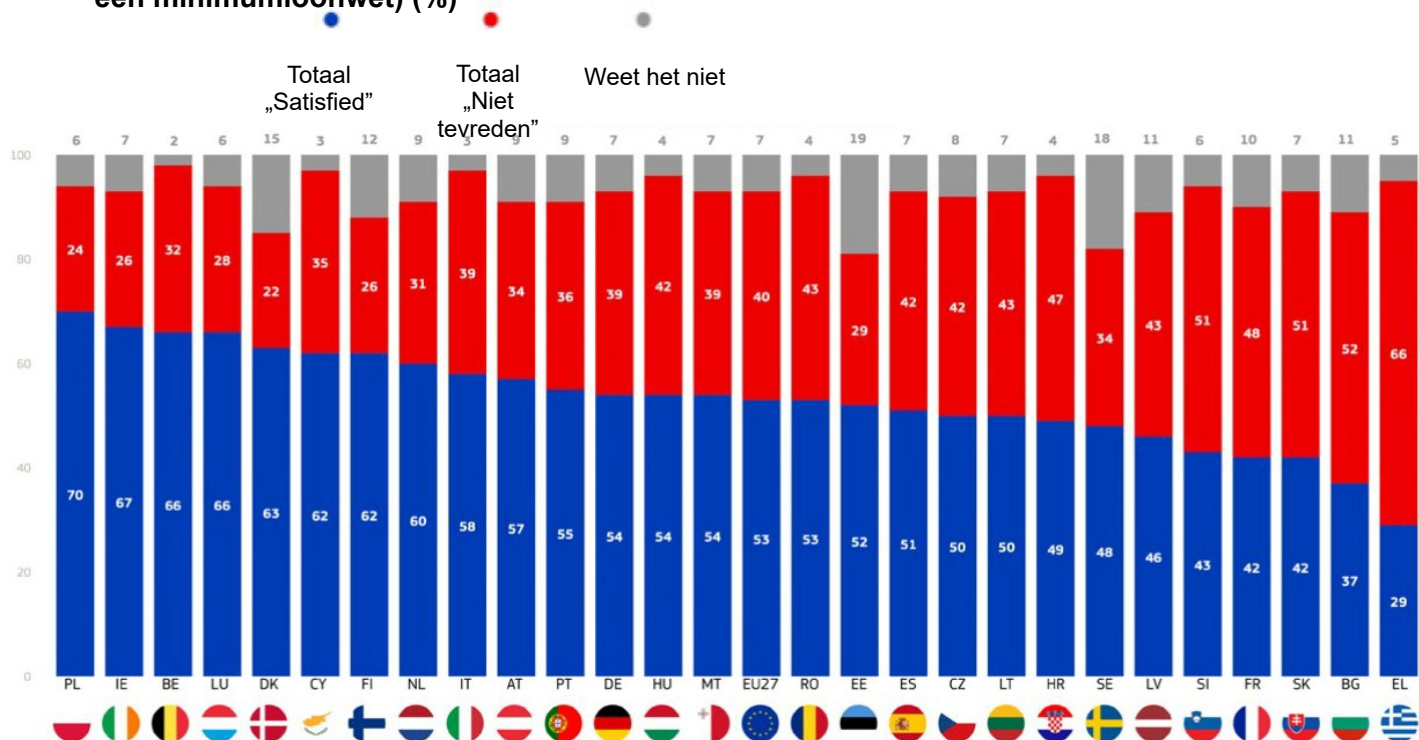
QA13.7 De afgelopen jaren heeft de Europese Unie zich gericht op verschillende belangrijke beleidsterreinen. Hoe tevreden bent u over wat de EU op elk van de volgende gebieden heeft gedaan? Gezondheid en consumentenbescherming (d.w.z. het opbouwen van een gezondheidsunie of het stimuleren van duurzame consumptie) (%)

Iets meer dan de helft (51 %) is tevreden met wat de EU heeft gedaan met betrekking tot economisch en sociaal herstel, waarbij een op de tien zegt „zeer tevreden” te zijn. Meer dan vier op de tien (42 %) is niet tevreden, waarvan 11 % die „helemaal niet tevreden” is.

In 18 landen is de meerderheid van de respondenten tevreden met het optreden van de EU op het gebied van economisch en sociaal herstel. De tevredenheid is vooral hoog in Polen (75 %), Ierland en Nederland (beide 71 %), terwijl iets meer dan een vijfde in Griekenland (22 %), 33 % in Frankrijk en 34 % in Bulgarije hun tevredenheid uiten.

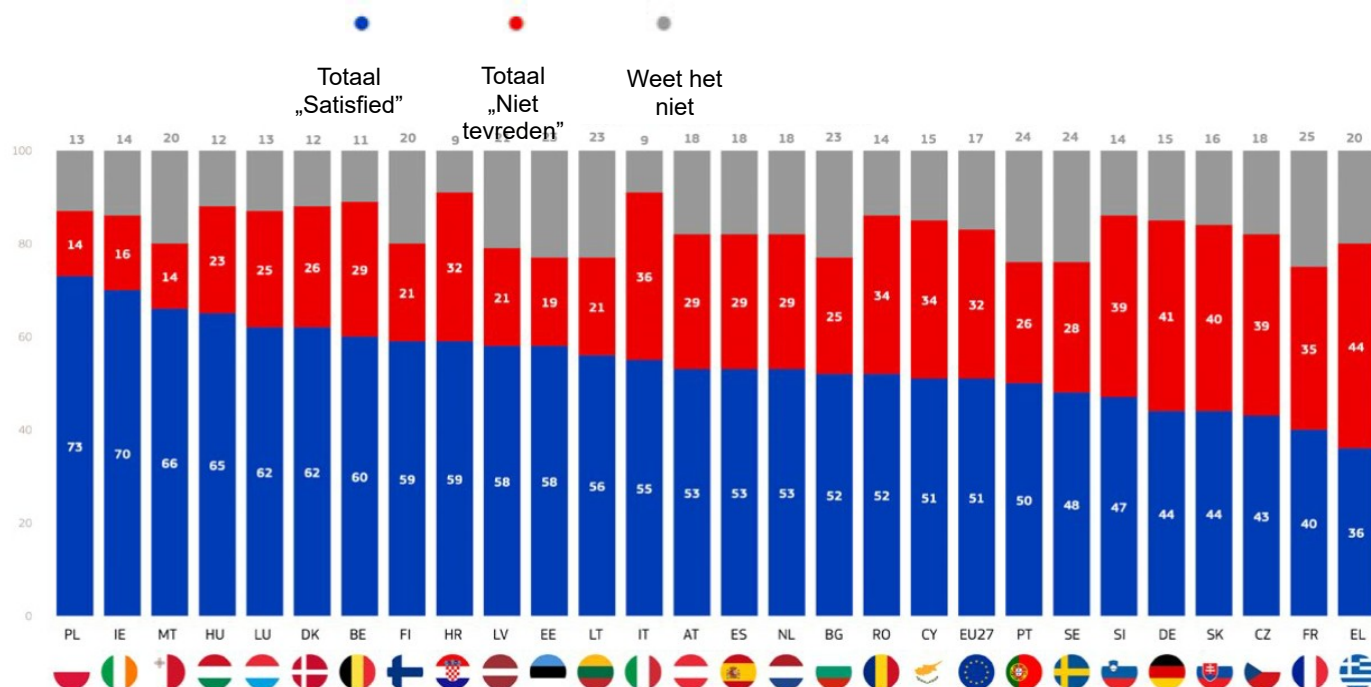
QA13.2 De afgelopen jaren heeft de Europese Unie zich op verschillende belangrijke beleidsterreinen geconcentreerd. Hoe tevreden bent u over wat de EU op elk van de volgende gebieden heeft gedaan? Economisch en sociaal herstel (d.w.z. uitvoering van een minimumloonwet) (%)

Een meerderheid van de respondenten (51 %) is tevreden over de actie van de EU op het gebied van de digitale agenda, waarbij 9 % zegt „zeer tevreden” te zijn. Ongeveer een derde (32 %) is ontevreden over het optreden van de EU op dit gebied. Dit is het enige gebied waarvoor meer dan een op de tien (17 %) antwoordt dat ze „niet weten” of ze tevreden zijn of niet.

Een meerderheid van de respondenten in 26 landen zegt tevreden te zijn met wat de EU heeft gedaan met betrekking tot de digitale agenda, met percentages variërend van twee derde of meer in Polen (73 %), Ierland (70 %) en Malta (66 %) tot 36 % in Griekenland, 40 % in Frankrijk en 43 % in Tsjechië. Er moet echter worden opgemerkt dat ten minste één op de vijf zegt dat ze het niet weten in tien landen, met name in Frankrijk (25 %), Portugal en Zweden (beide 24 %).

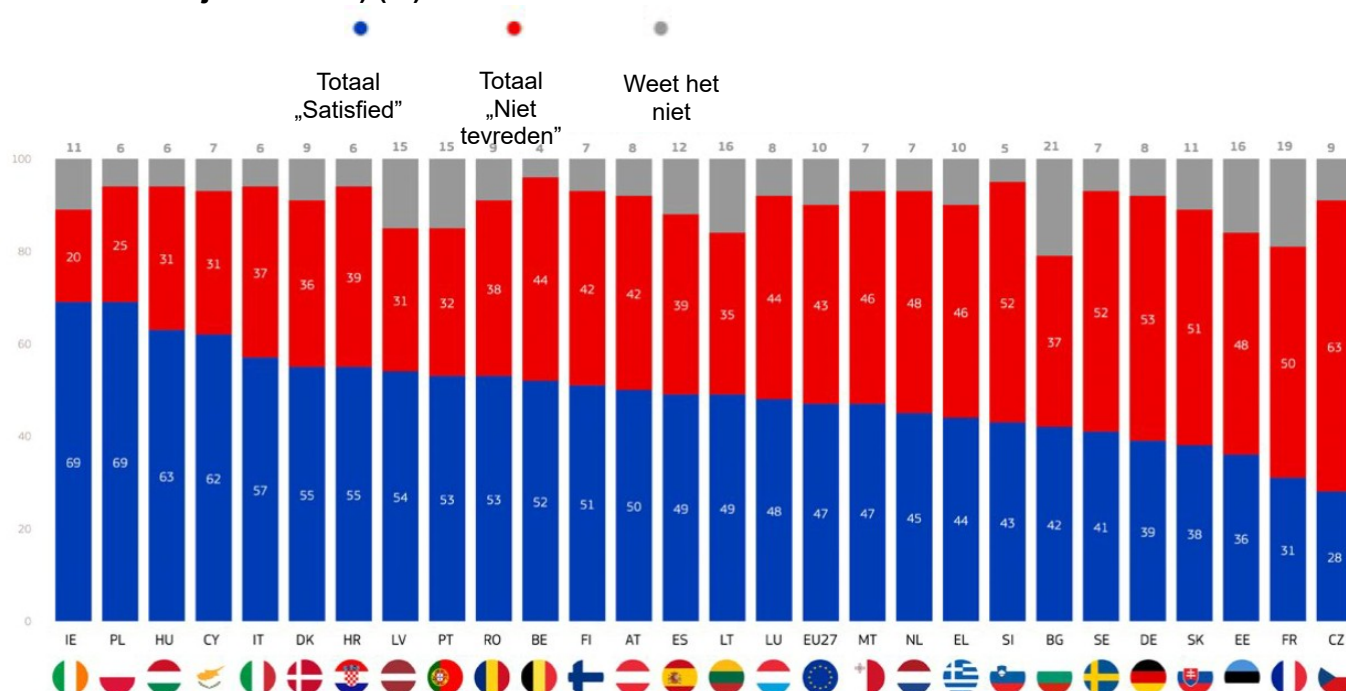
QA13.4 De afgelopen jaren heeft de Europese Unie zich op verschillende belangrijke beleidsterreinen geconcentreerd. Hoe tevreden bent u over wat de EU op elk van de volgende gebieden heeft gedaan? De digitale agenda (d.w.z. zorgen voor veilige, eerlijke en transparante onlinediensten en platforms) (%)

Meer dan vier op de tien (47 %) zijn tevreden over het optreden van de EU als het gaat om de Green Deal van de EU, waaronder een op de tien die zegt „zeer tevreden” te zijn. Een minderheid (43 %) zegt ontevreden te zijn, met 12 % dat ze „helemaal niet tevreden” zijn.

Meerderheden van de respondenten in 18 landen zijn tevreden met de Green Deal van de EU, waarbij de tevredenheid het hoogst is in Ierland, Polen (zowel 69 %) als Hongarije (63 %). Aan de andere kant zegt 28 % in Tsjechië, 31 % in Frankrijk en 36 % in Estland tevreden te zijn met wat de EU op dit gebied heeft gedaan.

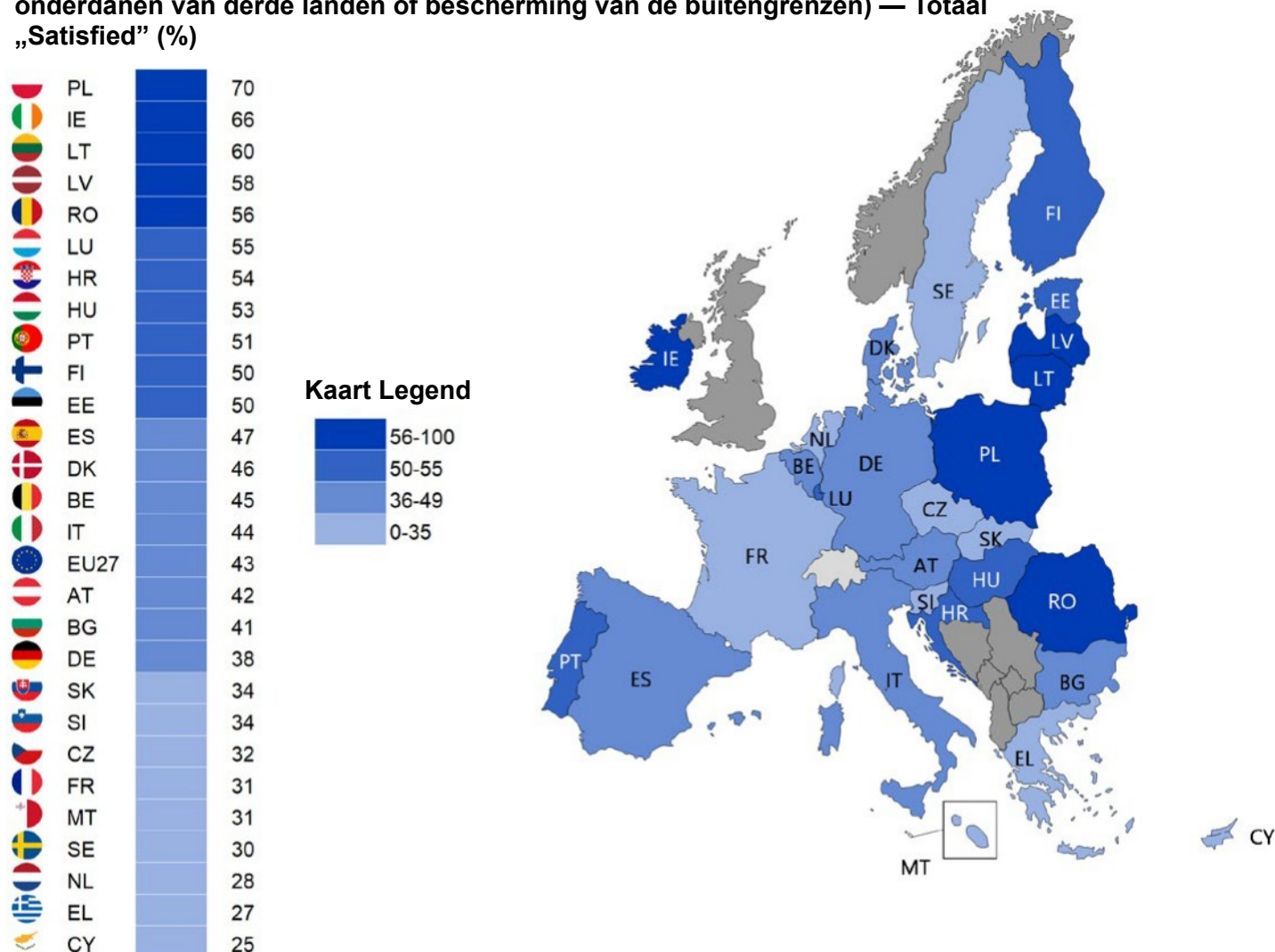
QA13.3 De afgelopen jaren heeft de Europese Unie zich op verschillende belangrijke beleidsterreinen geconcentreerd. Hoe tevreden bent u over wat de EU op elk van de volgende gebieden heeft gedaan? De Green Deal van de EU (d.w.z. streven naar koolstofvrije emissies) (%)

Migratie en asiel zijn het enige gebied waarop respondenten die zeggen tevreden te zijn met het optreden van de EU, in de minderheid zijn (43 %), terwijl minder dan een op de tien (8 %) zegt „zeer tevreden” te zijn. Omgekeerd is de helft van de respondenten niet tevreden met wat de EU heeft gedaan, waaronder 14 % die „helemaal niet tevreden” is.

In 12 landen is een meerderheid tevreden over het optreden van de EU op het gebied van migratie en asiel, waarbij Polen (70 %), Ierland (66 %) en Litouwen (60 %) de hoogste tevredenheid hebben. Minder dan drie op de tien is tevreden in Cyprus (25 %), Griekenland (27 %) en Nederland (28 %). De meningen zijn verdeeld in Denemarken (46 % „tevreden” versus 46 % „niet tevreden”).

QA13.6 De afgelopen jaren heeft de Europese Unie zich gericht op verschillende belangrijke beleidsterreinen. Hoe tevreden bent u over wat de EU op elk van de volgende gebieden heeft gedaan? Migratie en asiel (d.w.z. eerlijke behandeling van onderdanen van derde landen of bescherming van de buitengrenzen) — Totaal „Satisfied” (%)

Uit de sociaaldemografische analyse blijkt dat de jongste respondenten het meest tevreden zijn met wat de EU heeft gedaan op elk van de in de enquête geteste gebieden. Dit is het duidelijkst als het gaat om de digitale agenda, waarbij zes op de tien van de 15-24-jarigen tevreden is, vergeleken met 44 % van de 55-plussers.

Met uitzondering van migratie- en asielkwesties, hoe hoger het opleidingsniveau, hoe waarschijnlijker de respondenten tevreden zijn met het optreden van de EU. Bijvoorbeeld, degenen die voltijds onderwijs van 20 jaar of ouder hebben afgerond, hebben meer kans om tevreden te zijn met wat de EU heeft gedaan met de digitale agenda (56 % versus 37 % van degenen die het onderwijs van 15 jaar of jonger hebben verlaten) en op het gebied van democratische rechten en eerbiediging van de rechtsstaat (69 % versus 56 %).

Respondenten die zich in een betere financiële situatie bevinden, zullen eerder tevreden zijn met het optreden van de EU op elk van de gebieden. Dit is met name het geval voor democratische rechten en eerbiediging van de rechtsstaat, waarvoor 69 % van degenen die nooit of zelden moeite hebben met het betalen van hun rekeningen, zegt tevreden te zijn met het optreden van de EU, tegenover 45 % van degenen die het grootste deel van de tijd problemen hebben, en voor economisch en sociaal herstel (56 % versus 32 %).

Degenen die een positief beeld van de EU hebben, hebben meer kans dan degenen die op elk gebied een negatief imago hebben, waarbij de kloof het grootst is als het gaat om democratische rechten en eerbiediging van de rechtsstaat (82 % versus 30 %). De tevredenheid is ook hoger bij degenen die de Europese politiek volgen en degenen die vaker over Europese politieke kwesties praten. Zo is 59 % van degenen die de Europese politiek volgen (tegen 41 % van degenen die dat niet doen) en 61 % van degenen die het vaak hebben over Europese politieke zaken (tegen 41 % van degenen die dat nooit doen) tevreden met het optreden van de EU bij het aanpakken van het economisch en sociaal herstel.

QA13 De afgelopen jaren heeft de Europese Unie zich gericht op verschillende belangrijke beleidsterreinen. Hoe tevreden bent u over wat de EU op elk van de volgende gebieden heeft gedaan? (% — EU-27)

	Democratische rechten en eerbiediging van de rechtsstaat	Economisch en sociaal herstel (d.w.z. de uitvoering van een wet op het minimumloon)	De Green Deal van de EU (d.w.z. streven naar koolstofvrije emissies)	De digitale agenda (d.w.z. zorgen voor veilige, eerlijke en transparante onlinediensten en platforms)	Buitenlands beleid (d.w.z. Europa als wereldspeler)	Migratie en asiel (d.w.z. eerlijke behandeling van onderdanen van derde landen of bescherming van de buitengrenzen)	Gezondheid en consumentenbescherming (d.w.z. het opbouwen van een gezondheid sunie of het stimuleren van duurzame consumptie)	Steun voor Oekraïne
EU27	64	51	47	51	54	43	53	69
Geslacht								
Man	64	53	48	53	54	43	55	68
Vrouw	63	51	46	49	53	42	52	70
Leeftijd								
15-24	69	55	50	60	58	49	60	74
25-39	65	54	49	59	56	44	55	69
40-54	63	52	48	54	53	43	54	69
55+	62	48	45	44	52	40	50	68
Onderwijs (eind van)								
—15	56	43	42	37	47	41	47	64
16-19	61	50	47	50	52	42	52	66
20+	69	54	49	56	58	43	55	74
Nog steeds studeren	71	57	49	59	60	49	62	76
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen								
Het grootste deel van de tijd	45	32	34	36	39	30	35	54
Van tijd tot tijd	58	47	47	50	51	43	50	64
Bijna nooit/nooit	69	56	49	54	57	45	57	73
Praten over Europese politieke zaken								
Vaak	70	61	57	61	64	48	60	73
Incidenteel	67	55	50	55	57	45	56	71
Nooit	55	41	38	42	44	37	45	64
Beeld van de EU								
Positief	82	66	61	65	72	56	69	85
Neutraal	57	45	40	45	45	38	47	64
Negatief	30	27	24	29	24	21	29	40
Volg de Europese politiek								
Volg	70	59	54	57	61	47	60	74
Niet volgen	55	41	39	44	45	38	45	63

Het combineren van de bekendheid van de burgers met het optreden van de EU op een specifiek beleidsterrein met hun tevredenheid met deze actie geeft extra inzicht. Wat betreft de steun van de

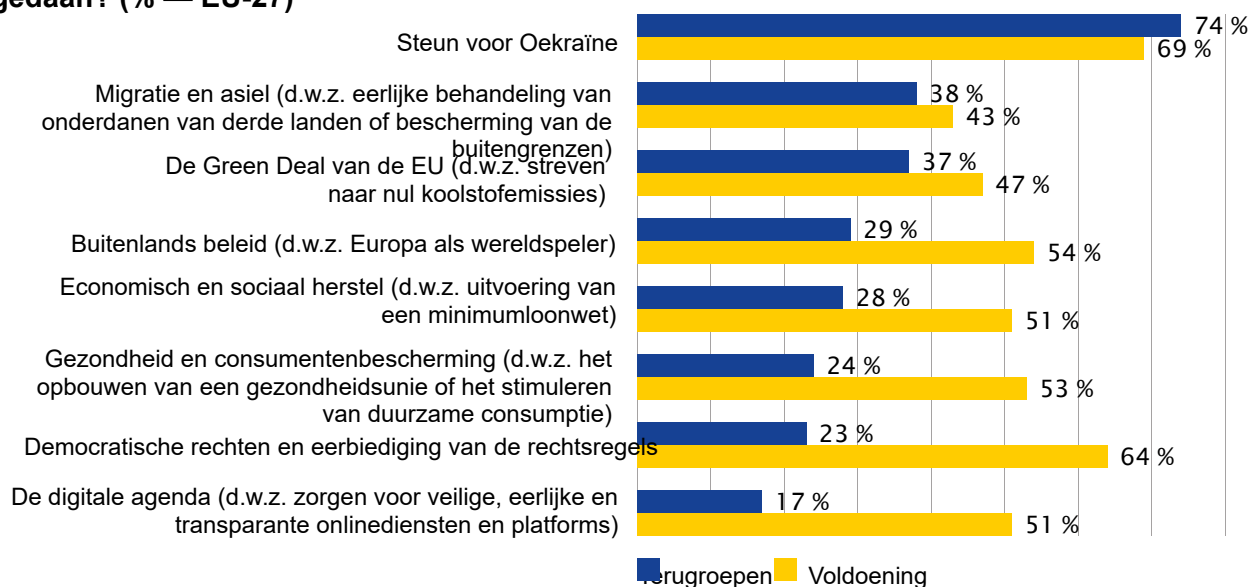
EU aan Oekraïne zijn de terugroepacties (74 %) en de tevredenheid (69 %) nauw op elkaar afgestemd. Op de andere zeven beleidsterreinen lopen het bewustzijn en de tevredenheid van de burgers sterk uiteen. Het grootste bewustzijn na de steun voor Oekraïne is voor migratie en asiel (38 %) en de Green Deal van de EU (37 %), maar zij hebben het laagste tevredenheidsniveau in vergelijking met de rest van de onderwerpen (respectievelijk 43 % en 47 %).

Andere gebieden van het optreden van de EU zijn minder bekend bij de burgers, maar tonen meer tevredenheid, zoals de digitale agenda met 17 % teruggeroepen, maar 51 % tevredenheid. Ook maatregelen op het gebied van democratische rechten en de rechtsstaat worden met 23 % in herinnering gebracht, maar hebben de op een na hoogste tevredenheid (64 %). Het buitenlands beleid bevindt zich op een middelpunt in termen van terugroepactie (29 %) maar heeft de derde hoogste tevredenheidswaarde (54 %).

QA2 Welke van de volgende onderwerpen, indien van toepassing, hebt u gelezen, gezien of gehoord? (% — EU-27)

&

QA13 Hoe tevreden bent u met wat de EU op elk van de volgende gebieden heeft gedaan? (% — EU-27)

3. EEN JAAR VOOR DE EUROPESE VERKIEZINGEN 2024: BURGERS VOOR DE STEMMING

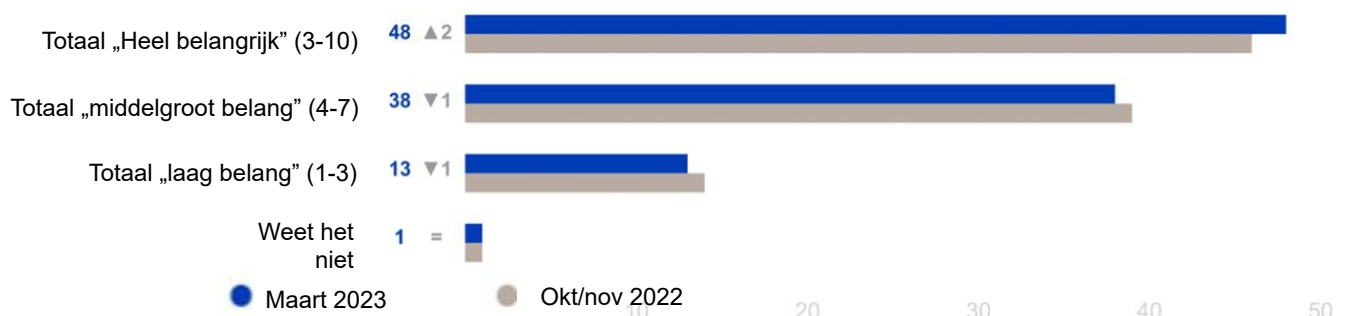
In het derde hoofdstuk wordt ingegaan op de houding van de burgers ten aanzien van verkiezingen, met name de Europese verkiezingen. Er wordt onder meer gekeken naar het belang dat Europeanen hechten aan stemmen bij Europese en nationale verkiezingen, interesse en waarschijnlijkheid om te stemmen bij de volgende Europese verkiezingen in 2024, hun bewustzijn van de verkiezingsdatum, hun stemgedrag en hun mening over de redenen die ertoe leiden dat mensen al dan niet gaan stemmen. In het hoofdstuk wordt ook aandacht besteed aan de houding ten aanzien van de volgende Europese verkiezingen onder de Europese jongeren.

Over het algemeen beschouwen Europeanen stemmen bij zowel Europese als nationale verkiezingen als van groot persoonlijk belang en zijn ze geïnteresseerd in de volgende Europese verkiezingen. Als gevolg daarvan blijft de kans om te stemmen bij deze verkiezingen groot, waarbij een aanzienlijk deel al op de hoogte is van de verkiezingsdatum. Belangrijk is dat burgers meer geïnteresseerd zijn in de Europese verkiezingen dan op een vergelijkbaar moment vóór de laatste verkiezingen in 2019, en ze zijn ook beter op de hoogte van de verkiezingsdatum.

3.1. Europese verkiezingen

Het belang van stemmen bij de Europese verkiezingen

QA16a Gelieve te vertellen hoe belangrijk het voor u is om persoonlijk te stemmen bij de Europese verkiezingen? Gebruik een schaal van 1 tot 10, wanneer 1 betekent dat stemmen iets is dat helemaal niet van belang is voor u, en 10 betekent dat stemmen iets is dat u als burger als essentieel of een belangrijke plicht beschouwt. De overige getallen geven iets aan tussen deze twee posities in. (%)

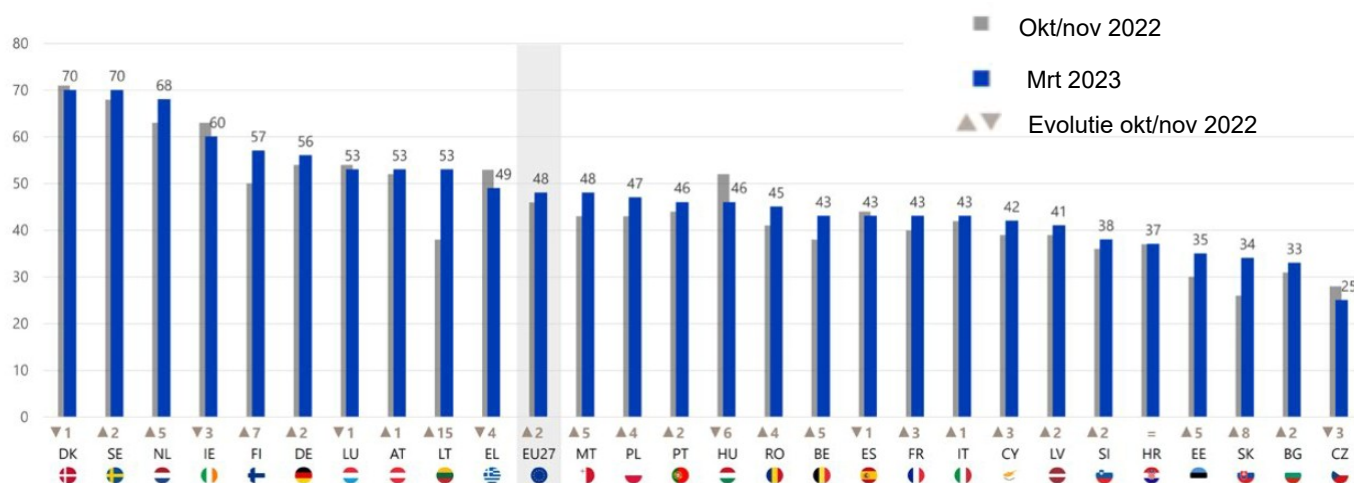

Het belang van stemmen bij de Europese verkiezingen is in de huidige enquête grotendeels stabiel gebleven ten opzichte van oktober-november 2022, waarbij bijna de helft van de burgers (48 %, + 2 procentpunten) veel belang hecht aan het stemmen. Bijna vier op de tien (38 %, -1 procentpunt) denkt dat stemmen bij de Europese verkiezingen van middelgroot belang is, terwijl 13 % (-1 procentpunt) aan deze verkiezingen weinig belang hecht.

Het is vermeldenswaard dat deze cijfers overeenstemmen met de cijfers die op een gelijkwaardig tijdstip vóór de laatste Europese verkiezingen in 2019 zijn geregistreerd. In de Eurobarometer-enquête van het Europees Parlement in april 2018 (d.w.z. ongeveer 13 maanden voor de verkiezingen) hechtte 49 % veel belang aan het stemmen, terwijl 17 % er weinig belang aan hechtte²².

In 17 landen wordt het saliency van de Europese verkiezingen erkend door een meerderheid, waarbij de hoogste percentages zeggen dat stemmen zeer belangrijk is voor hen persoonlijk waargenomen in Denemarken, Zweden (zowel 70 %) en Nederland (68 %). In negen lidstaten is de meerderheid van de stemmen bij deze verkiezingen middelmatig belangrijk, met name in Roemenië, Italië (beide 46 %) en Kroatië (45 %). In België hechten gelijke percentages (43 %) en gemiddeld belang (43 %) aan deze verkiezingen. Ten slotte heeft in zes landen ten minste één op de vijf het lage belang bij deze verkiezingen, waarbij respondenten in Tsjechië (30 %), Bulgarije (23 %), Cyprus en Slowakije (beide 22 %) het meest geneigd zijn dit antwoord te geven.

QA16a Gelieve te vertellen hoe belangrijk het voor u is om persoonlijk te stemmen bij de Europese verkiezingen? Gebruik een schaal van 1 tot 10, wanneer 1 betekent dat stemmen iets is dat helemaal niet van belang is voor u, en 10 betekent dat stemmen iets is dat u als burger als essentieel of een belangrijke plicht beschouwt. De overige getallen geven iets aan tussen deze twee posities in. (% — totaal „Hoog belang (8-10)“)

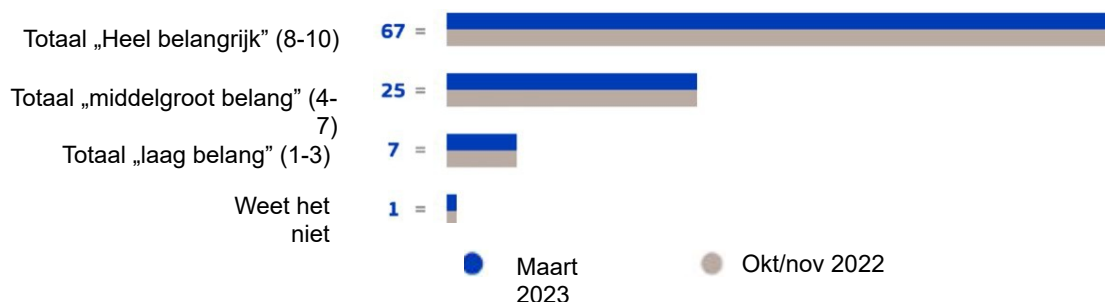
In 11 landen is de kans groter dat respondenten dan in oktober-november 2022 een groot persoonlijk belang hechten aan het stemmen bij de Europese verkiezingen. Litouwen (53 %, + 15 procentpunten) onderscheidt zich door een bijzonder grote positieve ontwikkeling, gevolgd door Slowakije (34 %, + 8 pp) en Finland (57 %, + 7 pp). Dit percentage is alleen gedaald in Hongarije (46 %, -6 pp), Griekenland (49 %, -4 pp), Tsjechië (25 %, -3 procentpunten) en Ierland (60 %, -3 pp), terwijl het in de overige twaalf landen stabiel of onveranderd is gebleven.

²² De bevindingen van de Eurobarometer-enquête van april 2018 van het Europees Parlement (EB 89.2) zijn beschikbaar op: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2332>

Het belang van stemmen bij nationale verkiezingen

Ongeveer tweederde van de respondenten (67 %) zegt dat het voor hen van groot belang is om persoonlijk te stemmen bij nationale verkiezingen. Een kwart hecht gemiddeld belang aan het stemmen bij deze verkiezingen, terwijl 7 % zegt dat dit van laag belang is. Deze cijfers zijn sinds oktober-november 2022 onveranderd gebleven.

QA16b En hoe belangrijk is het voor u om te stemmen bij de nationale verkiezingen in (ons land)? (EU27) (%)

In alle lidstaten hecht een meerderheid van de respondenten groot persoonlijk belang aan het stemmen bij nationale verkiezingen, met percentages variërend van negen op de tien of meer in Zweden (95 %), Denemarken (91 %) en Nederland (90 %) tot iets meer dan de helft in Bulgarije (51 %), Kroatië (52 %), België en Italië (beide 54 %). In acht landen hecht ten minste één op de tien weinig belang aan het stemmen bij deze verkiezingen, met name in Bulgarije (13 %), Cyprus, Letland en Malta (alle 11 %).

QA16b En hoe belangrijk is het voor u om te stemmen bij de nationale verkiezingen in (ons land)? (% — totaal „Hoog belang (8-10)”)

Respondenten zullen waarschijnlijk meer belang hechten aan het stemmen bij nationale verkiezingen dan aan Europese verkiezingen in alle landen. De omvang van deze kloof verschilt echter aanzienlijk van lidstaat tot lidstaat. De grootste is te vinden in Tsjechië (nationaal 63 %, EU 25 %), gevolgd door Estland (nationaal 69 %, EU 35 %) en Slovenië (nationaal 70 %, EU 38 %). In plaats daarvan is het laagste verschil te zien in Italië, België (nationaal 54 %, EU 43 %) voor beide landen, Luxemburg (nationaal 65 %, EU 53 %) en Roemenië (nationaal 57 %, EU 45 %).

In 11 landen hebben respondenten meer kans dan in oktober-november 2022 om te zeggen dat stemmen bij nationale verkiezingen van groot belang is voor hen persoonlijk. De grootste stijgingen

zijn te vinden in Estland (69 %, + 13 pp), Litouwen (73 %, + 8 pp), Malta (71 %, + 7 pp), Cyprus (69 %, + 7 pp) en Roemenië (57 %, + 7 procentpunten). Dit percentage is in zeven landen afgenomen, maar alleen in Letland (56 %, -14 procentpunt) is deze daling merkbaar. Dit cijfer is in negen landen stabiel of onveranderd gebleven.

Het belang dat respondenten hechten aan het stemmen bij nationale en Europese verkiezingen varieert naargelang hun leeftijd, opleidingsniveau en sociaal-economische status. Respondenten van 25 jaar of ouder hebben meer kans dan jongere om te stemmen bij nationale verkiezingen (66-70 % versus 58 %) en Europese verkiezingen (48-50 % versus 42 %). Ook degenen die voltijds onderwijs hebben afgerond van 20 jaar of ouder, hebben meer kans dan degenen die 15 jaar of jonger verlieten om er veel belang aan te hechten (77 % versus 63 % voor nationale verkiezingen, 58 % versus 38 % voor EU-verkiezingen).

Managers (80 % nationaal, 61 % EU) zijn het meest geneigd om bij deze verkiezingen te stemmen, vooral in vergelijking met werklozen (53 % nationaal, 36 % EU) en huisgenoten (55 % nationaal, 33 % EU). Degenen die zelden of nooit moeite hebben om hun rekeningen te betalen, hebben veel meer kans dan degenen die vaker moeite hebben om te zeggen dat stemmen bij nationale verkiezingen (74 % versus 54 %) en Europese verkiezingen (55 % versus 35-37 %) zeer belangrijk is.

Voorspelbaar hangt het belang van stemmen ook samen met het gevoel dat iemands stem telt en aan het niveau van tevredenheid over de democratie op zowel nationaal als EU-niveau. Degenen die het erover eens zijn dat hun stem telt in de EU (67 % versus 31 % van degenen die het er niet mee eens zijn) en degenen die tevreden zijn met de democratie in de EU (59 % versus 36 % van degenen die niet tevreden zijn) hechten meer belang aan het stemmen bij de Europese verkiezingen.

Op dezelfde manier zullen degenen die een positief beeld van het Europees Parlement hebben, eerder zeggen dat stemmen bij de Europese verkiezingen van groot belang is (67 % versus 33 % van degenen die een negatief imago hebben), evenals degenen die willen dat het Europees Parlement een belangrijkere rol speelt (59 % versus 33 % van degenen die zijn rol minder belangrijk vinden).

QA16a Gelieve te vertellen hoe belangrijk het voor u is om persoonlijk te stemmen bij de Europese verkiezingen? Gebruik een schaal van 1 tot 10, wanneer 1 betekent dat stemmen iets is dat helemaal niet van belang is voor u, en 10 betekent dat stemmen iets is dat u als burger als essentieel of een belangrijke plicht beschouwt. De overige getallen geven iets aan tussen deze twee posities in. (% — EU-27)

	Totaal „laag belang” (1-3)	Totaal „middelgroot belang” (4-7)	Totaal „Heel belangrijk” (8-10)
EU27	13	38	48
Geslacht			
Man	15	37	47
Vrouw	13	38	48
Leeftijd			
15-24	13	42	42
25-39	12	40	48
40-54	14	38	48
55+	13	36	50
Onderwijs (eind van)			
—15	21	40	38
16-19	15	41	44
20+	9	33	58
Nog steeds studeren	11	38	48
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandig in loondienst	12	39	49
Beheerders	7	32	61
Andere witte kragen	10	40	50
Handarbeiders	15	44	41
Huiselijke personen	18	48	33
Werkloos	24	39	36
Gepensioneerd	16	33	51
Studenten	11	38	48
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	24	40	35
Van tijd tot tijd	15	47	37
Bijna nooit/nooit	11	34	55
Mijn stem telt in de EU			
Akkoord	4	29	67
Oneens	23	45	31
Tevredenheid over de democratie in de EU			
Tevreden	6	34	59
Niet tevreden	21	43	36
Rol van het Europees Parlement			
Belangrijker	7	34	59
Minder belangrijk	23	44	33
Geen verandering	11	37	51

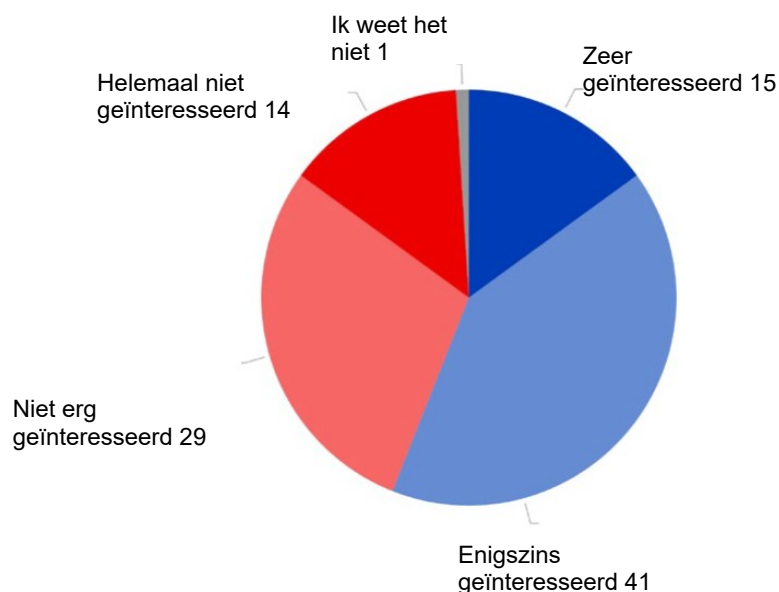
QA16b En hoe belangrijk is het voor u om te stemmen bij de nationale verkiezingen in (ons land)? (% — EU-27)

	Totaal „laag belang” (1-3)	Totaal „middelgroot belang” (4-7)	Totaal „Heel belangrijk” (8-10)
EU27	7	25	67
Geslacht			
Man	6	26	67
Vrouw	7	25	67
Leeftijd			
15-24	8	31	58
25-39	7	27	66
40-54	6	26	67
55+	7	23	70
Onderwijs (eind van)			
—15	12	25	63
16-19	8	30	62
20+	4	19	77
Nog steeds studeren	7	28	62
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandig in loondienst	5	26	69
Beheerders	3	17	80
Andere witte kragen	5	28	67
Handarbeiders	9	32	59
Huiselijke personen	11	33	55
Werkloos	14	32	53
Gepensioneerd	7	20	73
Studenten	7	28	62
Moelijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	14	31	54
Van tijd tot tijd	9	36	54
Bijna nooit/nooit	5	20	74
Mijn stem telt in de EU			
Akkoord	2	18	80
Oneens	11	32	56
Tevredenheid over de democratie in de EU			
Tevreden	3	21	75
Niet tevreden	11	31	58
Afbeelding van het Europees Parlement			
Positief	2	17	80
Neutraal	6	32	61
Negatief	15	27	57
Rol van het Europees Parlement			
Belangrijker	4	22	74
Minder belangrijk	11	33	56
Geen verandering	6	21	72

Belangstelling voor de volgende Europese verkiezingen

Een duidelijke meerderheid van de respondenten (56 %, + 2 procentpunten sinds oktober-november 2022) is geïnteresseerd in de volgende Europese verkiezingen, waarvan 15 % (+ 1 procentpunt) die zeggen „zeer geïnteresseerd” te zijn. Omgekeerd zeggen meer dan vier op de tien (43 %, -2 pp) dat ze niet geïnteresseerd zijn, met 14 % (-1 pp) dat ze „helemaal niet geïnteresseerd” zijn. Deze verhoudingen zijn stabiel gebleven ten opzichte van oktober-november 2022.

QA15 De volgende Europese verkiezingen vinden plaats in mei of juni 2024. Hoe geïnteresseerd of niet zou je zeggen dat je in deze verkiezingen bent? (EU27) (%)

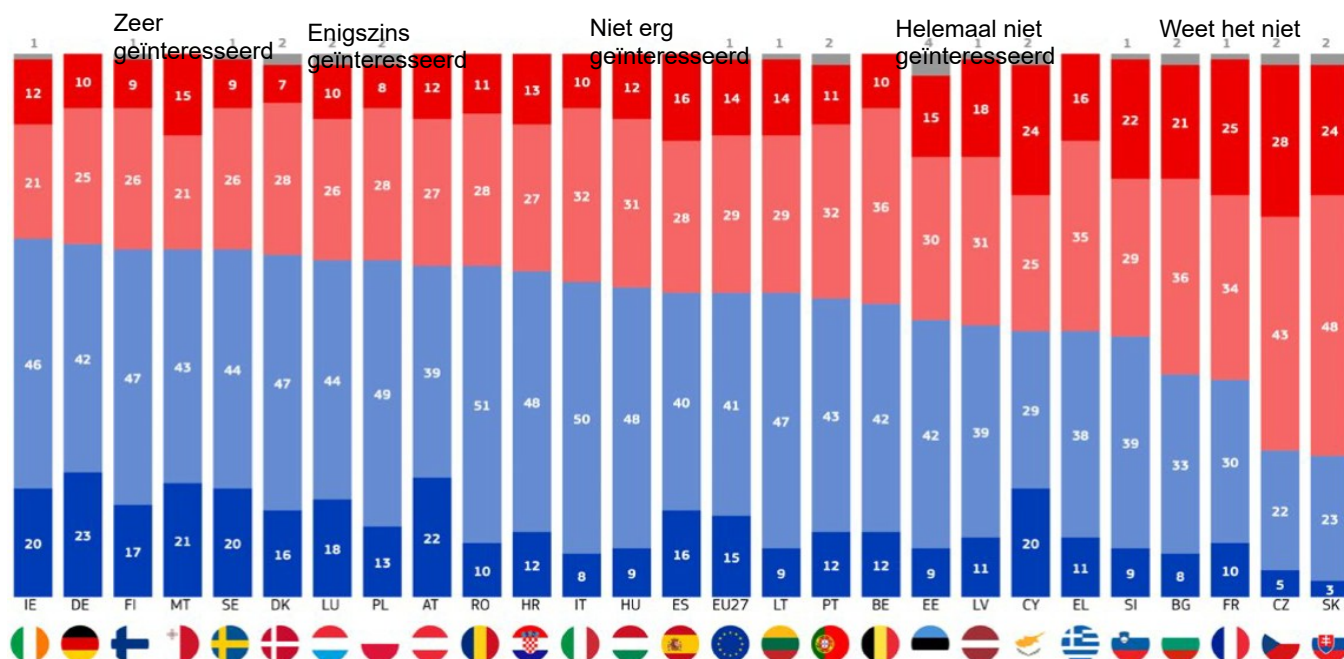

Door de resultaten te vergelijken met de resultaten die werden waargenomen op een gelijkwaardig tijdsbestek vóór de laatste Europese verkiezingen, kan worden opgemerkt dat het percentage respondenten dat geïnteresseerd is in de volgende Europese verkiezingen nu 6 procentpunten hoger ligt dan in april 2018, toen 50 % zei geïnteresseerd te zijn en 48 % zei niet geïnteresseerd te zijn²³.

In 20 lidstaten zeggen meerderheden geïnteresseerd te zijn in de volgende Europese verkiezingen, met de hoogste percentages in Nederland (75 %), Ierland (66 %) en Duitsland (65 %). Slowakije (26 %) en Tsjechië (27 %) zijn verreweg de landen waar de belangstelling voor de volgende verkiezingen het laagst is, gevolgd door Frankrijk (40 %) en Bulgarije (41 %).

²³ De bevindingen van de Eurobarometer-enquête van april 2018 van het Europees Parlement (EB 89.2) zijn beschikbaar op: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2332>

QA15 De volgende Europese verkiezingen vinden plaats in mei of juni 2024. Hoe geïnteresseerd of niet zou je zeggen dat je in deze verkiezingen bent? (%)

In 14 landen hebben respondenten meer kans dan in oktober-november 2022 om te zeggen dat ze geïnteresseerd zijn in de volgende Europese verkiezingen. Het renteniveau is met ten minste tien procentpunten gestegen in Estland (51 %, + 14 procentpunten), Finland (64 %, + 11 procentpunten) en Letland (50 %, + 10 procentpunten). Niettemin is het percentage geïnteresseerden in Griekenland (49 %) en Malta (64 %) met zeven procentpunten gedaald en in elf landen stabiel of onveranderd gebleven.

Net als bij het belang dat aan het stemmen wordt gehecht, varieert de belangstelling voor de volgende Europese verkiezingen naargelang de leeftijd, het opleidingsniveau en de sociaaleconomische status van de respondenten. Degenen van 25 jaar of ouder hebben meer kans dan jongere respondenten om te zeggen dat ze geïnteresseerd zijn (56-58 % versus 49 %). Degenen die voltijds onderwijs hebben afgerond van 20 jaar of ouder zijn meer geneigd om te zeggen dat ze geïnteresseerd zijn in vergelijking met degenen die het onderwijs van 15 jaar of jonger hebben beëindigd (65 % versus 45 %). Managers (70 %) hebben het hoogste renteniveau, vooral in vergelijking met werklozen (41 %), net als degenen die nooit of zelden moeite hebben met het betalen van hun rekeningen (62 % versus 40 % van degenen die het grootste deel van de tijd problemen hebben).

Respondenten die in grote steden wonen, zijn eerder geneigd interesse te tonen voor de volgende Europese verkiezingen dan degenen die in plattelandsdorpen of in kleinere steden wonen (62 % versus 54 %).

Bovendien tellen degenen die het eens zijn met hun stem in de EU (76 % versus 40 % van degenen die het er niet mee eens zijn) en degenen die tevreden zijn met de democratie in de EU (69 % versus 43 % van degenen die niet tevreden zijn) meer kans om te zeggen dat ze geïnteresseerd zijn in de volgende Europese verkiezingen. Tot slot zijn de interessesniveaus ook hoger bij respondenten die een positief imago van het Europees Parlement hebben (79 %

tegenover 35 % van degenen met een negatief imago) en degenen die willen dat het een belangrijkere rol speelt (70 % versus 39 % van degenen die willen dat zijn rol minder belangrijk is).

QA15 De volgende Europese verkiezingen vinden plaats in mei of juni 2024. Hoe geïnteresseerd of niet zou je zeggen dat je in deze verkiezingen bent? (% — EU-27)

	Totaal „geïnteresseerd”	Totaal „Geïnteresseerd”
EU27	56	43
Geslacht		
Man	58	42
Vrouw	54	45
Leeftijd		
15-24	49	49
25-39	56	44
40-54	58	42
55+	58	42
Onderwijs (eind van)		
—15	45	54
16-19	53	46
20+	65	34
Nog steeds studeren	56	43
Sociaal-professionele categorie		
Zelfstandig in loondienst	61	39
Beheerders	70	30
Andere witte kragen	59	40
Handarbeiders	50	49
Huiselijke personen	45	54
Werkloos	41	58
Gepensioneerd	57	42
Studenten	56	43
Moelijkheden bij het betalen van rekeningen		
Het grootste deel van de tijd	40	59
Van tijd tot tijd	49	50
Bijna nooit/nooit	62	38
Subjectieve verstedelijking		
Landelijk dorp	54	45
Smart/mid size stad	54	45
Grote stad	62	37
Mijn stem telt in de EU		
Akkoord	76	24
Oneens	40	59
Tevredenheid over de democratie in de EU		
Tevreden	69	30
Niet tevreden	43	56
Afbeelding van het Europees Parlement		
Positief	79	20
Neutraal	47	52
Negatief	35	64
Rol van het Europees Parlement		
Belangrijker	70	30
Minder belangrijk	39	61
Geen verandering	54	44

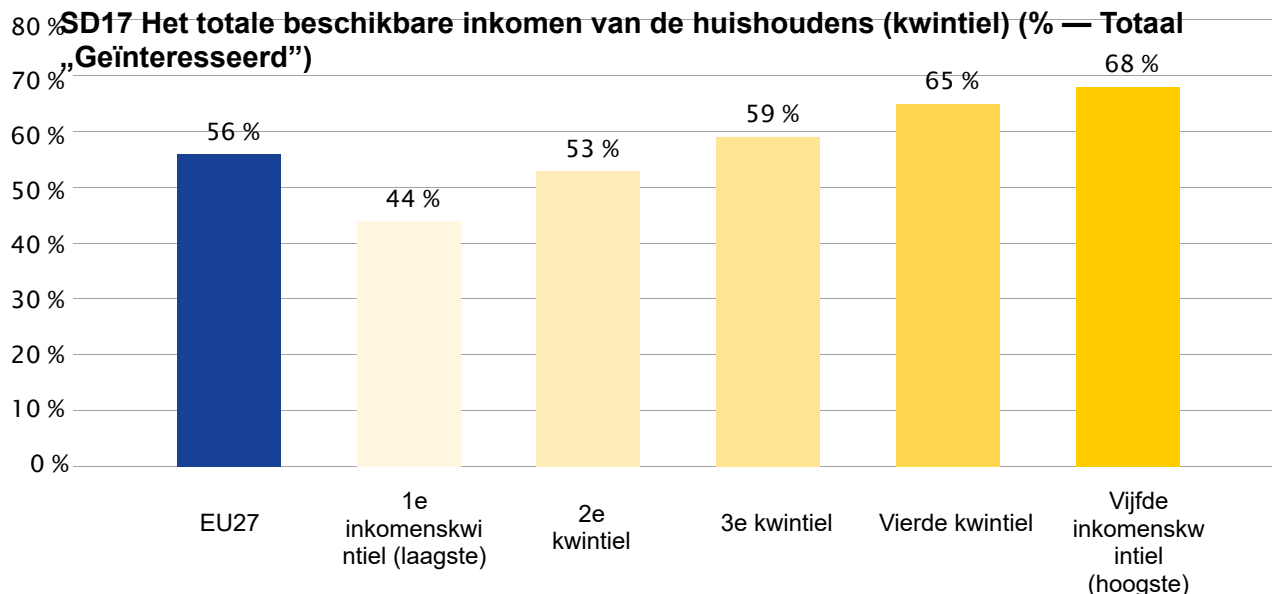
De resultaten van deze vraag wijzen er ook op dat de belangstelling van de burgers voor verkiezingen verband houdt met hun inkomensniveau. Europese burgers met een lager inkomen zijn slechts 44 % geïnteresseerd in de Europese verkiezingen van 2024. Dit is de enige inkomensgroep waarin we meer burgers vinden die niet geïnteresseerd zijn (55 %) in de verkiezingen dan geïnteresseerden (44 %).

Voor de vier hogere inkomensgroepen (kwintielen) is er een meerderheid van de burgers die geïnteresseerd zijn in de verkiezingen: van 53 % die geïnteresseerd is in de verkiezingen in het tweede kwintiel (nog steeds onder het EU-gemiddelde), tot meer dan twee derde van de EU-burgers binnen het hoogste inkomenskwintiel (68 %) die geïnteresseerd zijn in deze verkiezingen.

QA15 De volgende Europese verkiezingen vinden plaats in mei of juni 2024. Hoe geïnteresseerd of niet zou je zeggen dat je in deze verkiezingen bent? (% — EU-27)

&

SD17 Het totale beschikbare inkomen van de huishoudens (kwintiel) (% — Totaal „Geïnteresseerd”)

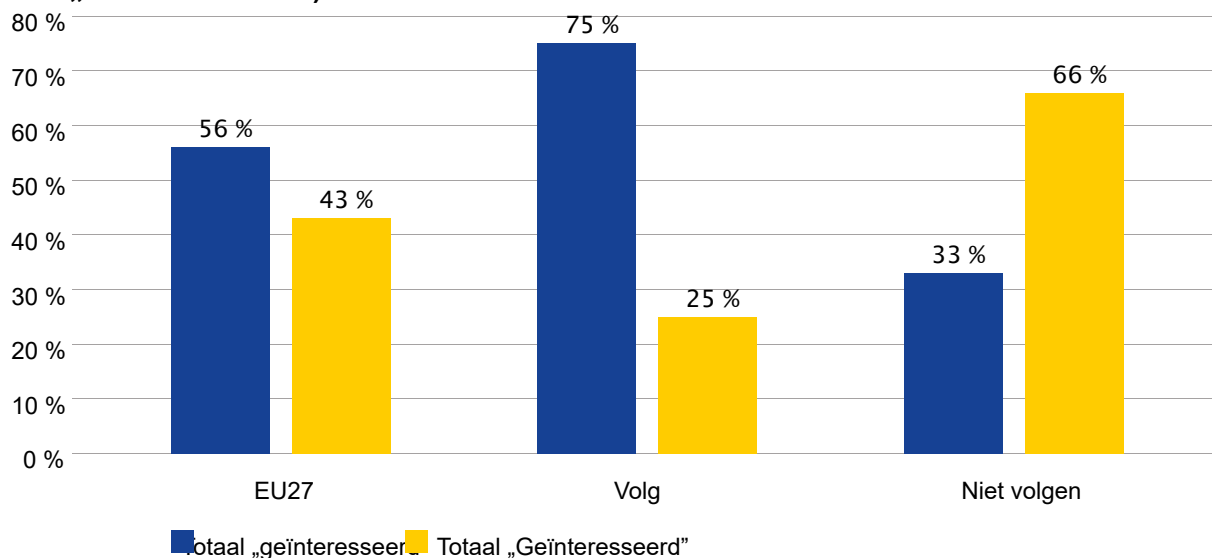

Opmerking: in de oorspronkelijke grafiek was er „3th kwintiel” in plaats van „4e kwintiel”.

De belangstelling voor de Europese verkiezingen 2024 is ook veel groter bij degenen die de politiek van de Europese Unie volgen (75 % van hen is geïnteresseerd in de Europese verkiezingen 2024), dan bij degenen die de EU-politiek niet volgen (33 %).

QA15 De volgende Europese verkiezingen vinden plaats in mei of juni 2024. Hoe geïnteresseerd of niet zou je zeggen dat je in deze verkiezingen bent? (% — EU-27)
&

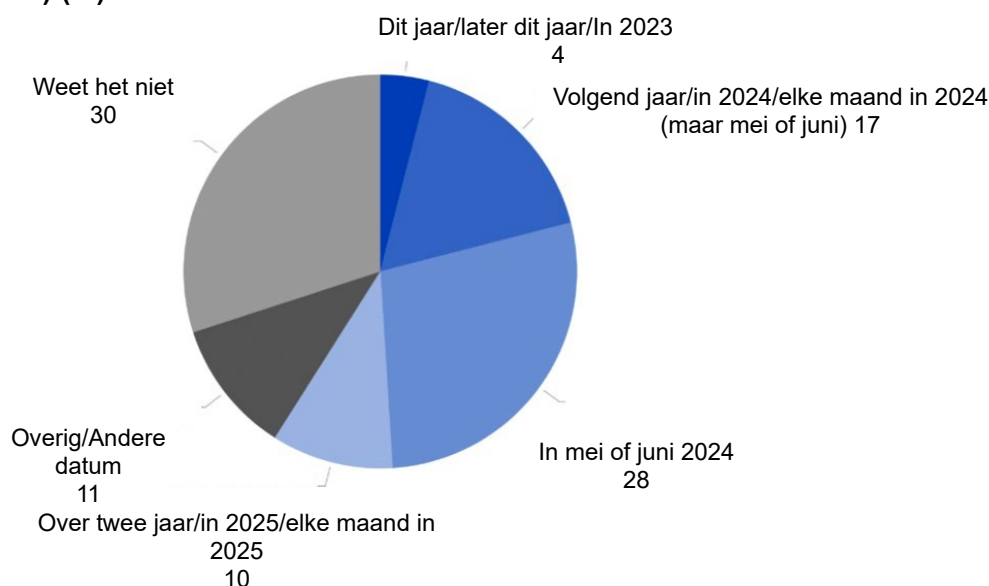
QA3 Zou u zeggen dat u volgt wat er gaande is in de politiek van de Europese Unie: (% — totaal „Geïnteresseerd”)

Kennis van de datum van de volgende Europese verkiezingen

Bijna drie op de tien (28 %) geeft terecht aan dat de volgende Europese verkiezingen in mei of juni 2024 zullen worden gehouden — een stijging met drie procentpunten sinds oktober-november 2022²⁴. Het percentage dat het jaar van de verkiezingen correct selecteert, maar geen maand specificeert of de verkeerde maand aangeeft, is ook gestegen (+ 6 pp) en staat nu op 17 %. Een kwart (+ 1 pp) geeft een onjuist antwoord door te zeggen dat de verkiezingen in 2023 worden gehouden (4 %, + 3 pp) of in 2025 (10 %, -3 pp), of door een andere datum te geven (11 %, + 1 pp).

QA14 Naar uw mening, wanneer worden hier de volgende Europese verkiezingen gehouden (OUR LAND)? (EU27) (%)

Het kennisniveau van de volgende datum voor de Europese verkiezingen is nu aanzienlijk hoger (+ 9 procentpunten) dan op een vergelijkbaar moment vóór de laatste Europese verkiezingen in 2019. Ongeveer 13 maanden voorafgaand aan die verkiezingen, in april 2018, 19 % correct de datum van de verkiezingen (mei 2019) en 13 % wist alleen dat het zou plaatsvinden het volgende jaar²⁵.

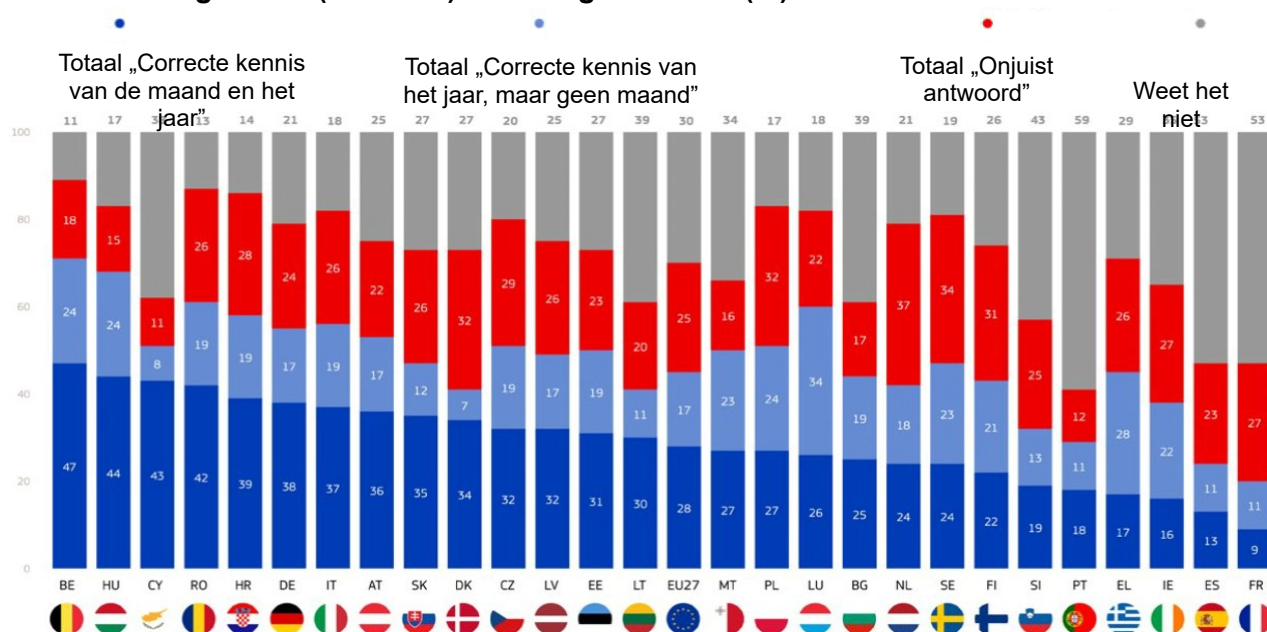
Er is grote verschillen in het kennisniveau van de datum van de Europese verkiezingen tussen de landen. In 14 lidstaten wordt ten minste drie op de tien in mei of juni 2024 correct geïdentificeerd als verkiezingsdatum, met de hoogste percentages waargenomen in België (47 %), Hongarije (44 %) en Cyprus (43 %). Aan de andere kant van de schaal tonen 9 % in Frankrijk, 13 % in Spanje en 16 % in Ierland correcte kennis van de exacte datum (mei of juni 2024).

Nederland (37 %), Zweden (34 %), Polen en Denemarken (beide 32 %) zijn de landen waar de respondenten het meest waarschijnlijk een onjuist antwoord geven. Meer dan de helft in Portugal (59 %), Frankrijk en Spanje (beide 53 %) zegt het niet te weten.

²⁴ Mei/juni 2024” werd beschouwd als het juiste antwoord omdat de exacte datum van de verkiezingen nog niet was overeengekomen op het moment van veldwerk.

²⁵ De bevindingen van de Eurobarometer-enquête van april 2018 van het Europees Parlement (EB 89.2) zijn beschikbaar op: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2332>

QA14 Wanneer zullen de volgende Europese verkiezingen naar uw mening hier in (ons land) worden gehouden? (%)

In 17 landen is het kennisniveau van de datum van de volgende Europese verkiezingen sinds oktober-november 2022 gestegen. Dit is met name het geval in Letland (32 %, + 15 pp), Roemenië (42 %, + 12 pp) en Litouwen (30 %, + 11 pp). De kennisniveaus zijn gedaald in Malta (27 %, -24 pp), Luxemburg (26 %, -13 pp), Polen (27 %, -7 pp) en Ierland (16 %, -6 procentpunten), terwijl het percentage dat een correct antwoord geeft in zes lidstaten stabiel of onveranderd is gebleven.

Uit de sociaaldemografische bevindingen blijkt dat respondenten in de centrale leeftijdscohorten (25-54 jaar) iets meer kans hebben dan jongere en oudere respondenten om de datum van de volgende Europese verkiezingen correct te identificeren (29-30 % versus 24-26 %).

Niettemin lijken het opleidingsniveau en de sociaal-economische situatie van de respondenten een grotere rol te spelen. Degenen die voltijds onderwijs hebben voltooid in de leeftijd van 16 jaar of ouder, hebben meer kans dan degenen die op de leeftijd van 15 of jonger eindigden om de juiste datum te geven (29-30 % versus 18 %). Managers en andere witte halsbanden hebben ook meer kans om de vraag correct te beantwoorden (35-36 % versus 14 % van de huisgenoten), net als degenen die moeite hebben met het betalen van hun rekeningen van tijd tot tijd of zelden/nooit (27-29 % versus 17 % van degenen die het grootste deel van de tijd problemen hebben).

Respondenten die in grote steden wonen, hebben meer kans om de verkiezingsdatum te kennen dan degenen die in plattelandsdorpen of kleinere steden wonen (32 % versus 25-27 %).

De kennisniveaus zijn ook hoger bij degenen die een positief imago van het Europees Parlement hebben (34 % versus 24 % van degenen die een negatief imago hebben) en bij degenen die bij de laatste Europese verkiezingen hebben gestemd (33 % versus 18 % van degenen die niet hebben gestemd).

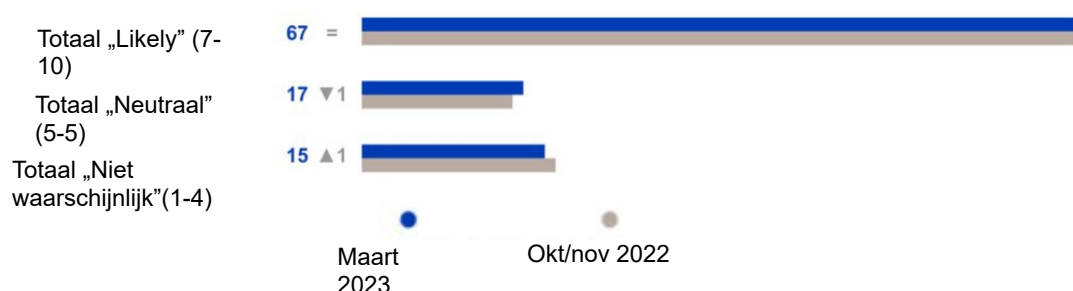
QA14 Wanneer zullen de volgende Europese verkiezingen naar uw mening hier in (ons land) worden gehouden? (%)

	Totaal „Correcte kennis van de maand en het jaar”	Totaal „Correcte kennis van het jaar, maar geen maand”	Totaal „Onjuist antwoord”
EU27	28	17	25
Geslacht			
Man	28	18	26
Vrouw	27	16	25
Leeftijd			
15-24	24	15	27
25-39	29	18	27
40-54	30	18	25
55+	26	17	25
Onderwijs (eind van)			
—15	18	12	25
16-19	29	17	25
20+	30	19	27
Nog steeds studeren	24	17	25
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandig in loondienst	30	21	25
Beheerders	35	20	26
Andere witte kragen	36	19	24
Handarbeiders	26	26	28
Huiselijke personen	14	14	30
Werkloos	18	11	28
Gepensioneerd	25	16	24
Studenten	24	17	25
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	17	15	28
Van tijd tot tijd	27	18	28
Bijna nooit/nooit	29	17	25
Subjectieve verstedelijking			
Landelijk dorp	25	16	26
Smart/mid size stad	27	15	26
Grote stad	32	19	25
Gestemd bij de laatste verkiezingen voor het Europees Parlement			
Ja	33	20	24
Nee	18	13	29
Afbeelding van het Europees Parlement			
Positief	34	20	25
Neutraal	25	15	26
Negatief	24	15	28

Waarschijnlijkheid om te stemmen bij de volgende Europese verkiezingen

Na een lichte daling tussen april-mei en oktober-november 2022 is de kans om te stemmen bij de volgende Europese verkiezingen stabiel gebleven in de huidige enquête, met ongeveer twee derde (67 %, geen verandering) dat ze waarschijnlijk zouden stemmen bij dergelijke verkiezingen als ze volgende week zouden worden gehouden (7-10 op een schaal van 1 tot 10).

QA22 Als de volgende Europese verkiezingen volgende week zouden worden gehouden, hoe waarschijnlijk zou u dan bij deze verkiezingen stemmen? Gebruik een schaal van 1 tot 10, waarbij „1” „helemaal niet waarschijnlijk” en „10” betekent „zeer waarschijnlijk”. (EU27) (%)

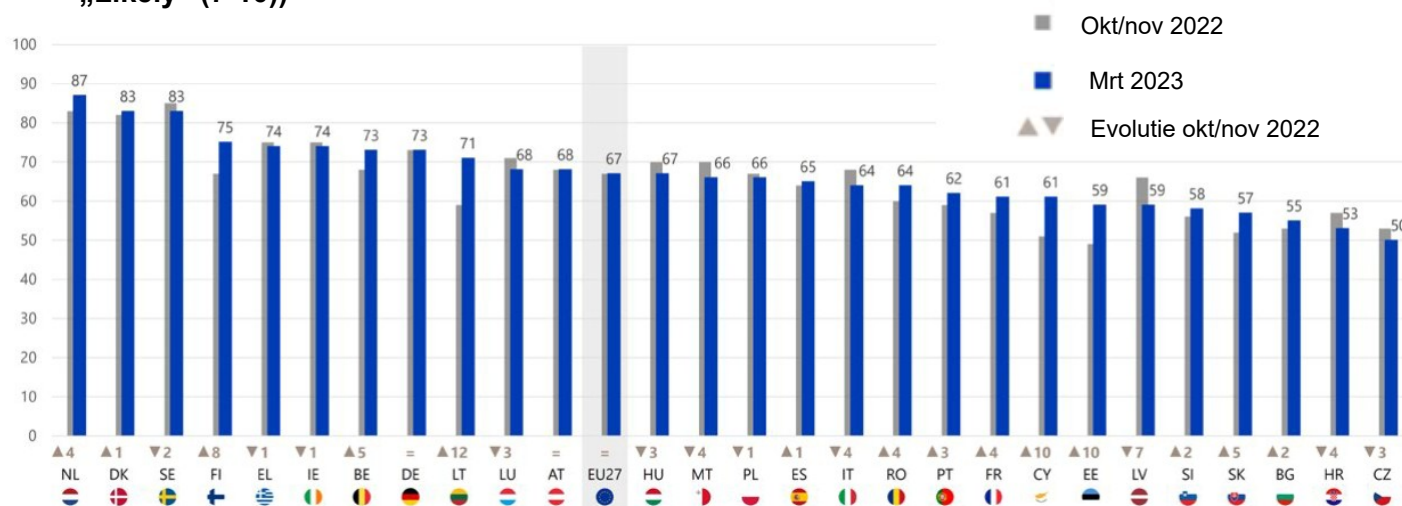

Een soortgelijke vraag werd in april 2018 opgenomen in de Eurobarometer-enquête van het Europees Parlement. Op een schaal van 1 tot 10 werd de respondenten gevraagd hoe waarschijnlijk ze zouden stemmen bij de volgende Europese verkiezingen in mei 2019, waarbij 58 % zei dat ze dat waarschijnlijk zouden doen (7-10)²⁶. Hoewel de vraag anders geformuleerd was en de vergelijking met voorzichtigheid moet worden geïnterpreteerd, zou dit er niettemin op kunnen wijzen dat burgers momenteel meer geneigd zijn om deel te nemen aan de Europese verkiezingen van 2024 dan op een vergelijkbaar moment vóór de verkiezingen van 2019.

Meerderheden in alle landen zeggen dat ze waarschijnlijk zullen stemmen bij de Europese verkiezingen als ze volgende week worden gehouden, met proporties variërend van meer dan acht op de tien in Nederland (87 %), Denemarken en Zweden (beide 83 %), tot 50 % in Tsjechië, 53 % in Kroatië en 55 % in Bulgarije. Minstens een kwart zegt dat ze waarschijnlijk niet gaan stemmen in Tsjechië (29 %), Slovenië (27 %), Bulgarije, Cyprus en Frankrijk (alle 25 %).

²⁶ Opgemerkt zij dat de resultaten op EU-niveau in 2018 ook het VK omvatten. De bevindingen van de Eurobarometer-enquête van april 2018 van het Europees Parlement (EB 89.2) zijn beschikbaar op: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2332>

QA22 Als de volgende Europese verkiezingen volgende week zouden worden gehouden, hoe waarschijnlijk zou u dan bij deze verkiezingen stemmen? Gebruik een schaal van 1 tot 10, waarbij „1” „helemaal niet waarschijnlijk” en „10” betekent „zeer waarschijnlijk”. (% — totaal „Likely” (7-10))

De kans om te stemmen bij de volgende Europese verkiezingen is sinds oktober-november 2022 in tien landen toegenomen, met name in Litouwen (71 %, + 12 procentpunten), Cyprus (61 %, + 10 pp) en Estland (59 %, + 10 procentpunten). Het percentage dat zegt dat ze bij dergelijke verkiezingen waarschijnlijk zullen stemmen, is in Letland met zeven procentpunten gedaald (59 %) en in nog eens zes landen met drie of vier punten. Dit aandeel van de respondenten is in tien landen stabiel of onveranderd gebleven.

De kans om te gaan stemmen bij de volgende Europese verkiezingen neemt toe naarmate de leeftijd, het opleidingsniveau en de sociaal-economische status van de respondenten toenemen.

Degenen van 25 jaar of ouder zijn meer geneigd om te zeggen dat ze waarschijnlijk zouden stemmen als deze verkiezingen volgende week werden gehouden (68-70 % versus 55 % van de 15-24-jarigen), net als degenen die hun voltijdse opleiding van 20 jaar of ouder hebben afgerond (78 % versus 59 % van degenen die 15 jaar of jonger eindigden). Managers (81 % versus 54 % van de werklozen) en degenen die nooit of zelden moeite hebben met het betalen van hun rekeningen (73 % versus 52-58 % van degenen die vaker problemen hebben) hebben ook meer kans om te zeggen dat ze zouden gaan stemmen.

Respondenten die vaak over Europese politieke kwesties praten (84 % versus 49 % van degenen die dat nooit doen) en degenen die de Europese politiek volgen (80 % versus 51 % van degenen die dat niet doen) hebben meer kans om te zeggen dat ze zouden stemmen als er morgen verkiezingen zouden worden gehouden, net als degenen die al bij de laatste Europese verkiezingen hadden gestemd (88 % versus 34 % van degenen die niet stemden). Ten slotte speelt ook het imago van het Europees Parlement een rol: 85 % van de mensen met een positief imago heeft meer kans om te stemmen, vergeleken met 51 % van degenen met een negatief imago.

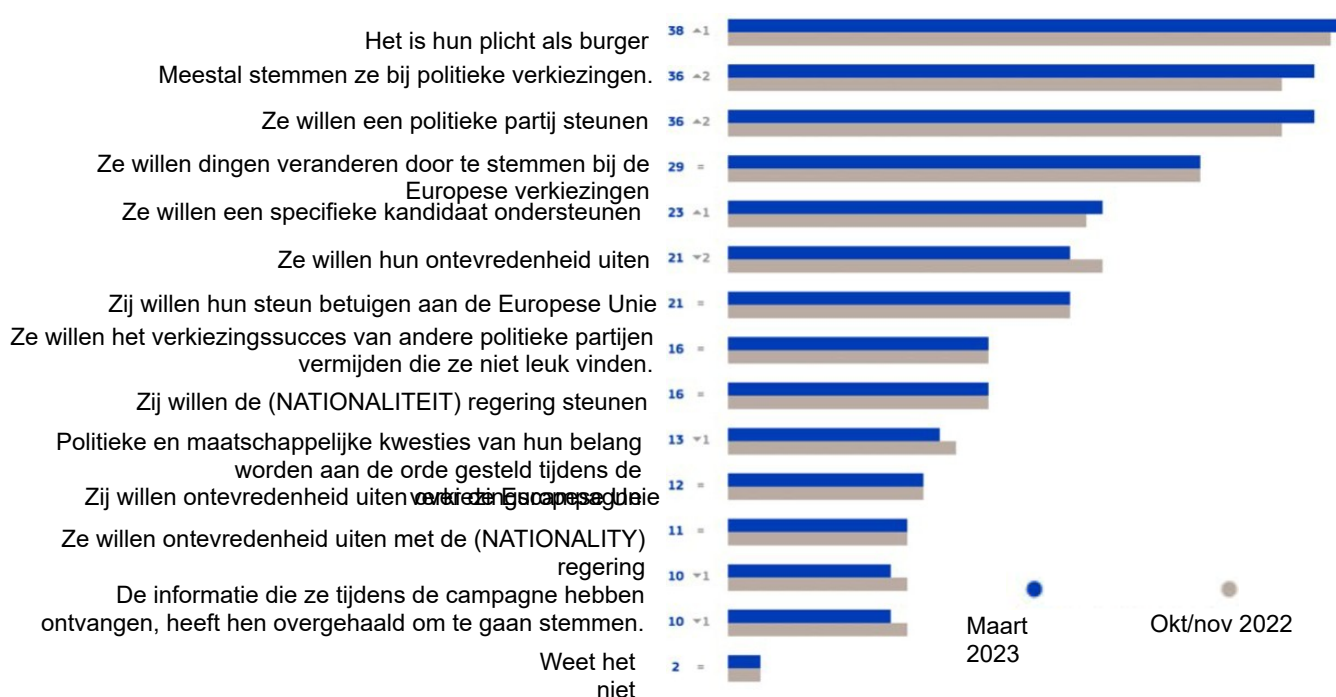
QA22 Als de volgende Europese verkiezingen volgende week zouden worden gehouden, hoe waarschijnlijk zou u dan bij deze verkiezingen stemmen? Gebruik een schaal van 1 tot 10, waarbij „1” „helemaal niet waarschijnlijk” en „10” betekent „zeer waarschijnlijk”. (% — EU-27)

	Totaal „Niet waarschijnlijk”(1-4)	Totaal „Neutraal” (5-5)	Totaal „Likely” (7-10)
EU27	17	15	67
Geslacht			
Man	17	15	66
Vrouw	16	15	67
Leeftijd			
15-24	21	17	55
25-39	17	15	68
40-54	16	14	70
55+	16	14	69
Onderwijs (eind van)			
—15	25	15	59
16-19	18	17	64
20+	11	11	78
Nog steeds studeren	19	15	58
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandig in loondienst	13	15	72
Beheerders	8	11	81
Andere witte kragen	13	16	71
Handarbeiders	19	18	63
Huiselijke personen	24	19	56
Werkloos	32	13	54
Gepensioneerd	17	12	70
Studenten	19	15	58
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	28	18	52
Van tijd tot tijd	21	20	58
Bijna nooit/nooit	13	12	73
Subjectieve verstedelijking			
Landelijk dorp	16	15	67
Smart/mid size stad	18	16	65
Grote stad	14	13	71
Gestemd bij de laatste verkiezingen voor het Europees Parlement			
Ja	3	9	88
Nee	40	23	34
Afbeelding van het Europees Parlement			
Positief	5	8	85
Neutraal	19	19	60
Negatief	33	16	51

Redenen om te stemmen bij de Europese verkiezingen

De meest genoemde redenen waarom respondenten zeggen dat mensen stemmen bij de Europese verkiezingen zijn omdat het hun plicht is als burger (38 %, + 1 pp sinds oktober-november 2022), omdat ze meestal stemmen bij politieke verkiezingen en omdat ze een politieke partij willen steunen (beide 36 %, + 2 pp). De rangschikking van deze redenen is onveranderd gebleven ten opzichte van oktober-november 2022. Andere redenen van ten minste één op de vijf zijn: door te willen stemmen bij de Europese verkiezingen (29 %, geen verandering), een specifieke kandidaat willen steunen (23 %, + 1 pp), hun ongenoegen willen uiten (21 %, -2 procentpunten) en hun steun voor de Europese Unie willen uiten (21 %, geen verandering).

QA17ab Wat zijn volgens u de redenen waarom mensen bij de Europese verkiezingen stemmen? Ten eerste? En dan? (MAXIMAAL 4 ANTWOORDEN) (EU27) (%)

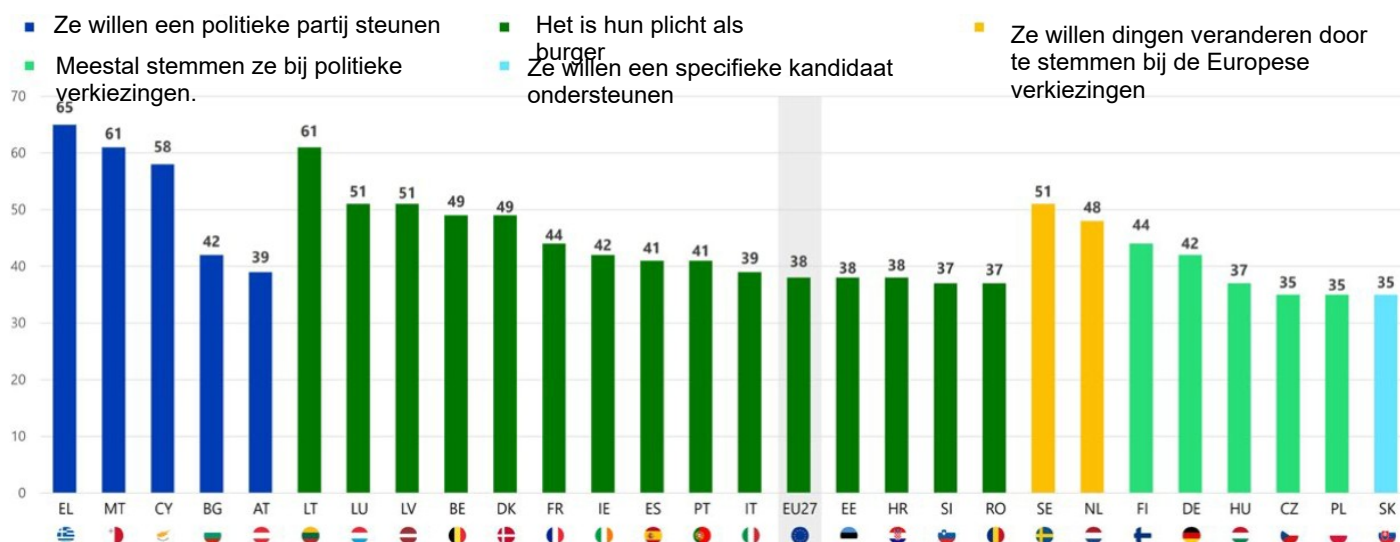
In 14 landen is de meest genoemde reden om bij de Europese verkiezingen te stemmen, dat het hun plicht is als burger. Meestal is stemmen bij politieke verkiezingen de meest voorkomende reden die wordt gegeven door respondenten in vijf landen, en die een politieke partij willen steunen, staat bovenaan de lijst met redenen in nog eens vijf landen. In Nederland en Zweden is de reden die het vaakst wordt gegeven, dat ze dingen willen veranderen door te stemmen bij de Europese verkiezingen, terwijl in Slowakije de wens om een specifieke kandidaat te steunen op de hoogste plaats staat.

Hun plicht als burger behoort tot de top drie redenen voor mensen om te stemmen bij de Europese verkiezingen in 20 landen, met de hoogste percentages in Litouwen (61 %), Cyprus (52 %), Letland en Luxemburg (beide 51 %). De respondenten zullen deze reden het minst kiezen in Tsjechië (17 %), Polen en Slowakije (beide 27 %).

In 17 landen, meestal stemmen bij politieke verkiezingen rangschikt in de top drie redenen. Dit wordt het vaakst genoemd door respondenten in Zweden (47 %), Denemarken (46 %) en Finland (44 %). Die in Letland (21 %), Estland (24 %), België en Slowakije (beide 25 %) zullen dit het minst als reden aanvoeren.

Het willen steunen van een politieke partij is een van de drie belangrijkste redenen waarom mensen in 23 lidstaten moeten stemmen. Deze percentages zijn bijzonder hoog in Griekenland (65 %), Malta (61 %) en Cyprus (58 %). Dit wordt door minder dan drie op de tien geselecteerd in Estland, Frankrijk, Letland en Luxemburg (alle 29 %).

QA17ab Wat zijn volgens u de redenen waarom mensen bij de Europese verkiezingen stemmen? Ten eerste? En dan? (Max. 4 ANSWERS) (% — Het meest genoemde antwoord per land)

Respondenten in Zweden (51 %), Nederland (48 %) en Finland (43 %) zijn het meest geneigd om te denken dat mensen stemmen bij de Europese verkiezingen omdat ze daarmee dingen willen veranderen. Deze reden is het minst waarschijnlijk in Polen, Portugal (beide 21 %), Frankrijk en Slovenië (beide 22 %).

In Cyprus (53 %), Malta (52 %), Griekenland en Litouwen (beide 39 %), terwijl dit het minst wordt gegeven in Nederland, Spanje (zowel 13 %) en Zweden (14 %).

Ten minste een kwart in Frankrijk, Nederland (zowel 31 %) als België (25 %) geeft als reden voor mensen om te stemmen dat ze hun ontevredenheid willen uiten, terwijl 8 % in Litouwen, 10 % in Bulgarije en 11 % in Cyprus deze reden vermelden.

Tot slot zijn respondenten in Denemarken, Griekenland en Slovenië (alle 27 %) het meest geneigd om te zeggen dat mensen bij de Europese verkiezingen stemmen omdat ze hun steun voor de Europese Unie willen uiten, terwijl de respondenten in Cyprus (12 %), Roemenië (15 %) en België (16 %) dit het minst waarschijnlijk zullen doen.

VOORJAAR 2023 | EB 99.1 3. EEN JAAR VOOR DE EUROPESE VERKIEZINGEN 2024: BURGERS
VOOR DE STEMMING

QA17ab Wat zijn volgens u de redenen waarom mensen bij de Europese verkiezingen stemmen? Ten eerste? En dan? (%)

	EU27	WE ES	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	HE T	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	BIJ	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Het is hun plicht als burger	38	49	29	17	49	35	38	42	33	41	44	38	39	52	51	61	51	33	34	45	32	27	41	37	37	27	35	37
Meestal stemmen ze bij politieke verkiezingen.	36	25	40	35	46	42	24	41	36	33	35	31	33	33	21	41	34	37	27	35	38	35	29	35	29	25	44	47
Ze willen een politieke partij steunen	36	36	42	33	36	37	29	33	65	36	29	33	35	58	29	30	29	30	61	42	39	33	34	34	34	30	41	45
Ze willen dingen veranderen door te stemmen bij de Europese verkiezingen	29	28	29	32	26	33	29	26	37	26	22	29	31	34	38	27	25	27	23	48	29	21	21	25	22	29	43	51
Ze willen een specifieke kandidaat ondersteunen	23	25	33	30	23	15	37	35	39	13	19	29	24	53	30	39	15	22	52	13	31	31	34	30	33	35	38	14
Ze willen hun ontevredenheid uiten	21	25	10	19	14	20	15	16	16	21	31	23	22	11	17	8	23	14	12	31	19	14	13	20	15	19	15	22
Zij willen hun steun betuigen aan de Europese Unie	21	16	25	25	27	21	19	19	27	22	17	23	24	12	20	20	23	22	24	23	22	22	23	15	27	24	19	18
Zij willen de (NATIONALITEIT) regering steunen	16	13	10	13	14	19	16	22	23	12	12	10	21	17	21	17	14	17	26	9	21	14	28	16	17	11	15	9
Ze willen het verkiezingssucces van andere politieke partijen vermijden die ze niet leuk vinden.	16	21	13	18	8	20	16	8	16	15	17	13	10	12	17	16	13	23	15	17	20	14	12	13	10	14	7	21
Politieke en maatschappelijke kwesties van hun belang worden aan de orde gesteld tijdens de verkiezingscampagne	13	19	14	12	24	14	18	17	14	9	6	17	14	7	13	12	8	14	9	28	20	12	11	16	12	14	23	26
Zij willen ontevredenheid uiten over de Europese Unie	12	13	7	16	12	12	10	8	12	8	13	11	13	5	5	3	10	12	4	23	14	8	8	11	7	12	13	15
Ze willen ontevredenheid uiten met de (NATIONALITY) regering	11	14	8	10	4	10	6	8	13	7	14	15	10	4	11	4	5	14	10	10	14	13	8	13	7	10	4	6
Ze willen invloed uitoefenen op wie de volgende voorzitter van de Europese Commissie wordt.	10	11	9	7	10	11	8	10	10	11	8	13	13	4	6	3	7	15	5	7	20	12	13	11	8	9	3	5
De informatie die ze tijdens de campagne hebben ontvangen, heeft hen overgehaald om te gaan stemmen.	10	11	12	13	12	10	14	16	9	9	6	13	12	3	10	7	6	19	8	10	14	11	9	15	11	16	14	14
Er waren nog een belangrijke verkiezingen tegelijk.	5	10	3	9	13	4	2	8	4	3	2	6	7	1	4	7	2	6	5	6	6	7	4	12	5	3	2	6
Weet het niet	2	1	3	4	4	1	2	1	1	2	5	2	1	0	2	1	2	2	3	0	1	2	3	0	2	3	2	1
Overig (Spontaan)	1	1	0	0	0	1	1	1	0	1	1	0	1	0	1	1	1	0	1	0	0	0	1	1	0	1	0	0
Geen (spontaan)	1	0	0	3	1	2	2	1	0	2	3	1	1	3	2	2	4	1	1	1	2	0	0	0	1	2	1	2

Het percentage respondentent dat zegt dat mensen stemmen bij de Europese verkiezingen omdat het hun plicht is als burger, is sinds oktober-november 2022 in 14 landen toegenomen, met name in Luxemburg (51 %, + 13 pp), Litouwen (61 %, + 10 procentpunten) en Roemenië (37 %, + 8 procentpunten). Dit percentage is gedaald in acht landen, met de grootste dalingen in Zweden (37 %, -8 pp), Portugal (41 %, -8 pp), Tsjechië (17 %, -7 pp). Dit aandeel van de respondenten is in vijf landen stabiel of onveranderd gebleven.

In 12 landen hebben respondenten meer kans dan in oktober-november 2022 om te zeggen dat mensen stemmen bij de Europese verkiezingen omdat ze meestal stemmen bij politieke verkiezingen. In Finland (44 %) en Litouwen (41 %) is dit percentage slechts licht gedaald in Cyprus (33 %, -4 pp) en Estland (24 %, -3 procentpunten) en in 13 landen stabiel of onveranderd gebleven.

Een toename van het aantal respondenten dat zegt dat mensen bij de Europese verkiezingen stemmen omdat zij een politieke partij willen steunen, worden in 12 lidstaten geregistreerd. Dit zijn ten minste tien procentpunten in Malta (61 %, + 18 pp), Letland (29 %, + 13 pp) en Griekenland (65 %, + 10 pp). De dalingen zijn alleen te zien in Cyprus (58 %, -7 procentpunten) en Tsjechië (33 %, -5 procentpunten), terwijl dit percentage van de respondenten in 13 landen stabiel is of ongewijzigd is gebleven.

Zeven landen laten een toename zien van het aantal respondenten dat aangeeft een specifieke kandidaat te willen steunen als een reden om te stemmen, vooral Malta (52 %, + 7 pp), Portugal (34 %, + 6 pp) en België (25 %, + 6 pp). De dalingen worden genoteerd in Tsjechië (30 %, -5 pp), Slowakije (35 %, -4 pp), Estland (37 %, -3 pp), Duitsland (15 %, -3 pp) en Nederland (13 %, -3 pp). Dit percentage is in 15 landen stabiel of onveranderd gebleven.

Het percentage respondenten dat zegt dat mensen stemmen om hun steun voor de Europese Unie te uiten, is sinds oktober-november 2022 licht gestegen in acht landen, met name in Estland (19 %, + 5 procentpunten), Denemarken, Griekenland, Slovenië (alle 27 %, -4 procentpunten) en Cyprus (12 %, -4 pp). Dit percentage van de respondenten is gedaald in vijf landen, met name in Malta (24 %, -10 procentpunten), Luxemburg (23 %, -5 procentpunten) en Zweden (18 %, -4 procentpunten) en is in 14 landen stabiel of onveranderd gebleven.

Respondenten hebben momenteel meer kans dan in oktober-november 2022 om te zeggen dat mensen bij de Europese verkiezingen stemmen om hun ontevredenheid te uiten in Luxemburg (23 %, + 6 procentpunten), Zweden (22 %, + 5 pp), Letland (17 %, + 5 pp) en Nederland (31 %, + 3 pp). Omgekeerd is dit percentage gedaald in Griekenland (16 %, -7 pp), Frankrijk (31 %, -4 pp), Italië (22 %, -4 pp), Bulgarije (10 %, -4 pp) en Duitsland (20 %, -3 pp) en in 18 lidstaten stabiel of onveranderd.

Uit de sociaaldemografische analyse blijkt dat vrouwen iets meer kans hebben dan mannen om te zeggen dat mensen bij de Europese verkiezingen stemmen, omdat het hun plicht is als burger (40 % versus 36 %). Bovendien hebben respondenten van 55 jaar of ouder meer kans om te zeggen dat mensen stemmen omdat het hun plicht is als burger (40 % versus 35 % van degenen in de leeftijd van 15-24 jaar) en dat ze meestal stemmen bij politieke verkiezingen (39 % versus 32 %), terwijl degenen in de leeftijd van 15-24 jaar het meest waarschijnlijk vermelden dat ze dingen als een reden willen veranderen (33 % versus 28 % van degenen van 55 jaar of ouder).

Hoe langer de respondenten voltijds onderwijs volgen, hoe groter de kans is dat mensen stemmen omdat ze dingen willen veranderen (31 % van degenen die een opleiding van 20 jaar of ouder hebben afgerond versus 25 % van degenen die 15 jaar of jonger zijn) en omdat ze hun steun voor de Europese Unie willen uiten (24 % versus 17 %).

Respondenten die het minst moeite hebben om hun rekeningen te betalen, zeggen vaker dat mensen stemmen omdat het hun plicht is als burger (40 % versus 32-33 % van degenen die af en toe of vaker problemen hebben), omdat ze meestal stemmen bij politieke verkiezingen (38 %

versus 31-34 %) en omdat ze hun steun voor de Europese Unie willen uiten (23 % versus 18 %). Degenen die het grootste deel van de tijd problemen hebben, zijn daarentegen meer geneigd om te vermelden dat ze een specifieke kandidaat willen steunen als reden om te stemmen (28 % versus 21 % van degenen die zelden of nooit problemen hebben).

Ten slotte hebben degenen die bij de laatste Europese verkiezingen hebben gestemd meer kans dan degenen die niet hebben gestemd om te zeggen dat mensen stemmen omdat het hun plicht is als burger (43 % versus 28 %), omdat ze meestal stemmen bij politieke verkiezingen (39 % versus 32 %), om een politieke partij te steunen (38 % versus 33 %), om dingen te veranderen (31 % versus 26 %) en om hun steun uit te spreken voor de Europese Unie (23 % versus 18 %).

QA17ab Wat zijn volgens u de redenen waarom mensen bij de Europese verkiezingen stemmen? Ten eerste? En dan? (% — EU-27)

	Het is hun plicht als burger	Ze willen dingen veranderen door te stemmen bij de Europese verkiezingen	Ze willen invloed uitoefenen op wie de volgende voorzitter van de Europese Commissie wordt.	Ze willen hun ontevredenheid uiten	Zij willen de (NATIONALITEIT) regering steunen	Ze willen ontevredenheid uiten met de (NATIONALITY) regering	Zij willen ontevredenheid uiten over de Europese Unie	Meestal stemmen ze bij politieke verkiezingen.	Zij willen hun steun betuigen aan de Europese Unie	Politieke en maatschappelijke kwesties van hun belang worden aan de orde gesteld tijdens de verkiezingen	Ze willen het verkiezingsucces van andere politieke partijen vermijden die ze niet leuk vinden.	Ze willen een politieke partij steunen
EU27	38	29	10	21	16	11	12	36	21	13	16	36
Geslacht												
Man	36	29	10	21	16	11	13	37	21	14	16	37
Vrouw	40	30	10	21	16	10	11	35	21	13	15	35
Leeftijd												
15-24	35	33	14	22	15	14	12	32	19	14	17	35
25-39	36	31	11	23	14	11	13	35	20	14	17	36
40-54	36	29	12	21	16	11	13	35	21	14	15	37
55+	40	28	8	19	17	9	11	39	22	13	15	35
Onderwijs (eind van)												
—15	40	25	8	21	20	9	9	36	17	9	12	35
16-19	37	28	10	21	17	12	12	35	20	12	16	35
20+	39	31	10	20	14	10	13	39	24	16	16	38
Nog steeds studeren	36	34	13	23	14	12	12	33	19	16	17	36
Sociaal-professionele categorie												
Zelfstandig in loondienst	32	30	11	18	16	11	13	37	24	15	14	36
Beheerders	41	32	11	20	13	11	13	38	27	16	18	40
Andere witte kragen	36	31	12	20	18	11	13	36	22	15	15	39
Handarbeiders	35	28	11	23	17	12	12	32	19	12	16	33
Huiselijke personen	41	28	7	21	16	9	11	34	19	10	11	34
Werkloos	35	26	11	26	11	15	13	36	15	11	16	34
Gepensioneerd	41	27	7	19	18	9	11	40	22	12	15	34
Studenten	36	34	13	23	14	12	12	33	19	16	17	36
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen												
Het grootste deel van de tijd	32	27	10	21	18	13	13	31	18	10	16	35
Van tijd tot tijd	33	27	11	24	17	13	13	34	18	13	16	34
Bijna nooit/nooit	40	30	10	20	15	9	11	38	23	14	16	37
Afbeelding van het Europees Parlement												
Positief	43	32	12	15	17	8	9	39	29	17	15	37
Neutraal	36	29	10	21	17	11	11	35	19	13	15	35
Negatief	32	26	8	32	13	15	20	33	12	9	18	34

Redenen om niet te stemmen bij de Europese verkiezingen

De vaakst genoemde reden waarom mensen niet stemmen bij de Europese verkiezingen is de overtuiging dat hun stem niets zal veranderen (47 %, geen verandering sinds oktober-november 2022). Meer dan een derde zegt dat mensen niet stemmen omdat ze niet geïnteresseerd zijn in politiek in het algemeen (37 %, + 3 pp) of omdat ze het politieke systeem in het algemeen wantrouwen (36 %, + 2 pp).

Andere redenen van ongeveer een vijfde of meer zijn: ze hebben het gevoel dat wat er in het Europees Parlement gebeurt geen betrekking heeft op hen (23 %, + 1 pp), ze stemmen meestal niet bij politieke verkiezingen, ze zijn niet overtuigd door een politieke partij of kandidaat (beide 22 %, + 1 pp), ze zijn tegen de Europese Unie (19 %, geen verandering), ze zijn van mening dat het Europees Parlement niet voldoende te maken heeft met problemen die mensen als hen aangaan (19 %, -1 pp) en ze weten niet goed wat de rol van het Europees Parlement is (19 %, -2 pp).

Met uitzondering van het percentage dat zegt dat ze niet geïnteresseerd zijn in de politiek in het algemeen, die licht is toegenomen (+ 3 pp), zijn alle andere cijfers stabiel gebleven sinds oktober-november 2022.

QA18ab Wat zijn volgens u de redenen waarom mensen niet stemmen bij de Europese verkiezingen? Ten eerste? En dan? (EU27) (%)

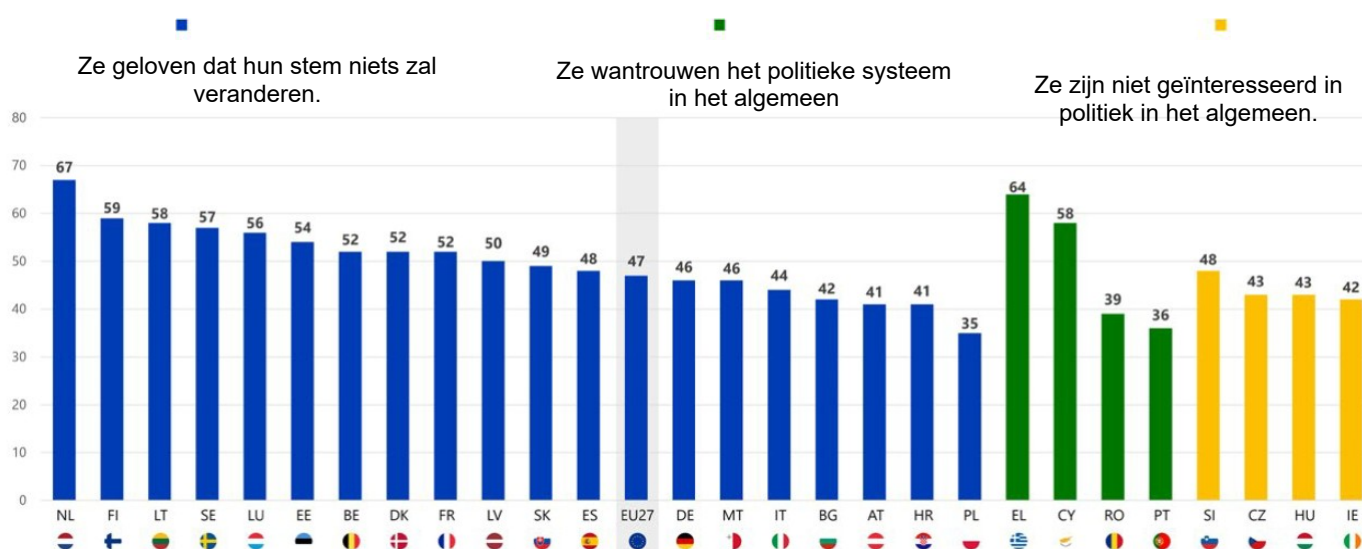
In 19 lidstaten is de overtuiging dat hun stem niets zal veranderen de eerste reden die het vaakst wordt genoemd, waardoor mensen niet hoeven te stemmen bij de Europese verkiezingen. In vier landen is de meest voorkomende reden van respondenten dat ze niet geïnteresseerd zijn in politiek in het algemeen, terwijl wantrouwen in het politieke systeem in het algemeen bovenaan de lijst staat in nog eens vier landen.

In alle landen is de overtuiging dat hun stem niets zal veranderen de eerste of tweede meest genoemde reden die door respondenten wordt gegeven voor mensen om niet te stemmen bij de Europese verkiezingen. De verhoudingen variëren van 67 % in Nederland, 59 % in Finland en 58 % in Litouwen tot 34 % in Portugal, 35 % in Polen en 37 % in Roemenië.

„Ze zijn niet geïnteresseerd in politiek in het algemeen” in de top drie redenen die ertoe leiden dat mensen niet stemmen in 25 landen. De hoogste percentages respondenten die dit vermelden, zijn te vinden in Litouwen (51 %), Slovenië (48 %) en Finland (46 %). Aan de andere kant van het spectrum is deze reden het minst waarschijnlijk in Oostenrijk (29 %), Portugal (31 %) en Polen (32 %).

Wantrouwen in het politieke systeem in het algemeen behoort tot de top drie van antwoorden in 23 lidstaten. Griekenland (64 %) en Cyprus (58 %) onderscheiden zich door bijzonder hoge percentages die deze reden kiezen om niet te stemmen, gevolgd door Litouwen (46 %). Ongeveer een kwart of minder geeft dit antwoord in Polen (23 %), Finland en Zweden (beide 27 %).

QA18ab Wat zijn volgens u de redenen waarom mensen niet stemmen bij de Europese verkiezingen? Ten eerste? En dan? (Max. 4 ANSWERS) (%) — Het meest genoemde antwoord per land

Respondenten in Denemarken, Zweden (zowel 47 %) en Nederland (41 %) zeggen het meest dat mensen niet stemmen bij de Europese verkiezingen omdat ze het gevoel hebben dat wat er in het Europees Parlement gebeurt, hen niet aangaat. Daarentegen noemt 11 % in Spanje en 16 % in Polen, Luxemburg en Roemenië dit als reden.

Griekenland (48 %) is het land waar respondenten het meest waarschijnlijk zeggen dat mensen niet stemmen omdat ze niet overtuigd zijn door een politieke partij of kandidaat, gevolgd door Cyprus (36 %) en Oostenrijk (31 %). De respondenten noemen dit het minst als reden in Denemarken (6 %), Nederland (10 %) en Zweden (11 %).

Meestal wordt stemmen bij politieke verkiezingen het vaakst genoemd in Polen (31 %), Hongarije en Ierland (beide 29 %), terwijl het minder vaak wordt genoemd in Spanje (13 %), Malta (14 %), België en Estland (beide 15 %).

Het grootste deel van de respondenten zegt dat mensen niet stemmen omdat ze tegen de Europese Unie zijn, worden waargenomen in Oostenrijk (36 %), Malta (30 %) en Tsjechië (29 %). Minder dan een op de tien noemt dit in Cyprus (8 %), Litouwen en Spanje (beide 9 %).

Meer dan drie op de tien in Zweden (36 %), Denemarken (34 %), Nederland en Portugal (beide 31 %) zeggen dat een reden om niet te stemmen is dat ze niet goed weten wat de rol van het Europees Parlement is. Dit is te vergelijken met 11 % in Polen, 13 % in Griekenland en 14 % in Slowakije, die dit als reden vermelden.

QA18ab Wat zijn volgens u de redenen waarom mensen niet stemmen bij de Europese verkiezingen? Ten eerste? En dan? (%)

	EU27	WE ES	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	HE T	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	BIJ	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Ze geloven dat hun stem niets zal veranderen.	47	52	42	42	52	46	54	38	55	48	52	41	44	57	50	58	56	39	46	67	41	35	34	37	42	49	59	57
Ze zijn niet geïnteresseerd in politiek in het algemeen.	37	42	35	43	40	35	45	42	37	44	34	40	33	41	39	51	36	43	42	44	29	32	31	33	48	35	46	41
Ze wantrouwen het politieke systeem in het algemeen	36	41	38	30	29	36	32	30	64	44	32	39	38	58	42	46	31	33	34	45	35	23	36	39	37	31	27	27
Ze hebben het gevoel dat wat er in het Europees Parlement gebeurt, hen niet aangaat.	23	28	28	29	47	24	29	17	25	11	24	20	18	21	22	21	16	21	27	41	25	16	22	16	18	22	38	47
Ze zijn niet overtuigd door een politieke partij of kandidaat.	22	15	27	20	6	26	22	18	48	24	15	25	26	36	18	25	14	21	29	10	31	21	16	29	20	25	17	11
Ze stemmen meestal niet bij politieke verkiezingen.	22	15	25	26	20	23	15	29	18	13	25	26	19	23	18	24	20	29	14	18	21	31	20	23	20	18	26	19
Zij zijn tegen de Europese Unie	19	16	24	29	20	22	17	16	26	9	18	16	24	8	14	9	11	15	30	24	36	18	12	14	12	17	16	16
Ze weten niet goed wat de rol van het Europees Parlement is.	19	22	15	17	34	18	16	16	13	18	20	15	21	18	17	15	15	19	21	31	16	11	31	18	18	14	29	36
Zij zijn van mening dat het Europees Parlement onvoldoende te maken heeft met problemen die betrekking hebben op mensen zoals zij.	19	21	28	24	23	24	22	14	33	11	16	22	18	17	20	16	16	20	20	23	26	17	14	19	15	24	20	24
Ze weten niet genoeg over de positionering van de verschillende politieke partijen over Europese zaken.	14	18	11	10	13	13	9	15	8	12	11	14	16	10	11	7	8	13	14	20	16	14	17	14	12	11	15	23
Er is geen interesse in de onderwerpen die tijdens de campagne worden besproken.	13	17	12	11	14	15	9	19	9	12	11	14	13	4	9	10	9	19	27	12	18	13	14	15	15	13	10	12
Ze hebben te weinig tijd, ze hebben het te druk	11	10	8	11	12	11	13	18	5	9	7	13	10	6	14	12	12	13	4	11	19	16	8	20	13	16	9	10
Ze zijn niet op de hoogte van de verkiezingen	9	8	3	7	8	6	9	17	5	10	12	10	10	2	10	5	13	8	2	7	12	8	17	12	9	7	11	17
Ze weten niet waar, of hoe, om te stemmen	8	9	4	7	5	4	8	11	4	8	8	8	11	4	9	3	12	7	4	8	6	10	11	9	10	5	4	6
Ze worden geconfronteerd met een aantal praktische problemen die hen verhinderen om te stemmen (moeilijkheid om naar de stembureaus te komen, handicap, gezondheidsproblemen, enz.)	5	11	5	2	2	2	3	5	8	2	2	10	7	2	4	2	4	7	2	2	11	10	8	14	2	6	3	2
Weet het niet	2	1	1	3	3	1	2	1	0	1	3	1	2	0	2	1	1	1	1	0	1	2	3	0	2	1	2	1
Andere	1	0	0	0	1	1	1	0	0	1	2	0	0	0	1	0	1	0	1	0	1	0	0	1	0	0	1	0

VOORJAAR 2023 | EB 99.1 3. EEN JAAR VOOR DE EUROPESE VERKIEZINGEN 2024: BURGERS VOOR DE STEMMING

(SPONTANEOUS)

Geen (SPONTANEOUS) 1 1 0 2 1 3 1 2 0 1 2 0 0 6 1 2 4 0 1 1 1 0 0 0 1 1 1 1

Ten slotte geeft meer dan een kwart in Griekenland (33 %), Bulgarije (28 %) en Oostenrijk (26 %) aan dat mensen denken dat het Europees Parlement onvoldoende te maken heeft met problemen die mensen als zij aangaan. Degenen in Spanje (11 %), Ierland en Portugal (beide 14 %) noemen dit het minst als een reden om niet te stemmen.

In 11 landen hebben respondenten meer kans dan in oktober-november 2022 om te zeggen dat mensen niet stemmen bij de Europese verkiezingen omdat ze geloven dat hun stem niets zal veranderen. Dit is met name het geval voor Malta (46 %, + 14 pp), Luxemburg (56 %, + 12 pp) en Estland (54 %, + 7 pp). Dit percentage van de respondenten is gedaald in Frankrijk (52 %, -7 pp), Oostenrijk (41 %, -4 pp), Bulgarije (42 %, -3 procentpunten) en Portugal (34 %, -3 procentpunten), en is in 12 landen stabiel of onveranderd gebleven.

Het percentage respondenten dat zegt dat mensen niet stemmen omdat ze niet geïnteresseerd zijn in politiek in het algemeen, is sinds oktober-november 2022 in 15 landen toegenomen, met name in Malta (42 %, + 12 pp), Ierland (42 %, + 8 pp) en Zweden (41 %, + 7 pp). Dit percentage is alleen gedaald in Portugal (31 %, -5 pp), Cyprus (41 %, -5 pp) en Griekenland (37 %, -4 pp) en is in negen landen stabiel of onveranderd gebleven.

Een toename van het aantal respondenten dat zegt dat mensen niet stemmen bij de Europese verkiezingen omdat zij het politieke systeem in het algemeen wantrouwen, worden in 14 lidstaten geregistreerd. Malta (34 %, + 9 procentpunten) heeft opnieuw de grootste stijging gekend, gevolgd door Cyprus (58 %, + 7 procentpunten) en Letland (42 %, + 7 procentpunten). Dit percentage van de respondenten is in Slowakije slechts licht gedaald (31 %, -3 procentpunten) en is in 12 landen stabiel of onveranderd gebleven.

Negen landen laten een toename zien van het percentage dat zegt dat mensen het gevoel hebben dat wat er in het Europees Parlement gebeurt, hen niet aanbelangt als een reden om niet te stemmen. De grootste stijgingen zijn te vinden in België (28 %, + 6 pp), Estland (29 %, + 5 pp) en Cyprus (21 %, + 5 pp). In Luxemburg (16 %, -7 pp), Spanje (11 %, -4 pp), Oostenrijk (25 %, -3 pp) en Tsjechië (29 %, -3 procentpunten) zijn dalingen waargenomen. Dit cijfer is in 14 landen stabiel of onveranderd gebleven.

Respondenten in zeven landen hebben momenteel meer kans dan in oktober-november 2022 om te zeggen dat mensen niet stemmen omdat ze niet overtuigd zijn door een politieke partij of kandidaat, met name in Malta (29 %, + 9 pp) en Letland (18 %, + 6 procentpunten). Dit percentage is licht gedaald in Spanje (24 %, -4 procentpunten) en Denemarken (6 %, -3 procentpunten) en is in 18 landen stabiel of onveranderd gebleven.

In acht landen is het percentage respondenten dat aangeeft dat mensen meestal niet stemmen bij politieke verkiezingen als reden om niet te stemmen bij de Europese verkiezingen toegenomen, en dit is met name het geval in Litouwen (24 %, + 8 pp), Slovenië (20 %, + 7 pp), Hongarije (29 %, + 6 pp) en Letland (18 %, + 6 pp). Dit percentage is licht gedaald in Malta (14 %, -4 pp), Tsjechië (26 %, -3 pp) en Portugal (20 %, -3 procentpunten) en is in 16 lidstaten stabiel of onveranderd gebleven.

Respondenten in Letland (14 %, + 6 procentpunten) hebben meer kans dan in oktober-november 2022 om te zeggen dat mensen niet stemmen omdat ze tegen de Europese Unie zijn, terwijl die in Malta (30 %, -6 procentpunten) momenteel minder geneigd zijn om dit te doen. In Luxemburg zijn er dalingen geweest van het aantal respondenten dat als redenen noemt die niet goed weten wat de rol van het Europees Parlement is (15 %, -7 pp) en van mening zijn dat het Europees Parlement onvoldoende te maken heeft met problemen die mensen als hen aangaan (16 %, -5 pp). In Griekenland (33 %, + 5 procentpunten) hebben respondenten nu meer kans om te zeggen

dat mensen niet stemmen omdat zij van mening zijn dat het Europees Parlement onvoldoende te maken heeft met problemen die betrekking hebben op mensen zoals zij.

Respondenten van 15-24 jaar zeggen het meest waarschijnlijk dat mensen niet stemmen bij de Europese verkiezingen omdat ze niet geïnteresseerd zijn in de politiek in het algemeen (42 % versus 35-37 % van de oudere respondenten) en het minst waarschijnlijk zullen zeggen dat mensen geloven dat hun stem niets zal veranderen (42 % versus 45-48 %), wantrouwen het politieke systeem in het algemeen (30 % vs 36-38 %) en zijn tegen de Europese Unie (15 % vs 19-20 %).

Hoe langer de respondenten voltijds onderwijs volgen, des te waarschijnlijker zullen zij de overtuiging noemen dat hun stem niets zal veranderen (49 % van degenen die een opleiding van 20 jaar of ouder hebben afgerond versus 43 % van degenen die 15 jaar of jonger zijn), het gevoel hebben dat ze zich niet zorgen maken over wat er in het Europees Parlement gebeurt (29 % versus 16 %), niet goed wetend wat de rol van het Europees Parlement is (22 % versus 16 %) en de overtuiging dat het Europees Parlement niet voldoende te maken heeft met problemen die mensen zoals hen aangaan (21 % versus 16 %) als redenen die ertoe leiden dat mensen niet gaan stemmen. Respondenten die het onderwijs van 15 jaar of jonger hebben verlaten, hebben echter meer kans om te zeggen dat mensen niet stemmen omdat ze niet overtuigd zijn door een politieke partij of kandidaat (25 % versus 20 % van degenen die een opleiding van 20 jaar of ouder hebben afgerond).

Respondenten die het minst moeite hebben om hun rekeningen te betalen, zijn eerder geneigd te zeggen dat mensen niet stemmen omdat ze niet geïnteresseerd zijn in de politiek in het algemeen (38 % versus 33 % van degenen die het grootste deel van de tijd problemen hebben) en omdat ze het gevoel hebben dat wat er in het Europees Parlement gebeurt, hen niet aangaat (25 % versus 16 %). Het omgekeerde geldt voor wantrouwen in het politieke systeem in het algemeen (41 % van degenen die meestal problemen hebben versus 35 % van degenen die zelden of nooit problemen hebben) en niet overtuigd zijn door een politieke partij of kandidaat (27 % versus 21 %).

Degenen die vaak over Europese politieke kwesties praten, hebben meer kans dan degenen die dat nooit doen om te zeggen dat mensen niet stemmen omdat ze het gevoel hebben dat wat er in het Europees Parlement gebeurt, hen niet aangaat (25 % versus 20 %) en omdat ze van mening zijn dat het Europees Parlement onvoldoende te maken heeft met problemen die mensen als hen aangaan (25 % versus 14 %).

Tot slot hebben respondenten die bij de laatste Europese verkiezingen hebben gestemd meer kans dan degenen die niet hebben gestemd om te zeggen dat mensen geloven dat hun stem niets zal veranderen (49 % versus 43 %) en hebben het gevoel dat wat er in het Europees Parlement gebeurt, hen niet aangaat (25 % vs 18 %).

QA18ab Wat zijn volgens u de redenen waarom sommige mensen niet stemmen bij de Europese verkiezingen? Ten eerste? En dan? (% — EU-27)

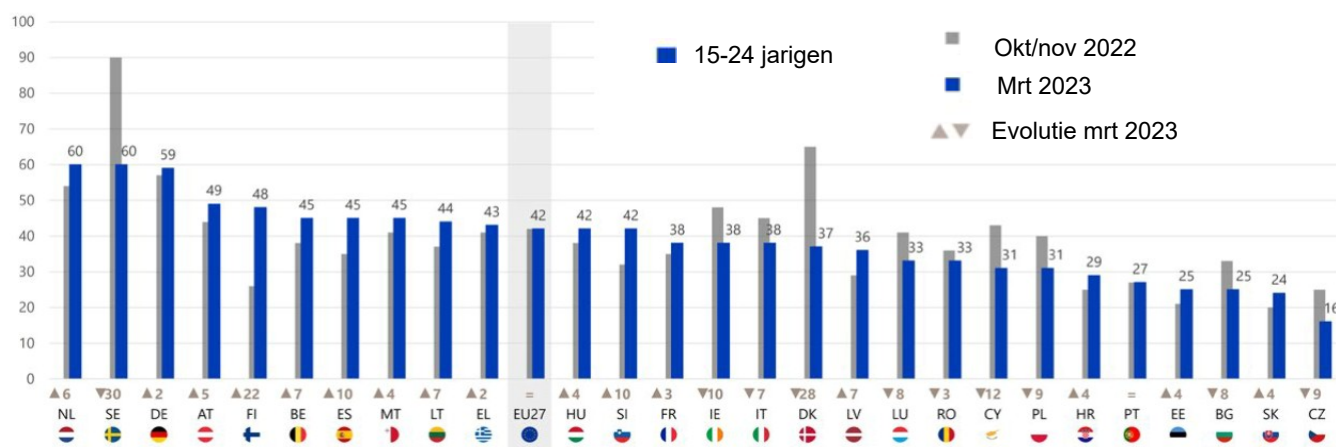
	Ze zijn niet geïnteresseerd in politiek in het algemeen.	Ze geloven dat hun stem niets zal veranderen.	Zij zijn tegen de Europese Unie	Ze weten niet goed wat de rol van het Europees Parlement is.	Zij zijn van mening dat het Europees Parlement onvoldoende de te maken heeft met problemen die betrekking hebben op mensen zoals zij.	Ze weten niet genoeg over de positionering van de verschillende politieke partijen over Europese zaken.	Ze wantrouwen het politieke systeem in het algemeen	Ze zijn niet overtuigd door een politieke partij of kandidaat.	Ze hebben het gevoel dat wat er in het Europees Parlement gebeurt, hen niet aangaat.
EU27	15	6	6	0	1	1	36	22	23
Geslacht									
Man	16	7	5	0	1	1	37	22	22
Vrouw	15	6	6	0	1	1	35	23	23
Leeftijd									
15-24	16	10	7	0	0	0	30	24	23
25-39	15	7	6	0	1	1	36	21	24
40-54	16	6	5	0	1	1	36	23	24
55+	15	5	5	0	1	1	38	22	21
Onderwijs (eind van)									
—15	14	5	5	1	1	1	40	25	16
16-19	15	6	5	0	1	1	37	23	19
20+	16	6	6	0	1	1	36	20	29
Nog steeds studeren	17	11	8	0	0	0	30	23	25
Sociaal-professionele categorie									
Zelfstandig in loondienst	15	6	5	0	0	1	37	21	24
Beheerders	16	7	4	0	1	0	37	19	28
Andere witte kragen	15	8	6	0	1	0	36	23	26
Handarbeiders	15	7	5	0	1	1	36	23	20
Huiselijke personen	13	4	5	1	0	1	39	25	16
Werkloos	15	4	5	1	1	1	40	25	19
Gepensioneerd	15	4	5	1	1	1	37	22	21
Studenten	17	11	8	0	0	0	30	23	25
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen									
Het grootste deel van de tijd	15	7	5	1	1	1	41	27	16
Van tijd tot tijd	14	7	6	0	1	1	38	25	20
Bijna nooit/nooit	16	6	5	0	1	1	35	21	25
Afbeelding van het Europees Parlement									
Positief	17	6	6	0	1	1	34	22	26
Neutraal	14	7	6	0	1	1	35	22	22
Negatief	14	5	3	1	2	1	43	24	19

3.2. Focus op jeugd

Dit deel richt zich meer specifiek op de houding ten opzichte van verkiezingen, en met name ten aanzien van de volgende Europese verkiezingen, onder de jongste respondenten (d.w.z. degenen tussen 15 en 24 jaar oud) en wordt een vergelijking gemaakt tussen de resultaten die onder de Europese jongeren zijn waargenomen en die onder de bevolking in het algemeen. Uit de Eurobarometer na de verkiezingen van 2019 bleek dat, hoewel oudere burgers bij de laatste Europese verkiezingen het meest geneigd waren om te stemmen, de stijging van de opkomst tussen 2014 en 2019 de sterkste was onder jongeren jonger dan 25 jaar (42 %, + 14 procentpunten) — een factor die heeft bijgedragen tot de hoogste algemene opkomst bij de Europese verkiezingen sinds 1994²⁷. Het lijkt dan ook van cruciaal belang de houdingen in deze leeftijdsgroep te monitoren om de tendensen op het gebied van verkiezings- en politieke participatie in de hele EU ruimer te begrijpen.

Meer dan vier op de tien respondenten van 15-24 jaar (42 %) vindt het voor hen van groot belang om persoonlijk te stemmen bij de Europese verkiezingen, terwijl 13 % aan deze verkiezingen weinig belang hecht. Jonge respondenten hebben dus iets minder kans dan gemiddeld (48 %) om aan de Europese verkiezingen veel belang toe te kennen.

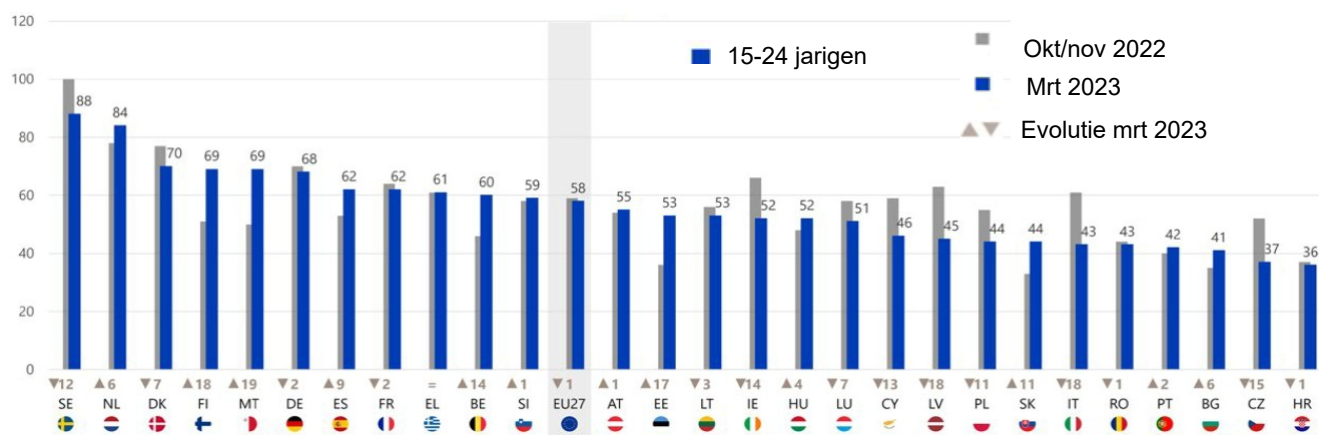
QA16a Gelieve te vertellen hoe belangrijk het voor u is om persoonlijk te stemmen bij de Europese verkiezingen? Gebruik een schaal van 1 tot 10, wanneer 1 betekent dat stemmen iets is dat helemaal niet van belang is voor u, en 10 betekent dat stemmen iets is dat u als burger als essentieel of een belangrijke plicht beschouwt. De overige getallen geven iets aan tussen deze twee posities in. (% — totaal „Hoog belang (8-10)“)

Bijna zes op de tien van de jongste respondenten (58 %) hecht veel persoonlijk belang aan het stemmen bij nationale verkiezingen en minder dan een op de tien (8 %) zegt dat stemmen bij deze verkiezingen van laag belang is. Nogmaals, 15-24-jarigen hebben minder kans dan gemiddeld (67 %) om veel belang te hechten aan stemmen.

²⁷ De resultaten van de Eurobarometer-enquête van het Europees Parlement (EB 91.5) die in juni 2019 is uitgevoerd, zijn beschikbaar op: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2312>

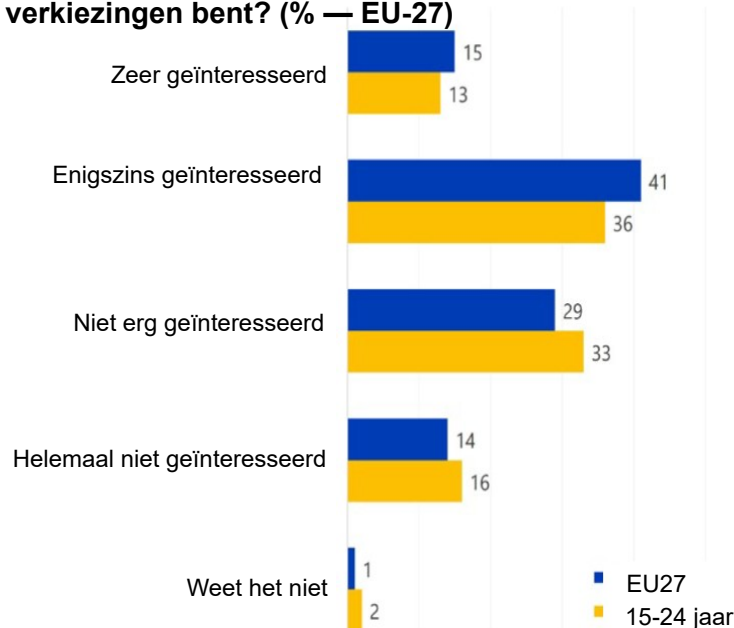
QA16b En hoe belangrijk is het voor u om te stemmen bij de nationale verkiezingen in (ons land)? (% — totaal „Hoog belang (8-10)“)

Zoals het geval is bij de resultaten onder de algemene bevolking, is de kans groter dat jonge respondenten het salientie van nationale verkiezingen erkennen dan dat van de Europese verkiezingen.

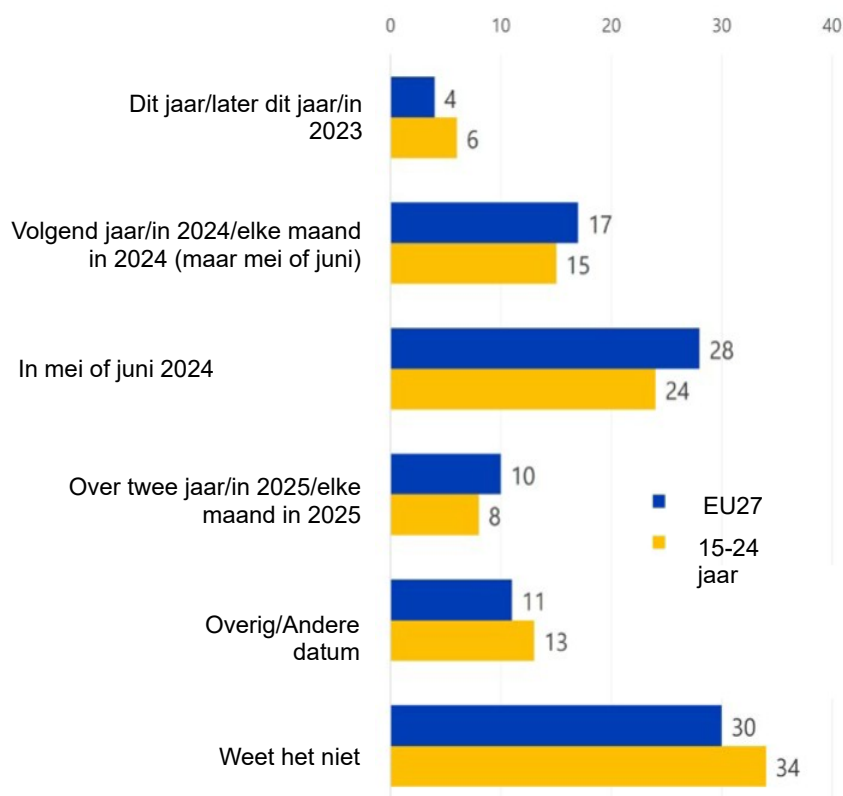
Gelijke percentages zeggen dat ze geïnteresseerd zijn (49 %) en niet geïnteresseerd zijn (49 %) in deze verkiezingen. Meer in het bijzonder zegt 13 % „zeer geïnteresseerd” te zijn en 36 % enigszins geïnteresseerd, terwijl 16 % „helemaal niet geïnteresseerd” is en 33 % „niet erg geïnteresseerd”. Wanneer deze cijfers worden vergeleken met die onder de algemene bevolking, lijkt het duidelijk dat 15-24-jarigen minder geïnteresseerd zijn dan gemiddeld (56 %), hoewel het percentage van degenen die zeggen dat ze „zeer” geïnteresseerd zijn, enigszins dicht bij het percentage ligt dat voor de hele steekproef werd waargenomen (15 %).

QA15 De volgende Europese verkiezingen vinden plaats in mei of juni 2024. Hoe geïnteresseerd of niet zou je zeggen dat je in deze verkiezingen bent? (% — EU-27)

Op de vraag naar de datum van de volgende Europese verkiezingen geeft bijna een kwart van de jongste respondenten (24 %) het juiste antwoord van mei of juni 2024, terwijl 15 % het jaar correct identificeert, maar niet de maand, en ongeveer een kwart (27 %) een onjuist antwoord geeft. Dit geeft aan dat 15-24-jarigen iets minder waarschijnlijk zijn dan gemiddeld om op de hoogte te zijn van de exacte datum van de volgende verkiezingen (24 % versus 28 %).

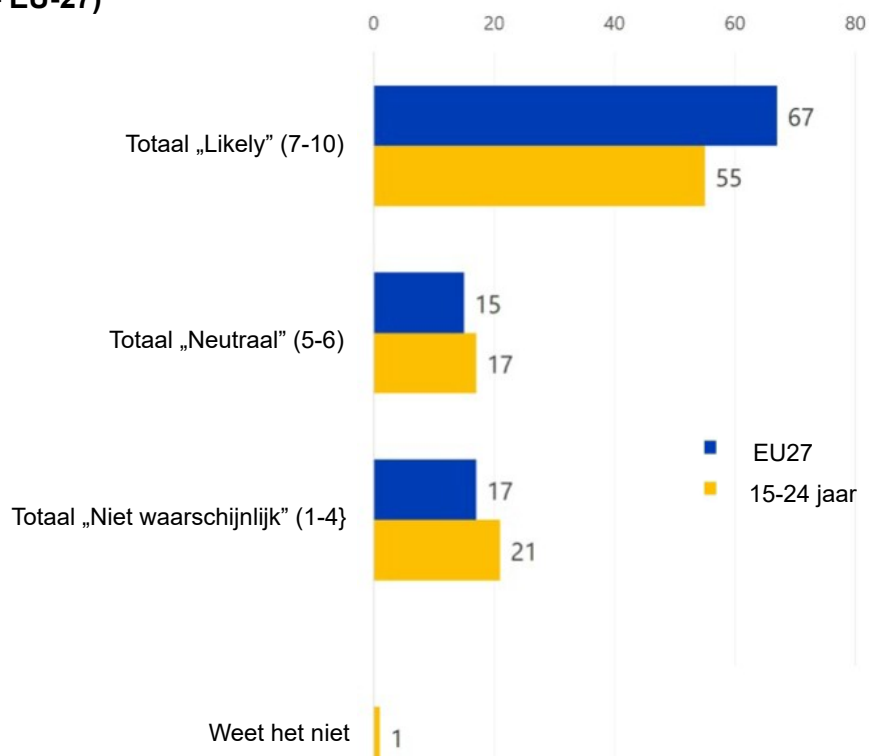
QA14 De volgende Europese verkiezingen vinden plaats in mei of juni 2024. Hoe geïnteresseerd of niet zou je zeggen dat je in deze verkiezingen bent? (% — EU-27)

De kans om te stemmen bij de volgende Europese verkiezingen is kleiner bij de jongste respondenten dan onder de algemene bevolking, waarbij 55 % van de 15-24-jarigen zegt dat ze waarschijnlijk zullen stemmen als de volgende Europese verkiezingen volgende week worden gehouden (tegenover een gemiddelde van 67 %). Toch moet worden opgemerkt dat 6 % van deze respondenten zegt dat ze nog niet in aanmerking komen om te stemmen.

Waarschijnlijk vertegenwoordigen kiezers nog steeds een absolute meerderheid van jonge respondenten, terwijl slechts ongeveer een vijfde (21 %) zegt dat ze waarschijnlijk niet zullen stemmen (in vergelijking met een gemiddelde van 17 %).

QA22 Als de volgende Europese verkiezingen volgende week zouden worden gehouden, hoe waarschijnlijk zou u dan bij deze verkiezingen stemmen? Gebruik een schaal van 1 tot 10, waarbij „1” „helemaal niet waarschijnlijk” en „10” betekent „zeer waarschijnlijk”. (% — EU-27)

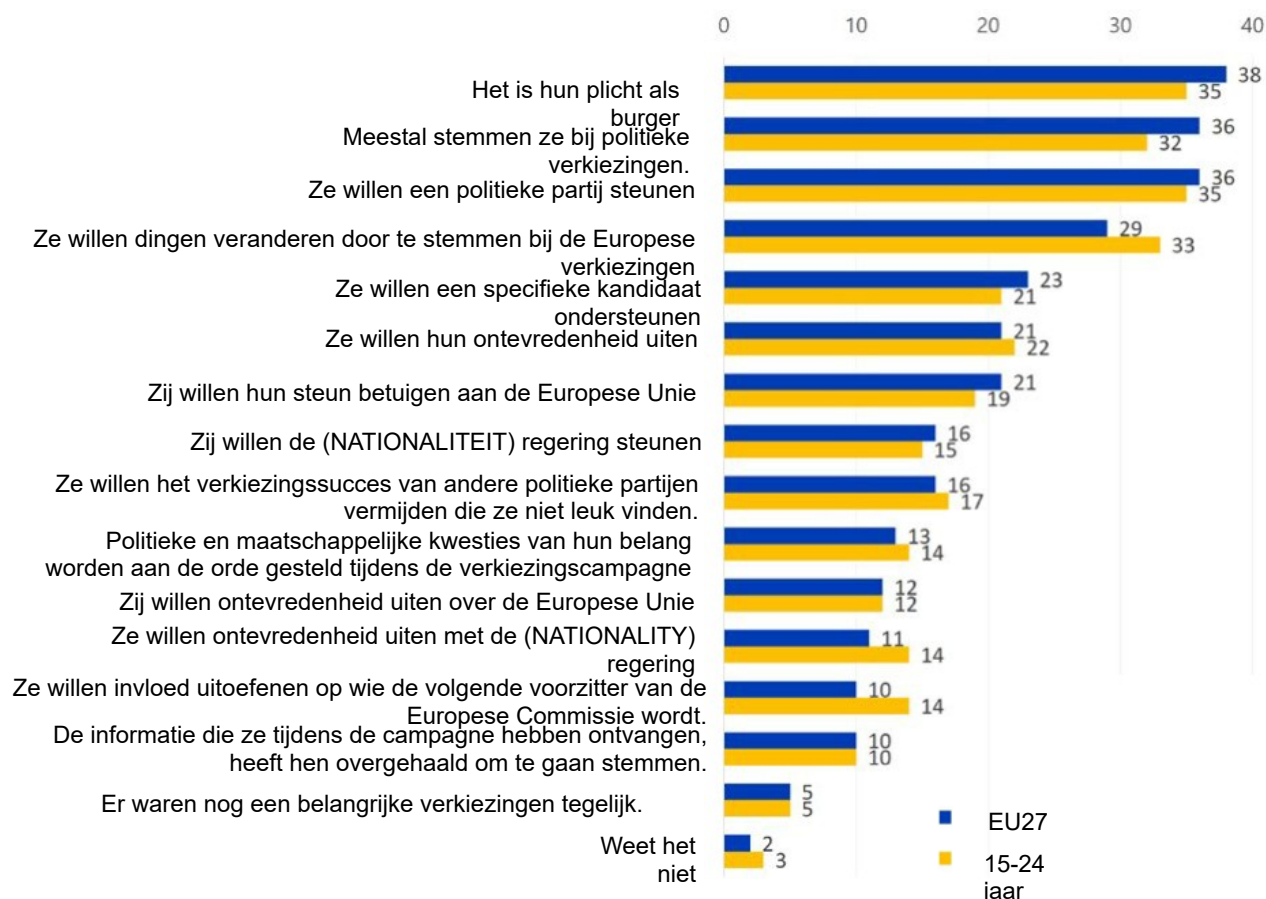

De rangschikking van de redenen waarom mensen bij de Europese verkiezingen stemmen, zoals uitgedrukt door respondenten van 15-24 jaar, verschilt slechts enigszins van die welke onder de algemene bevolking wordt waargenomen. Een plicht als burger (35 %, vergeleken met een gemiddelde van 38 %) en die een politieke partij willen steunen (35 % versus 36 %) staan nog steeds in de top drie van redenen die worden gegeven door 15-24-jarigen. Deze respondenten hebben echter meer kans dan gemiddeld om te zeggen dat mensen stemmen omdat ze dingen willen veranderen (33 % versus 29 %), wat op de derde plaats staat van de gegeven redenen. Omgekeerd, hoewel meestal stemmen bij politieke verkiezingen een bijna vierde plaats inneemt (32 %), zullen de jongste respondenten dit minder vaak vermelden dan de algemene bevolking (36 %).

Andere redenen die door ongeveer een vijfde zijn gekozen, zijn de wens om ontevredenheid uit te drukken (22 %, vergeleken met een gemiddelde van 21 %) en de wens om een specifieke kandidaat te ondersteunen (21 % versus 23 %).

Tot slot is het opmerkelijk dat de jongste respondenten vaker dan gemiddeld zeggen dat mensen bij de Europese verkiezingen stemmen omdat ze invloed willen uitoefenen op wie de volgende voorzitter van de Europese Commissie wordt (14 % versus 10 %).

QA17ab Wat zijn volgens u de redenen waarom mensen bij de Europese verkiezingen stemmen? Ten eerste? En dan? (MAXIMAAL 4 ANTWOORDEN) (% — EU27)

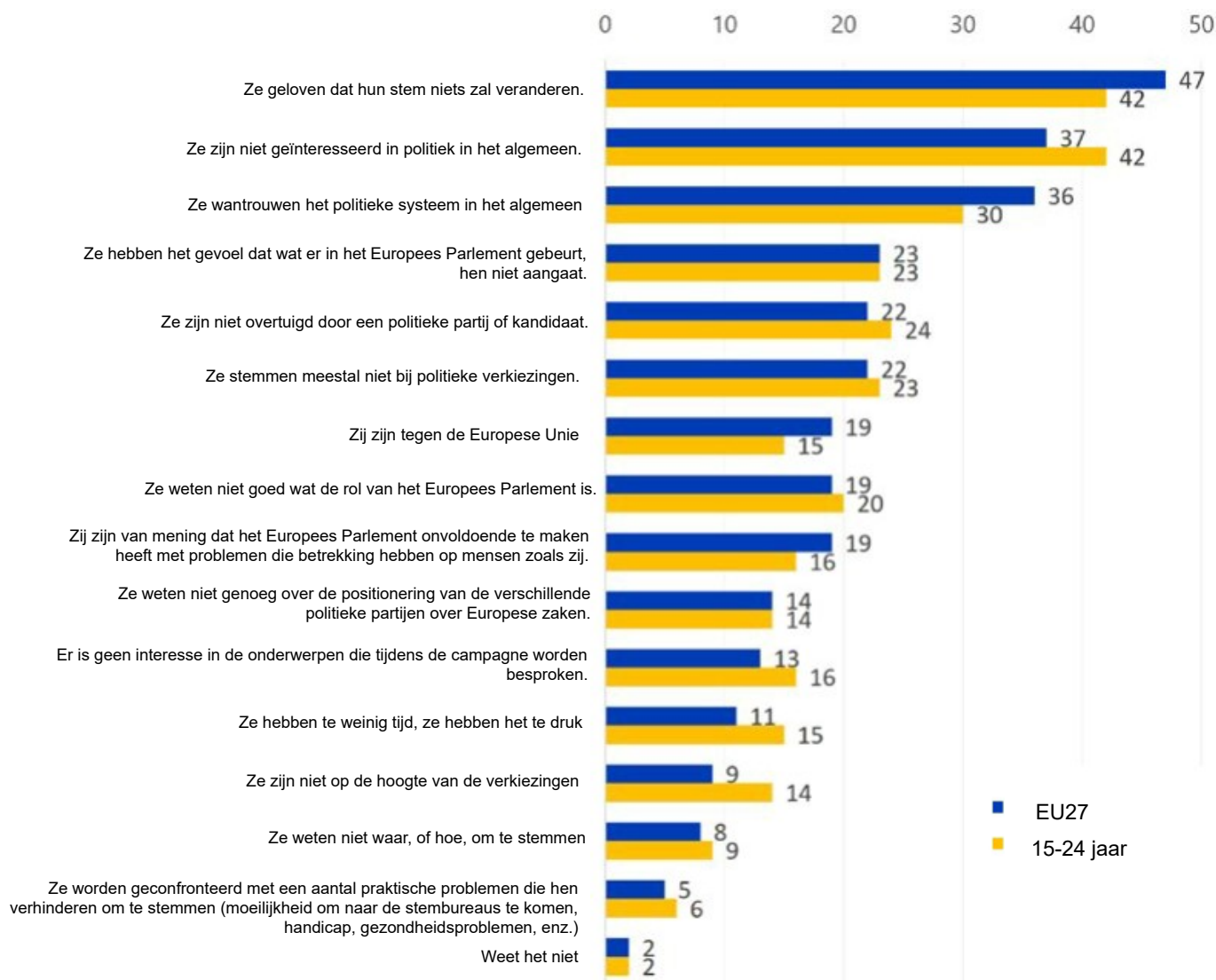

Onder de algemene bevolking zullen respondenten het meest waarschijnlijk zeggen dat mensen niet stemmen bij de Europese verkiezingen omdat ze geloven dat hun stem niets zal veranderen, ze zijn niet geïnteresseerd in de politiek in het algemeen of ze wantrouwen het politieke systeem in het algemeen. Deze rangschikking is grotendeels gelijk bij de jongste respondenten, hoewel er verschillen kunnen worden waargenomen in de verhoudingen die elk van deze redenen selecteren. Meer in het bijzonder, 15-24-jarigen hebben meer kans dan gemiddeld om te zeggen dat mensen niet stemmen omdat ze niet geïnteresseerd zijn in de politiek in het algemeen (42 % versus 37 %) — wat van dit de gezamenlijke meest genoemde reden onder de jongeren maakt. Hoewel de overtuiging dat hun stem niets zal veranderen de gezamenlijke belangrijkste reden is, zijn de jongste respondenten minder geneigd dit te vermelden dan de algemene bevolking (42 % versus 47 %), en hetzelfde geldt voor wantrouwen in het politieke systeem in het algemeen (30 % versus 36 %).

Andere redenen die door ten minste een vijfde van de jongste respondenten worden genoemd, zijn: niet overtuigd zijn van een politieke partij of kandidaat (24 %, vergeleken met een gemiddelde van 22 %), het gevoel dat wat er in het Europees Parlement gebeurt geen betrekking heeft op hen (23 % versus 23 %), meestal niet stemmen bij politieke verkiezingen (23 % versus 22 %) en niet goed weten wat de rol van het Europees Parlement is (20 % versus 19 %).

Onder de andere redenen is het vermeldenswaard dat 15-24-jarigen minder waarschijnlijk zijn dan de algemene bevolking om te zeggen dat mensen niet stemmen omdat ze tegen de Europese Unie zijn (15 % versus 19 %), maar meer geneigd zijn om te zeggen dat het komt omdat ze te weinig tijd hebben of te druk zijn (15 % versus 11 %) en omdat ze niet op de hoogte zijn van de verkiezingen (14 % versus 9 %).

QA18ab Wat zijn volgens u de redenen waarom sommige mensen niet stemmen bij de Europese verkiezingen? Ten eerste? En dan? (MAXIMAAL 4 ANTWOORDEN) (% — EU27)

3.3. Stemgedrag

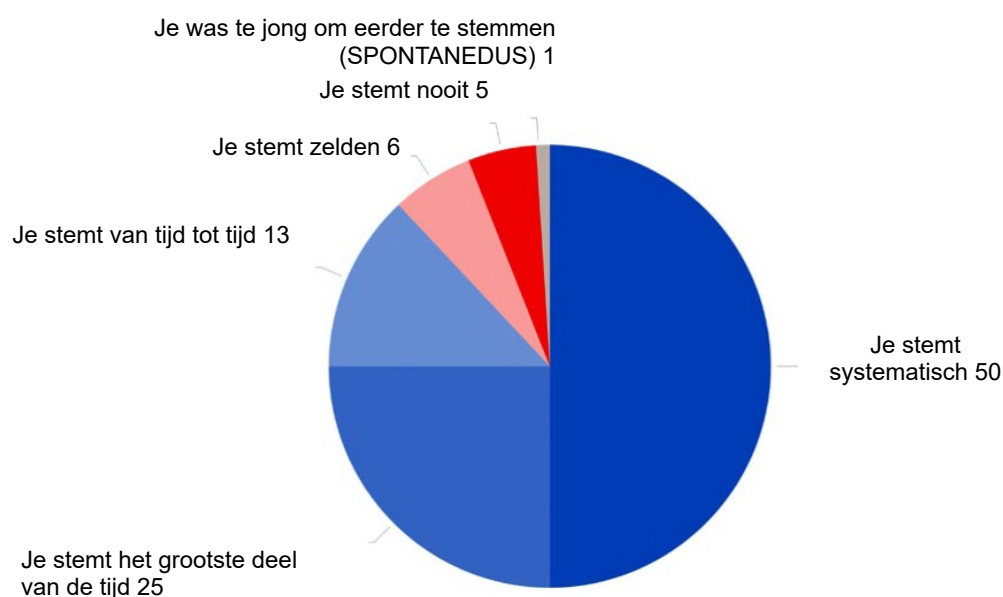
Stemfrequentie bij lokale/regionale, nationale en Europese verkiezingen

Bij het beschrijven van hun stemgedrag in de afgelopen jaren op lokaal, regionaal, nationaal of Europees niveau, zegt de helft van de respondenten (50 %, geen verandering sinds oktober-

november 2022) altijd te stemmen. Bijna vier op de tien (38 %, geen verandering) zeggen vaak te stemmen, ofwel „meestal” (25 %, -1 pp) of „van tijd tot tijd” (13 %, + 1 pp), terwijl ongeveer een op de tien (11 %, geen verandering) zegt dat ze „zelden” (6 %, geen verandering) of „nooit” (5 %, geen verandering) stemmen.

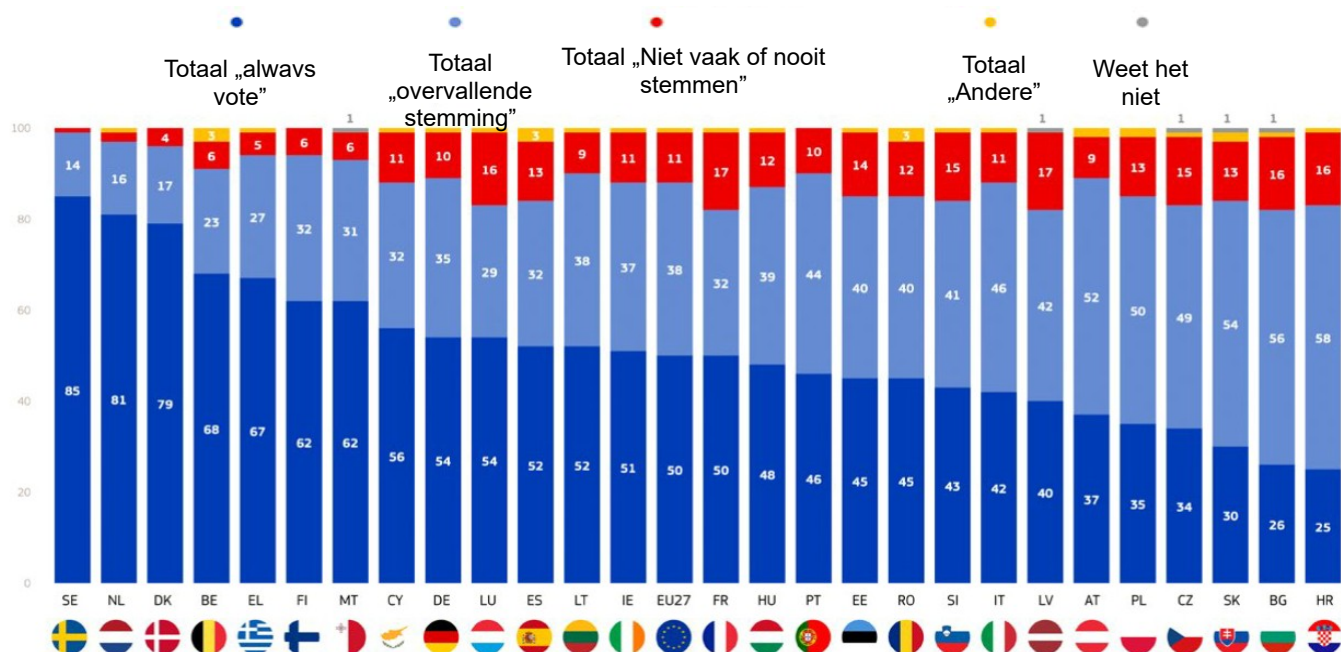
Deze verhoudingen zijn stabiel of onveranderd ten opzichte van oktober-november 2022 en zijn consistent met die waargenomen op een vergelijkbaar moment (april 2018) vóór de Europese verkiezingen van 2019, toen 50 % zei altijd te stemmen en 35 % dat ze vaak stemmen.

QA19 Laten we het nu hebben over je persoonlijke stemgedrag. Welke van de volgende voorbeelden beschrijft uw stemgedrag in de afgelopen jaren, op lokaal of regionaal, nationaal of Europees niveau? (% — EU-27)

Respondenten in Zweden (85 %), Nederland (81 %) en Denemarken (79 %) zeggen dat ze altijd stemmen bij verkiezingen op lokaal of regionaal, nationaal of Europees niveau. Dit stemgedrag is minder wijdverspreid in Kroatië (25 %), Bulgarije (26 %) en Slowakije (30 %). De percentages respondenten die zelden of nooit stemmen, zijn het hoogst in Frankrijk, Letland (beide 17 %), Bulgarije, Kroatië en Luxemburg (alle 16 %), terwijl zij het laagste zijn in Zweden (1 %), Nederland (2 %) en Denemarken (4 %).

QA19 Laten we het nu hebben over je persoonlijke stemgedrag. Welke van de volgende voorbeelden beschrijft uw stemgedrag in de afgelopen jaren, op lokaal of regionaal, nationaal of Europees niveau? (%)

QA19 Laten we het nu hebben over je persoonlijke stemgedrag. Welke van de volgende voorbeelden beschrijft uw stemgedrag in de afgelopen jaren, op lokaal of regionaal, nationaal of Europees niveau? (%)

	Je stemt systematisch		Je stemt het grootste deel van de tijd		Je stemt van tijd tot tijd		Je stemt zelden		Je stemt nooit		Het hangt af/Je stemt alleen bij bepaalde verkiezingen (SPONTANEOUS)	
	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022	Maart 2023	Diff. Maart 2023 — okt/nov 2022
EU27	50	0	25	-1	13	1	6	0	5	0	0	0
WEES	68	2	16	0	7	0	3	-1	3	-2	0	0
BG	26	-1	33	-2	23	2	12	-1	4	1	0	0
CZ	34	-3	34	2	15	3	8	-2	7	0	0	-1
DK	79	1	14	-1	3	-1	2	1	2	1	0	0
DE	54	-3	23	-3	12	4	5	1	5	1	1	0
EE	45	13	25	0	15	-6	9	-5	5	-3	0	0
IE	51	-4	27	2	10	1	4	-1	7	2	0	0
EL	67	-2	19	0	8	3	3	0	2	0	0	0
ES	52	-6	24	3	8	1	6	0	7	1	1	1
FR	50	2	22	-3	10	1	8	1	9	-2	0	0
HR	25	-8	35	3	23	4	10	0	6	1	0	0
HET	42	-2	31	1	15	2	8	1	3	-1	0	-1
CY	56	2	21	1	11	1	3	-4	8	1	1	1
LV	40	-15	25	3	17	7	10	3	7	1	0	0
LT	52	8	25	-5	13	1	5	0	4	-3	0	0
LU	54	2	21	-3	8	0	8	1	8	1	0	0
HU	48	-5	27	4	12	-1	7	2	5	0	0	0
MT	62	-3	21	-3	10	4	4	1	2	0	0	0
NL	81	4	14	-3	2	-1	1	0	1	-1	0	0
BIJ	37	-2	34	-1	18	0	4	-1	5	3	0	0
PL	35	5	26	-4	24	-3	8	-1	5	3	0	0
PT	46	2	35	2	9	-4	4	-1	6	1	0	0
RO	45	13	24	-7	16	-4	9	-5	3	1	0	0
SI	43	4	29	-2	12	-1	9	1	6	-2	0	0
SK	30	-3	30	-3	24	5	7	-1	6	1	0	0
FI	62	10	25	-2	7	-2	3	-3	3	-2	0	0
SE	85	-4	12	4	2	0	0	-1	1	1	0	0

Het percentage dat altijd bij verkiezingen stemt, neemt toe met de leeftijd: 57 % van de 55-plussers zegt altijd te stemmen, tegenover 37 % van de 15-24-jarigen.

Onderwijsniveaus spelen ook een rol als het gaat om stemgedrag. Degenen die voltijds onderwijs hebben afgerond van 20 jaar of ouder hebben meer kans om te zeggen dat ze altijd stemmen dan degenen die 19 jaar of jonger zijn (61 % versus 44-49 %).

Managers (63 %) zijn het meest geneigd om systematisch te gaan stemmen, vooral in vergelijking met werklozen (35 %). Er is ook een verschil in de financiële voorwaarden van de respondenten, waarbij degenen die zelden of nooit moeite hebben om hun rekeningen te betalen, meer kans hebben dan degenen die vaker moeite hebben om te zeggen dat ze altijd stemmen (59 % versus 34-37 %).

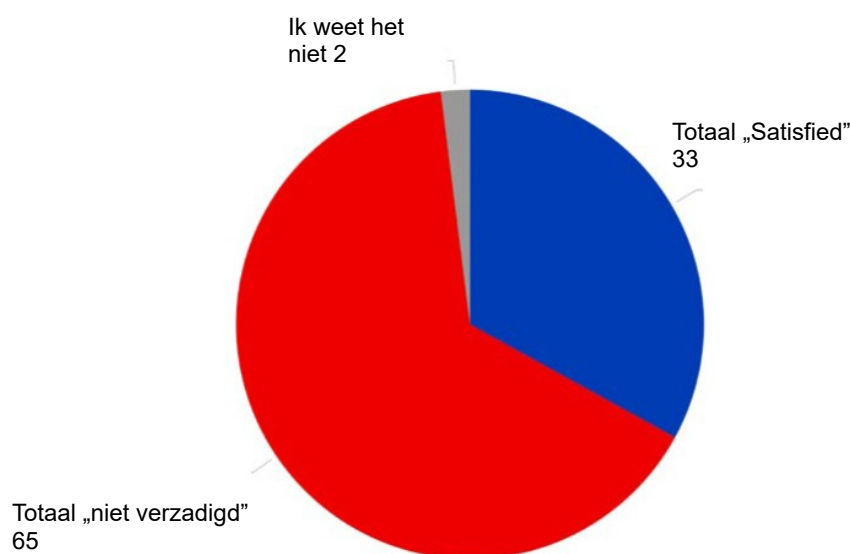
Het gevoel dat iemands stem telt en tevredenheid met de democratie in de EU en in hun land zijn ook kenmerken die gepaard gaan met een grotere neiging om te stemmen bij verkiezingen. 61 % van degenen die het eens zijn met hun stem telt bijvoorbeeld altijd in hun land, vergeleken met 36 % van degenen die het er niet mee eens zijn. Hetzelfde geldt voor het beeld dat respondenten van het Europees Parlement hebben: 63 % van de mensen met een positief imago zegt altijd te stemmen, tegenover 39 % van degenen met een negatief imago.

Verklaarde opkomst bij de Europese verkiezingen van 2019 en bij de laatste nationale verkiezingen

60 % (-1 procentpunt sinds oktober-november 2022) zegt bij de laatste Europese verkiezingen in mei 2019 te hebben gestemd, terwijl 36 % (+ 1 procentpunt) zegt niet te hebben gestemd.

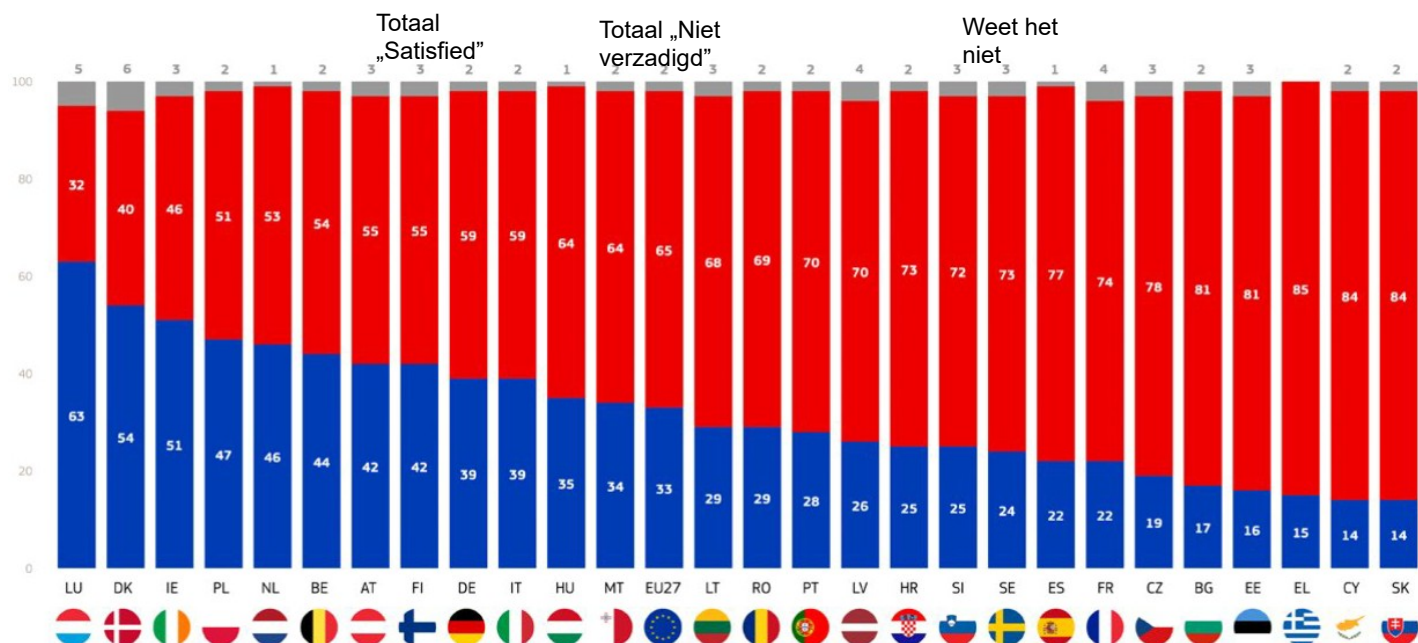
Opgemerkt moet worden dat dit percentage hoger is dan de werkelijke opkomst bij de laatste Europese verkiezingen (50,6 %), wat aangeeft dat een aantal niet-stemmers (waaronder een deel van degenen die niet de kiesgerechtigde leeftijd hadden) meldden dat zij in de huidige enquête hebben gestemd.

QA24.1 Hoe tevreden bent u met de maatregelen die tot nu toe zijn genomen om de stijgende kosten van levensonderhoud (bijvoorbeeld de stijgende voedsel- of energieprijzen) aan te pakken door... de (NATIONALITEIT) overheid? (EU27) (%)

In alle landen zegt de meerderheid van de respondenten dat ze bij de laatste Europese verkiezingen hebben gestemd. Het hoogste percentage respondenten is te zien in Nederland (81 %), België (78 %) en Denemarken (77 %). Aan de andere kant zegt minder dan de helft dat ze stemden in Tsjechië (47 %), Slovenië (48 %), Frankrijk en Slowakije (beide 49 %).

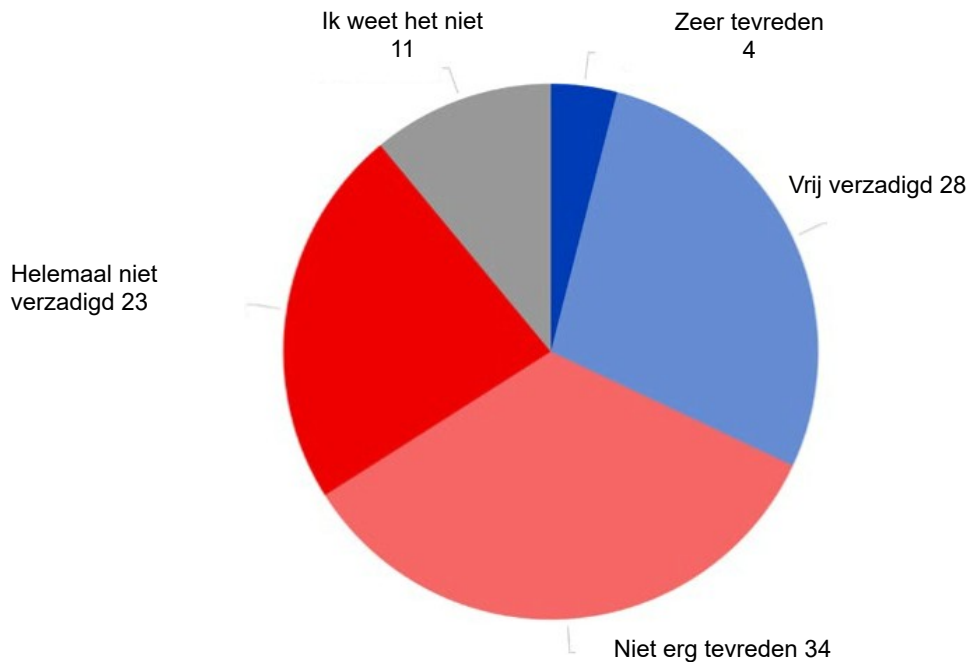
QA24.1 Hoe tevreden bent u met de maatregelen die tot nu toe zijn genomen om de stijgende kosten van levensonderhoud (bijvoorbeeld de stijgende voedsel- of energieprijzen) aan te pakken door... de (NATIONALITEIT) overheid? (%)

Respondenten in zes landen hebben nu meer kans om te zeggen dat ze bij de laatste Europese verkiezingen hebben gestemd dan in oktober-november 2022, met name in Estland (55 %, + 15 procentpunten), Litouwen (64 %, + 8 pp), Nederland (81 %, + 7 pp) en Roemenië (68 %, + 7 pp). Dit percentage is gedaald in zes landen en met vijf procentpunten in Kroatië (51 %), Zweden (69 %) en Malta (74 %).

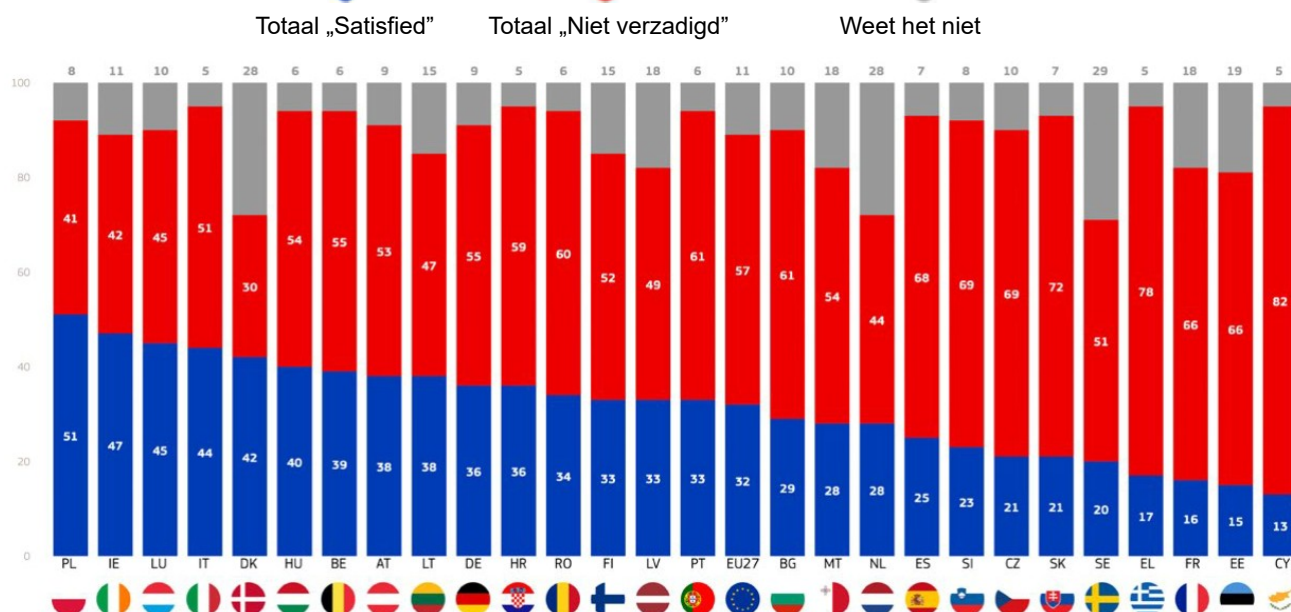
De opkomst is hoger als het gaat om nationale verkiezingen. Bijna acht op de tien (79 %, -1 procentpunt sinds oktober-november 2022) zeggen dat ze bij de laatste nationale verkiezingen hebben gestemd, terwijl ongeveer een vijfde (19 %, + 1 pp) zegt niet te hebben gestemd.

QA24.2 Hoe tevreden bent u met de maatregelen die tot nu toe zijn genomen om de stijgende kosten van levensonderhoud (bijvoorbeeld de stijgende voedsel- of energieprijzen) aan te pakken door...De EU? (EU27) (%)

Meerderheden in alle lidstaten zeggen dat ze bij de laatste nationale verkiezingen hebben gestemd, met de hoogste percentages in Nederland (93 %), Denemarken (92 %) en Zweden (91 %). De opkomst bij de nationale verkiezingen is het laagst in Luxemburg (61 %), Kroatië (68 %) en Letland (70 %).

QA24.1 Hoe tevreden bent u met de maatregelen die tot nu toe zijn genomen om de stijgende kosten van levensonderhoud (bijvoorbeeld de stijgende voedsel- of energieprijzen) door...De EU aan te pakken? (%)

Het aandeel respondenten dat bij de laatste nationale verkiezingen heeft gestemd, is sinds oktober-november 2022 in acht landen toegenomen. Estland (73 %, + 12 pp) en Litouwen (76 %, + 6 pp) zijn de landen waar de opgegeven opkomst het meest is gestegen. Omgekeerd is dit aandeel in nog eens acht landen gedaald, vooral in Letland (70 %, -9 pp), Kroatië (68 %, -7 pp) en Zweden (91 %, -6 procentpunten).

Uit de sociaal-demografische analyse blijkt dat de opkomst hoger is bij respondenten van 55 jaar of ouder (87 % nationaal, 69 % Europees) dan bij 25-39-jarigen (80 % nationaal, 59 % Europees). Niettemin zijn de cijfers het laagst onder de 15-24-jarigen (45 % nationaal, 23 % Europees), hoewel dit mogelijk te wijten is aan het feit dat een aantal van deze respondenten op het moment van deze verkiezingen niet de kiesgerechtigde leeftijd had.

Het opleidingsniveau speelt ook een rol in het niveau van de aangegeven opkomst, waarbij degenen die een opleiding van 20 jaar of ouder hebben afgerond, meer kans hebben om te zeggen dat ze bij elk van deze verkiezingen hebben gestemd in vergelijking met degenen die 15 jaar of jonger zijn (89 % versus 77 % nationaal, 74 % versus 58 % Europees).

Managers (90 % nationaal, 76 % Europees) zeggen het meest te hebben gestemd, vooral in vergelijking met werklozen (61 % nationaal, 46 % Europees). Hoe meer de respondenten financiële problemen hebben, hoe minder kans ze hebben om te zeggen dat ze hebben gestemd. 84 % van degenen die zelden of nooit moeite hebben om hun rekeningen te betalen, zegt bijvoorbeeld dat ze bij nationale verkiezingen hebben gestemd, vergeleken met 67 % van degenen die het grootste deel van de tijd problemen hebben.

Verklaarde opkomst houdt ook verband met het gevoel dat iemands stem telt en tevredenheid over de democratie op EU- en nationaal niveau. 68 % van degenen die tevreden zijn met de democratie in de EU zegt bijvoorbeeld dat ze bij de laatste Europese verkiezingen hebben gestemd, tegenover

53 % van degenen die niet tevreden zijn. Bovendien zullen respondenten met een positief beeld van het Europees Parlement eerder zeggen dat ze bij de laatste Europese verkiezingen hebben gestemd dan degenen die een negatief imago hebben (74 % versus 52 %).

QA24.1 Om de een of andere reden hebben sommige mensen in (ons land) niet gestemd bij de recente verkiezingen. Heb je zelf gestemd in de laatste... Europese verkiezingen, in mei 2019? (% — EU-27)

	Ja	Nee	Weet het niet
EU27	60	36	4
Geslacht			
Man	61	36	3
Vrouw	60	36	4
Leeftijd			
15-24	23	71	6
25-39	59	38	3
40-54	66	31	3
55+	69	27	4
Onderwijs (eind van)			
—15	58	39	3
16-19	60	37	3
20+	74	23	3
Nog steeds studeren	26	68	6
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandig in loondienst	69	28	3
Beheerders	76	21	3
Andere witte kragen	64	33	3
Handarbeiders	56	40	4
Huiselijke personen	56	41	3
Werkloos	46	51	3
Gepensioneerd	70	27	3
Studenten	26	68	6
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	47	49	4
Van tijd tot tijd	54	42	4
Bijna nooit/nooit	66	31	3
Mijn stem telt in de EU			
Akkoord	74	23	3
Oneens	59	47	3
Mijn stem telt in (ons land)			
Akkoord	70	27	3
Oneens	49	48	3
Tevredenheid over democratie in het eigen land			
Tevreden	67	30	3
Niet tevreden	53	43	4
Tevredenheid over de democratie in de EU			
Tevreden	68	29	3
Niet tevreden	53	43	4
Afbeelding van het Europees Parlement			
Positief	74	23	3
Neutraal	53	42	5
Negatief	52	45	3

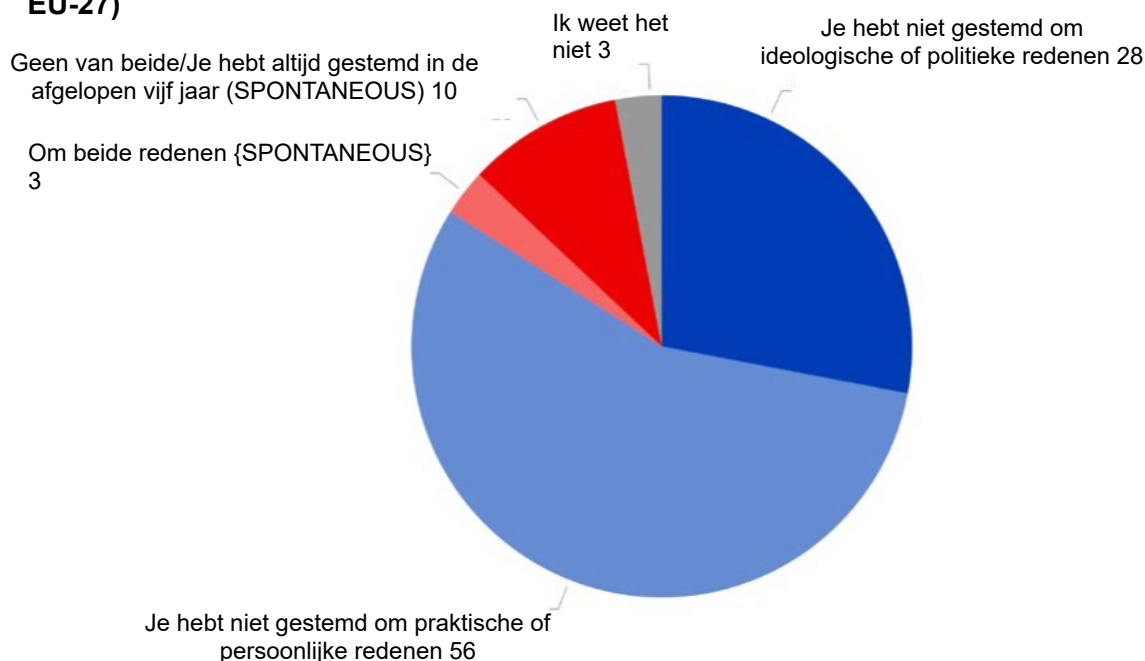
QA24.2 Om de een of andere reden hebben sommige mensen in (ons land) niet gestemd bij de recente verkiezingen. Heb je zelf gestemd in de laatste... Nationale verkiezingen? (% — EU-27)

	Ja	Nee	Weet het niet
EU27	79	19	1
Geslacht			
Man	79	20	1
Vrouw	79	19	2
Leeftijd			
15-24	45	50	5
25-39	80	19	1
40-54	83	16	1
55+	87	12	1
Onderwijs (eind van)			
—15	77	21	2
16-19	80	18	1
20+	89	10	1
Nog steeds studeren	47	48	5
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandig in loondienst	87	12	1
Beheerders	90	9	1
Andere witte kragen	85	14	1
Handarbeiders	77	21	2
Huiselijke personen	72	27	1
Werkloos	61	36	3
Gepensioneerd	87	12	1
Studenten	47	48	5
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	67	30	3
Van tijd tot tijd	72	26	2
Bijna nooit/nooit	84	15	1
Mijn stem telt in de EU			
Akkoord	88	11	1
Oneens	74	25	1
Mijn stem telt in (ons land)			
Akkoord	88	11	1
Oneens	69	30	1
Tevredenheid over democratie in het eigen land			
Tevreden	83	16	1
Niet tevreden	75	23	2
Tevredenheid over de democratie in de EU			
Tevreden	83	16	1
Niet tevreden	76	23	1

Belangrijkste redenen om niet deel te nemen aan verkiezingen of referenda

De respondenten die zeiden vaak, zelden of nooit te stemmen bij verkiezingen op lokaal of regionaal, nationaal of Europees niveau, werden ook gevraagd wat de belangrijkste redenen waren om de afgelopen vijf jaar niet deel te nemen aan een verkiezing of een referendum. De meerderheid van deze respondenten (56 %, geen verandering sinds oktober-november 2022) zegt niet te hebben gestemd om praktische of persoonlijke redenen, terwijl bijna drie op de tien (28 %, + 1 pp) ideologische of politieke redenen aanhalen. Eén op de tien (-1 pp) zegt spontaan geen van de twee redenen voor hun zaak of dat ze altijd hebben gestemd in de afgelopen vijf jaar.

QA20 Als je de afgelopen vijf jaar niet hebt deelgenomen aan een verkiezing of een referendum, wat was dan de belangrijkste reden? (% — EU-27)

Deze cijfers zijn sinds oktober-november 2022 stabiel gebleven. Zoals ook opgemerkt in het vorige verslag, zeggen grotere percentages nu dat de belangrijkste redenen om niet te stemmen praktisch of persoonlijk waren (56 % versus 41 %), of ideologisch of politiek (28 % versus 23 %).

In alle landen, op één na, zegt de meerderheid dat ze de afgelopen vijf jaar om praktische of persoonlijke redenen niet hebben deelgenomen aan een verkiezing of een referendum. Dit percentage varieert van ongeveer zeven op de tien of meer in Nederland (78 %), Slovenië (70 %) en Polen (69 %) tot de helft of minder in Duitsland, Portugal (beide 46 %), Cyprus en Finland (beide 50 %). Malta (33 %) is het enige land waar deze reden door een minderheid wordt gegeven en waar een meerderheid in plaats daarvan zegt dat de redenen voornamelijk ideologisch of politiek waren (43 %).

QA20 Als je de afgelopen vijf jaar niet hebt deelgenomen aan een verkiezing of een referendum, wat was dan de belangrijkste reden? (% — je hebt niet gestemd om praktische of persoonlijke redenen)

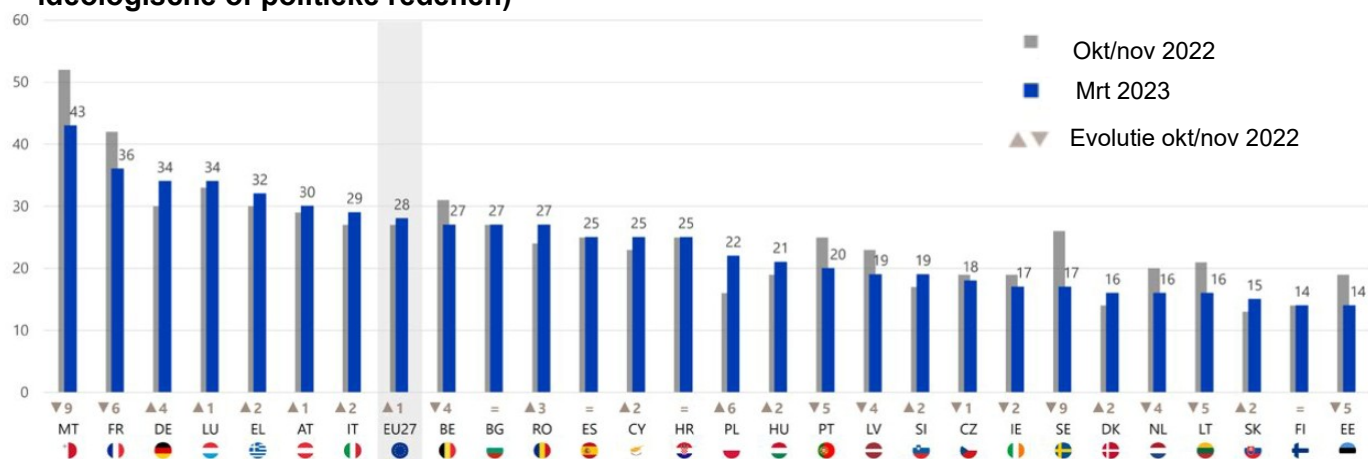

Na Malta geeft meer dan een derde aan dat de redenen om niet deel te nemen ideologisch of politiek waren in Frankrijk (36 %), Duitsland en Luxemburg (beide 34 %). De laagste percentages die dit als een reden noemen, zijn te zien in Estland, Finland (beide 14 %) en Slowakije (15 %).

In tien landen is het percentage respondenten dat de afgelopen vijf jaar om praktische of persoonlijke redenen niet aan verkiezingen of referenda heeft deelgenomen, toegenomen sinds oktober-november 2022. Dit is met name het geval voor Malta (33 %, + 10 pp), Zweden (62 %, + 10 pp) en Frankrijk (55 %, + 9 pp). Daarentegen is dit aandeel gedaald in zes landen en met name in Cyprus (50 %, -10 procentpunten).

Respondenten in Polen (22 %, + 6 pp), Duitsland (34 %, + 4 pp) en Roemenië (27 %, + 3 procentpunten) hebben meer kans dan in oktober-november 2022 om ideologische of politieke redenen te vermelden om niet te stemmen. Dit percentage is gedaald in negen landen, met name in Zweden (17 %, -9 procentpunten), Malta (43 %, -9 procentpunten) en Frankrijk (36 %, -6 procentpunten).

QA20 Als je de afgelopen vijf jaar niet hebt deelgenomen aan een verkiezing of een referendum, wat was dan de belangrijkste reden? (% — je hebt niet gestemd om ideologische of politieke redenen)

De meest voorkomende redenen in alle groepen om niet deel te nemen aan een verkiezing of een referendum in de afgelopen vijf jaar zijn praktisch of persoonlijk, in plaats van ideologisch of politiek.

Met name mannen hebben meer kans dan vrouwen om te zeggen dat ze niet hebben gestemd vanwege ideologische of politieke redenen (30 % versus 26 %), terwijl de jongste respondenten dit het minst waarschijnlijk zullen doen (21 % versus 27-32 % van degenen van 25 jaar of ouder), maar de meest waarschijnlijke om praktische of persoonlijke redenen te noemen (68 % versus 51-59 %). Werklozen (32 %) en degenen die moeite hebben met het betalen van hun rekeningen van tijd tot tijd of vaker (30-31 %) hebben de meeste kans om te zeggen dat ze niet voor ideologische of politieke redenen hebben gestemd.

Proporties die niet om ideologische of politieke redenen hebben gestemd, zijn ook hoog onder degenen die vaak over Europese politieke kwesties praten (33 % versus 26 % van degenen die dat nooit doen), degenen die een negatief beeld van de EU hebben (41 % versus 21 % van degenen die een positief imago hebben) en degenen die een negatief beeld van het Europees Parlement hebben (39 % versus 23 % van degenen die een positief imago hebben).

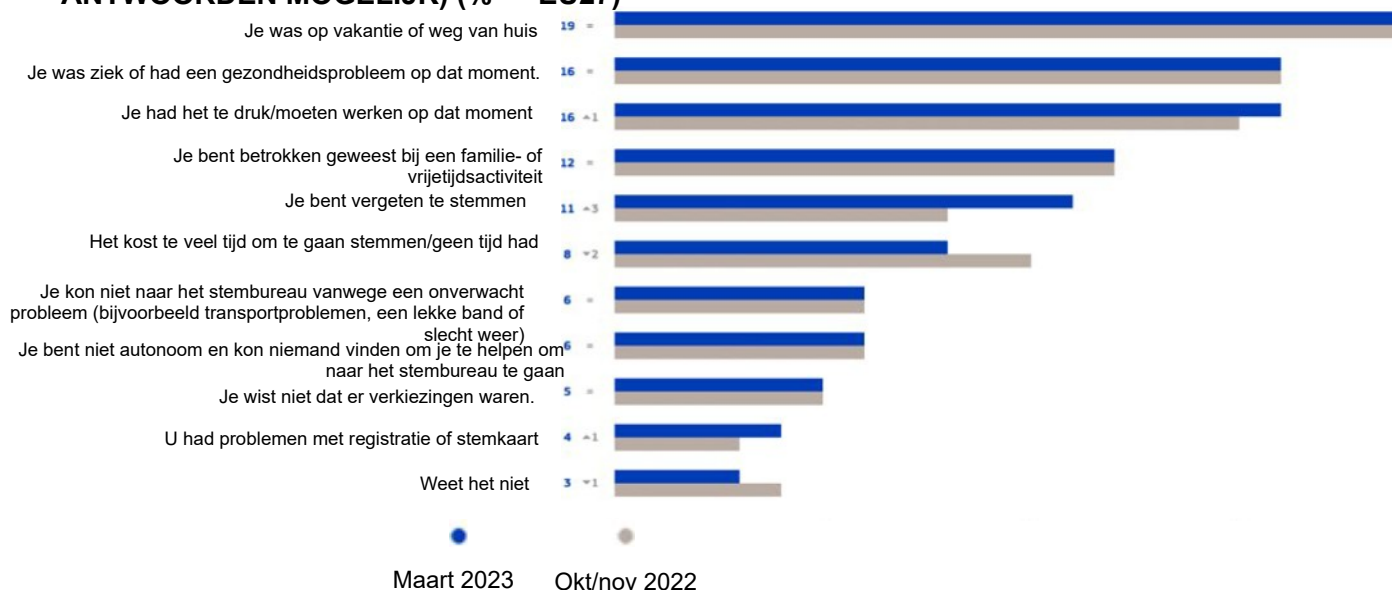
QA20 Als je de afgelopen vijf jaar niet hebt deelgenomen aan een verkiezing of een referendum, wat was dan de belangrijkste reden? (% — EU-27)

	Je hebt niet gestemd om ideologische of politieke redenen	Je hebt niet gestemd om praktische of persoonlijke redenen	Weet het niet
EU27	28	56	3
Geslacht			
Man	30	55	3
Vrouw	26	58	3
Leeftijd			
15-24	21	68	3
25-39	29	59	2
40-54	32	51	2
55+	27	55	3
Onderwijs (eind van)			
—15	25	60	3
16-19	31	54	2
20+	27	56	3
Nog steeds studeren	21	68	4
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandig in loondienst	29	51	5
Beheerders	30	59	3
Andere witte kragen	29	56	2
Handarbeiders	30	54	3
Huiselijke personen	24	62	3
Werkloos	32	54	4
Gepensioneerd	26	56	3
Studenten	21	68	4
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	30	56	4
Van tijd tot tijd	31	54	3
Bijna nooit/nooit	25	59	2
Praten over Europese politieke zaken			
Vaak	33	55	1
Incidenteel	28	55	3
Nooit	26	59	3
Beeld van de EU			
Positive	21	61	3
Neutraal	27	58	3
Negatief	41	47	2
Afbeelding van het Europees Parlement			
Positive	23	59	2
Neutraal	26	59	3
Negatief	39	48	3

Praktische redenen om niet te stemmen bij verkiezingen of referenda

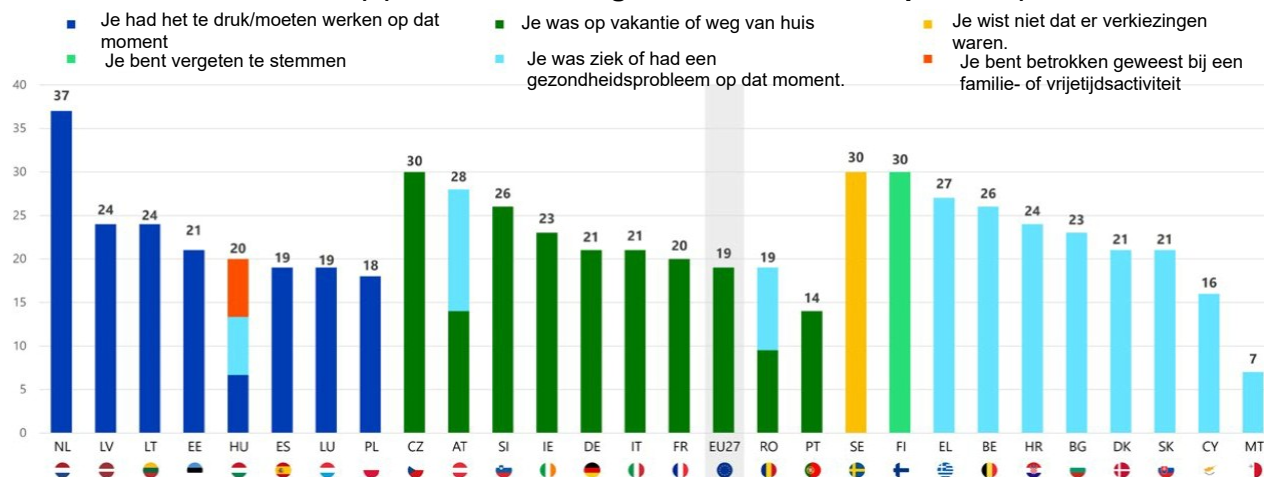
Op meer detail gevraagd naar praktische redenen om niet te stemmen in een verkiezing of referendum, de meest voorkomende antwoorden die deze respondenten geven is dat ze op vakantie waren of weg van huis (19 %), dat ze ziek waren of een gezondheidsprobleem hadden (16 %, geen verandering) of dat ze het te druk hadden of moesten werken (16 %). Andere redenen die door meer dan een op de tien worden genoemd, zijn betrokken bij een gezins- of vrijetijdsactiviteit (12 %) en vergeten te stemmen (11 %).

QA21 Welke van de volgende redenen heeft u ooit verhinderd om te stemmen bij een verkiezing of een referendum op lokaal, nationaal of Europees niveau? (MEERDERE ANTWOORDEN MOGELIJK) (% — EU27)

In acht landen is de meest voorkomende (of gezamenlijke) praktische reden van respondenten om niet te stemmen in een verkiezing of referendum, dat ze ziek waren of een gezondheidsprobleem hadden. In zeven landen is de meest voorkomende (of gezamenlijk meest voorkomende) reden op vakantie of weg van huis, en te druk zijn of op dat moment moeten werken is de belangrijkste reden in nog eens zes landen. In Finland zeggen de meeste respondenten dat ze vergeten zijn te stemmen, terwijl de meesten in Zweden niet wisten dat er verkiezingen waren. In Hongarije is betrokkenheid bij een gezins- of vrijetijdsactiviteit het gezamenlijke belangrijkste antwoord, samen met te druk zijn of geen tijd hebben en ziek zijn of een gezondheidsprobleem hebben.

QA21 Welke van de volgende redenen heeft u ooit verhinderd om te stemmen bij een verkiezing of een referendum op lokaal, nationaal of Europees niveau? (Meerdere ANTWOERS MOGELIJK) (% — Het meest genoemde antwoord per land)

De respondenten zullen hoogstwaarschijnlijk zeggen dat ze de afgelopen vijf jaar niet hebben gestemd tijdens een verkiezing of referendum omdat ze op vakantie waren of weg waren van huis in Tsjechië (30 %), Oostenrijk (28 %) en Slovenië (26 %). De laagste percentages respondenten die deze praktische reden vermelden, zijn te vinden in Malta (5 %), Spanje (9 %) en Zweden (12 %).

Ziek zijn of een gezondheidsprobleem hebben op het moment van de verkiezingen wordt het vaakst genoemd in Oostenrijk, Tsjechië (beide 28 %) en Griekenland (27 %). Daarentegen noemt 7 % in Frankrijk en Malta en 8 % in Nederland deze reden.

Nederland (37 %) is verreweg het land met het hoogste percentage dat zegt dat ze het te druk hadden of moesten werken, gevolgd door Letland en Litouwen (beide 24 %). De respondenten zullen dit het minst vermelden in Malta, Portugal (beide 6 %) en Italië (11 %).

Ten minste één op de vijf in Oostenrijk (21 %), Bulgarije en Hongarije (beide 20 %) noemt betrokkenheid bij een gezins- of vrijetijdsactiviteit als reden om niet te stemmen. Dit is te vergelijken met minder dan een op de twintig die dit als een reden noemt in Nederland (2 %), Griekenland en Malta (beide 4 %).

Vergeeten te stemmen komt het meest voor in Finland (30 %), Nederland (20 %), Luxemburg en Zweden (beide 18 %), terwijl het het minst voorkomt in Griekenland (minder dan 1 %), Malta (1 %), Bulgarije en Slowakije (beide 3 %).

QA21 Welke van de volgende redenen heeft u ooit verhinderd om te stemmen bij een verkiezing of een referendum op lokaal, nationaal of Europees niveau? (MEERDERE ANTWOORDEN MOGELIJK) (%)

	EU27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Je was op vakantie of weg van huis	19	23	22	30	16	21	19	23	25	9	20	15	21	14	14	17	17	17	5	22	28	17	14	19	26	17	21	12
Je was ziek of had een gezondheidsprobleem op dat moment	16	26	23	28	21	16	19	11	27	11	7	24	19	16	14	23	9	20	7	8	28	17	13	19	17	21	10	11
Je had het te druk/moeten werken op dat moment	16	22	22	20	18	15	21	20	15	19	16	16	11	14	24	24	19	20	6	37	20	18	6	17	15	19	18	13
Andere (SPONTANEOUS)	14	3	13	6	20	13	11	7	32	27	20	8	8	24	11	12	12	6	44	14	14	6	21	9	24	12	11	11
Je bent betrokken geweest bij een familie- of vrijetijdsactiviteit	12	17	20	12	6	11	17	9	4	9	14	12	10	8	10	10	10	20	4	2	21	11	11	15	11	17	11	8
Je bent vergeten te stemmen	11	14	3	6	11	17	15	11	0	8	11	14	11	5	9	8	18	7	1	20	14	10	4	7	10	3	30	18
Het kost te veel tijd om te gaan stemmen/geen tijd had	8	12	5	9	7	11	13	7	3	3	5	10	8	4	8	9	8	12	3	19	17	13	5	7	6	6	7	9
Niemand/je hebt altijd gestemd (SPONTANEOUS)	7	5	8	4	4	8	7	4	5	10	5	10	7	18	10	12	6	6	18	2	4	5	9	8	3	16	4	4
Je wist niet dat er verkiezingen waren.	6	15	2	4	9	7	5	12	1	7	5	7	6	3	6	2	13	5	5	5	11	6	4	6	7	2	3	30
Je kon niet naar het stembureau vanwege een onverwacht probleem (bijvoorbeeld transportproblemen, een lekke band of slecht weer)	6	14	3	4	5	4	4	5	6	2	2	5	14	6	6	1	3	6	4	4	10	8	5	13	3	2	4	3
U had problemen met registratie of stemkaart	5	10	3	5	3	3	3	13	2	4	11	2	6	2	1	2	11	3	4	3	9	6	5	4	1	1	1	1
Je bent niet autonoom en kon niemand vinden om je te helpen om naar het stembureau te gaan	4	10	2	4	2	2	3	3	5	1	2	5	6	1	4	1	1	4	2	0	7	9	2	8	2	1	2	3
Weet het niet	3	2	4	6	3	3	5	2	0	1	5	3	2	4	3	5	0	2	8	2	2	1	14	1	3	5	7	1

Interessante verschillen kunnen worden opgemerkt bij het analyseren van de resultaten op basis van de sociaal-demografische categorieën van respondenten. Vrouwen hebben meer kans dan mannen om te zeggen dat ze ziek waren of een gezondheidsprobleem hadden als een reden dat ze niet stemden (18 % versus 14 %). Oudere respondenten hebben ook meer kans om dit als een reden te noemen (24 % van de 55-plussers versus 9-14 % van de 15-54-jarigen). Respondenten in de leeftijd van 15-39 jaar hebben meer kans dan hun oudere collega's om te zeggen dat ze vergaten te stemmen (14 % versus 7-11 %), terwijl degenen in de middenleeftijd cohorten vaker zeggen dat ze het te druk hadden of op dat moment moesten werken (19-21 % van degenen in de leeftijd van 25-54 jaar, tegenover 15 % van degenen in de leeftijd van 15-24 jaar en 11 % van de 55-plussers).

Er zijn ook verschillen in opleidingsniveau, waarbij respondenten die voltijds onderwijs hebben afgerond in de leeftijd van 16 jaar of ouder meer kans hebben dan degenen die eerder vertrokken om te vermelden dat ze op vakantie of ver van huis waren (19-24 % versus 12 %) of te druk waren of moesten werken (17-18 % versus 10 %). Omgekeerd zullen respondenten die een opleiding van 15 jaar of jonger hebben afgerond, het meest waarschijnlijk zeggen dat ze ziek waren of een gezondheidsprobleem hadden (26 % versus 13-16 %).

Degenen die minder financiële problemen hebben, hebben meer kans om te zeggen dat ze op vakantie waren of weg van huis (19-21 % van degenen die moeite hebben met het betalen van hun rekeningen van tijd tot tijd of minder vaak versus 13 % van degenen die meestal problemen hebben), terwijl het omgekeerde geldt voor de percentages die melding maken van ziek zijn of een gezondheidsprobleem hebben (15-16 % versus 20 %).

QA21 Welke van de volgende redenen heeft u ooit verhinderd om te stemmen bij een verkiezing of een referendum op lokaal, nationaal of Europees niveau? (MEERDERE ANTWOORDEN MOGELIJK) (% — EU)

	Je was ziek of had een gezondheidsprobleem op dat moment.	Je was op vakantie of weg van huis	Je had het te druk/moeten werken op dat moment	Het kost te veel tijd om te gaan stemmen/geen tijd had	Je bent betrokken geweest bij een familie- of vrijetijdsactiviteit	Je wist niet dat er verkiezingen waren.	Je kon niet naar het stembureau vanwege een onverwacht probleem (bijvoorbeeld transportproblemen, een lekke band of slecht weer)	Je bent niet autonoom en kon niemand vinden om je te helpen om naar het stembureau te gaan	Je bent vergeten te stemmen	U had problemen met registratie of stemkaart
EU27	16	19	16	8	12	6	6	4	11	5
Geslacht										
Man	14	18	18	9	12	7	7	4	10	6
Vrouw	18	20	15	8	12	6	6	4	12	5
Leeftijd										
15-24	9	18	15	11	9	8	4	4	14	8
25-39	10	21	21	9	13	9	6	4	14	7
40-54	14	19	19	9	14	5	7	3	11	5
55+	24	18	11	7	10	5	7	5	7	4
Onderwijs (eind van)										
—15	26	12	10	6	10	4	7	6	10	3
16-19	16	19	17	9	12	6	7	4	11	5
20+	13	24	18	7	12	5	5	4	10	7
Nog steeds studeren	7	18	15	12	11	10	5	3	14	9
Sociaal-professionele categorie										
Zelfstandig in loondienst	13	23	21	7	13	3	5	5	7	9
Beheerders	12	26	17	9	13	7	8	4	13	7
Andere witte kragen	13	24	22	8	15	7	6	4	12	4
Handarbeiders	12	17	20	10	12	6	7	4	13	6
Huiselijke personen	20	15	13	7	11	4	8	6	14	3
Werkloos	15	15	11	8	9	5	2	1	11	6
Gepensioneerd	29	17	8	7	10	5	6	5	7	3
Studenten	7	18	15	12	11	10	5	3	14	9
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen										
Het grootste deel van de tijd	20	13	17	6	11	4	6	5	10	6
Van tijd tot tijd	16	19	16	9	13	8	9	5	11	6
Bijna nooit/nooit	15	21	16	9	11	6	5	3	11	5
Afbeelding van het Europees Parlement										
Positief	15	23	17	8	13	6	8	4	11	6
Neutraal	17	19	16	9	11	7	7	4	12	5
Negatief	15	16	16	8	12	5	5	3	9	5

4. DE PERCEPTIE VAN DEBURGERS TEN AANZIEN VAN DE EU EN HET EUROPEES PARLEMENT

In het laatste hoofdstuk van het verslag worden de standpunten van de burgers van de EU en het Europees Parlement beoordeeld. Het begint met het bespreken van de perceptie van de Europeanen dat hun stem telt, hun betrokkenheid bij politieke/Europese aangelegenheden en hun houding ten opzichte van de EU, alvorens zich te verdiepen in een analyse van de percepties van het Europees Parlement.

Hoewel het gevoel dat de stem van de Europeanen in de EU telt enigszins lauw is, bespreken meerderheden van de burgers Europese politieke kwesties en volgen ze de EU-politiek. Bovendien heerst er een positieve houding en het optimisme ten aanzien van de toekomst van de EU neemt opnieuw toe, waarbij het lidmaatschap van de EU zowel gewaardeerd als belangrijk wordt geacht.

4.1. Perceptie van de EU

Het gevoel dat iemands stem telt in de EU en in hun land

Het gevoel van Europeanen met betrekking tot de mate waarin hun stem telt in hun land en in de EU en de stem van hun land in de EU blijft onveranderd zonder waarneembaar verschil tussen oktober en november 2022.

De meningen zijn verdeeld over de vraag of iemands stem telt in de EU, waarbij 47 % (geen verandering sinds oktober- november 2022) het ermee eens is dat hun stem telt en 48 % (-1 procentpunt) het niet eens is met deze verklaring.

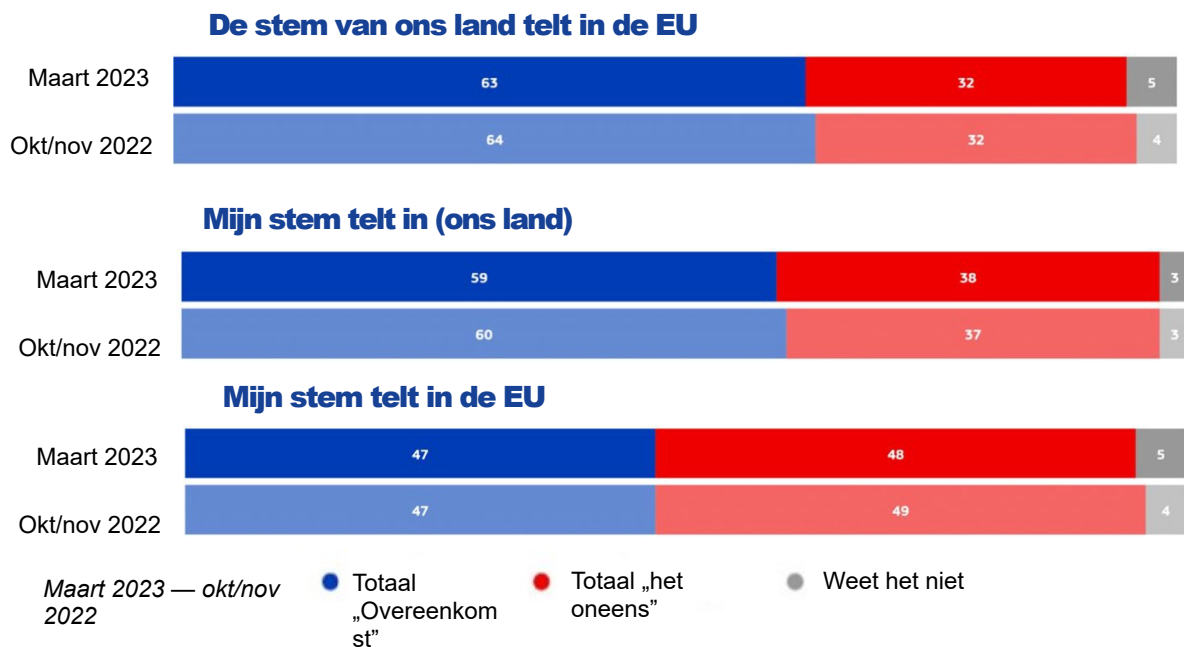
Het aandeel dat hun stem in de EU telt, was tussen april-mei en oktober-november 2022 met zes procentpunten gedaald, na een positieve ontwikkeling tussen november-december 2021 en april-mei 2022, en is het terug op niveaus die gedurende de hele periode 2017-2019 zijn waargenomen.

Daarentegen wordt het gevoel dat hun stem telt in hun land gedeeld door een meerderheid van de respondenten (59 %, -1 procentpunt sinds oktober-november 2022), terwijl minder dan vier op de tien (38 %, + 1 pp) het niet eens zijn met hun stem.

Deze percentages zijn stabiel gebleven in de huidige enquête, na een grote positieve ontwikkeling tussen oktober 2019 en april-mei 2022, en een minder snelle daling tussen april-mei en oktober-november 2022.

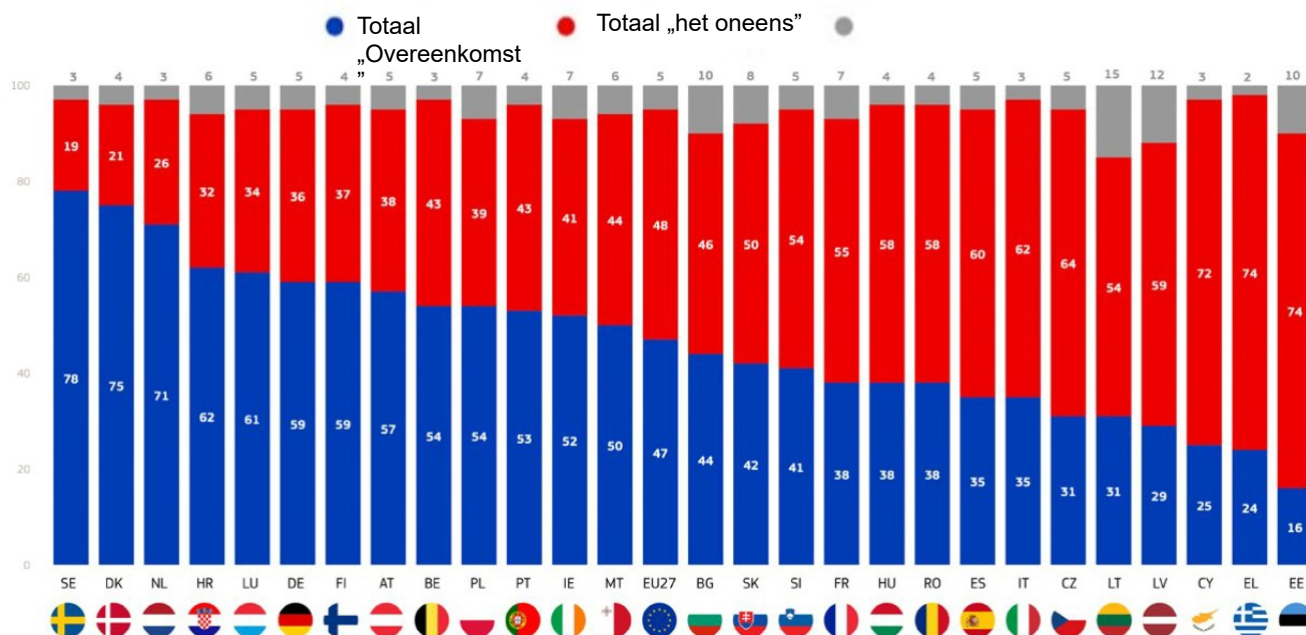
Tot slot is bijna twee derde (63 %, -1 procentpunt sinds oktober-november 2022) van mening dat de stem van hun land in de EU telt, terwijl 32 % (geen verandering) van mening is dat dit niet het geval is.

D72 In hoeverre bent u het eens of oneens met elk van de volgende uitspraken? (EU27) (%)

In 13 landen is een meerderheid van de respondenten het erover eens dat hun stem telt in de EU, met meer dan zeven op de tien in Zweden (78 %), Denemarken (75 %) en Nederland (71 %) die van mening zijn dat dit het geval is. Daarentegen voelt een kwart of minder in Estland (16 %), Griekenland (24 %) en Cyprus (25 %) dat hun stem op EU-niveau wordt gehoord.

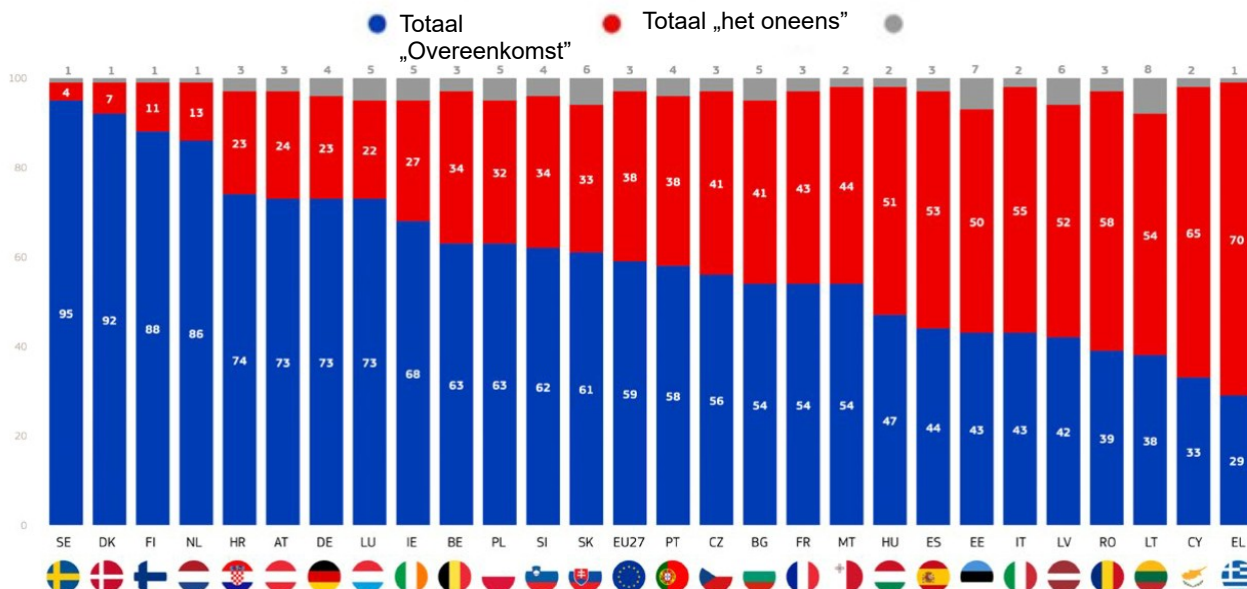
D72.1 In hoeverre bent u het eens of oneens met elk van de volgende verklaringen? Mijn stem telt in de EU (% — EU27)

Vergeleken met oktober-november 2022 is het niveau van overeenstemming met deze verklaring in vijf landen gestegen en in zeven landen afgenomen. Portugal (53 %, + 7 pp) en Finland (59 %, + 6 procentpunten) zijn de landen waar de stijging het grootst is geweest, terwijl Malta (50 %, -21 procentpunten) in dit percentage een bijzonder grote daling vertoont, gevolgd door Slovenië (41 %, -7 pp), Hongarije en Roemenië (beide 38 %, -5 pp).

In 18 landen is de meerderheid van mening dat de stem van de burgers in hun land telt, waarbij respondenten in Zweden (95 %), Denemarken (92 %) en Finland (88 %) bijzonder geneigd zijn om dit advies te houden. Omgekeerd zijn de respondenten in Griekenland (29 %), Cyprus (33 %) en Litouwen (38 %) het minst geneigd hun stem te voelen.

**D72.2 In hoeverre bent u het eens of oneens met elk van de volgende verklaringen?
Mijn stem telt in (ons land) (%) — EU27**

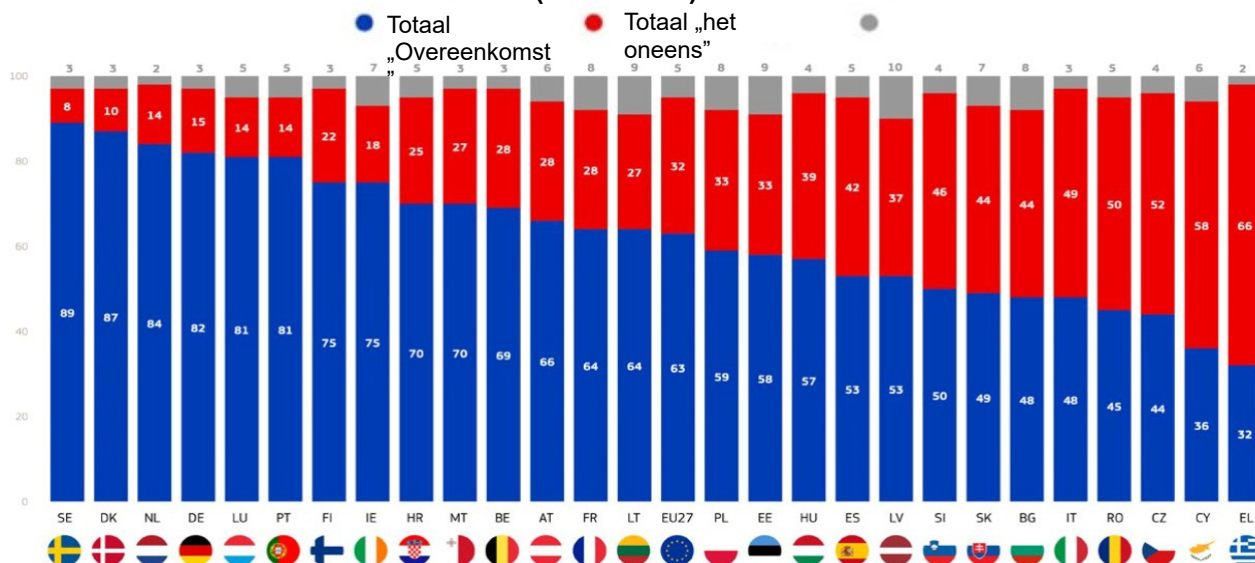

Sinds oktober-november 2022 is het niveau van overeenstemming dat hun stem telt in hun land toegenomen onder de respondenten in zes landen, met name in Litouwen (38 %, + 9 procentpunten), Estland (43 %, + 7 pp) en Luxemburg (73 %, + 6 pp). De akkoorden zijn in zeven landen gedaald. Ook in Malta (54 %, -27 procentpunten) is dit aandeel zeer sterk gedaald, terwijl in Frankrijk (54 %) en Slovenië (62 %) een daling van zeven procentpunten opgetekend wordt.

Een meerderheid in 22 lidstaten is van mening dat de stem van hun land in de EU telt, waarbij de respondenten in Zweden (89 %) en Denemarken (87 %) het meest waarschijnlijk het eens zijn met deze verklaring, gevolgd door die in Nederland (84 %). Zelfs in dit geval zijn Griekenland (32 %) en Cyprus (36 %) de landen met de laagste percentages die het eens zijn, samen met Tsjechië (44 %).

D72.3

In hoeverre bent u het eens of oneens met elk van de volgende uitspraken? De stem van ons land telt in de EU (% — EU27)

Ten opzichte van oktober-november 2022 kunnen in zes landen, onder leiding van Ierland (75 %, + 8 pp), Portugal (81 %, + 7 pp) en Litouwen (64 %, + 7 procentpunten) meer overeenstemming worden bereikt over het aantal stemmen van hun land in de EU. Dalingen worden waargenomen in vijf landen, met name in Malta (70 %, -12 pp), Tsjechië (44 %, -7 pp) en Slovenië (50 %, -7 pp).

Bij het observeren van de resultaten volgens het sociaaldemografische profiel van de respondenten kan worden opgemerkt dat de jongste respondenten het minst geneigd zijn te voelen dat hun stem in hun land telt (54 % versus 57-60 % van degenen van 25 jaar of ouder). Daarnaast zijn er verschillen te vinden in de mate van overeenstemming met de drie verklaringen, afhankelijk van het opleidingsniveau en de sociaal-economische omstandigheden.

Hoe langer de respondenten voltijds onderwijs volgen, hoe groter de kans dat ze het met elke verklaring eens zijn. 55 % van degenen die een opleiding van 20 jaar of ouder hebben afgerond, vindt bijvoorbeeld dat hun stem telt in de EU, tegenover 36 % van degenen die 15 jaar of jonger zijn vertrokken.

Managers zijn het meest geneigd om het eens te zijn met elke verklaring, terwijl huisgenoten en werklozen het minst geneigd zijn om dit te doen. 72 % van de managers vindt bijvoorbeeld dat hun stem telt in hun land, tegenover 40 % die het eens is onder de werklozen. Respondenten die nooit of zelden moeite hebben om hun rekeningen te betalen, zijn het er eerder over eens dat hun stem telt in de EU (52 % versus 27-39 % van degenen die vaker problemen hebben) en in hun land (66 % versus 37-48 %) en dat de stem van hun land in de EU telt (71 % versus 46-53 %).

Respondenten die in grote steden wonen, hebben meer kans dat hun stem telt in de EU (50 % versus 45 % van degenen die in kleinere steden of plattelandsdorpen wonen) en in hun land (63 % versus 56-58 %) en dat de stem van hun land in de EU telt (67 % versus 62-63 %).

Degenen die de Europese politiek volgen, zullen het eerder eens zijn met elke verklaring. 72 % van degenen die de Europese politiek volgen, vindt bijvoorbeeld dat de stem van hun land telt in de EU, tegenover 53 % van degenen die niet volgen.

D72.1 In hoeverre bent u het eens of oneens met elk van de volgende verklaringen? Mijn stem telt in de EU (% — EU)

	Totaal „Overeenkomst”	Totaal „het oneens”
EU27	47	48
Geslacht		
Man	47	49
Vrouw	46	48
Leeftijd		
15-24	47	45
25-39	47	49
40-54	46	50
55+	46	49
Onderwijs (eind van)		
—15	36	57
16-19	43	53
20+	55	41
Nog steeds studeren	50	41
Sociaal-professionele categorie		
Zelfstandig in loondienst	50	47
Beheerders	62	35
Andere witte kragen	49	47
Handarbeiders	40	56
Huiselijke personen	33	60
Werkloos	30	64
Gepensioneerd	46	48
Studenten	50	41
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen		
Het grootste deel van de tijd	27	67
Van tijd tot tijd	39	57
Bijna nooit/nooit	52	43
Subjectieve verstedelijking		
Landelijk dorp	45	49
Klein/mid size stad	45	50
Grote stad	50	45
Volg de Europese politiek		
Volg	58	39
Niet volgen	32	60

D72.2 In hoeverre bent u het eens of oneens met elk van de volgende verklaringen? Mijn stem telt in (ons land) (% — EU)

	Totaal „Overeenkomst”	Totaal „het oneens”
EU27	59	38
Geslacht		
Man	59	38
Vrouw	58	38
Leeftijd		
15-24	54	38
25-39	59	39
40-54	57	40
55+	60	37
Onderwijs (eind van)		
—15	49	47
16-19	55	42
20+	68	30
Nog steeds studeren	58	34
Sociaal-professionele categorie		
Zelfstandig in loondienst	61	38
Beheerders	72	26
Andere witte kragen	61	37
Handarbeiders	53	44
Huiselijke personen	43	52
Werkloos	40	56
Gepensioneerd	61	36
Studenten	58	34
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen		
Het grootste deel van de tijd	37	59
Van tijd tot tijd	48	49
Bijna nooit/nooit	66	31
Subjectieve verstedelijking		
Landelijk dorp	58	38
Klein/mid size stad	56	41
Grote stad	63	34
Volg de Europese politiek		
Volg	69	29
Niet volgen	46	49

D72.3 Inhoeverre bent u het eens of oneens met elk van de volgende uitspraken? (Onze LAND)'s stem telt in de EU (% — EU)

	Totaal „Overeenkomst”	Totaal „het oneens”
EU27	63	32
Geslacht		
Man	63	33
Vrouw	63	32
Leeftijd		
15-24	64	28
25-39	65	31
40-54	63	34
55+	63	32
Onderwijs (eind van)		
—15	53	38
16-19	60	36
20+	71	26
Nog steeds studeren	67	24
Sociaal-professionele categorie		
Zelfstandig in loondienst	65	32
Beheerders	77	21
Andere witte kragen	62	35
Handarbeiders	60	36
Huiselijke personen	48	44
Werkloos	53	40
Gepensioneerd	64	30
Studenten	67	24
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen		
Het grootste deel van de tijd	46	48
Van tijd tot tijd	53	42
Bijna nooit/nooit	71	25
Subjectieve verstedelijking		
Landelijk dorp	63	31
Klein/mid size stad	62	34
Grote stad	67	29
Volg de Europese politiek		
Volg	72	26
Niet volgen	53	39

Discussie over nationale, Europese en lokale politieke aangelegenheden

Grote meerderheid van de burgers bespreekt de nationale, Europese en lokale politiek minstens af en toe met vrienden of familieleden.

Een absolute meerderheid (55 %, + 1 procentpunt sinds oktober-november 2022) bespreekt af en toe nationale politieke aangelegenheden en een kwart (geen verandering) doet dit „vaak”, terwijl een op de vijf (-1 procentpunten) dergelijke discussies nooit aangaat. Deze cijfers zijn sinds oktober-november 2022 stabiel gebleven.

Ter vergelijking: Europese politieke kwesties worden door minder respondenten besproken, zij het nog steeds door de meerderheid. Meer dan de helft (53 %, + 1 pp) bespreekt de Europese politiek af en toe met vrienden of familieleden en 14 % (-1 procentpunt) voert dergelijke discussies vaak, terwijl ongeveer een derde (32 %, -1 procentpunt) dit nooit doet.

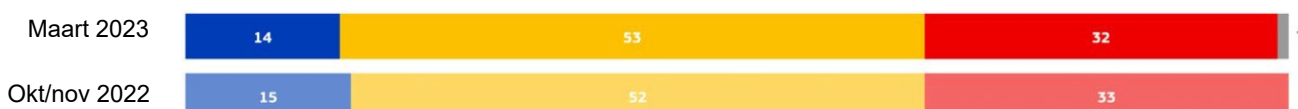
Ten slotte bespreekt meer dan de helft (53 %, -1 pp) af en toe lokale politieke kwesties en ongeveer een kwart (23 %, + 2 procentpunten) doet dit vaak, terwijl ongeveer een kwart (24 %, -1 procentpunt) nooit aan deze discussies deelneemt.

D71 Als je samenkomt met vrienden of familieleden, zou je dan zeggen dat je vaak, af en toe of nooit over... (EU27) (%)

Nationale politieke aangelegenheden

Europese politieke aangelegenheden

Lokale politieke aangelegenheden

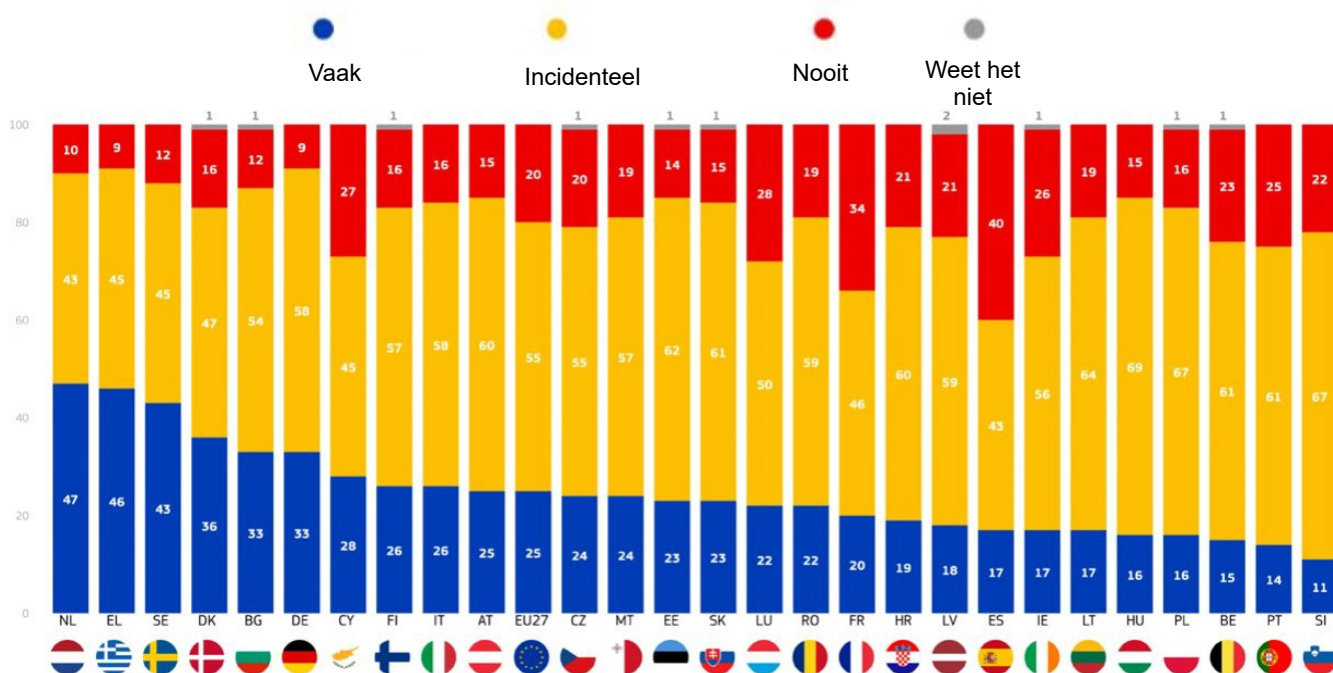
Maart 2023 — okt/nov 2022

● Vaak
 ● Incidenteel
 ● Nooit
 ● Weet het niet

In 25 landen bespreken meerderheden de nationale politiek af en toe met vrienden of familieleden, met de hoogste percentages in Hongarije (69 %), Polen en Slovenië (beide 67 %).

Nederland (47 %) en Griekenland (46 %) zijn de enige landen waar een meerderheid regelmatig dergelijke discussies voert. Meer dan vier op de tien bespreekt de nationale politiek ook in Zweden (43 %). Daarentegen zegt 11 % in Slovenië, 14 % in Portugal en 15 % in België dat ze regelmatig nationale politieke kwesties bespreken.

D71.1 Als je samenkomt met vrienden of familieleden, zou je dan zeggen dat je vaak, af en toe of nooit over... praat? Nationale politieke aangelegenheden (%)

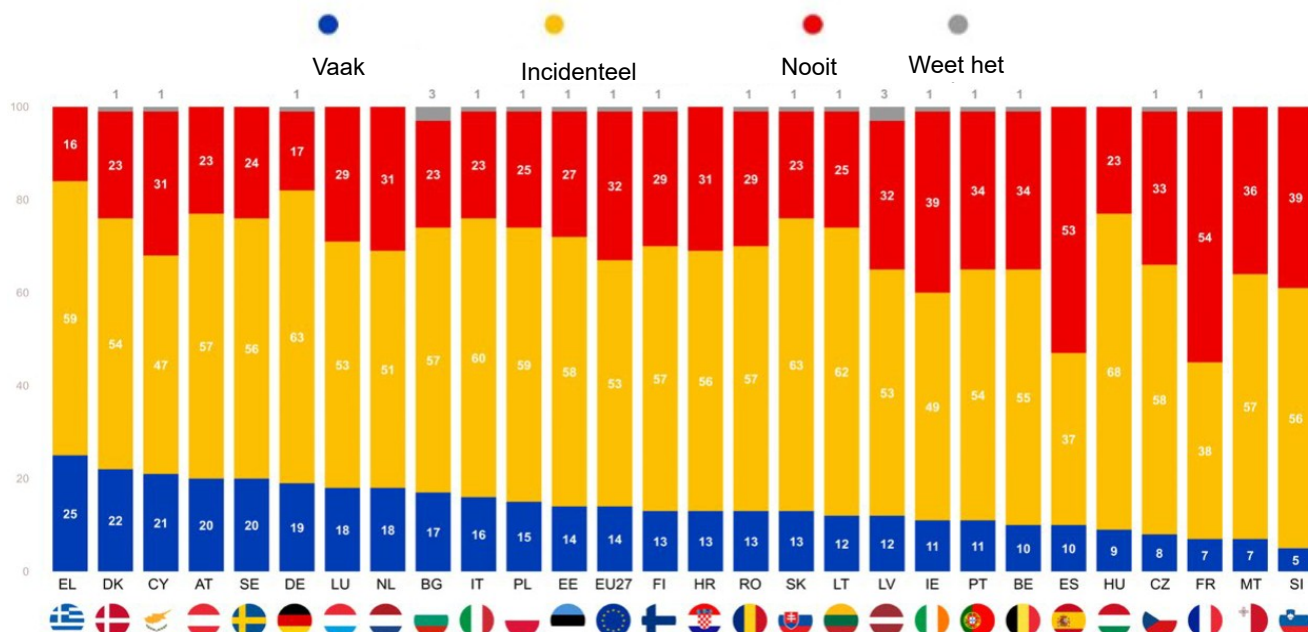

Net als in het geval van de nationale politiek bespreken meerderheden in 25 landen af en toe Europese politieke kwesties met vrienden of familieleden, met name in Hongarije (68 %), Duitsland (63 %) en Slowakije (63 %).

Meer dan een op de vijf in Griekenland (25 %), Denemarken (22 %) en Cyprus (21 %) bespreekt de Europese politiek veelvuldig. Dit is te vergelijken met 5 % in Slovenië en 7 % in Frankrijk en Malta, die zeggen vaak dergelijke discussies te voeren.

Frankrijk (54 %) en Spanje (53 %) zijn de enige landen waar een meerderheid nooit over Europese politieke kwesties praat.

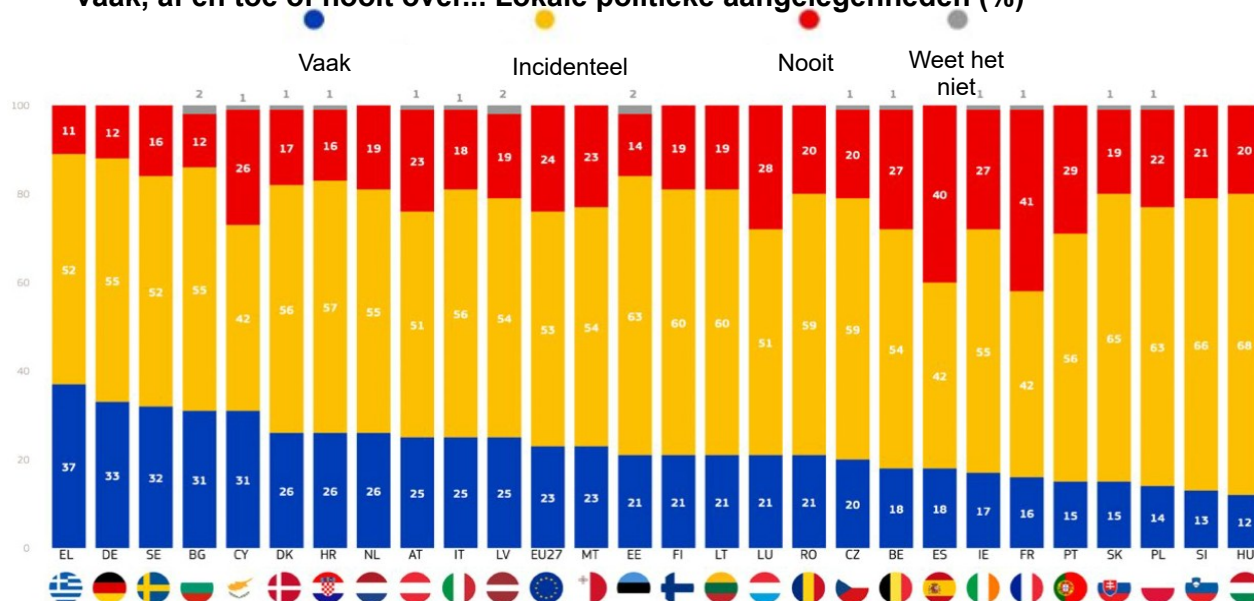
D72.2 Als je samenkomt met vrienden of familieleden, zou je dan zeggen dat je vaak, af en toe of nooit over... Europese politieke aangelegenheden (%)

Meerderheden in alle landen zeggen dat ze af en toe lokale politieke kwesties bespreken. Ook in Hongarije (68 %), gevolgd door Slovenië (66 %) en Slowakije (65 %) is het hoogste percentage dat af en toe een dergelijke discussie aangaat, te vinden in Hongarije (68 %).

Respondenten in Griekenland (37 %), Duitsland (33 %) en Zweden (32 %) hebben de meeste kans om de lokale politiek met vrienden of familieleden te bespreken, terwijl die in Hongarije (12 %), Slovenië (13 %) en Polen (14 %) dit het minst zullen doen.

D73.3 Als je samenkomt met vrienden of familieleden, zou je dan zeggen dat je vaak, af en toe of nooit over... Lokale politieke aangelegenheden (%)

Uit de sociaaldemografische analyse blijkt dat proporties die vaak nationale, Europese of lokale politieke kwesties bespreken, hoger zijn onder oudere en hoger opgeleide respondenten. Zo bespreekt tussen 22 % en 25 % van de 25-plussers vaak lokale politieke kwesties, tegenover 13 % van de 15-24-jarigen. Op dezelfde manier bespreekt 34 % van degenen die voltijds onderwijs hebben voltooid, ten minste 20 jaar, vaak de nationale politiek, tegenover 14 % van degenen die het onderwijs hebben verlaten van 15 jaar of jonger.

Managers zijn het meest geneigd om politieke kwesties op elk niveau te bespreken, terwijl huisgenoten het minst geneigd zijn om dit te doen. Zo spreekt 23 % van de managers vaak over de Europese politiek, tegenover 6 % van de huishoudens.

Respondenten die in grote steden wonen, hebben meer kans dan degenen die in kleinere steden of plattelandsdorpen wonen om vaak nationale (30 % versus 22-24 %) en Europese (17 % versus 12-13 %) politieke kwesties te bespreken.

D71.1 Als je samenkomt met vrienden of familieleden, zou je dan zeggen dat je vaak, af en toe of nooit over... praat? Nationale politieke aangelegenheden (% — EU)

	Vaak	Incidenteel	Nooit
EU27	25	55	20
Geslacht			
Man	29	54	17
Vrouw	22	55	23
Leeftijd			
15-24	20	48	31
25-39	25	56	18
40-54	27	56	17
55+	26	54	20
Onderwijs (eind van)			
—15	14	51	35
16-19	23	58	19
20+	34	53	13
Nog steeds studeren	21	50	28
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandig in loondienst	37	53	10
Beheerders	41	51	8
Andere witte kragen	26	60	13
Handarbeiders	19	59	22
Huiselijke personen	12	52	36
Werkloos	16	50	33
Gepensioneerd	25	53	22
Studenten	21	50	28
Subjectieve verstedelijking			
Landelijk dorp	22	55	23
Klein/mid size stad	24	54	21
Grote stad	30	55	15

D71.2 Als je samenkomt met vrienden of familieleden, zou je dan zeggen dat je vaak, af en toe of nooit over... praat? Europese politieke aangelegenheden (% — EU27)

	Vaak	Incidenteel	Nooit
EU27	14	53	32
Geslacht			
Man	16	55	28
Vrouw	12	52	35
Leeftijd			
15-24	11	45	43
25-39	15	55	29
40-54	15	56	28
55+	14	53	32
Onderwijs (eind van)			
—15	7	43	49
16-19	13	56	31
20+	19	57	23
Nog steeds studeren	12	47	40
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandig in loondienst	21	58	21
Beheerders	23	59	17
Andere witte kragen	13	62	24
Handarbeiders	12	53	34
Huiselijke personen	6	47	46
Werkloos	9	40	50
Gepensioneerd	13	53	34
Studenten	12	47	40
Subjectieve verstedelijking			
Landelijk dorp	12	51	36
Klein/mid size stad	13	54	32
Grote stad	17	56	26

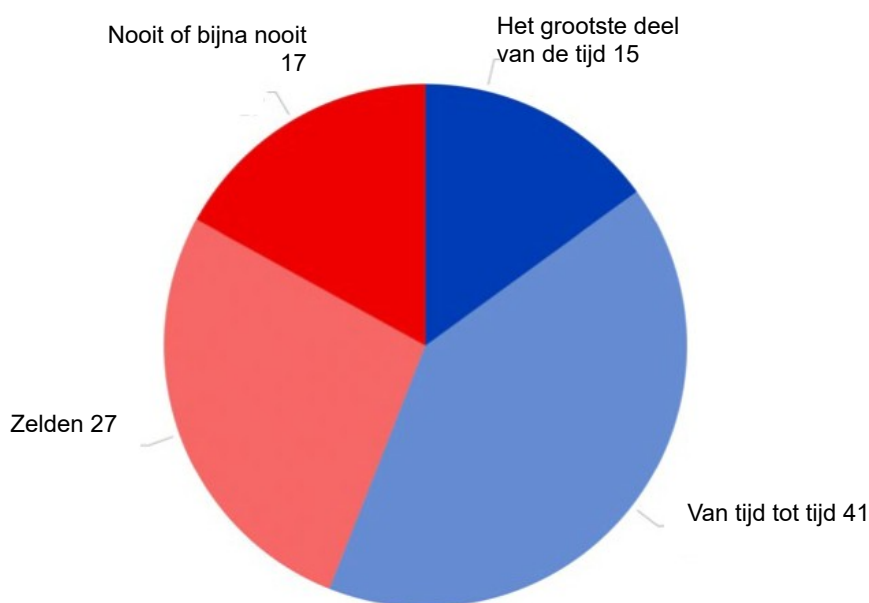
D71.3 Als je samenkomt met vrienden of familieleden, zou je dan zeggen dat je vaak, af en toe of nooit over... praat? Lokale politieke aangelegenheden (% — EU27)

	Vaak	Incidenteel	Nooit
EU27	23	53	24
Geslacht			
Man	26	53	21
Vrouw	20	54	26
Leeftijd			
15-24	13	48	38
25-39	22	54	24
40-54	24	56	20
55+	25	53	22
Onderwijs (eind van)			
—15	16	48	36
16-19	23	55	22
20+	28	55	17
Nog steeds studeren	14	48	37
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandig in loondienst	31	56	13
Beheerders	34	54	11
Andere witte kragen	22	58	19
Handarbeiders	20	54	26
Huiselijke personen	11	50	39
Werkloos	14	48	37
Gepensioneerd	25	52	23
Studenten	14	48	37
Subjectieve verstedelijking			
Landelijk dorp	22	53	25
Klein/mid size stad	22	53	25
Grote stad	24	55	20

Betrokkenheid bij de EU-politiek

Een absolute meerderheid (56 %, geen verandering sinds oktober-november 2022) zegt te volgen wat er gaande is in de politiek van de Europese Unie, waarbij 15 % (-1 procentpunt) het grootste deel van de tijd volgt en 41 % (+ 1 procentpunt) van tijd tot tijd. Daarentegen volgen meer dan vier op de tien (44 %, geen verandering) de EU-politiek niet: 27 % (geen verandering) zegt dat ze zelden volgen en 17 % (geen verandering) zegt nooit te volgen.

QA3 Sommige mensen volgen wat er gaande is in de politiek van de Europese Unie, of er nu verkiezingen gaande zijn of niet. Anderen zijn niet zo geïnteresseerd. Zou u zeggen dat u volgt wat er gaande is in de politiek van de Europese Unie? (EU27) (%)

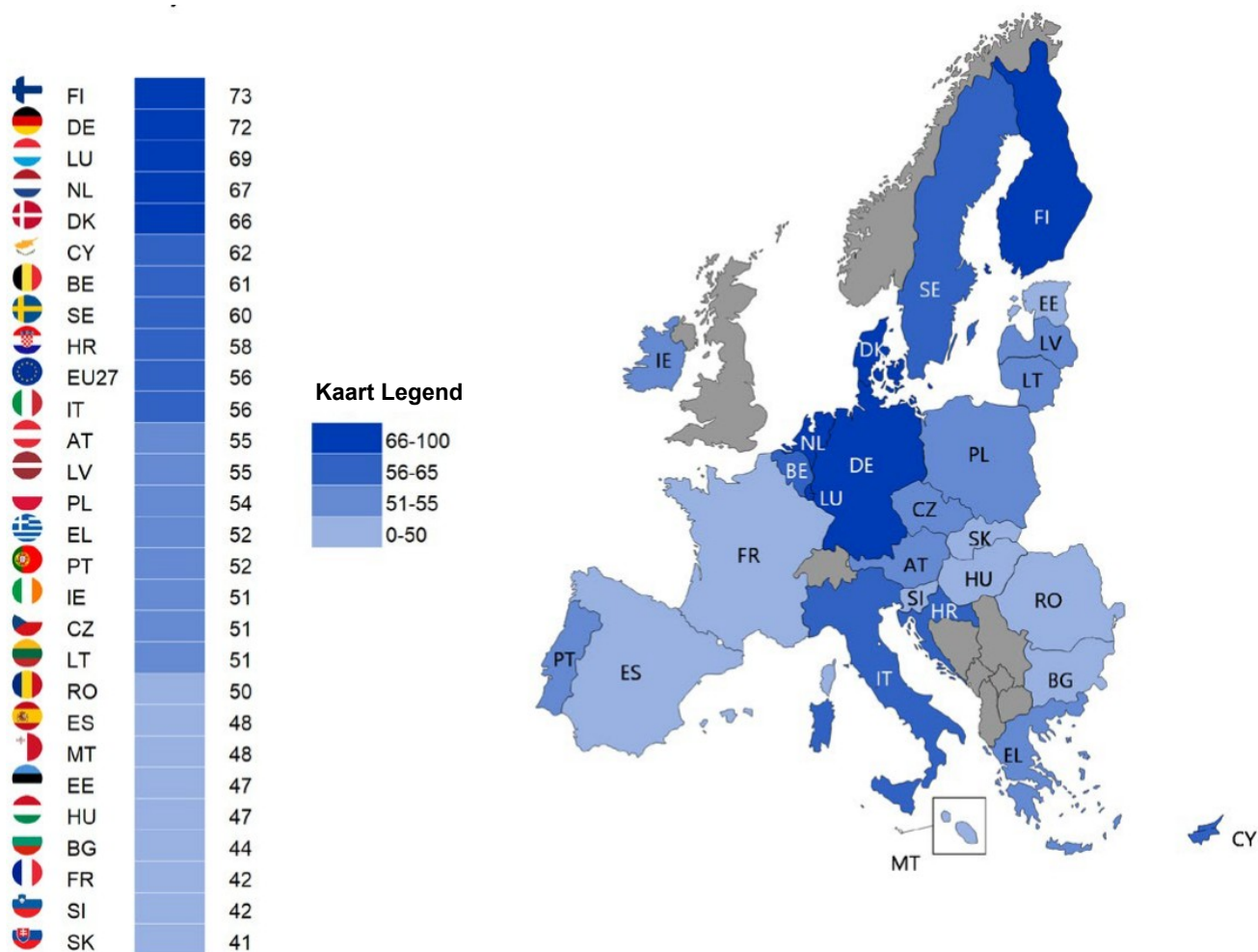

Na een daling van tien procentpunten tussen april-mei en oktober-november 2022 is het aandeel dat de EU-politiek volgt in de huidige enquête stabiel gebleven.

In 18 landen zegt de meerderheid van de respondenten te volgen wat er in de EU-politiek gaande is. De hoogste percentages zijn te zien in Finland (73 %), Duitsland (72 %) en Luxemburg (69 %). In nog eens acht landen volgt een minderheid de EU-politiek, waarbij respondenten in Slowakije (41 %), Frankrijk en Slovenië (beide 42 %) dit het minst waarschijnlijk zullen doen. Gelijke verhoudingen „volgen” en „niet volgen” de EU-politiek in Roemenië (beide 50 %).

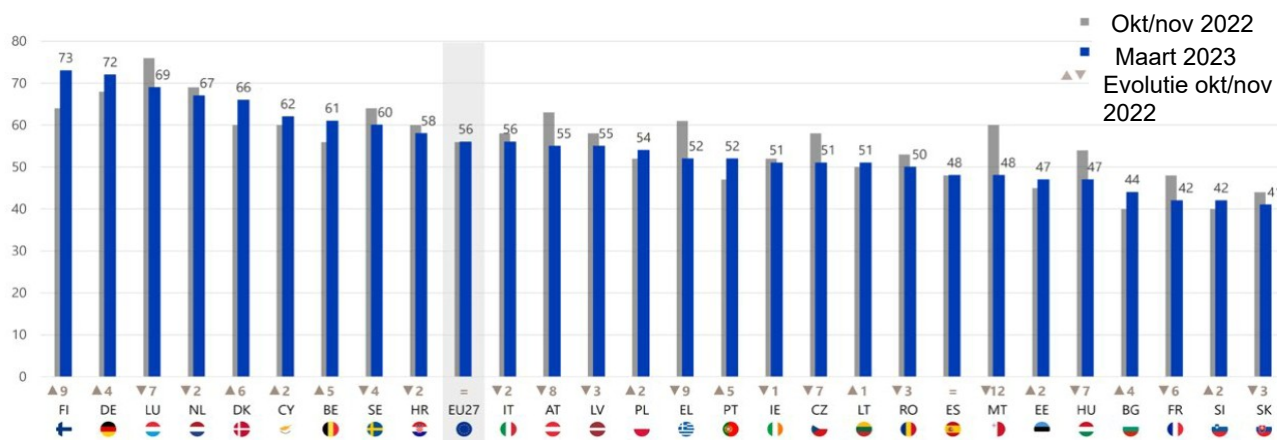
Minstens een kwart van de respondenten volgt de EU-politiek meestal in Duitsland (27 %), Cyprus en Finland (beide 25 %). Dit staat tegenover 6 % die dit doet in Kroatië, Litouwen, Malta en Slowakije.

QA3 Sommige mensen volgen wat er gaande is in de politiek van de Europese Unie, of er nu verkiezingen gaande zijn of niet. Anderen zijn niet zo geïnteresseerd. Zou u zeggen dat u volgt wat er gaande is in de politiek van de Europese Unie (Totaal „Volgens” — %)

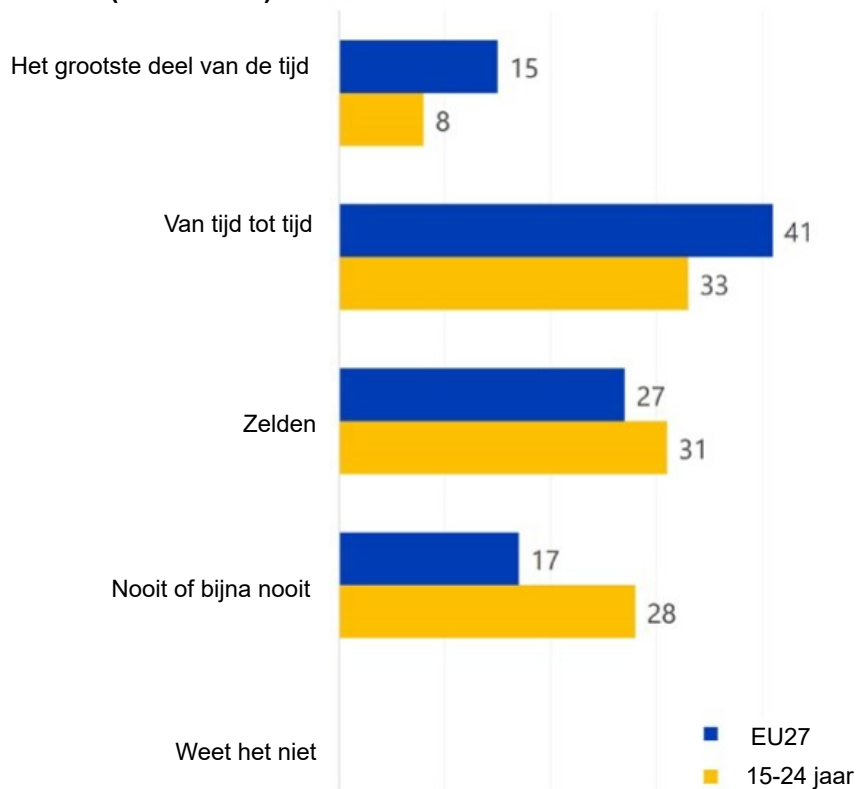
Debetrokkenheid bij de EU-politiek is sinds oktober-november 2022 in 11 landen afgenomen. De grootste daling van het aandeel dat de EU-politiek volgt, kan worden waargenomen in Malta (48 %, -12 pp), Griekenland (52 %, -9 procentpunten) en Oostenrijk (55 %, -8 procentpunten). In Finland (73 %, + 9 pp), Denemarken (66 %, + 6 pp), België (61 %, + 5 pp) en Portugal (52 %, + 5 procentpunten) zijn stijgingen met ten minste vijf procentpunten.

QA3 Sommige mensen volgen wat er gaande is in de politiek van de Europese Unie, of er nu verkiezingen gaande zijn of niet. Anderen zijn niet zo geïnteresseerd. Zou u zeggen dat u volgt wat er gaande is in de politiek van de Europese Unie (% — Totaal „Volgens”)

Uit een focus op de resultaten van de jongste respondenten blijkt dat 15-24-jarigen minder dan gemiddeld de EU-politiek volgen. Met name ongeveer vier op de tien (41 %) zegt de EU-politiek te volgen — een kloof van 15 procentpunten met het aandeel dat de EU-politiek onder de algemene bevolking volgt (56 %). Minder dan een op de tien (8 %) volgt de EU-politiek meestal (tegen 15 % onder de algemene bevolking) en 33 % van tijd tot tijd (tegenover 41 %). Ongeveer zes op de tien (59 %) volgt niet wat er in de EU-politiek gaande is (tegenover 44 %), waarbij de jongste Europeanen veel vaker dan gemiddeld zeggen dat ze nooit volgen (28 % versus 17 %).

QA3 Sommige mensen volgen wat er gaande is in de politiek van de Europese Unie, of er nu verkiezingen gaande zijn of niet. Anderen zijn niet zo geïnteresseerd. Zou u zeggen dat u volgt wat er gaande is in de politiek van de Europese Unie (% — EU27)

Een diepere blik op de bevindingen in sociaal-demografische categorieën illustreert dat mannen vaker dan vrouwen zeggen dat ze volgen wat er in de EU-politiek gaande is (61 % versus 51 %). Bovendien blijven de respondenten voltiids onderwijs volgen, hoe groter de kans is dat ze de EU-politiek volgen (67 % van degenen die een opleiding van 20 jaar of ouder hebben voltooid, tegenover 44 % van degenen die 15 jaar of jonger zijn geëindigd).

Managers (73 %) zijn het meest geneigd om de EU-politiek te volgen, vooral in vergelijking met huisgenoten (42 %) en werklozen (43 %). De financiële situatie van de respondenten speelt ook een rol: 60 % van degenen die zelden of nooit moeite hebben om hun rekeningen te betalen na de EU-politiek, tegenover 44 % van degenen die meestal problemen hebben.

Degenen die in grote steden wonen zijn meer geneigd dan die in plattelandsdorpen of kleinere dorpen om te zeggen dat ze de EU-politiek volgen (60 % versus 52-55 %). Degenen die een positief beeld van de EU hebben, hebben meer kans om de EU-politiek te volgen dan degenen die een negatief imago hebben (69 % versus 47 %), en hetzelfde geldt voor het imago van het Europees Parlement (75 % versus 46 %).

Betrokkenheid bij de EU-politiek hangt ook samen met het gevoel dat iemands stem telt in de EU en met de mate van tevredenheid over de democratie in de EU. Met name degenen die het eens zijn met hun stem tellen in de EU (69 % versus 45 % van degenen die het er niet mee eens zijn) en degenen die tevreden zijn met de democratie in de EU (64 % versus 49 % die niet tevreden zijn) hebben meer kans om de EU-politiek te volgen.

Ten slotte hebben degenen die bij de laatste Europese verkiezingen hebben gestemd meer kans dan degenen die niet hebben gestemd om de EU-politiek te volgen (68 % versus 38 %).

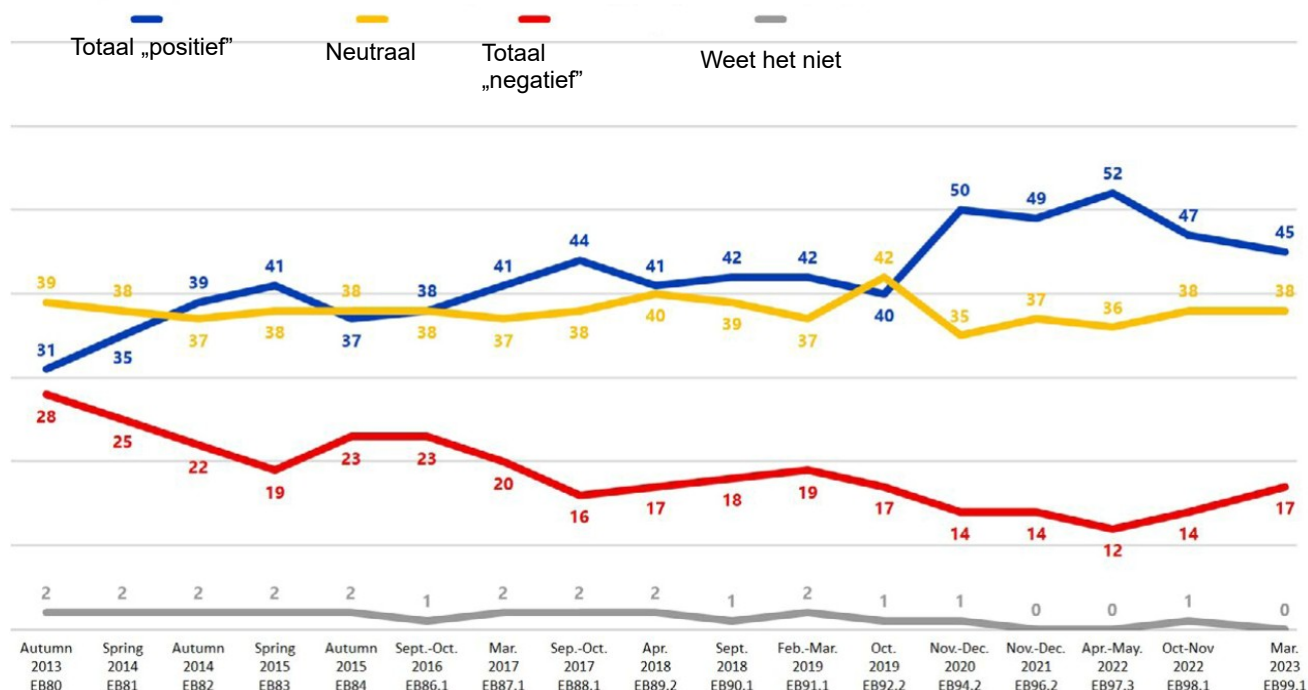
QA3 Sommige mensen volgen wat er gaande is in de politiek van de Europese Unie, of er nu verkiezingen gaande zijn of niet. Anderen zijn niet zo geïnteresseerd. Zou u zeggen dat u volgt wat er gaande is in de politiek van de Europese Unie (% — EU27)

	Totaal „Volg”	Totaal „Niet volgen”
EU27	56	44
Geslacht		
Man	61	39
Vrouw	51	49
Leeftijd		
15-24	41	59
25-39	54	46
40-54	59	41
55+	59	41
Onderwijs (eind van)		
—15	44	56
16-19	54	46
20+	67	33
Nog steeds studeren	45	55
Sociaal-professionele categorie		
Zelfstandig in loondienst	62	38
Beheerders	73	27
Andere witte kragen	59	41
Handarbeiders	50	50
Huiselijke personen	42	58
Werkloos	43	57
Gepensioneerd	59	41
Studenten	45	55
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen		
Het grootste deel van de tijd	44	56
Van tijd tot tijd	51	49
Bijna nooit/nooit	60	40
Subjectieve verstedelijking		
Landelijk dorp	52	48
Klein/mid size stad	55	45
Grote stad	60	40
Beeld van de EU		
Positief	69	31
Neutraal	45	55
Negatief	47	53
Mijn stem telt in de EU		
Akkoord	69	31
Oneens	45	55
Tevredenheid over de democratie in de EU		
Tevreden	64	36
Niet tevreden	49	51
Gestemd bij de laatste verkiezingen voor het Europees Parlement		
Ja	68	32
Nee	38	63
Afbeelding van het Europees Parlement		
Positief	75	25
Neutraal	45	55
Negatief	46	54

Beeld van de EU

Het imago van de EU onder de burgers is prevalentie positief, ook al blijft de kloof tussen positieve en negatieve opvattingen kleiner. Een meerderheid (45 %) zegt dat de EU voor hen een positief imago oproept, terwijl 38 % een neutraal imago heeft en 17 % een negatief imago.

D78 In het algemeen roept de EU voor u een zeer positief, vrij positief, neutraal, vrij negatief of zeer negatief beeld op? (% — EU-27)

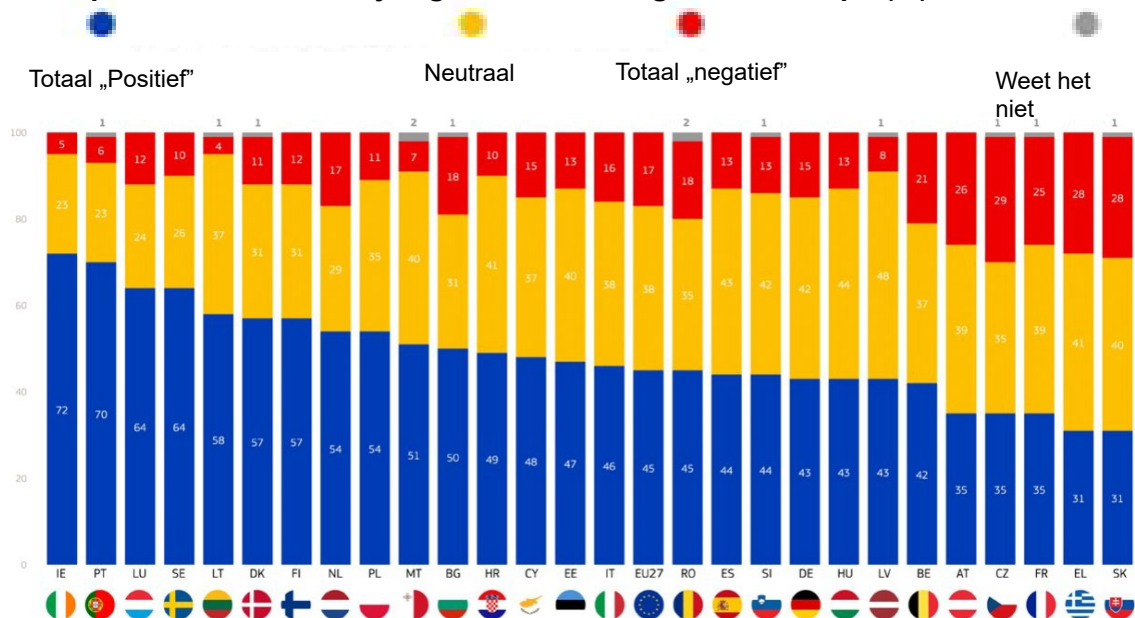
Het percentage respondenten met een positief beeld van de EU is sinds oktober-november 2022 relatief stabiel gebleven (-2 procentpunt), terwijl het niveau van degenen met een negatief beeld licht is gestegen (+3 procentpunten). Na de negatieve ontwikkelingen die tussen april-mei en oktober-november 2022 werden waargenomen, is de kloof tussen positieve en negatieve standpunten verder kleiner geworden en bedraagt het nu 28 procentpunten (-5 procentpunten). Niettemin blijft het bredere beeld relatief gunstig bij het observeren van deze cijfers op de lange termijn, waarbij de positieve standpunten stevig in de meerderheid blijven.

In alle landen hebben positieve opvattingen voorrang boven negatieve standpunten. De meeste respondenten hebben een positief beeld van de EU in 20 landen, terwijl in zes landen neutrale standpunten gelden. In Tsjechië zijn de meningen verdeeld (35 % „positief” versus 35 % „neutraal”).

De respondenten hebben waarschijnlijk een positief beeld van de EU in Ierland (72 %), Portugal (70 %), Luxemburg en Zweden (beide 64 %). Aan de andere kant van de schaal hebben 31 % in Griekenland en Slowakije en 35 % in Oostenrijk, Tsjechië en Frankrijk een positief imago.

Ten minste een kwart heeft een negatief beeld van de EU in vijf landen: Tsjechië (29 %), Griekenland, Slowakije (beide 28 %), Oostenrijk (26 %) en Frankrijk (25 %).

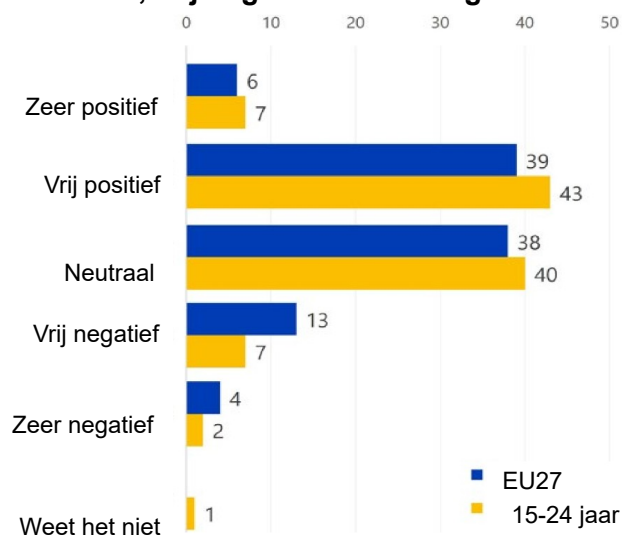
D78 In het algemeen roept de EU voor u een zeer positief, vrij positief, neutraal, vrij negatief of zeer negatief beeld op? (%)

Ten opzichte van oktober-november 2022 zijn de positieve standpunten van de EU toegenomen in Cyprus (48 %, + 6 procentpunten), Portugal (70 %, + 5 procentpunten), Finland (57 %, + 5 pp), Italië (46 %, + 4 pp) en Kroatië (49 %, + 3 procentpunten). Omgekeerd zijn deze in tien landen afgenomen, met name in Malta (51 %, -13 pp), Frankrijk (35 %, -8 procentpunten) en Letland (43 %, -7 pp). Het aandeel dat een positief beeld van de EU heeft, is in de overige 12 landen stabiel gebleven.

Leeftijd lijkt een rol te spelen als het gaat om het imago dat respondenten van de EU hebben, waarbij jongeren meer dan gemiddeld een positief beeld van de EU hebben. De helft van de 15-24-jarigen (50 %) zegt een positief beeld van de EU te hebben, vergeleken met een EU-gemiddelde van 45 %. Bovendien zegt slechts 7 % van de jongeren een „redelijk negatief” imago van de EU te hebben, wat neerkomt op 13 % op EU-niveau.

D78 In het algemeen roept de EU voor u een zeer positief, vrij positief, neutraal, vrij negatief of zeer negatief beeld op? (% — EU-27)

Variaties kunnen ook worden waargenomen op basis van het opleidingsniveau en de sociaal-economische status van de respondenten. Degenen die voltijds onderwijs hebben afgerond van 20 jaar of ouder, hebben meer kans dan degenen die 15 jaar of jonger zijn om een positief beeld van de EU te hebben (53 % versus 33 %). Managers (58 %) zijn verreweg het meest geneigd om een positief beeld te hebben, vooral in vergelijking met werklozen (34 %) en huisgenoten (35 %). Bovendien hebben respondenten met de minste financiële problemen ook meer kans op een positief imago van de EU (52 % van degenen die zelden of nooit problemen hebben met het betalen van hun rekeningen, tegenover 28 % van degenen die meestal problemen hebben).

Positieve opvattingen zijn ook meer wijdverspreid onder degenen die in grote steden wonen, in vergelijking met degenen die in plattelandsdorpen of kleinere steden wonen (50 % versus 42-44 %).

D78 In het algemeen roept de EU voor u een zeer positief, vrij positief, neutraal, vrij negatief of zeer negatief beeld op? (% — EU-27)

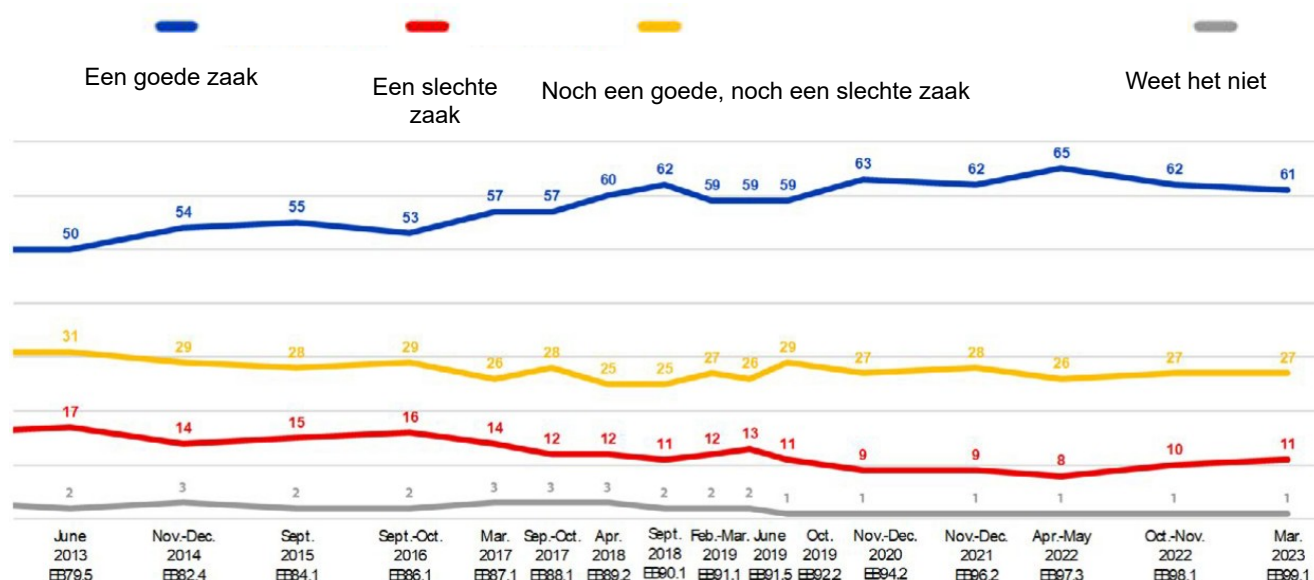
	Totaal „positief”	Neutraal	Totaal „negatief”	Weet het niet
EU27	45	38	17	0
Geslacht				
Man	46	35	19	0
Vrouw	43	41	15	1
Leeftijd				
15-24	50	40	9	1
25-39	46	39	15	0
40-54	46	36	18	0
55+	43	38	18	1
Onderwijs (eind van)				
—15	33	45	20	2
16-19	40	40	20	0
20+	53	32	14	1
Nog steeds studeren	54	37	8	1
Sociaal-professionele categorie				
Zelfstandig in loondienst	49	34	17	0
Beheerders	58	29	13	0
Andere witte kragen	48	37	15	0
Handarbeiders	37	43	19	1
Huiselijke personen	35	43	21	1
Werkloos	34	45	20	1
Gepensioneerd	43	37	19	1
Studenten	54	37	8	1
Moelijkheden bij het betalen van rekeningen				
Het grootste deel van de tijd	28	43	28	1
Van tijd tot tijd	36	43	20	1
Bijna nooit/nooit	52	34	14	0
Subjectieve verstedelijking				
Landelijk dorp	88	10	2	0
Klein/mid size stad	26	68	6	0
Grote stad	8	23	68	1

Is lidmaatschap van de EU een goede zaak?

Een duidelijke meerderheid (61 %, -1 procentpunt sinds oktober-november 2022) vindt het lidmaatschap van hun land een goede zaak, terwijl slechts een op de tien (11 %, + 1 procentpunt) dit als een slechte zaak beschouwt. Iets meer dan een kwart (27 %, geen verandering) vindt dit noch een goede noch een slechte zaak.

Deze cijfers zijn stabiel ten opzichte van oktober-november 2022, waarbij het percentage respondenten dat het lidmaatschap van de EU als een goede zaak beschouwt, sinds eind 2020 consequent boven de 60 % blijft.

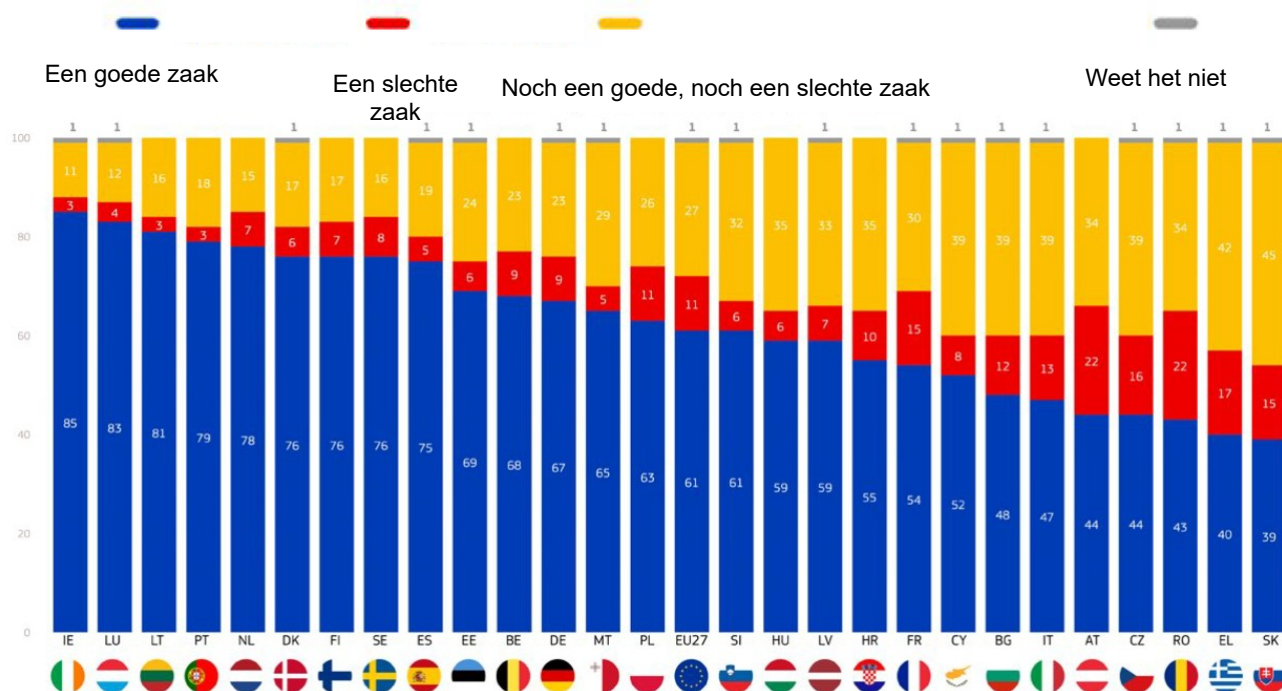
QA8 Over het algemeen, denkt u dat (ons land) lidmaatschap van de EU is...? (% — EU-27)

Meerderheden in 25 landen vinden het lidmaatschap van hun land een goede zaak, met meer dan acht op de tien die dit standpunt delen in Ierland (85 %), Luxemburg (83 %) en Litouwen (81 %). Slowakije (39 %), Griekenland (40 %) en Roemenië (43 %) zijn de landen waar dit advies het minst wijdverspreid is. Slowakije en Griekenland zijn ook de enige landen waarvan de meerderheid vindt dat het lidmaatschap van de EU noch goed noch slecht is (respectievelijk 45 % en 42 %).

Meer dan een vijfde vindt het lidmaatschap van hun land tot de EU een slechte zaak in Oostenrijk en Roemenië (beide 22 %).

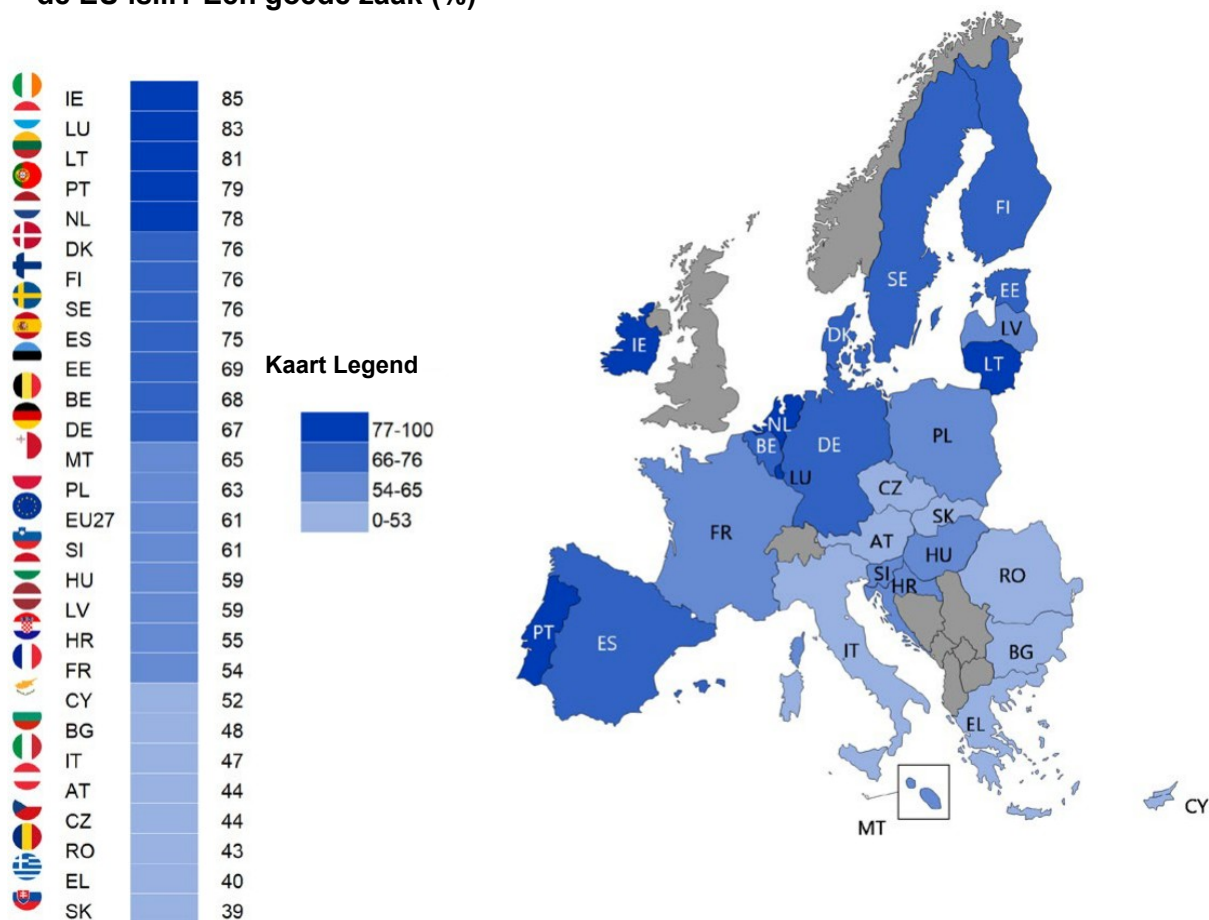
QA8 Over het algemeen, denkt u dat (ons land) lidmaatschap van de EU is...? (%)

De positieve opvattingen over het EU-lidmaatschap zijn meer wijdverspreid in de noordelijke en westerse landen dan in de oostelijke landen, terwijl de resultaten gemengd zijn als het gaat om zuidelijke landen.

Estland (69 %, + 3 pp) en Slovenië (61 %, + 3 procentpunten) zijn de enige landen waar het percentage dat denkt dat het EU-lidmaatschap een goede zaak is, sinds oktober-november 2022 is toegenomen, zij het slechts licht. Dit aandeel van de respondenten is in plaats daarvan gedaald in acht landen, waarbij Malta (65 %, -14 procentpunt) opnieuw opvalt door de grootste daling, gevolgd door Tsjechië (44 %, -7 pp) en Luxemburg (83 %, -7 procentpunten). Deze positieve visie op het EU-lidmaatschap is in 17 landen stabiel of onveranderd gebleven.

QA8 Over het algemeen, denkt u dat (ons land) lidmaatschap van de EU is...? Een goede zaak (%)

De positieve opvattingen over het EU-lidmaatschap komen vaker voor bij jongere respondenten, mensen met een hoger onderwijsniveau en mensen die in een betere sociaal-economische situatie verkeren.

Respondenten van 15-24 jaar hebben meer kans dan 55-plussers dat het lidmaatschap van hun land tot de EU een goede zaak is (68 % versus 58 %). Ook degenen die voltijds onderwijs hebben afgerond van 20 jaar of ouder, hebben meer kans dan degenen die 15 jaar of jonger zijn om een positief beeld te hebben (72 % versus 49 %).

Managers (74 %) zijn verreweg het meest geneigd om te denken dat EU-lidmaatschap een goede zaak is, terwijl huisgenoten (48 %) dit standpunt het minst zullen innemen. Respondenten die nooit of zelden moeite hebben om hun rekeningen te betalen, hebben meer kans dan degenen die vaker moeite hebben om te zeggen dat EU-lidmaatschap een goede zaak is (69 % versus 41-49 %).

Degenen die in grote steden wonen, denken eerder dat het lidmaatschap van hun land tot de EU een goede zaak is (65 % versus 58-60 % van degenen die in plattelandsdorpen of kleine/middelgrote steden wonen).

De steun voor het EU-lidmaatschap hangt ook nauw samen met het imago dat respondenten van de EU hebben: 91 % van de mensen met een positief imago heeft een positieve mening over het EU-lidmaatschap, tegenover 16 % van degenen met een negatief imago. Bovendien hebben respondenten die het vaak hebben over de Europese politiek (67 % tegenover 52 % van degenen

die dat nooit doen) en degenen die de EU-politiek volgen (71 % versus 49 % van degenen die dat niet doen) eerder een positief beeld van het EU-lidmaatschap.

QA8 In het algemeen roept de EU voor u een zeer positief, vrij positief, neutraal, vrij negatief of zeer negatief beeld op? (% — EU-27)

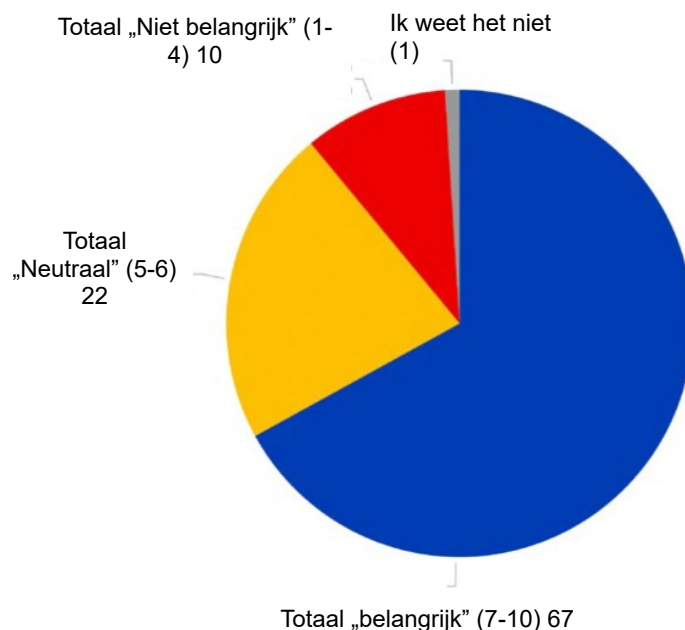
	Een goede zaak	Een slechte zaak	Noch een goede, noch een slechte zaak
EU27	61	11	27
Geslacht			
Man	62	12	25
Vrouw	59	10	30
Leeftijd			
15-24	68	7	24
25-39	62	11	26
40-54	60	13	27
55+	58	11	30
Onderwijs (eind van)			
—15	49	12	37
16-19	54	13	32
20+	72	8	20
Nog steeds studeren	72	6	21
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandig in loondienst	64	9	27
Beheerders	74	9	16
Andere witte kragen	65	10	25
Handarbeiders	52	14	33
Huiselijke personen	48	15	35
Werkloos	53	12	34
Gepensioneerd	59	10	30
Studenten	72	6	21
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	41	18	40
Van tijd tot tijd	49	16	34
Bijna nooit/nooit	69	8	23
Subjectieve verstedelijking			
Landelijk dorp	60	11	28
Klein/mid size stad	58	12	29
Grote stad	65	9	26
Praten over Europese politieke zaken			
Vaak	67	15	18
Incidenteel	64	10	26
Nooit	52	11	35
Beeld van de EU			
Positief	91	2	7
Neutraal	45	8	46
Negatief	16	43	40
Volg de Europese politiek			
Volg	71	9	20
Niet volgen	49	13	37

Is lidmaatschap van de EU belangrijk?

Ongeveer twee derde (67 %, + 1 procentpunt sinds oktober-november 2022) acht het lidmaatschap van hun land tot de EU belangrijk. Een op de tien (-1 procentpunten) vindt het niet belangrijk dat hun land een lidstaat van de EU is, terwijl 22 % (geen verandering) een neutrale mening heeft.

Deze cijfers zijn sinds oktober-november 2022 stabiel gebleven.

QA9 Hoe belangrijk is het voor u dat (ons land) een lidstaat van de Europese Unie is? Gebruik een schaal van 1 tot 10 waarbij 1 betekent „helemaal niet belangrijk” en 10 betekent „extreem belangrijk”? (EU27) (%)

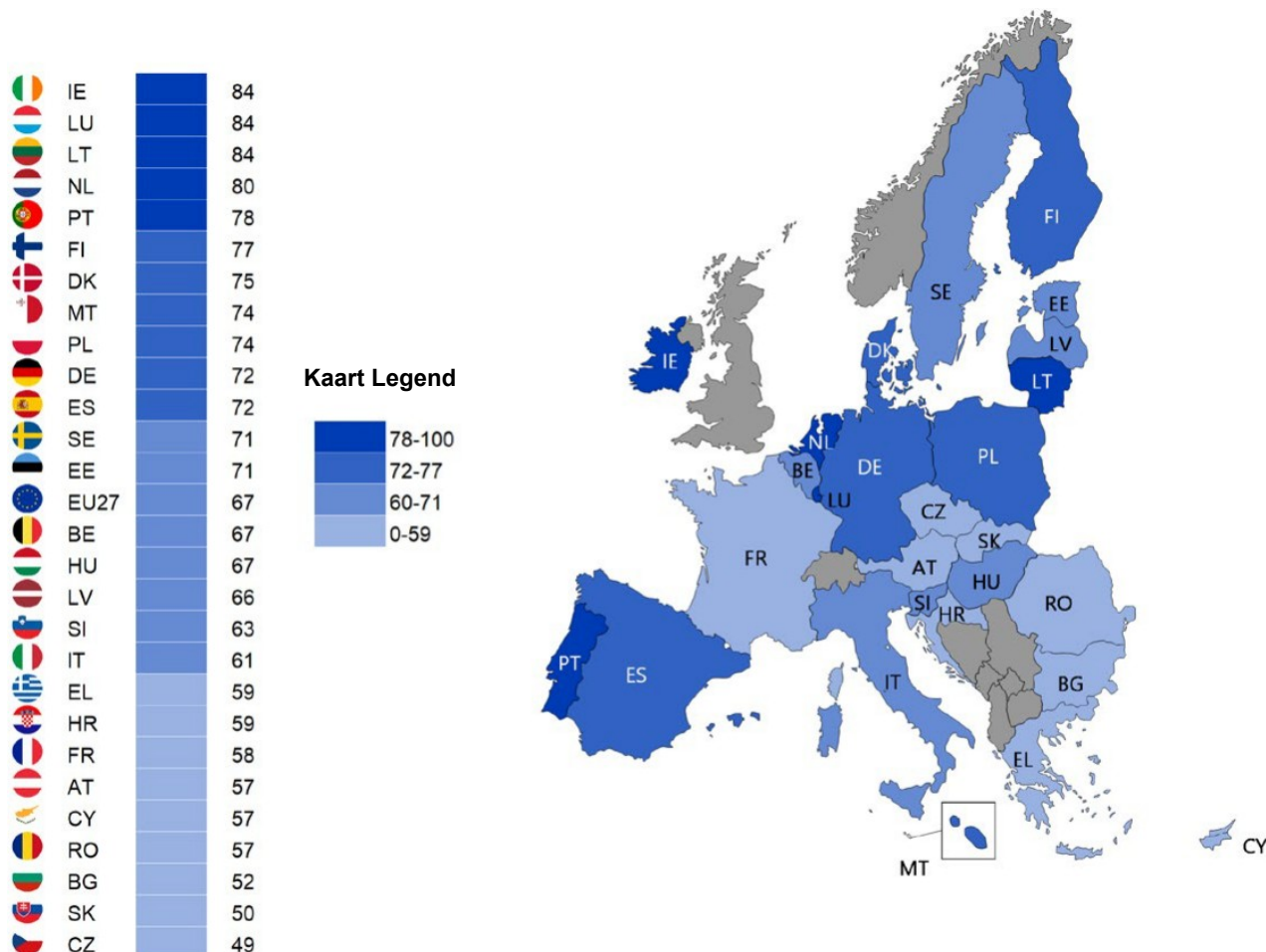

In alle lidstaten vindt een meerderheid het lidmaatschap van hun land tot de EU belangrijk, met percentages variërend van 84 % in Ierland, Luxemburg en Litouwen tot 49 % in Tsjechië, 50 % in Slowakije en 52 % in Bulgarije.

Meer dan een vijfde vindt het EU-lidmaatschap in drie landen niet belangrijk: Tsjechië (26 %), Oostenrijk en Bulgarije (beide 21 %).

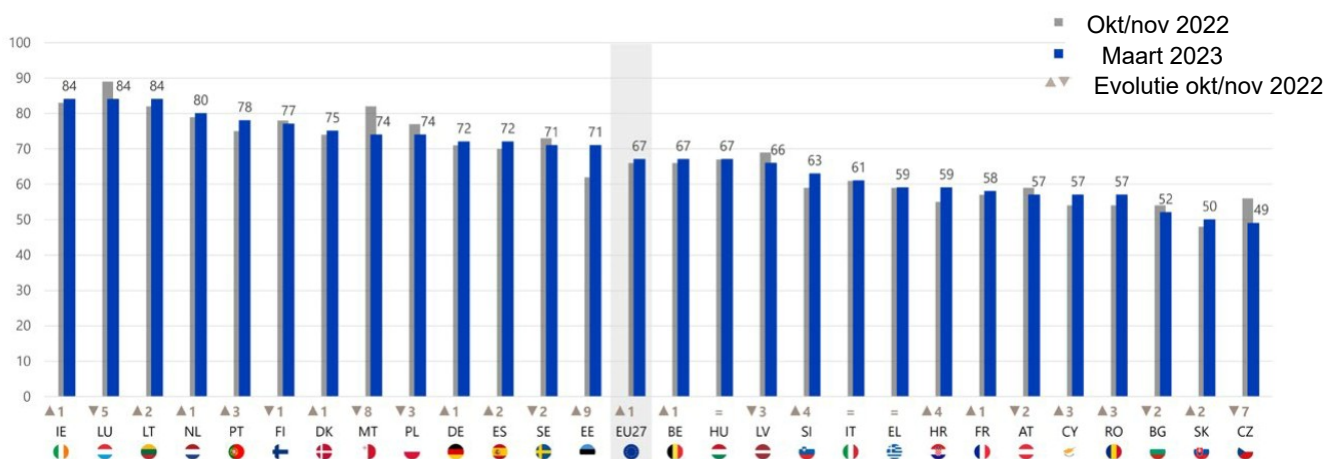
De mening dat het van belang is dat hun land een lidstaat van de EU is, is minder wijdverspreid onder respondenten in Zuidoost-landen (Bulgarije, Roemenië, Cyprus en Griekenland) en in sommige oostelijke landen (zoals Tsjechië en Slowakije) dan in andere landen.

QA9 Hoe belangrijk is het voor u dat (ons land) een lidstaat van de Europese Unie is? Gebruik een schaal van 1 tot 10 waarbij 1 betekent „helemaal niet belangrijk” en 10 betekent „extreem belangrijk”? (% — totaal „belangrijk” (7-10))

Sinds oktober-november 2022 is er vooruitgang geboekt bijde respondenten in zes lidstaten, met name in Estland (71 %, + 9 pp), Slovenië (63 %, + 4 pp) en Kroatië (59 %, + 4 pp). Het percentage dat dit belangrijk vindt, is daarentegen gedaald in vijf landen, met name in Malta (74 %, -8 pp), Tsjechië (49 %, -7 pp) en Luxemburg (84 %, -5 pp). Dit aandeel van de respondenten is in 16 landen stabiel of onveranderd gebleven.

QA9 Hoe belangrijk is het voor u dat (ons land) een lidstaat van de Europese Unie is? Gebruik een schaal van 1 tot 10 waarbij 1 betekent „helemaal niet belangrijk” en 10 betekent „extreem belangrijk”? (% — totaal „belangrijk” (7-10))

In overeenstemming met de resultaten van andere indicatoren met betrekking tot de houding ten opzichte van de EU, is het van mening dat het lidmaatschap van hun land tot de EU belangrijker is onder de jongste respondenten, degenen met een hoger onderwijsniveau en degenen die zich in een betere sociaal-economische situatie bevinden.

Meer in het bijzonder vinden degenen van 15-24 jaar (70 % versus 65 % van de 55-plussers) en degenen die voltijds onderwijs hebben voltooid in de leeftijd van 20 jaar of ouder (76 % versus 55 % van degenen die 15 jaar of jonger zijn) meer kans om dit belangrijk te vinden. Hetzelfde geldt voor managers (78 %, tegenover 53 % van de huishoudens) en degenen die nooit of zelden moeite hebben met het betalen van hun rekeningen (73 % versus 51-57 % van degenen die vaker problemen hebben).

De percentages die van mening zijn dat het EU-lidmaatschap van hun land belangrijk is, zijn ook hoger onder degenen die in grote steden wonen (71 % tegenover 65 % van degenen die in plattelandsdorpen of kleinere steden wonen).

Degenen die een positief imago van de EU hebben (92 % versus 28 % van degenen die een negatief imago hebben), degenen die vaak praten over Europese politieke kwesties (76 % versus 55 % die dat nooit doen) en degenen die de EU-politiek volgen (76 % versus 54 % van degenen die niet volgen) hebben meer kans om het EU-lidmaatschap van hun land als belangrijk te beschouwen.

QA9 Hoe belangrijk is het voor u dat (ons land) een lidstaat van de Europese Unie is? Gebruik een schaal van 1 tot 10 waarbij 1 betekent „helemaal niet belangrijk” en 10 betekent „extreem belangrijk”? (% — EU-27)

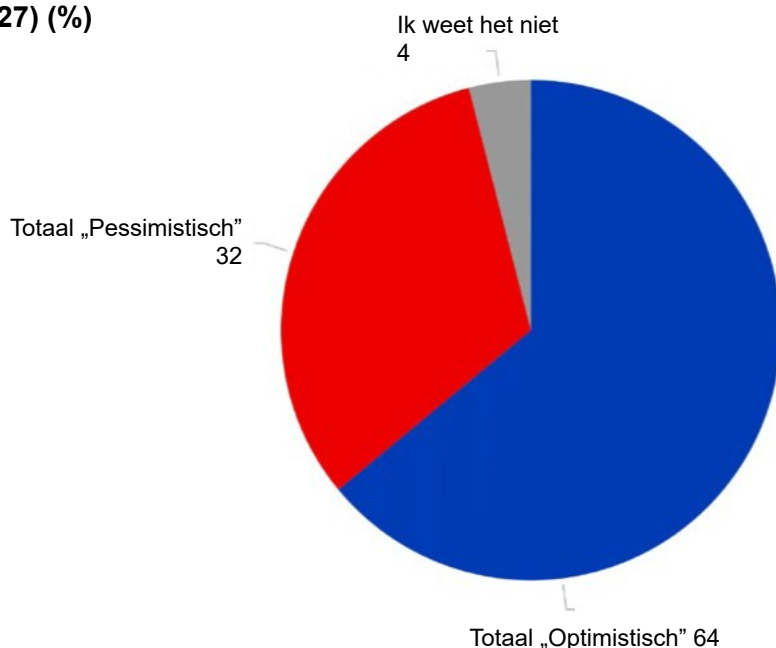
	Totaal „Niet belangrijk” (1-4)	Totaal „Neutraal” (5-6)	Totaal „belangrijk” (7-10)
EU27	10	22	67
Geslacht			
Man	13	19	67
Vrouw	10	23	66
Leeftijd			
15-24	8	20	70
25-39	10	22	67
40-54	13	19	67
55+	11	23	65
Onderwijs (eind van)			
—15	14	28	55
16-19	13	24	62
20+	9	15	76
Nog steeds studeren	6	18	74
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandig in loondienst	12	19	68
Beheerders	8	14	78
Andere witte kragen	10	19	71
Handarbeiders	13	26	60
Huiselijke personen	18	27	53
Werkloos	15	26	57
Gepensioneerd	11	22	65
Studenten	6	18	74
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	19	28	51
Van tijd tot tijd	14	28	57
Bijna nooit/nooit	9	17	73
Subjectieve verstedelijking			
Landelijk dorp	12	22	65
Klein/mid size stad	12	22	65
Grote stad	10	18	71
Praten over Europese politieke zaken			
Vaak	10	14	76
Incidenteel	9	20	71
Nooit	16	27	55
Beeld van de EU			
Positief	1	7	65
Neutraal	9	35	54
Negatief	44	27	28
Volg de Europese politiek			
Volg	8	16	76
Niet volgen	15	29	54

Optimisme over de toekomst van de EU

Het optimisme over de toekomst van de EU neemt toe. Bijna twee derde (64 %) zegt optimistisch te zijn over de toekomst van de EU, terwijl 32 % zegt pessimistisch te zijn.

Het optimistische percentage is in de huidige enquête met zeven procentpunten gestegen, waardoor de daling van vijf procentpunten die tussen april-mei en oktober-november 2022 werd waargenomen, ruimschoots werd gecompenseerd.

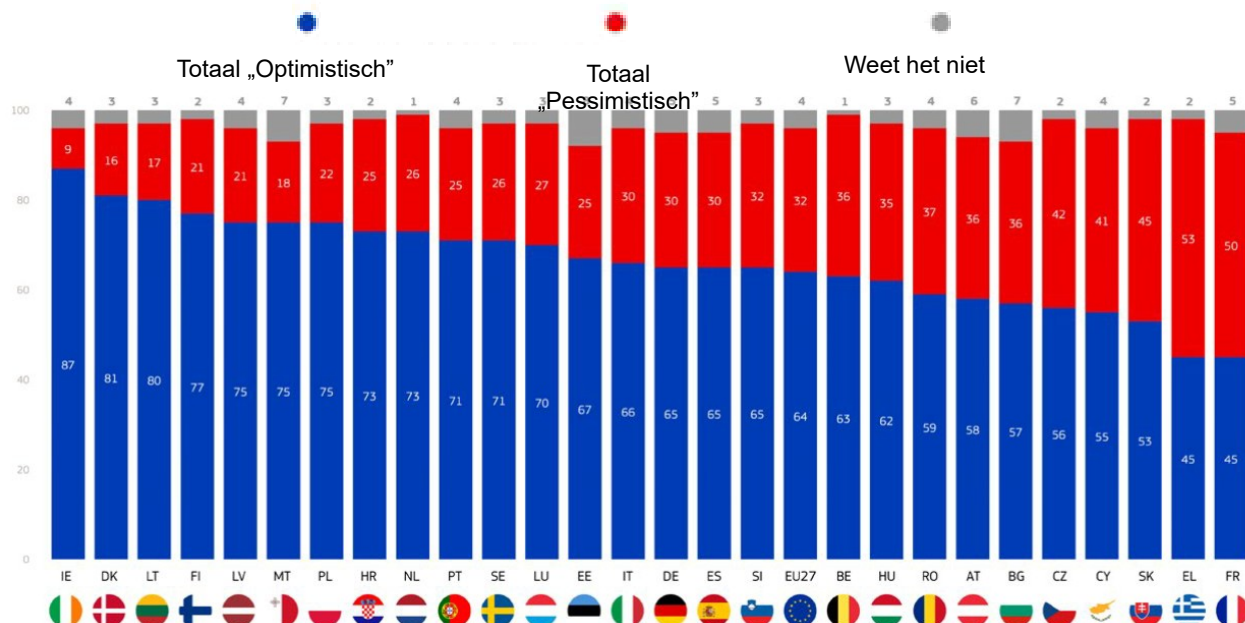
SD22 Zou u zeggen dat u zeer optimistisch, vrij optimistisch, vrij pessimistisch of zeer pessimistisch bent over de toekomst van de EU? (EU27) (%)

In 25 landen is de meerderheid optimistisch over de toekomst van de EU. Minstens acht op de tien zijn optimistisch in Ierland (87 %), Denemarken (81 %) en Litouwen (80 %), terwijl de respondenten in Frankrijk, Griekenland (beide 45 %) en Slowakije (53 %) het minst optimistisch zijn.

Griekenland (53 %) en Frankrijk (50 %) zijn ook de enige landen waar een meerderheid pessimistisch is over de toekomst van de EU.

SD22 Zou u zeggen dat u zeer optimistisch, vrij optimistisch, vrij pessimistisch of zeer pessimistisch bent over de toekomst van de EU? (%)

Het optimisme over de toekomst van de EU is sinds oktober-november 2022 in 19 landen toegenomen en in drie landen met meer dan tien procentpunten: Portugal (71 %, + 17 pp), Letland (75 %, + 12 pp) en Cyprus (55 %, + 11 procentpunten). Het optimismeniveau is in de overige acht landen stabiel of onveranderd gebleven.

Het optimisme over de toekomst van de EU is het hoogst bij 15-24-jarigen (70 % versus 59 % van de 55-plussers) en degenen die voltijds onderwijs hebben afgerond in de leeftijd van 20 jaar of ouder (69 % versus 52 % van degenen die 15 jaar of jonger zijn).

Optimisme is het meest wijdverspreid onder managers (73 %) dan bij huisgenoten en werklozen (beide 55 %), en het is hoger bij degenen die zelden of nooit problemen hebben met het betalen van hun rekeningen (68 % versus 45 % van degenen die meestal problemen hebben).

Respondenten die in grote steden wonen, zijn het meest optimistisch over de toekomst van de EU (68 % versus 61 % van degenen die in plattelandsdorpen of kleine/middelgrote steden wonen).

Optimisme over de toekomst van de EU hangt ook nauw samen met het beeld dat respondenten van de EU hebben: 90 % van de mensen met een positief imago zegt optimistisch te zijn, tegenover 13 % van degenen met een negatief imago. Ten slotte zullen degenen die de EU-politiek volgen, eerder optimistisch zijn over de toekomst van de EU (72 % tegenover 52 % van degenen die niet volgen).

SD22 Zou u zeggen dat u zeer optimistisch, vrij optimistisch, vrij pessimistisch of zeer pessimistisch bent over de toekomst van de EU? (% — EU-27)

	Totaal „optimistisch”	Totaal „Pessimistisch”
EU27	64	32
Geslacht		
Man	63	34
Vrouw	63	32
Leeftijd		
15-24	70	26
25-39	65	32
40-54	64	33
55+	59	36
Onderwijs (eind van)		
—15	52	41
16-19	59	37
20+	69	28
Nog steeds studeren	73	23
Sociaal-professionele categorie		
Zelfstandig in loondienst	65	32
Beheerders	73	26
Andere witte kragen	69	29
Handarbeiders	57	39
Huiselijke personen	55	38
Werkloos	55	40
Gepensioneerd	59	36
Studenten	73	23
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen		
Het grootste deel van de tijd	45	51
Van tijd tot tijd	56	40
Bijna nooit/nooit	68	28
Subjectieve verstedelijking		
Landelijk dorp	61	34
Klein/mid size stad	61	35
Grote stad	68	29
Beeld van de EU		
Positief	90	9
Neutraal	54	39
Negatief	13	85
Volg de Europese politiek		
Volg	72	26
Niet volgen	52	41

4.2. Perceptie van het Europees Parlement en zijn rol

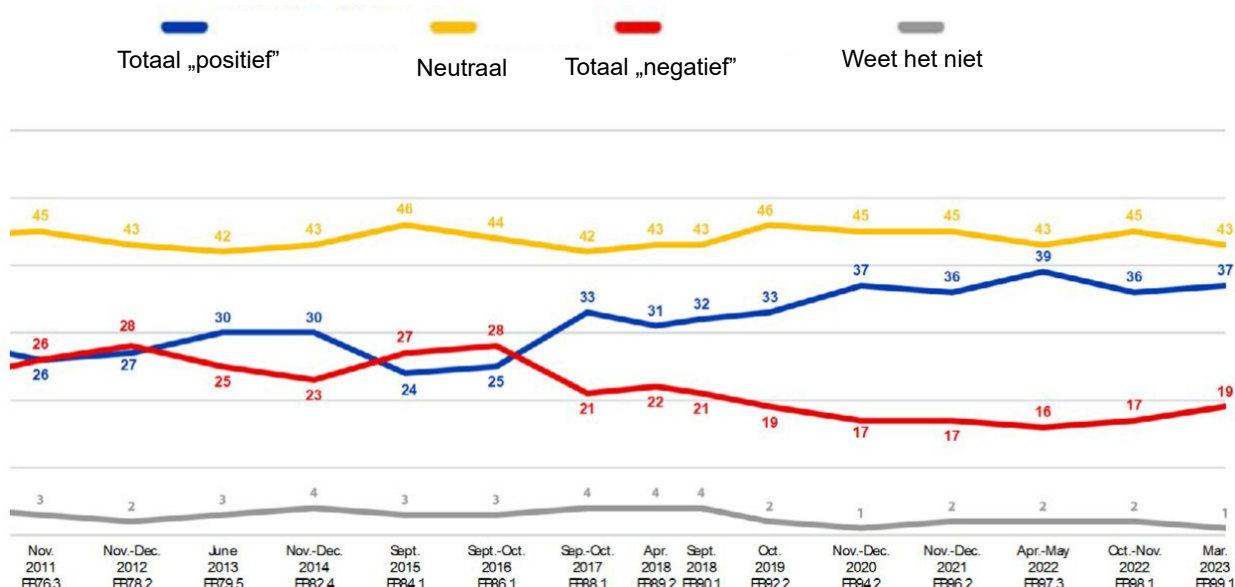
Dit deel is meer gericht op de perceptie van en de houding van de Europeanen ten opzichte van het Europees Parlement en zijn rol. Het zal eerst het imago van de burgers van deze EU-instelling onderzoeken en vervolgens overgaan tot hun mening over de onderwerpen die het als prioriteit moet behandelen en over de vraag of het een min of meer belangrijke rol moet spelen. Kortom, het Europees Parlement roept neutraal tegenover positieve meningen en Europeanen vinden dat zijn rol belangrijker moet zijn. In een context die gekenmerkt wordt door stijgende kosten van levensonderhoud en onzekerheden rond de toekomstige levensstandaard, wordt de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting door de meeste burgers gekozen als onderwerp dat deze instelling prioritair moet behandelen.

Afbeelding van het Europees Parlement

Respondenten hebben veel meer kans om positief te zijn dan dat ze een negatief beeld van het Europees Parlement hebben. Meer dan een derde (37 %, + 1 procentpunt sinds oktober-november 2022) heeft een positief beeld van het Europees Parlement, terwijl minder dan een op de vijf (19 %, + 2 pp) een negatief beeld heeft. De meerderheid van de respondenten (43 %, -2 pp) heeft een neutrale kijk op deze instelling.

Deze cijfers zijn sinds oktober-november 2022 globaal stabiel gebleven. Gezien de lange trend blijft het aandeel dat een positief beeld van het Europees Parlement heeft, op een relatief hoog niveau — en dicht bij het recordniveau dat in april-mei 2022 is bereikt (39 %).

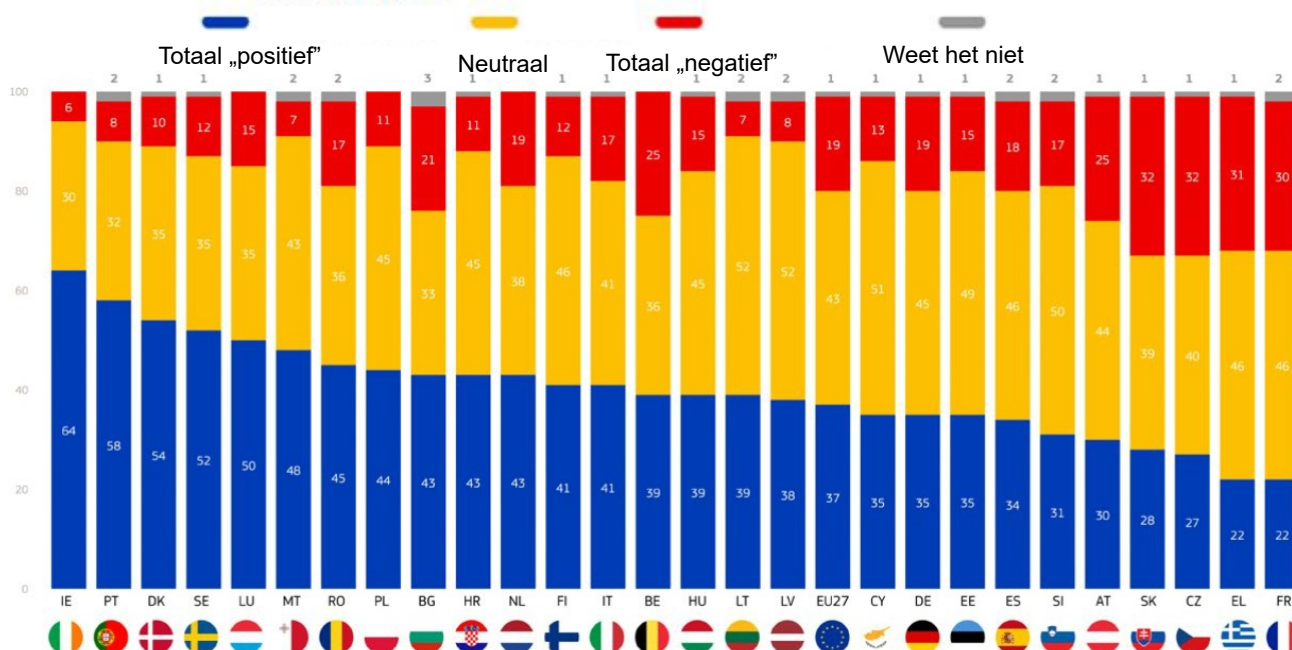
QA4 In het algemeen, hebt u een zeer positief, vrij positief, neutraal, vrij negatief of zeer negatief beeld van het Europees Parlement? (% — EU-27)

In tien landen zijn de respondenten met een positief beeld van het Europees Parlement in de meerderheid, terwijl positieve opvattingen opwegen tegen negatieve meningen in 23 landen. Dit geldt met name voor Ierland (64 %), Portugal (58 %) en Denemarken (54 %). Daarentegen zijn Frankrijk (22 % „positief” versus 30 % „negatief”), Griekenland (22 % versus 31 %), Tsjechië (27 % versus 32 %) en Slowakije (28 % versus 32 %) de enige landen waar negatieve standpunten voorrang hebben boven positieve standpunten.

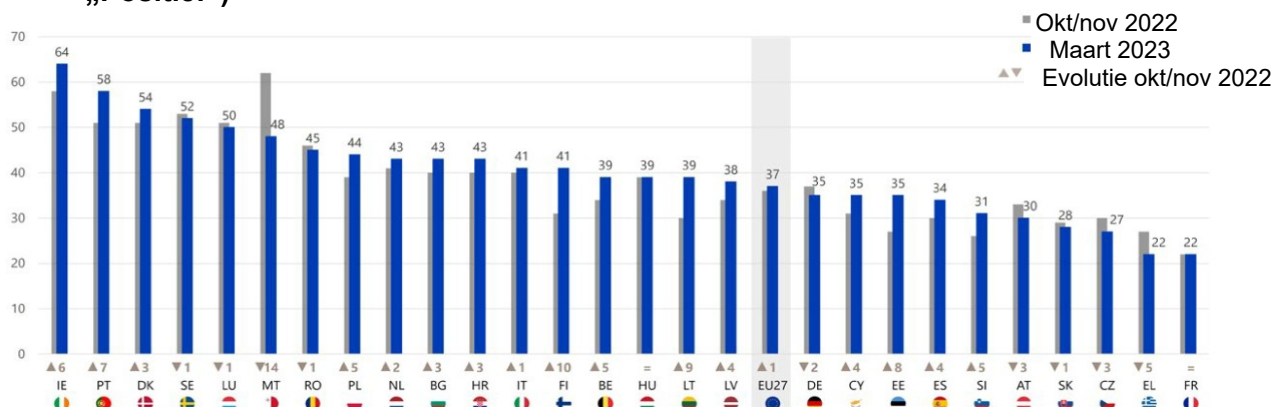
Een meerderheid heeft een neutrale visie van het Europees Parlement in 16 lidstaten, terwijl de meningen in Italië verdeeld zijn (41 % „positief” en 41 % „neutraal”).

QA4 In het algemeen, hebt u een zeer positief, vrij positief, neutraal, vrij negatief of zeer negatief beeld van het Europees Parlement? (%)

De positieve perceptie van het Europees Parlement is sinds oktober-november 2022 in 14 landen verbeterd, met name in Finland (41 %, + 10 pp), Litouwen (39 %, + 9 pp) en Estland (35 %, + 8 procentpunten). De percentages respondenten die een positieve kijk hebben op deze instelling zijn in vier landen gedaald: Malta (48 %, -14 pp), Griekenland (22 %, -5 pp), Tsjechië (27 %, -3 pp) en Oostenrijk (30 %, -3 pp). Dit percentage is in de overige negen landen stabiel of onveranderd gebleven.

QA4 In het algemeen, hebt u een zeer positief, vrij positief, neutraal, vrij negatief of zeer negatief beeld van het Europees Parlement? (% — totaal „Positief”)

De resultaten zijn consistent voor alle leeftijdsgroepen, hoewel de jongste respondenten van 15-24 jaar het minst waarschijnlijk een negatief beeld van het Europees Parlement hebben (12 % versus 18-21 % van degenen van 25 jaar of ouder).

Respondenten met een hoger onderwijsniveau en mensen met een hogere sociaaleconomische status hebben eerder een positief beeld van het Europees Parlement. Degenen die een opleiding van 20 jaar of ouder hebben afgerond, hebben meer kans om een positief beeld te hebben dan degenen die 15 jaar of jonger vertrokken (43 % versus 27 %). Managers (47 %, vergeleken met 26 % van de werklozen) hebben de meeste kans om een positief beeld te hebben, net als degenen die zelden of nooit moeite hebben om hun rekeningen te betalen (41 % versus 23-30 % van degenen die vaker problemen hebben).

Respondenten die in grote steden wonen, hebben ook meer kans om een positief beeld van het Europees Parlement te hebben (41 %, tegenover 34-36 % van degenen die in plattelandsdorpen of kleine/middelgrote steden wonen).

Tot slot zijn de positieve standpunten van het Europees Parlement veel breder onder degenen die een positief beeld van de EU in het algemeen hebben (72 % versus 3 % van degenen die een negatief imago hebben), degenen die het vaak hebben over Europese politieke zaken (50 % versus 23 % van degenen die dat nooit doen) en de EU-politiek volgen (50 % versus 21 % van degenen die niet volgen), en degenen die bij de laatste Europese verkiezingen hebben gestemd (45 % versus 24 % van degenen die niet hebben gestemd).

QA4 In het algemeen, hebt u een zeer positief, vrij positief, neutraal, vrij negatief of zeer negatief beeld van het Europees Parlement? (% — EU-27)

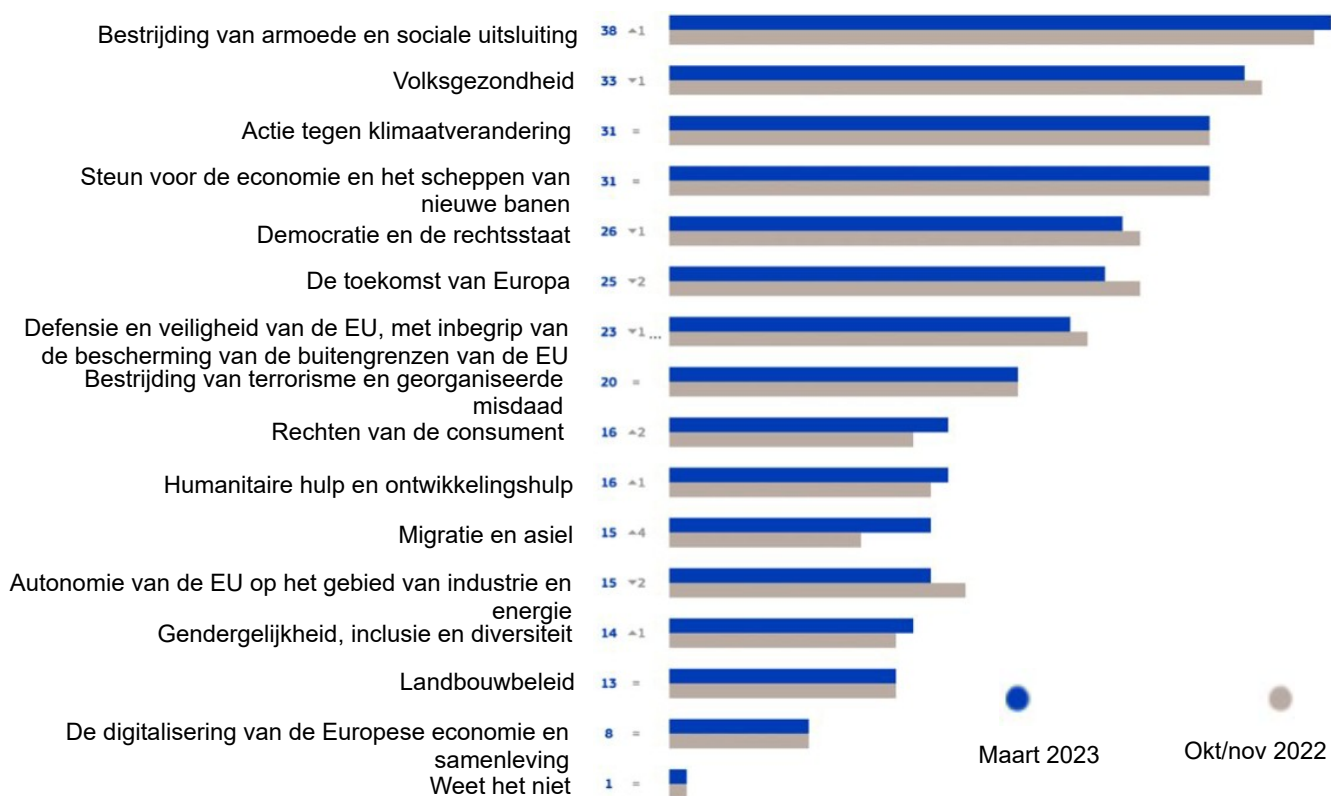
	Totaal „positief”	Totaal „Negatief”
EU27	37	19
Geslacht		
Man	38	22
Vrouw	35	17
Leeftijd		
15-24	37	12
25-39	37	18
40-54	37	21
55+	36	21
Onderwijs (eind van)		
—15	27	22
16-19	34	22
20+	43	17
Nog steeds studeren	39	11
Sociaal-professionele categorie		
Zelfstandig in loondienst	42	20
Beheerders	47	17
Andere witte kragen	42	17
Handarbeiders	30	21
Huiselijke personen	29	23
Werkloos	26	26
Gepensioneerd	36	21
Studenten	39	11
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen		
Het grootste deel van de tijd	23	31
Van tijd tot tijd	30	23
Bijna nooit/nooit	41	17
Subjectieve verstedelijking		
Landelijk dorp	34	20
Klein/mid size stad	36	20
Grote stad	41	17
Praten over Europese politieke zaken		
Vaak	50	18
Incidenteel	42	17
Nooit	23	23
Beeld van de EU		
Positief	72	3
Neutraal	10	11
Negatief	3	79
Gestemd bij de laatste verkiezingen voor het Europees Parlement		
Ja	45	17
Nee	24	24
Volg de Europese politiek		
Volg	50	16
Niet volgen	21	23

Prioriteiten voor het Europees Parlement

De strijd tegen armoede en sociale uitsluiting (38 %, + 1 procentpunt sinds oktober-november 2022) staat bovenaan de ranglijst van de onderwerpen die burgers graag in prioriteit door het Europees Parlement zouden willen behandelen. Ongeveer drie op de tien zou graag zien dat het Europees Parlement zich richt op de volksgezondheid (33 %, -1 pp), maatregelen tegen klimaatverandering en steun aan de economie en het scheppen van nieuwe banen (beide 31 %, geen verandering). Ten minste een op de vijf denkbeelden van democratie en de rechtsstaat (26 %, -1 pp), de toekomst van Europa (25 %, -2 pp), defensie en veiligheid van de EU, met inbegrip van de bescherming van de buitengrenzen van de EU (23 %, -1 pp) en de strijd tegen terrorisme en georganiseerde misdaad (20 %, geen verandering) moeten met voorrang worden aangepakt.

Sinds de laatste keer dat deze vraag in oktober-november 2022 werd gesteld, zijn deze verhoudingen niet merkbaar veranderd.

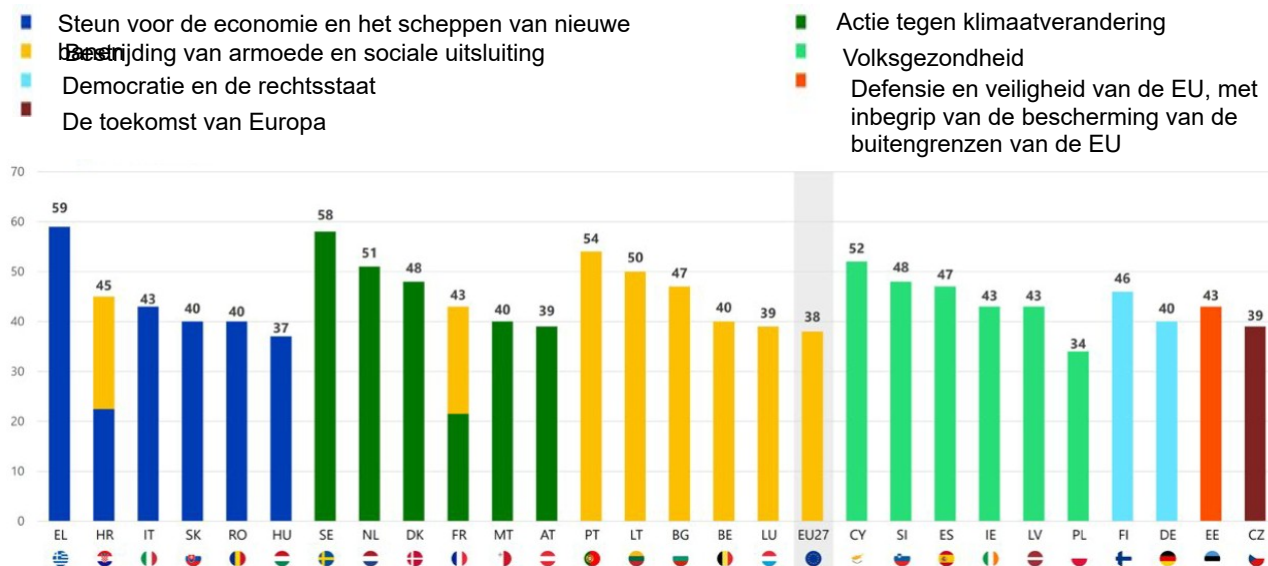
QA7ab Welke van de volgende onderwerpen zou u met voorrang door het Europees Parlement willen behandelen? Ten eerste? En dan? (MAXIMAAL 4 ANTWOORDEN) (EU27) (%)

In zeven landen is de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting de belangrijkste (of gezamenlijke top) prioriteit respondenten van mening dat het Europees Parlement moet aanpakken, terwijl de meest voorkomende antwoord in zes landen is de volksgezondheid. Actie tegen klimaatverandering is ook de meest genoemde prioriteit in zes landen, en in nog eens zes landen geldt steun voor de economie en het scheppen van nieuwe banen als topprioriteit (of gezamenlijke topprioriteit). Respondenten in Duitsland en Finland hebben de meeste kans om democratie en de rechtsstaat aan te halen, terwijl de toekomst van Europa het meest

voorkomende antwoord is in Tsjechië. Estland is het enige land waar de defensie en veiligheid van de EU de meest genoemde prioriteit is waarop het Europees Parlement zich moet richten.

QA7ab Welke van de volgende onderwerpen zou u met voorrang door het Europees Parlement willen behandelen? Ten eerste? En dan? (Max. 4 ANSWERS) (% — Het meest genoemde antwoord per land)

De bestrijding van armoede en sociale uitsluiting behoort tot de drie tophema's die het Europees Parlement moet behandelen in 22 landen, met percentages variërend van ten minste de helft in Griekenland (56 %), Portugal (54 %) en Litouwen (50 %) tot minder dan drie op de tien in Tsjechië (24 %), Polen (27 %) en Roemenië (29 %).

Volksgezondheid is een van de drie meest genoemde prioriteiten in 16 landen. De respondenten in Cyprus (52 %), Griekenland (50 %) en Slovenië (48 %) noemen dit het meest, terwijl de respondenten in Zweden (16 %), Tsjechië (18 %) en Duitsland (19 %) dit het minst zullen doen.

In tien landen behoort actie tegen klimaatverandering tot de top drie van prioriteiten die moeten worden aangepakt. Dit geldt met name voor Zweden (58 %), Nederland (51 %) en Denemarken (48 %). De laagste percentages die dit als prioriteit noemen, zijn te zien in Bulgarije (10 %), Roemenië (11 %) en Estland (12 %).

Steun voor de economie en het scheppen van nieuwe banen staan in de top drie van prioriteiten in 17 landen. De hoogste percentages die dit vermelden, zijn te vinden in Griekenland (59 %), Cyprus en Portugal (beide 49 %). Dit is te vergelijken met 12 % in Nederland, 16 % in Denemarken en 17 % in Zweden, die dit als een prioriteit voor het Europees Parlement beschouwen.

Ten minste vier op de tien in Finland, Zweden (zowel 46 %) en Duitsland (40 %) beschouwen democratie en de rechtsstaat als een prioriteit voor het Europees Parlement, terwijl dit het geval is voor 12 % in Litouwen, 15 % in Portugal en 16 % in Luxemburg.

De toekomst van Europa wordt het vaakst genoemd in Tsjechië (39 %), Duitsland en Luxemburg (beide 35 %). Dit is te vergelijken met minder dan een vijfde die dit als prioriteit noemt in Cyprus (12 %), Griekenland (17 %), Frankrijk en Portugal (beide 18 %).

Defensie en veiligheid van de EU, met inbegrip van de bescherming van de buitengrenzen van de EU, worden beschouwd als een onderwerp dat het Europees Parlement prioritair moet behandelen door ten minste vier op de tien in Estland, Litouwen (zowel 43 %) en Finland (40 %). De respondenten in Spanje (8 %), Slovenië (12 %) en Frankrijk (13 %) noemen dit onderwerp het minst.

Het grootste deel van de respondenten die van mening zijn dat de strijd tegen terrorisme en georganiseerde misdaad in de eerste plaats door het Europees Parlement moet worden aangepakt, is te vinden in Zweden (39 %), gevolgd door Denemarken en Nederland (beide 28 %). Dit is het minst waarschijnlijk in Litouwen (12 %), Luxemburg en Polen (beide 14 %).

Wat de andere onderwerpen betreft, wordt de consumentenrechten in Bulgarije en Malta met 27 % genoemd, terwijl grote percentages in Tsjechië (37 %), Estland (28 %) en Portugal (27 %) de autonomie van de EU op het gebied van industrie en energie als een prioriteit voor het Europees Parlement beschouwen. Migratie en asiel worden geselecteerd door ten minste een kwart in Cyprus (33 %), Nederland (28 %), Ierland (26 %) en Oostenrijk (25 %) en een derde noemt gendergelijkheid, inclusie en diversiteit in Zweden (33 %). Relatief hoge percentages beschouwen het landbouwbeleid als een prioriteit in Slowakije (33 %) en Letland (27 %). Alle andere onderwerpen worden door minder dan een kwart van de respondenten in elk land genoemd.

QA7ab Welke van de volgende onderwerpen zou u met voorrang door het Europees Parlement willen behandelen? Ten eerste? En dan? (MAX. 4 ANTWOORDEN) (%)

	EU27	BE	BG	CZ	DK	DE	EE	IE	EL	ES	FR	HR	IT	CY	LV	LT	LU	HU	MT	NL	AT	PL	PT	RO	SI	SK	FI	SE
Bestrijding van armoede en sociale uitsluiting	38	40	47	24	30	38	31	38	56	44	43	45	33	48	33	50	39	34	37	42	34	27	54	29	42	36	31	38
Volksgezondheid	33	29	34	18	20	19	30	43	50	47	41	26	38	52	43	36	32	36	39	20	21	34	45	36	48	33	26	16
Actie tegen klimaatverandering	31	37	10	15	48	36	12	28	22	25	43	22	28	19	13	19	38	25	40	51	39	16	21	11	25	17	35	58
Steun voor de economie en het scheppen van nieuwe banen	31	24	44	26	16	20	40	32	59	40	21	45	43	49	40	43	20	37	21	12	31	30	49	40	31	40	34	17
Democratie en rechtsstaat	26	20	27	24	36	40	19	23	33	21	18	20	19	23	21	12	16	31	26	32	24	28	15	24	18	20	46	46
De toekomst van Europa	25	22	26	39	33	35	28	20	17	22	18	25	20	12	29	23	35	31	21	32	31	24	18	23	29	29	31	22
Defensie en veiligheid van de EU, met inbegrip van de bescherming van de buitengrenzen van de EU	23	15	24	38	31	28	43	15	23	8	13	20	21	23	31	43	14	29	20	34	29	33	19	19	12	34	40	27
Bestrijding van terrorisme en georganiseerde misdaad	20	27	21	22	28	27	16	23	17	15	21	23	16	16	18	12	14	16	25	28	22	14	16	16	17	17	27	39
Humanitaire hulp en ontwikkelingssamenwerking	16	18	16	9	12	14	8	18	22	20	16	16	17	13	13	10	13	11	14	16	13	18	19	16	14	10	7	13
Rechten van de consument	16	17	27	10	15	14	11	16	16	17	18	21	20	18	17	10	15	14	27	10	22	15	11	23	11	13	11	5
Autonomie van de EU op het gebied van industrie en energie	15	21	19	37	16	12	28	14	14	9	10	13	20	12	14	19	14	18	6	19	19	15	27	22	11	12	9	10
Migratie en asiel	15	20	9	18	16	15	15	26	12	11	11	6	21	33	11	9	16	17	24	28	25	8	6	9	8	7	9	19
Gendergelijkheid, inclusie en diversiteit	14	15	7	8	21	11	7	19	7	12	19	12	15	5	5	4	18	9	14	9	16	12	11	13	8	8	17	33
Landbouwbeleid	13	18	14	16	8	9	16	8	19	12	15	22	9	12	27	20	10	15	11	18	20	10	9	19	19	33	16	11
De digitalisering van de Europese economie en innovatie	8	8	6	5	7	11	9	5	5	3	4	12	13	2	8	9	5	11	5	9	9	12	11	10	8	9	6	5
Geen (SPONTAAN)	1	1	0	2	1	1	1	0	1	0	1	2	0	1	1	2	3	0	2	0	0	0	0	0	1	1	1	1
Weet het niet	1	0	2	3	2	1	1	1	0	1	2	0	0	0	1	1	1	1	2	0	1	2	2	1	1	1	1	0
Andere (SPONTANEOUS)	0	0	0	0	1	0	0	0	1	1	1	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0

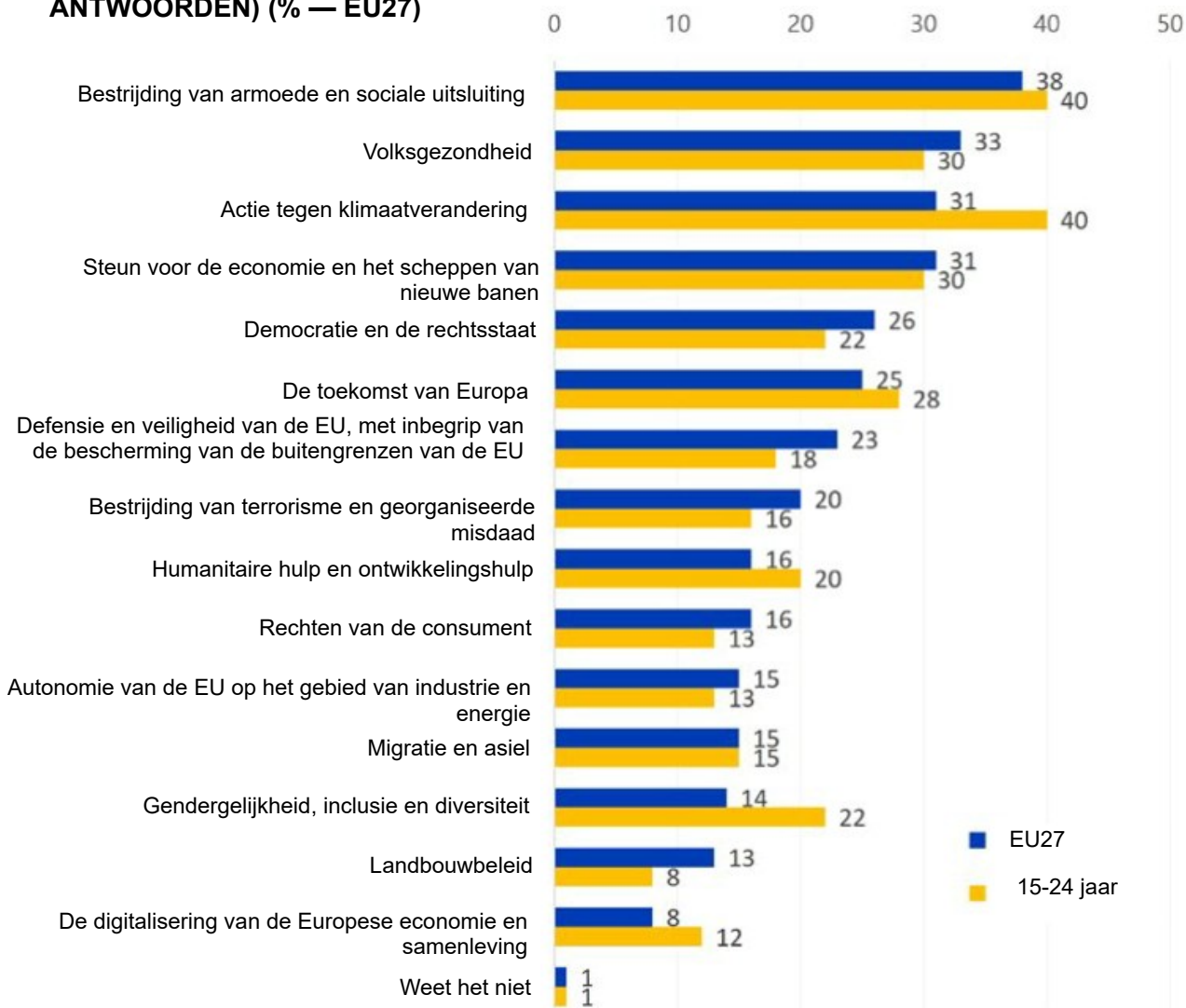
In 11 landen hebben respondenten meer kans dan in oktober-november 2022 om te zeggen dat de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting een onderwerp is dat zij graag in prioriteit door het Europees Parlement zouden willen behandelen. Dit geldt met name voor Malta (37 %, + 12 pp), Cyprus (48 %, + 7 pp) en Slovenië (42 %, + 7 pp). Dit percentage is slechts in drie landen gedaald: Portugal (54 %, -5 pp), Tsjechië (24 %, -4 pp) en Slowakije (36 %, -3 pp). De cijfers zijn stabiel of ongewijzigd in de overige 13 landen.

In vergelijking met oktober-november 2022 is de kans groter dat de volksgezondheid in zeven landen, met name in Letland (43 %, + 7 procentpunten) en Luxemburg (32 %, + 7 procentpunten), wordt geselecteerd als een onderwerp dat prioritair moet worden behandeld. Omgekeerd is dit

aandeel van de respondenten gedaald in vijf landen, met name in Nederland (20 %, -5 procentpunten) en Kroatië (26 %, -5 procentpunten).

Met de nadruk op de resultaten van de jongste respondenten kan worden opgemerkt dat de rangschikking van de prioriteiten die de Europese jeugd zou willen zien door het Europees Parlement enigszins verschilt van die welke onder de algemene bevolking wordt waargenomen. Hoewel de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting (40 %, vergeleken met een gemiddelde van 38 %) nog steeds bovenaan staat, wordt dit aangevuld met maatregelen tegen klimaatverandering, die aanzienlijk vaker door 15-24-jarigen zullen worden genoemd dan door de algemene bevolking (40 % versus 31 %). Drie op de tien van de jongsten citeren de volksgezondheid (30 %, tegen een gemiddelde van 33 %) en steun aan de economie en het scheppen van nieuwe banen (30 % versus 31 %) als prioriteiten, gevolgd door de toekomst van Europa (28 % versus 25 %). De jongste respondenten hebben minder kans dan gemiddeld om democratie en de rechtsstaat te noemen (22 % versus 26 %), maar veel meer kans om gendergelijkheid, inclusie en diversiteit (22 % versus 14 %) als een prioriteit aan het Europees Parlement te beschouwen.

QA7ab Welke van de volgende onderwerpen zou u met voorrang door het Europees Parlement willen behandelen? Ten eerste? En dan? (MAXIMAAL 4 ANTWOORDEN) (% — EU27)

15-24-jarigen hebben ook meer kans dan de algemene bevolking om humanitaire hulp en ontwikkelingshulp (20 % versus 16 %) en de digitalisering van de Europese economie en samenleving (12 % versus 8 %) als een prioriteit voor het Europees Parlement te beschouwen. Zij zijn echter minder geneigd om de defensie en veiligheid van de EU te noemen, met inbegrip van de bescherming van de buitengrenzen van de EU (18 % versus 23 %), de bestrijding van terrorisme en georganiseerde misdaad (16 % versus 20 %), consumentenrechten (13 % versus 16 %) en landbouwbeleid (8 % versus 13 %).

De sociaal-demografische analyse richt zich op de acht topprioriteiten die respondenten graag door het Europees Parlement zouden willen behandelen. Hieruit blijkt dat vrouwen vaker dan mannen rekening houden met de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting (40 % versus 36 %) en de volksgezondheid (36 % versus 30 %), terwijl het omgekeerde geldt voor de toekomst van Europa (27 % van de mannen versus 23 % van de vrouwen) en de defensie en veiligheid van de EU, met inbegrip van de bescherming van de buitengrenzen van de EU (25 % versus 21 %).

Oudere respondenten zullen eerder zeggen dat de volksgezondheid (36 % van de 55-plussers versus 30 % van de 15-39-jarigen), de democratie en de rechtsstaat (28 % van de 55-plussers tegenover 22 % van de jongeren van 15-24 jaar), de defensie en veiligheid van de EU (25 % versus 18 %) en de bestrijding van terrorisme en georganiseerde misdaad (23 % versus 16 %) prioriteiten zijn waaraan het Europees Parlement moet voldoen.

Ook met betrekking tot het opleidingsniveau kunnen verschillen worden waargenomen. Respondenten die meer tijd in voltijds onderwijs hebben doorgebracht, hebben meer kans om actie tegen klimaatverandering te noemen (38 % van degenen die een opleiding van 20 jaar of ouder hebben voltooid versus 22 % van degenen die 15 jaar of jonger zijn), democratie en de rechtsstaat (30 % versus 23 %) en de toekomst van Europa (26 % van degenen die een opleiding van 16 jaar of ouder hebben voltooid, tegenover 19 % van degenen die 15 jaar of jonger zijn). Omgekeerd zijn respondenten die een voltijds onderwijs van 15 jaar of jonger hebben verlaten, meer geneigd om de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting te overwegen (42 % tegenover 35 % van degenen die een opleiding van 20 jaar of ouder hebben afgerond), volksgezondheid (44 % versus 30 %) en steun voor de economie en het scheppen van nieuwe banen (34 % versus 28 %) als onderwerpen die het Europees Parlement in de eerste plaats moet behandelen.

Werklozen hebben het meest te maken met de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting (48 %) en volksgezondheid (39 %). Managers zijn het meest geneigd om actie te ondernemen tegen klimaatverandering (41 %), democratie en de rechtsstaat (32 %) en, samen met zelfstandigen, de defensie en veiligheid van de EU (beide 26 %), maar hebben de minste kans om steun aan de economie en het scheppen van nieuwe banen aan te halen (27 %).

Hoe vaker de respondenten moeite hebben met het betalen van hun rekeningen, hoe waarschijnlijker het is dat het Europees Parlement de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting moet aanpakken (46 % van degenen die het grootste deel van de tijd problemen hebben, tegenover 36 % van degenen die zelden of nooit problemen hebben) en volksgezondheid (40 % versus 31 %). Het omgekeerde geldt voor actie tegen klimaatverandering (34 % van degenen die zelden of nooit problemen hebben versus 21 % van degenen die het grootste deel van de tijd problemen hebben) en de defensie en veiligheid van de EU (25 % versus 18 %). Respondenten die zelden of nooit moeite hebben om hun rekeningen te betalen, zijn ook het meest geneigd om democratie en de rechtsstaat te noemen (29 % versus 21-22 % van degenen die vaker problemen hebben) en de toekomst van Europa (27 % versus 22-23 %), maar het minst geneigd zijn om steun aan de economie en het scheppen van nieuwe banen als prioriteit te beschouwen.

Respondenten die bij de laatste Europese verkiezingen hebben gestemd, denken eerder aan actie tegen klimaatverandering (33 % versus 27 % van degenen die niet hebben gestemd), democratie

en de rechtsstaat (30 % versus 21 %), de toekomst van Europa (27 % versus 23 %) en de defensie en veiligheid van de EU (25 % versus 19 %) moeten door het Europees Parlement prioriteit krijgen. Deze onderwerpen zullen waarschijnlijk ook worden genoemd door degenen die een positief beeld van het Europees Parlement hebben, in tegenstelling tot degenen die een negatief imago hebben. Omgekeerd is de kans groter dat degenen met een negatief imago de strijd tegen armoede en sociale uitsluiting aanhalen (40 % tegenover 35 % van degenen die een positief imago hebben), volksgezondheid (35 % versus 30 %) en de strijd tegen terrorisme en georganiseerde misdaad (23 % versus 18 %).

QA7ab Welke van de volgende onderwerpen zou u met voorrang door het Europees Parlement willen behandelen? Ten eerste? En dan? (MAXIMAAL 4 ANTWOORDEN) (% — EU27)

	Volksgezondheid	Actie tegen klimaatverandering	Bestrijding van armoede en sociale uitsluiting	Steun voor de economie en het scheppen van nieuwe banen	De toekomst van Europa	Bestrijding van terrorisme en georganiseerde misdaad	Democratie en de rechtsstaat	Defensie en veiligheid van de EU, met inbegrip van de bescherming van de buitengrenzen van de EU
EU27	33	31	38	31	25	20	26	23
Geslacht								
Man	30	30	36	32	27	20	28	25
Vrouw	36	31	40	29	23	21	25	21
Leeftijd								
15-24	30	40	40	30	28	16	22	18
25-39	30	32	36	32	25	18	25	20
40-54	33	29	39	33	25	20	27	23
55+	36	28	38	29	25	23	28	25
Onderwijs (eind van)								
—15	44	22	42	34	19	22	23	21
16-19	34	26	39	32	26	22	26	24
20+	30	38	35	28	26	19	30	24
Nog steeds studeren	28	43	39	28	27	15	24	15
Sociaal-professionele categorie								
Zelfstandig in loondienst	28	30	33	32	30	18	28	26
Beheerders	27	41	33	27	28	17	32	26
Andere witte kragen	31	33	36	34	25	20	28	23
Handarbeiders	36	26	40	32	25	22	24	21
Huiselijke personen	37	20	37	36	21	19	21	16
Werkloos	39	27	48	35	23	15	23	17
Gepensioneerd	37	28	39	28	24	25	28	26
Studenten	28	43	39	28	27	15	24	15
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen								
Het grootste deel van de tijd	40	21	46	34	22	18	21	18
Van tijd tot tijd	36	27	40	34	23	20	22	20
Bijna nooit/nooit	31	34	36	29	27	21	29	25
Gestemd bij de laatste verkiezingen voor het Europees Parlement								
Ja	33	33	37	30	27	21	30	25
Nee	34	27	40	32	23	20	21	19
Afbeelding van het Europees Parlement								
Positief	30	36	35	31	29	18	31	26
Neutraal	35	30	40	31	25	22	24	21
Negatief	35	23	40	31	20	23	23	21

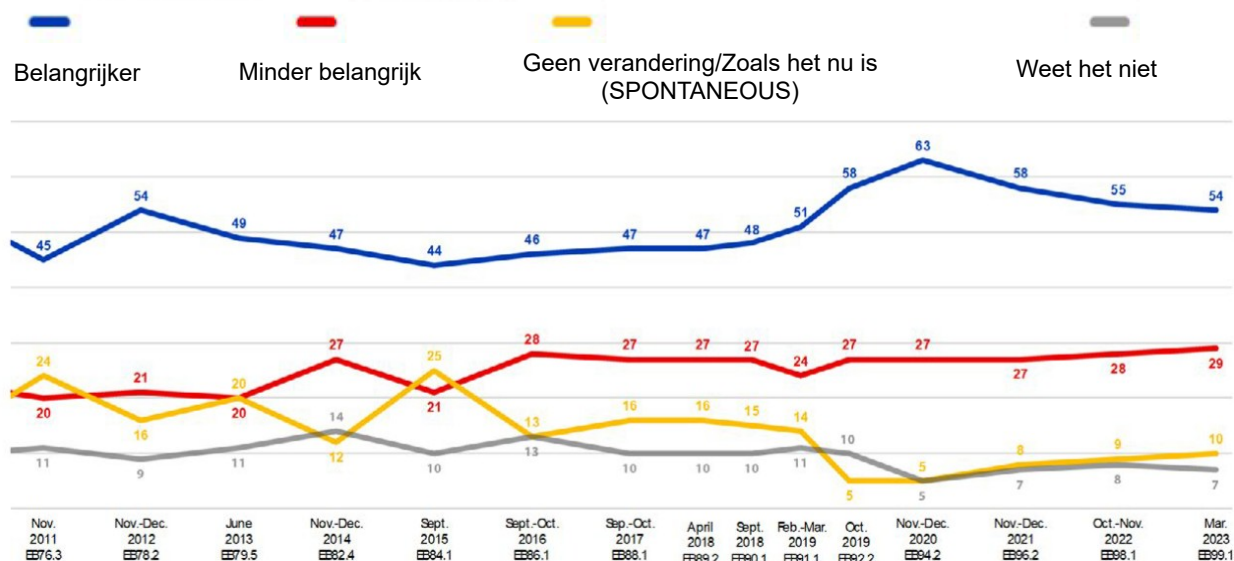
Moet het Europees Parlement een belangrijkere rol spelen?

Een absolute meerderheid (54 %, -1 procentpunt sinds oktober-november 2022) zou persoonlijk graag zien dat het Europees Parlement een belangrijkere rol speelt, terwijl ongeveer drie op de tien (29 %, + 1 procentpunt) er de voorkeur aan geven dat deze instelling een minder belangrijke rol speelt.

Deze bevinding sluit aan bij de resultaten van de standaard Eurobarometer, waaruit blijkt dat het Europees Parlement consequent bovenaan de lijst staat van de instellingen die het meest vertrouwd zijn door de Europeanen sinds 2006. Zo blijkt uit de laatste standaard Eurobarometer-enquête dat het Europees Parlement bijna de helft (49 %) van de respondenten vertrouwt²⁸.

Na de daling tussen november-december 2020 en oktober-november 2022 is het percentage respondenten dat wil dat het Europees Parlement een belangrijkere rol wil spelen, gestabiliseerd in de huidige enquête. Hoewel dit aandeel nu ver verwijderd is van de piek die eind 2020 werd bereikt (63 %), blijft het op een niveau dat nog steeds hoger is dan dat van de meeste enquêtes vóór oktober 2019.

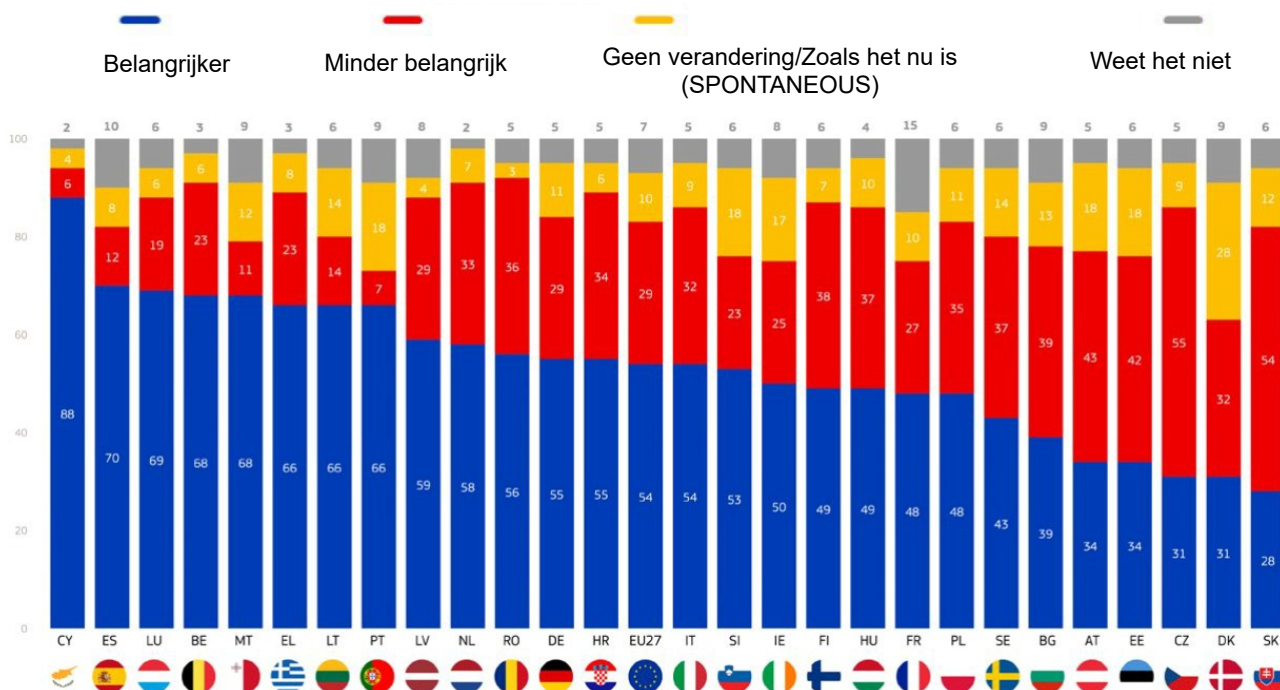
QA5 Wilt u persoonlijk zien dat het Europees Parlement een belangrijkere of minder belangrijke rol speelt? (% — EU-27)

Het streven naar een belangrijkere rol van het Europees Parlement wordt gedeeld door de meerderheid van de respondenten in 21 landen, vooral in Cyprus (88 %), Spanje (70 %) en Luxemburg (69 %). In vijf landen zou de meerderheid graag zien dat het Europees Parlement een minder belangrijke rol speelt: Tsjechië (55 % „minder belangrijk” versus 31 % „belangrijker”), Slowakije (54 % versus 28 %), Oostenrijk (43 % versus 34 %) en Estland (42 % versus 34 %). De meningen zijn verdeeld in Bulgarije (39 % versus 39 %).

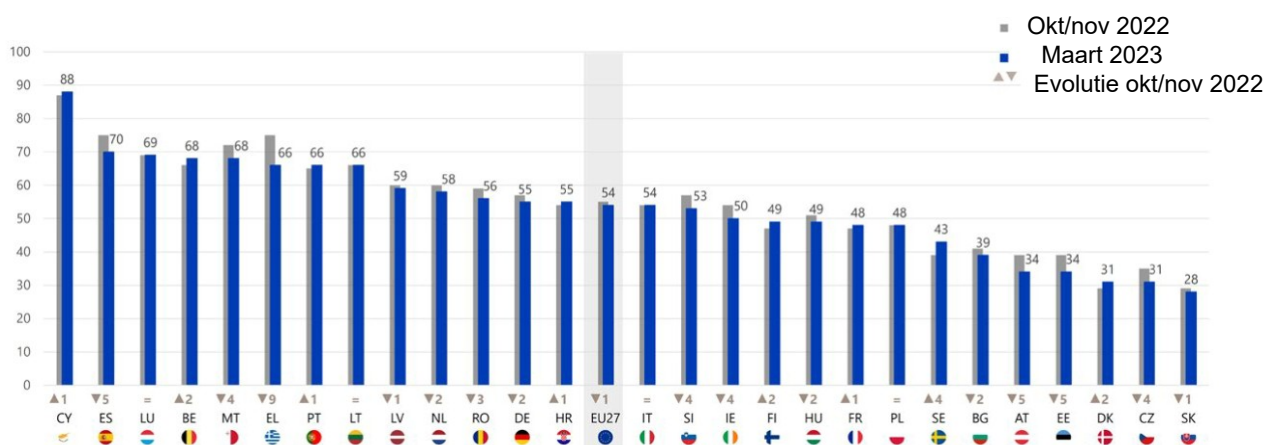
²⁸ Europese Commissie, Standaard Eurobarometer 98 — Winter 2022-2023 (EB 98.2), beschikbaar op: <https://europa.eu/eurobarometer/surveys/detail/2872>

QA5 Wilt u persoonlijk zien dat het Europees Parlement een belangrijkere of minder belangrijke rol speelt? (%)

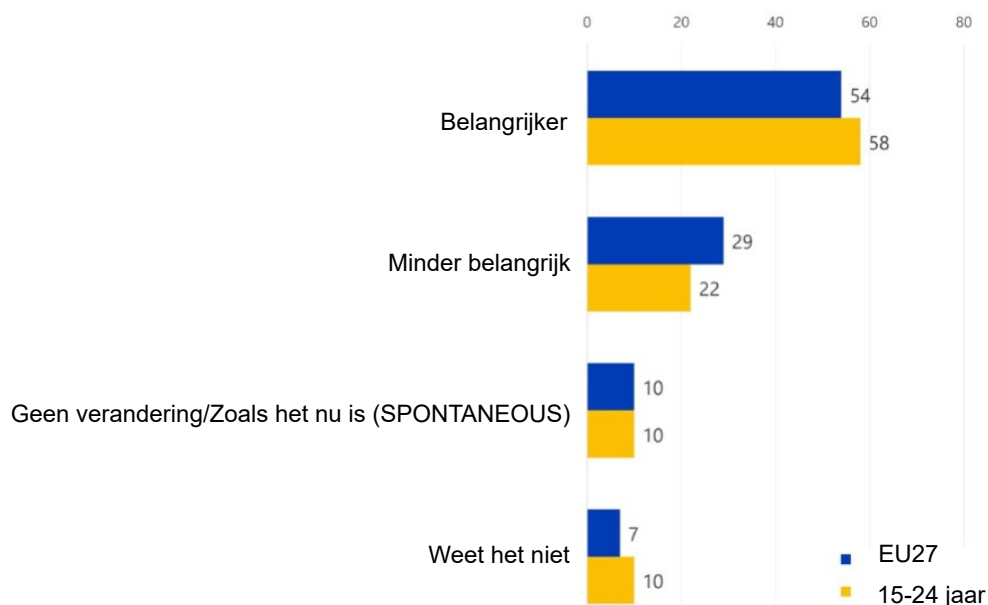
Ten opzichte van oktober-november 2022 is het aandeel respondenten dat het Europees Parlement een belangrijkere rol wil zien spelen in negen landen gedaald. Griekenland (66 %, -9 pp) onderscheidt zich door een relatief grote daling, gevolgd door Oostenrijk, Estland (beide 34 %, -5 pp) en Spanje (70 %, -5 pp). Zweden (43 %, +4 pp) is het enige land waar dit percentage is toegenomen, terwijl het in de overige 17 landen stabiel of onveranderd is gebleven.

QA5 Wilt u persoonlijk zien dat het Europees Parlement een belangrijkere of minder belangrijke rol speelt? (%) — belangrijker

Zoals eerder in het verslag werd opgemerkt, hebben 15-24-jarigen het minst waarschijnlijk een negatief beeld van het Europees Parlement. Het is dan ook niet verwonderlijk om te constateren dat de jongste Europeanen vaker dan gemiddeld willen dat het Europees Parlement een belangrijkere rol speelt (58 % versus 54 %) en bijgevolg minder geneigd is om te denken dat het een minder prominente rol zou moeten spelen (22 % versus 29 %).

QA5 Wilt u persoonlijk zien dat het Europees Parlement een belangrijkere of minder belangrijke rol speelt? (% — EU-27)

Uit een nadere blik op de resultaten volgens de sociaaldemografische kenmerken van de respondenten blijkt dat de oudste respondenten het minst geneigd zijn om het Europees Parlement een belangrijkere rol te laten spelen (50 % van de 55-plussers tegenover 54-58 % van de jongere respondenten). Verschillen kunnen ook worden waargenomen in termen van het opleidingsniveau van de respondenten, waarbij degenen die voltijds onderwijs van 20 jaar of ouder hebben afgerond, waarschijnlijk willen dat het Europees Parlement een prominentere rol speelt dan degenen die 15 jaar of jonger zijn (59 % versus 46 %).

Managers (62 %) zijn het meest geneigd om te denken dat het Europees Parlement een belangrijkere rol zou moeten spelen, vooral in vergelijking met huisgenoten (48 %) of handarbeiders (49 %). Respondenten die het grootste deel van de tijd moeite hebben met het betalen van hun rekeningen, zijn het minst geneigd om een belangrijkere rol voor het Europees Parlement uit te drukken (47 % versus 53-55 % van degenen die minder vaak moeilijkheden hebben).

Respondenten die in grote steden wonen, zijn meer geneigd dan degenen die in plattelandsdorpen wonen, om te willen dat het Europees Parlement een prominentere rol krijgt (57 % versus 50 %).

Er is ook een verband tussen de wens om het Europees Parlement een belangrijkere rol te laten spelen en het imago van de respondenten van het Europees Parlement, waarbij degenen met een positief imago veel meer kans hebben dat het Europees Parlement een prominentere rol krijgt (77 % versus 27 % van degenen met een negatief imago).

Ten slotte zullen degenen die bij de laatste Europese verkiezingen hebben gestemd, eerder willen dat het Europees Parlement een belangrijkere rol speelt (60 % versus 43 % die niet stemde), net als degenen die de EU-politiek volgen (64 % versus 40 % van degenen die niet volgen).

QA5 Wilt u persoonlijk zien dat het Europees Parlement een belangrijkere of minder belangrijke rol speelt?

	Belangrijker	Minder belangrijk	Weet het niet
EU27	54	29	7
Geslacht			
Man	54	31	6
Vrouw	53	27	9
Leeftijd			
15-24	58	22	10
25-39	57	27	6
40-54	54	31	6
55+	50	31	8
Onderwijs (eind van)			
—15	46	29	14
16-19	50	33	7
20+	59	27	4
Nog steeds studeren	62	18	11
Sociaal-professionele categorie			
Zelfstandig in loondienst	55	30	5
Beheerders	62	26	3
Andere witte kragen	57	30	4
Handarbeiders	49	33	8
Huiselijke personen	48	30	10
Werkloos	52	30	10
Gepensioneerd	49	30	9
Studenten	62	18	11
Moeilijkheden bij het betalen van rekeningen			
Het grootste deel van de tijd	47	33	11
Van tijd tot tijd	53	33	6
Bijna nooit/nooit	55	27	7
Subjectieve verstedelijking			
Landelijk dorp	77	10	3
Klein/mid size stad	46	30	11
Grote stad	27	65	5
Gestemd bij de laatste verkiezingen voor het Europees Parlement			
Ja	60	25	5
Nee	43	37	11
Afbeelding van het Europees Parlement			
Positief	77	10	3
Neutraal	46	30	11
Negatief	27	65	5

CONCLUSIE

Een jaar na de Russische invasie van Oekraïne en te midden van een economisch herstel na de pandemie dat werd beïnvloed door de stijgende inflatie en de kosten van levensonderhoud, blijkt uit de huidige Eurobarometer-enquête van het voorjaar van 2023 dat de Europeanen het komende jaar al een verslechtering van hun levensstandaard hebben gezien of voorzien. Zij zijn misschien gedeeltelijk niet tevreden met de maatregelen die op nationaal en Europees niveau zijn genomen om de kosten van levensonderhoud aan te pakken en denken over het algemeen dat de zaken in hun land en in de EU in de verkeerde richting gaan. Het is dan ook niet verwonderlijk dat zij de bestrijding van armoede en sociale uitsluiting als de hoogste prioriteit van het Europees Parlement beschouwen.

De bevindingen van dit onderzoek geven echter geenszins een negatief beeld. Ondanks de moeilijkheden blijven de Europeanen de steun van de EU aan Oekraïne met een grote marge goedkeuren. Ze voelen dat de dingen in hun leven persoonlijk de goede kant op gaan en ze zijn nu minder pessimistisch dan in het najaar van 2022 over de situatie van hun nationale economie.

Burgers blijven gehecht zijn aan democratische waarden, over het algemeen tevreden zijn met de werking van de democratie in de EU en in hun land, en tevreden zijn met meer specifieke aspecten van de democratie in de EU, zoals vrije en eerlijke verkiezingen en vrijheid van meningsuiting. In overeenstemming met deze bevindingen is bij het overwegen van het optreden van de EU (en met name van het Europees Parlement) in de afgelopen jaren de mate van tevredenheid over het algemeen hoog, met name als het gaat om steun voor Oekraïne en democratische rechten en eerbiediging van de rechtsstaat.

De omarming van democratische waarden door de Europeanen kan het beste tot uiting komen in hun houding ten opzichte van verkiezingen in het algemeen en de Europese verkiezingen in het bijzonder. Meerderheden hechten groot persoonlijk belang aan het stemmen bij nationale verkiezingen en, zij het in mindere mate, aan Europese verkiezingen. Bovendien zijn burgers vaak geïnteresseerd in de volgende Europese verkiezingen en zeggen ze dat ze waarschijnlijk zouden deelnemen als ze volgende week zouden worden gehouden. Bovendien geven bijna drie op de tien, wanneer gevraagd wordt de datum van deze verkiezingen aan te geven, het juiste antwoord van mei of juni 2024. Het is vermeldenswaard dat zowel het interesseniveau als het bewustzijnsniveau van de datum van de verkiezingen nu hoger zijn dan op een vergelijkbaar moment vóór de Europese verkiezingen van 2019.

De adviezen van de EU en het Europees Parlement blijven over het algemeen positief en de verslechtering van de houding tussen het voorjaar en het najaar van 2022 lijkt tot stilstand te zijn gekomen. Het optimisme over de toekomst van de EU neemt toe en een meerderheid heeft een positief beeld van de EU. Evenzo blijven de Europeanen denken dat het lidmaatschap van hun land tot de EU een goede zaak is en dat het belangrijk is. Hoewel de meningen verdeeld zijn over de vraag of hun stem telt in de EU, bespreken de meeste Europese politieke kwesties met vrienden of familieleden en volgen ze wat er gaande is in de Europese politiek.

In lijn met deze bevindingen heeft een meerderheid onlangs iets over het Europees Parlement gelezen, gezien of gehoord en is de indruk die zij hebben achtergelaten door deze informatie over het algemeen positief. Als gevolg daarvan blijft het Europees Parlement een positief imago uitdragen en delen de meeste Europeanen de wens dat deze instelling een prominentere rol speelt.

TECHNISCHE SPECIFICATIES

Van 2 tot en met 26 maart 2023 heeft Kantar Public namens Kantar Belgium de Eurobarometer-enquête 99.1 uitgevoerd, op verzoek van het Europees Parlement, directoraat-generaal Communicatie, eenheid Public Opinion Monitoring.

Golf 99.1 omvat de bevolking van de respectieve nationaliteiten van de lidstaten van de Europese Unie, woonachtig in elk van de 27 lidstaten en 15 jaar en ouder.

De basissteekproefontwerp toegepast in alle landen is een gestratificeerde meertraps, willekeurig (waarschijnlijkheid) één. In elk land wordt het steekproefkader eerst gestratificeerd door NUTS-regio's en binnen elke regio door middel van een maatregel van steden (DEGURBA). Het aantal steekproefpunten dat in elke strata is geselecteerd, geeft de stratumbevolking 15+ weer. In de tweede fase werden bemonsteringspunten getrokken met een waarschijnlijkheid die evenredig was aan hun 0+ populatiegrootte van binnen elk stratum.

De monsters vertegenwoordigen dus het gehele grondgebied van de onderzochte landen volgens de Eurostat NUTS II (of gelijkwaardig) en volgens de verdeling van de ingezeten bevolking van de respectieve nationaliteiten in termen van grootstedelijke, stedelijke en plattelandsgebieden.²⁹

In elk van de geselecteerde bemonsteringspunten werd willekeurig een startcoördinaat getrokken en werd een instrument voor omgekeerde geocodering gebruikt om het dichtstbijzijnde adres bij de coördinaten te identificeren. Dit adres was het startadres voor de willekeurige wandeling. Verdere adressen (elk Nth adres) werden geselecteerd volgens standaard „willekeurige route”-procedures, vanaf het oorspronkelijke adres. In elk huishouden werd de respondent willekeurig getrokken. De benadering van de willekeurige selectie was afhankelijk van de grootte van het huishouden. Bijvoorbeeld voor huishoudens met twee 15+ leden werd het script gebruikt om de informant (persoon die de screener-vragenlijst beantwoordt) of het andere in aanmerking komende lid in het huishouden te selecteren. Voor huishoudens met drie 15+ leden werd het script gebruikt om de informant te selecteren (1/3 van de tijd) of de twee andere in aanmerking komende leden in het huishouden (2/3 van de tijd). Waar de twee andere leden werden geselecteerd, werd de interviewer vervolgens gevraagd om de jongste of oudste te vragen. Het script zou willekeurig de selectie toewijzen aan de jongste of oudste met gelijke waarschijnlijkheid. Dit proces gaat verder voor vier meer dan 15 leden van het huishouden — willekeurig vragen naar de jongste, 2e jongste en oudste. Voor huishoudens met vijf 15+ leden keren we terug naar de laatste verjaardagsregel.

Als er geen contact is gemaakt met iemand in het huishouden, of als de geselecteerde respondent niet beschikbaar was (druk), heeft de interviewer hetzelfde huishouden tot drie keer opnieuw bezocht (vier contactpogingen in totaal). Interviewers geven nooit aan dat de enquête vooraf namens de Europese Commissie wordt uitgevoerd; zij kunnen deze informatie verstrekken zodra de enquête is voltooid, op verzoek.

²⁹ Urban Rural Classificatie op basis van DEGURBA (<https://ec.europa.eu/eurostat/web/degree-of-urbanisation/background>)

De wervingsfase was iets anders in Nederland, Finland en Zweden. In de twee laatstgenoemde landen werd een steekproef van adressen binnen elk bemonsteringspunt geselecteerd uit het adres- of bevolkingsregister (in Finland wordt niet op alle steekproefpunten een selectie uitgevoerd, maar in sommige landen waar de responspercentages naar verwachting zullen verbeteren). De selectie van adressen vond plaats op een willekeurige manier. De huishoudens werden vervolgens telefonisch gecontacteerd en aangeworven om deel te nemen aan de enquête. In Nederland wordt gebruik gemaakt van een dual frame RDD sample (mobiele en vaste nummers) omdat er geen uitgebreid bevolkingsregister met telefoonnummers beschikbaar is. De selectie van getallen op beide frames gebeurt op een willekeurige manier waarbij elk getal een gelijke kans op selectie krijgt. In tegenstelling tot Zweden en Finland is de steekproef niet geclusterd.

LANDEN		INSTITUTEN	NR. Interview s	VELDWERK DATUMS		Bevolking 15+	Aandeel EU27
BE	België	Mobiel Centre Market Research	1,039	03/03/2023	20/03/2023	9,619,330	2.53%
BG	Bulgarije	Kantar TNS BBSS	1,024	02/03/2023	23/03/2023	5,917,534	1.56%
CZ	Tsjechië	STEM/MARK	1,014	03/03/2023	19/03/2023	8,982,036	2.36%
DK	Denemarke	Mantle Denmark (Kantar Public)	1,006	03/03/2023	22/03/2023	4,891,261	1.29%
DE	Duitsland	Mantle Germany (Kantar Public)	1,531	03/03/2023	23/03/2023	71,677,231	18.87%
EE	Estland	Norstat Eesti	1,008	03/03/2023	23/03/2023	1,111,597	0.29%
IE	Ierland	B and A Research	1,005	06/03/2023	26/03/2023	4,005,909	1.05%
EL	Griekenland	Kantar Greece	1,006	04/03/2023	21/03/2023	9,167,896	2.41%
ES	Spanje	Mantle Spain (Kantar Public)	1,013	08/03/2023	22/03/2023	40,639,381	10.70%
FR	Frankrijk	ESP - Leaderfield	1,001	03/03/2023	16/03/2023	55,700,114	14.66%
HR	Kroatië	Hendal	1,020	03/03/2023	16/03/2023	3,461,468	0.91%
IT	Italië	Testpoint Italia	1,027	03/03/2023	16/03/2023	51,599,668	13.58%
CY	Rep. van Cyprus	CYMAR Market Research	504	03/03/2023	17/03/2023	752,304	0.20%
LV	Letland	Kantar TNS Latvia	1,000	03/03/2023	21/03/2023	1,590,245	0.42%
LT	Litouwen	Norstat LT	1,011	04/03/2023	22/03/2023	2,373,312	0.62%
LU	Luxemburg	TNS Ilres	507	03/03/2023	23/03/2023	533,335	0.14%
HU	Hongarije	Kantar Hoffmann	1,029	03/03/2023	22/03/2023	8,313,539	2.19%
MT	Malta	MISCO International	516	04/03/2023	26/03/2023	446,788	0.12%
NL	Nederland	Kantar Netherlands	1,001	03/03/2023	20/03/2023	14,763,684	3.89%
AT	Oostenrijk	Das Österreichische Gallup Institut	1,011	03/03/2023	20/03/2023	7,647,176	2.01%
PL	Polen	Research Collective	1,004	03/03/2023	19/03/2023	31,982,941	8.42%
PT	Portugal	Marktest – Marketing, Organização e Formação	1,002	04/03/2023	21/03/2023	8,915,624	2.35%
RO	Roemenië	Centrul Pentru Studierea Opiniei si Piete (CSOP)	1,044	03/03/2023	22/03/2023	16,174,719	4.26%
SI	Slovenië	Mediana DOO	1,017	03/03/2023	23/03/2023	1,791,246	0.47%
SK	Slowaaks	MNFORCE	1,003	03/03/2023	20/03/2023	4,591,487	1.21%
FI	Finland	Taloustutkimus Oy	1,011	03/03/2023	23/03/2023	4,672,932	1.23%
SE	Zweden	Mantle Sweden (Kantar Public)	1,022	03/03/2023	23/03/2023	8,541,497	2.25%
TOTAAL EU27			26,376	02/03/2023	26/03/2023	379,864,254	100%

* Opgemerkt moet worden dat het totale percentage in deze tabel als gevolg van afronding hoger kan zijn dan 100 %.

Interviewmodus per land

Interviews werden afgenomen via persoonlijke interviews, hetzij fysiek bij mensen thuis, hetzij via video-interactie op afstand in de juiste nationale taal. Interviews met video-interactie op afstand („online face-to-face” of CAVI, Computer Assisted Video Interviewing, werden alleen uitgevoerd in Tsjechië, Denemarken, Malta en Finland).

LANDEN		Aantal CAPI-interviews	Aantal CAVI-interviews	Totaal aantal interviews
BE	België	1,039		1,039
BG	Bulgarije	1,024		1,024
CZ	Tsjechië	751	263	1,014
DK	Denemarke	832	174	1,006
DE	Duitsland	1,531		1,531
EE	Estland	1,008		1,008
IE	Ierland	1,005		1,005
EL	Griekenl	1,006		1,006
ES	and Spanje	1,013		1,013
FR	Frankrijk	1,001		1,001
HR	Kroatië	1,020		1,020
IT	Italië	1,027		1,027
CY	Rep. van Cyprus	504		504
LV	Letland	1,000		1,000
LT	Litouwen	1,011		1,011
LU	Luxemburg	507		507
HU	Hongarije	1,029		1,029
MT	Malta	346	170	516
NL	Nederland	1,001		1,001
AT	Oostenrijk	1,011		1,011
PL	Polen	1,004		1,004
PT	Portugal	1,002		1,002
RO	Roemenië	1,044		1,044
SI	Slovenië	1,017		1,017
SK	Slowakije	1,003		1,003
FI	Finland	996	15	1,011
SE	Zweden	1,022		1,022
Totaal EU27		25,754	622	26,376

GLBI: Computer-Assisted Persoonlijk Interview
CAVI: Computer-Assisted Video Interviewing

Responspercentages

Voor elk land wordt een vergelijking gemaakt tussen de antwoordende steekproef en het universum (d.w.z. de totale bevolking in het land) wordt uitgevoerd. Gewichten worden gebruikt om het reagerende monster aan het universum op geslacht te matchen naar leeftijd, regio en mate van verstedelijking. Voor Europese schattingen (d.w.z. het EU-gemiddelde) wordt een aanpassing aangebracht aan de gewichten van de afzonderlijke landen, waarbij deze naar boven of lager worden gewogen om hun 15+ bevolking weer te geven als percentage van de EU 15±populatie.

De responspercentages worden berekend door het totale aantal volledige interviews te delen met het aantal bezochte adressen, met uitzondering van adressen die niet in aanmerking komen, maar ook die waarvan de subsidiabiliteit onbekend is. Voor golf 99.1 van de EUROBAROMETER-enquête zijn de responspercentages voor de EU-27-landen, berekend door Kantar Public, als volgt:

LANDEN		Responspercentages
BE	België	43.9%
BG	Bulgarije	46.5%
CZ	Tsjechië	49.0%
DK	Denemarke	38.2%
DE	Duitsland	22.4%
EE	Estland	45.7%
IE	Ierland	36.2%
EL	Griekenland	30.2%
ES	Spanje	33.4%
FR	Frankrijk	36.7%
HR	Kroatië	40.6%
IT	Italië	23.0%
CY	Rep. van Cyprus	47.7%
LV	Lettland	44.4%
LT	Litouwen	42.4%
LU	Luxemburg	26.0%
HU	Hongarije	59.5%
MT	Malta	80.1%
NL	Nederland	67.7%
AT	Oostenrijk	41.9%
PL	Polen	47.3%
PT	Portugal	44.4%
RO	Roemenië	53.8%
SI	Slovenië	39.5%
SK	Slowakije	54.5%
FI	Finland	24.4%
SE	Zweden	62.4%

Foutenmarges

Lezers worden eraan herinnerd dat enquêteresultaten schattingen zijn, waarvan de nauwkeurigheid, alles gelijk is, berust op de steekproefgrootte en op het waargenomen percentage. Bij steekproeven van ongeveer 1.000 interviews variëren de werkelijke percentages binnen de volgende vertrouwensgrenzen:

Statistische marges als gevolg van het steekproefproces											
(op het niveau van 95 % van het vertrouwen)											
<i>verschillende steekproefgroottes zijn in</i>						<i>verschillende waargenomen</i>					
<i>rijen</i>						<i>resultaten zijn in kolommen</i>					
	5,00 %	10,00 %	15,00 %	20,00 %	25,00 %	30,00 %	35,00 %	40,00 %	45,00 %	50,00 %	
	95,00 %	90,00 %	85,00 %	80,00 %	75,00 %	70,00 %	65,00 %	60,00 %	55,00 %	50,00 %	
N=50	6,0	8,3	9,9	11,1	12,0	12,7	13,2	13,6	13,8	13,9	N=50
N=500	1,9	2,6	3,1	3,5	3,8	4,0	4,2	4,3	4,4	4,4	N=500
N=1000	1,4	1,9	2,2	2,5	2,7	2,8	3,0	3,0	3,1	3,1	N=1000
N=1500	1,1	1,5	1,8	2,0	2,2	2,3	2,4	2,5	2,5	2,5	N=1500
N=2000	1,0	1,3	1,6	1,8	1,9	2,0	2,1	2,1	2,2	2,2	N=2000
N=3000	0,8	1,1	1,3	1,4	1,5	1,6	1,7	1,8	1,8	1,8	N=3000
N=4000	0,7	0,9	1,1	1,2	1,3	1,4	1,5	1,5	1,5	1,5	N=4000
N=5000	0,6	0,8	1,0	1,1	1,2	1,3	1,3	1,4	1,4	1,4	N=5000
N=6000	0,6	0,8	0,9	1,0	1,1	1,2	1,2	1,2	1,3	1,3	N=6000
N=7000	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,1	1,1	1,1	1,2	1,2	N=7000
N=7500	0,5	0,7	0,8	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	1,1	N=7500
N=8000	0,5	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,1	1,1	1,1	N=8000
N=9000	0,5	0,6	0,7	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	1,0	N=9000
N=10000	0,4	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	1,0	1,0	1,0	N=10000
N=11000	0,4	0,6	0,7	0,7	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	0,9	N=11000
N=12000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,8	0,8	0,9	0,9	0,9	0,9	N=12000
N=13000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,9	0,9	N=13000
N=14000	0,4	0,5	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	0,8	N=14000
N=15000	0,3	0,5	0,6	0,6	0,7	0,7	0,8	0,8	0,8	0,8	N=15000
	5,00 %	10,00 %	15,00 %	20,00 %	25,00 %	30,00 %	35,00 %	40,00 %	45,00 %	50,00 %	
	95,00 %	90,00 %	85,00 %	80,00 %	75,00 %	70,00 %	65,00 %	60,00 %	55,00 %	50,00 %	

Uit de Eurobarometer-enquête van het Europees Parlement in het voorjaar van 2023 blijkt dat burgers nog steeds hechten aan democratische waarden en hun algehele tevredenheid met de EU-democratie te midden van aanhoudende persoonlijke en economische moeilijkheden. Het richt zich bovendien op het bewustzijn en de houding van de Europeanen ten aanzien van het optreden van de Europese Unie en het Europees Parlement en meet het belang dat Europeanen hechten aan het stemmen bij Europese en nationale verkiezingen.

Deze enquête werd uitgevoerd door KANTAR PUBLIC tussen 2 en 26 maart 2023 in alle 27 EU-lidstaten. Het werd face-to-face uitgevoerd, met video-interviews (CAVI) die ook werden gebruikt in Tsjechië, Denemarken, Finland en Malta. In totaal werden 26.376 interviews gehouden. De EU-resultaten werden gewogen naar de omvang van de bevolking in elk land.

Voor meer informatie over de volledige enquête scant u de QR-code:

**EEN PUBLICATIE VAN DE EENHEID VOOR TOEZICHT OP DE PUBLIEKE OPINIE
DIRECTORAAT-GENERAAL COMMUNICATIE
EUROPEES PARLEMENT**

**dgcomm-pom@ep.europa.eu
europa.eu/eurobarometer**

EB043EP

CATALOGUSNUMMER: QA-CE-23-001-NL-N

ISBN: 978-92-848-0498-6

DOI: 10.2861/93879

© Europese Unie, 2023

Opmerkingen in vrijheid

(Pierre Dieumegard)

Het [oorspronkelijke Eurobarometer-document](#) was alleen beschikbaar in het Engels, met [uitzondering van het persbericht van het Europees Parlement](#), dat beschikbaar was in de verschillende officiële talen.

Zelffelicities in het persbericht zijn geen vervanging voor nauwkeurige informatie

Dit persbericht, dat voornamelijk claims van zelftevredenheid bevat, is op grote schaal verspreid. Een week nadat het rapport werd gepubliceerd, bracht een Google-zoekopdracht over dit onderwerp ongeveer tien artikelen naar voren in de Franstalige pers. Deze artikelen reproduceerden de zinnen van het communiqué, sommige bevatten tekstuele informatie uit het verslag, maar geen enkele had grafieken waaruit de diversiteit van de nationale opvattingen blijkt. Dit is te verwachten, omdat de grafieken in het Engels moeilijk te vertalen waren in andere talen.

Als gevolg daarvan konden lezers van grote kranten of websites die gespecialiseerd zijn in Europa de resultaten van deze Eurobarometer-enquête niet lezen.

Het zou een goed idee zijn om niet alleen de positieve resultaten te citeren.

De verklaring begint met verschillende beweringen, die niet vals zijn, maar die slechts deel uitmaken van de uitkomst van het onderzoek.

Daarin staat: „Jongeren zullen hoogstwaarschijnlijk een belangrijkere rol voor het Europees Parlement steunen”; dit is waar (QA5), maar het zou goed zijn om eraan toe te voegen dat jongeren minder geïnteresseerd zijn dan gemiddeld bij de Europese verkiezingen (QA15) en dat ze bij de volgende verkiezingen minder dan gemiddeld zullen stemmen (QA22).

De tekst in het Engels is vaak onduidelijk en werd niet correct gelezen vóór publicatie.

In het begin presenteert een dubbele pagina 10 belangrijke punten van de enquête. De algemene titel is „10 KEY TAKE AWAYS”, wat niet erg gemakkelijk te begrijpen en te vertalen is. Elk van de punten heeft een titel die ook niet altijd eenvoudig is.

Het begin van de samenvatting verwijst naar de lente en kersenbloesems in Japan, en het woord „permacrise” uit de laatste editie van het Collins Engels woordenboek: het heeft weinig verband met het hoofdonderwerp.

Er zijn verschillende fouten in detail:

— duplicaatd alinea's: laatste alinea op bladzijde 98 van het origineel (vraag QA2) en laatste alinea op bladzijde 108 van het origineel (vraag QA13)

— fouten in het grafisch bijschrift: in de oorspronkelijke bladzijde 25 („% — Gelijkheid tussen vrouwen en mannen”) staat te veel in de titel van de tweede grafiek)

— blz. 124 („3e kwintiel”).

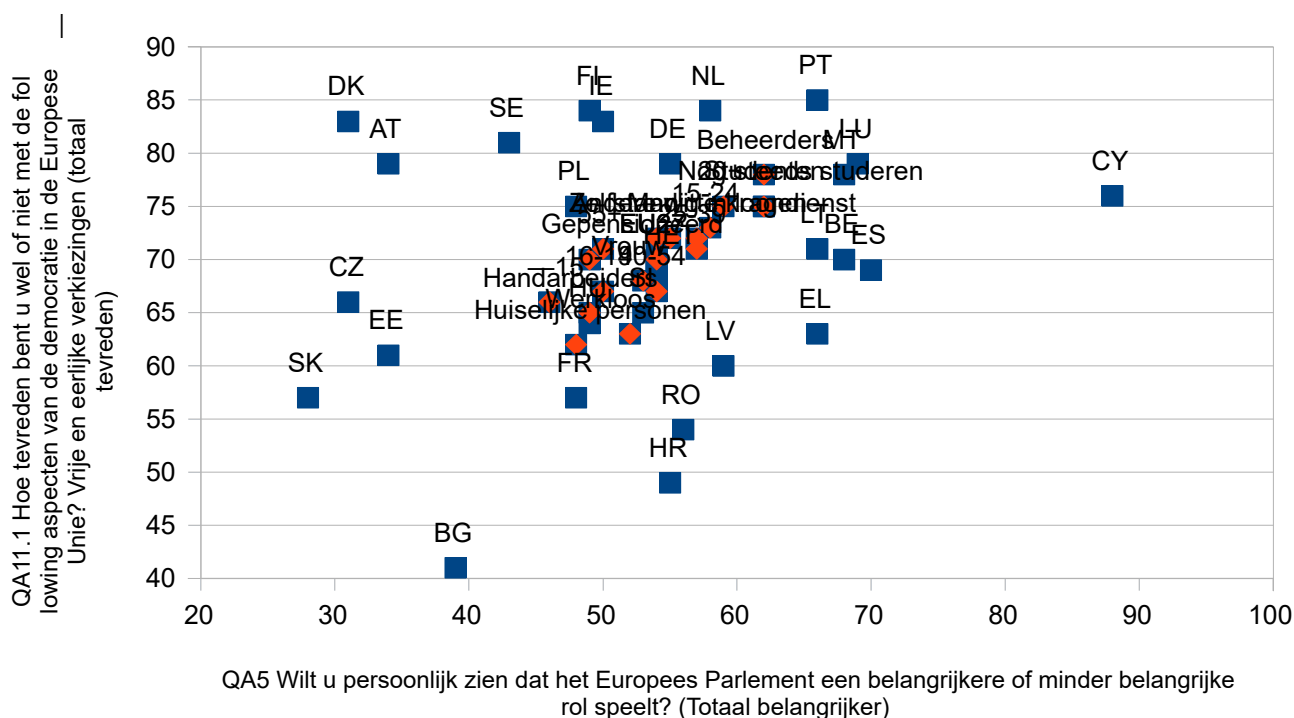
— bladzijde 28, een grafiek gewijd aan de emotionele toestand van de geïnterviewden (QA10ab) heeft als titel "Welke van de volgende onderwerpen zou u graag met voorrang aan de orde stellen door het Europees Parlement? Ten eerste? En dan? (EU27) (%)”, terwijl het had moeten zijn „Als je nadenkt over het leven dat je leidt, hoe zou je dan het beste je huidige emotionele status beschrijven?” De titel in kwestie is die van vraag QA7ab.

Evenzo is op pagina 145 van het origineel de grafiek over kennis van stemdata (QA14) getiteld QA15 "De volgende Europese verkiezingen worden gehouden in mei of juni 2024. Hoe geïnteresseerd of niet zou je zeggen dat je in deze verkiezingen bent? (% — EU27)", wanneer het „naar uw mening, wanneer de volgende Europese verkiezingen hier in (ons land) zullen worden gehouden?”.

— een onjuiste paginaverwijzing, bladzijde 19 van het origineel: „Voor meer informatie, zie de tabel op bladzijde XX voor de foutenmarge, afhankelijk van het aantal interviews.” Het symbool XX had moeten worden vervangen door de vermelding „218”, bladzijde met de tabel met statistische betrouwbaarheidsmarges.

Het is niet erg ernstig, maar het toont aan dat dit verslag vóór de publicatie niet correct werd gelezen.

Meningsverschillen tussen landen zijn veel groter dan tussen sociale groepen

De sociale groepen (leeftijd, geslacht, opleidingsniveau, beroepen) zijn rood, de landen zijn blauw. We kunnen zien dat Cyprioten drie keer zoveel (90 %) zijn als Slowaken (30 %) die willen dat het Europees Parlement een grotere rol speelt. Voor sociale groepen hebben managers en studenten slechts 30 % meer kans dan degenen die de school verlieten voor de leeftijd van 15 jaar om dezelfde wens te hebben.

Dit is slechts één voorbeeld, dat voor veel vragen te vinden is, in deze Eurobarometer-enquête of in een andere.

Conclusie; de gebruikelijke nationale beleidscategorieën zijn op EU-niveau niet relevant.

Vrouwen en mannen hebben dezelfde mening, de rijken en de armen verschillen weinig, en er is weinig verschil tussen jong en oud. Op Europees niveau telt het land: Polen hebben een duidelijk andere mening dan Portugezen of Denen.

Een belangrijke oorzaak van deze meningsverschillen, hoewel niet de enige, is het verschil in taal. In een land praten mensen met hun burens en familieleden, kijken ze dezelfde televisie en lezen ze dezelfde kranten, of ze nu rijk of arm zijn, jong of oud. Er kan een consensus ontstaan, anders dan die van een buurland.

De titel van dit Eurobarometer-rapport is „Democratie in actie”. Dit is een ambitieuze titel: om democratie in Europa mogelijk te maken, moet een democratisch debat mogelijk zijn. De Europeanen moeten dezelfde informatie kunnen delen, er commentaar op kunnen geven, bekritisieren, verspreiden, samen interpreteren.

Om een echte democratie in Europa mogelijk te maken, hebben we een gemeenschappelijke taal nodig. De beste gemeenschappelijke taal, de gemakkelijkst te leren, de meest accurate, de eerlijkste, is de internationale taal Esperanto.